

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Versiunea: [29 iulie, 2026]

CURRICULUM PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Chișinău, 2026

Date de identificare

Denumirea	<i>Curriculum pentru învățământul preșcolar</i>
Niveluri de învățământ	<i>Învățământ preșcolar</i>
Baza normativă	<i>[ex.: Ordin MEC nr. ...]</i>
Versiunea documentului	29.07.2026

Grup de lucru

Alți participanți, consultanți și coordonatori MEC	OLARU Valentina , Secretară de Stat, doctor în pedagogie; LUNGU Corina , șefă Direcția politici curriculare în învățământul general; ZOTEA Natalia , consultantă principală, Direcția politici curriculare în învățământul general; MARIN Mariana , doctor în pedagogie, conferențiar universitar.
Coordonator de grup	BEJAN Angela , coordonatoare a grupului de lucru, doctor în științe ale educației, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.
Experți curriculari	BARALIUC Nadejda , expertă curriculară, doctor în pedagogie, lector universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; TCACENCO Liliana , expertă curriculară, grad didactic unu, directoare, Grădinița de copii nr. 38, mun. Bălți; MONACU Angela , expertă curriculară, specialist principal, DGETS, mun. Chișinău; FADEEV Liudmila , expertă curriculară, grad didactic unu, directoare interimară, Grădinița de copii nr. 201, or. Durești; BOICO Ala , expertă curriculară, grad didactic unu, conducător muzical, Grădinița de copii nr. 1, mun. Bălți.

Cuprins

1. Preliminarii.....	4
2. Concepția Curriculumului pentru învățământul preșcolar	6
3. Administrarea activităților pe dimensiuni curriculare	11
4. Competențe specifice pe dimensiuni curriculare	15
5. Unități de învățare pe domenii de activitate.....	18
Domeniul de activitate: SĂNĂTATE ȘI MOTRICITATE	18
Domeniul de activitate: EU, FAMILIA ȘI SOCIETATEA	41
Domeniul de activitate: LIMBAJ ȘI COMUNICARE	68
Domeniul de activitate: ȘTIINȚE ȘI TEHNOLOGII	100
Domeniul de activitate: ARTE.....	146
6. Bibliografie	176

1. Preliminarii

Curriculumul pentru învățământul preșcolar (CÎP) este elaborat în concordanță cu politicile educaționale naționale: *Codul Educației al Republicii Moldova*; *Strategia națională de dezvoltare „Educația 2030”*; *Cadrul de referință al Curriculumului Național (CRCN)*; *Cadrul de referință al educației timpurii (2025)*; *Standarde de învățare și dezvoltare a copiilor de la naștere până la 7 ani (SÎDC)*; *Metodologia de dezvoltare a curriculumului disciplinar (2025)*; *Concepția curriculumului pentru învățământul preșcolar (2026)*.

La nivel european, documentul se aliniază recomandărilor promovate de Consiliul Europei și valorifică cadrele de competențe dezvoltate în spațiul european, precum GreenComp (competențe pentru durabilitate), DigComp (competențe digitale), contribuind la formarea unor cetățeni activi, responsabili și adaptați societății contemporane.

La nivel internațional, Curriculumul este ghidat de orientările formulate de UNESCO, OECD și UNICEF, care promovează educația timpurie ca fundament al echității și calității educației. În acest context, documentul integrează Obiectivele de Dezvoltare Durabilă din Agenda 2030, în special ODD 4 – „Asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”, precum și principiile Busolei pentru Învățare 2030.

Revizuirea Curriculumului pentru învățământul preșcolar este orientată spre răspunsul adecvat la provocările contemporane, promovând o abordare educațională centrată pe copil, pe nevoile și ritmul său de dezvoltare, precum și pe formarea competențelor-cheie necesare adaptării active într-o societate dinamică.

Ediția actuală a Curriculumului pentru învățământul preșcolar reprezintă o versiune revizuită și modernizată a Curriculumului pentru educație timpurie (2019), fundamentată pe paradigma educației centrate pe copil și pe dezvoltarea holistică, care integrează competențele-cheie, abordările interdisciplinare și temele cross-curriculare, valorifică rezultatele cercetărilor recente din domeniul educației și este adaptată contextului social, cultural și tehnologic actual, asigurând continuitatea și coerența parcursului educațional al copilului.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar are ca *scop* facilitarea dezvoltării holistice a copiilor de vârstă preșcolară, promovând achizițiile fundamentale în domeniile cognitiv, socio-emoțional, fizic, lingvistic, în vederea pregătirii lor pentru tranziția reușită către învățământul primar. El vizează formarea unor copii autonomi, curioși și rezilienți, capabili să interacționeze armonios cu mediul social și natural, contribuind astfel la realizarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive, conform priorităților naționale și internaționale.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar îndeplinește următoarele *funcții*, raportate la finalitățile învățământului preșcolar:

- *funcția formativă*: urmărește dezvoltarea armonioasă a copilului, prin formarea deprinderilor de gândire, relaționare, autonomie și exprimare, în contexte de joc și activități integrate;
- *funcția informativă*: oferă copiilor experiențe de învățare prin care descoperă lumea (obiecte, fenomene, relații), folosind limbaj accesibil și situații concrete, apropiate de viața lor;
- *funcția aplicativă*: sprijină copilul să utilizeze ceea ce a învățat în activități practice și de joc, dezvoltând inițiativa și capacitatea de rezolvare de probleme simple;
- *funcția orientativă*: oferă educatorului repere clare pentru proiectarea, organizarea și evaluarea activităților educaționale în învățământul preșcolar, oferind repere metodologice și direcții clare de acțiune.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar corelează demersul educațional cu realitățile sociale, culturale și economice ale Republicii Moldova, valorificând în mod autentic tradițiile și cultura națională, mediul de viață al copilului, profesiile și activitățile specifice comunității, particularitățile cadrului natural autohton, precum și diversitatea lingvistică și multiculturală. Totodată, promovează parteneriatul educațional cu familia și comunitatea, în scopul conturării identității copilului, dezvoltării competențelor civice și sociale și susținerii unei integrări active, conștiente și responsabile în societatea contemporană.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar vine cu următoarele elemente de noutate:

- integrarea noilor educații [2, p. 79];
- promovarea valorilor personale, sociale, naționale, general-umane;
- includerea temelor cross-curriculare;
- prezentarea unităților de conținut și rezultate ale învățării ca elemente curriculare;
- corelarea finalităților cu Profilul de dezvoltare a copilului la finele învățământului preșcolar;
- configurarea paradigmei „Educația timpurie 360°” [2, p. 27].

Curriculumul pentru învățământul preșcolar se caracterizează prin următoarele elemente definitorii:

- *abordarea integrată a conținuturilor*: învățarea este organizată holistic, valorificând experiențele de viață ale copilului și realizând conexiuni între diferite domenii de activitate, prin joc și activități integrate;
- *relevanța pentru viața copilului*: conținuturile sunt adaptate realității actuale, promovând valori precum respectul, cooperarea, incluziunea și grija față de mediul înconjurător, în contexte apropiate de viața cotidiană;
- *centrarea pe competențe și metode active*: procesul educațional pune accent pe formarea competențelor prin activități ludice, explorare, descoperire și învățare prin experiență directă;
- *flexibilitatea și adaptarea la nevoile copilului*: curriculumul permite ajustarea demersului didactic în funcție de ritmul, interesele și particularitățile individuale ale copiilor, precum și de specificul comunității;
- *caracterul interdisciplinar și aplicativ*: activitățile integrează mai multe domenii de dezvoltare și urmăresc aplicarea achizițiilor în situații concrete de viață (rutine, jocuri, activități practice);
- *deschiderea spre inovație didactică*: valorifică metode moderne de predare-învățare-evaluare și utilizarea adecvată a resurselor digitale, în sprijinul unui demers educațional atractiv și eficient.

Beneficiarii direcți ai curriculumului sunt copiii de vârstă preșcolară (2-7 ani), care beneficiază de oportunități echitabile de învățare și condiții favorabile unei dezvoltări holistice.

Beneficiarii indirecți sunt:

- *adulții* (cadre didactice, părinți, membri ai familiei, reprezentanți legali ai copiilor etc.) care se ocupă de educația copiilor cu vârsta de 2-7 ani;
- *conceptorii de curriculum și de materiale didactice*;
- *actanții educaționali* implicați în parteneriate educaționale pentru susținerea dezvoltării copiilor;
- *instituțiile de învățământ preșcolar*;
- *instituțiile responsabile de formarea inițială și continuă ale specialiștilor din învățământul preșcolar*.

Pentru aceste categorii de beneficiari, Curriculumul pentru învățământul preșcolar constituie un reper în organizarea, implementarea și îmbunătățirea procesului educațional, contribuind la

asigurarea calității serviciilor educaționale și la formarea viitorilor cetățeni responsabili și adaptați la provocările globale.

2. Concepția Curriculumului pentru învățământul preșcolar

Curriculumul pentru învățământul preșcolar (CÎP) prezintă un document de politică educațională din Republica Moldova. Această versiune este destinată consultării și fundamentării finale a Curriculumului pentru învățământul preșcolar și se va integra în Curriculumul Național (CN).

Modernizarea Curriculumului pentru învățământul preșcolar se fundamentează pe dinamica complexă a transformărilor de ordin *epistemologic*, *social* și *tehnologic*, reflectate în mod explicit în Cadrul de referință al educației timpurii (2025), document care fundamentează și orientează paradigma contemporană a învățământului preșcolar în Republica Moldova.

Transformările *epistemologice* se reflectă în promovarea cunoașterii aplicative, fundamentate pe achizițiile recente din domeniul neuroștiințelor și al psihologiei dezvoltării, în cadrul cărora copilul este conceput ca actor activ în construirea propriului traseu de învățare. În acest context, modernizarea curriculumului este susținută de valorificarea unor scenarii educaționale complexe. Cadrul de referință al educației timpurii promovează o viziune curriculară coerentă, orientată spre integrarea firească a experiențelor autentice ale copilului în procesul educațional.

Contextul social. Într-o societate pluralistă și dinamică, învățământul preșcolar își asumă un rol esențial în formarea identității civice a copilului, prin promovarea valorilor democratice, a respectului reciproc, a solidarității și a participării active. În această perspectivă, Curriculumul pentru învățământul preșcolar valorifică educația pentru valori și cetățenie și integrează „noile educații” ca dimensiuni transversale ale procesului educațional. Acestea contribuie la dezvoltarea responsabilității față de sine, față de ceilalți și față de mediul înconjurător, promovând respectul pentru diversitate, comportamentul etic și implicarea responsabilă în viața comunității și a societății.

Contextul tehnologic. Modernizarea Curriculumului pentru învățământul preșcolar este determinată de digitalizarea accelerată a societății și de extinderea utilizării tehnologiilor digitale în viața cotidiană a copiilor. Această realitate impune reconsiderarea finalităților educaționale, prin dezvoltarea timpurie a competențelor digitale de bază și a competențelor de alfabetizare informațională și media (AIM), nu ca scop în sine, ci ca instrumente care sprijină învățarea, comunicarea, explorarea și participarea responsabilă în mediul digital.

În învățământul preșcolar, tehnologia reprezintă o resursă educațională complementară, utilizată pentru diversificarea experiențelor de învățare, facilitarea accesului la resurse educaționale de calitate și adaptarea demersului didactic la particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor. Integrarea resurselor multimedia, a poveștilor digitale și a aplicațiilor interactive contribuie la stimularea motivației, a creativității și a explorării active, fără a substitui jocul, interacțiunea directă, experiențele practice și activitățile desfășurate în contexte reale.

Valorificarea tehnologiei în învățământul preșcolar se realizează în baza unor principii pedagogice și etice clare: utilizarea este limitată ca durată, ghidată permanent de cadrul didactic și adaptată nivelului de dezvoltare al copilului; sunt utilizate exclusiv resurse educaționale validate, lipsite de reclame și achiziții integrate, care nu solicită crearea de conturi personale și nu implică încărcarea sau colectarea datelor cu caracter personal ale copiilor. Totodată, fiecare activitate care integrează tehnologia este însoțită de alternative fără ecran, bazate pe joc, explorare, comunicare și interacțiune directă.

În același timp, Curriculumul promovează dezvoltarea timpurie a competențelor de alfabetizare informațională și media (AIM), prin formarea gândirii critice, a capacității de analiză și rezolvare a problemelor, precum și a unor comportamente responsabile și sigure în raport cu utilizarea resurselor media și a tehnologiilor digitale.

Viziunea Curriculumului pentru învățământul preșcolar se fundamentează pe paradigma „Educației Timpurii 360°” [2, p. 27], care reconfigurează educația timpurie nu ca o simplă etapă de pregătire pentru școală, ci ca fundament al dezvoltării și formării copilului. Această paradigmă promovează o viziune integrată asupra dezvoltării copilului, privit ca o ființă unică și complexă, aflată în centrul unui ecosistem educațional construit pe interacțiunea dintre familie, instituția de educație timpurie, comunitate și ceilalți parteneri educaționali.

Misiunea Curriculumului pentru învățământul preșcolar este de a asigura un cadru coerent și echitabil de dezvoltare holistică a copilului, până la tranziția către învățământul primar, prin promovarea unei educații centrate pe copil și bazate pe respectarea drepturilor acestuia. În acest sens, Curriculumul promovează integrarea educației și îngrijirii într-un sistem unitar și accesibil, orientat spre incluziune, diversitate, calitate și parteneriat activ între familie, comunitate și instituțiile de învățământ preșcolar.

Documentul oferă repere clare pentru proiectarea, organizarea și evaluarea procesului educațional la vârsta preșcolară, funcționând ca instrument pentru practici pedagogice și dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice.

Curriculumul este structurat pe cinci domenii de activitate, fiecare având dimensiunile sale curriculare cu competențe specifice care urmăresc formarea competențelor generale. Finalitățile, specifice nivelului 0 (International Standard Classification of Education (ISCED)), se înscriu în arhitectura generală a Curriculumului Național, reprezentând un reper esențial pentru proiectarea și evaluarea activităților educaționale destinate copiilor de la naștere până la 7 ani. Pornind de la o viziune centrată pe copil, curriculumul promovează o educație incluzivă, interactivă și valorică, care răspunde nevoilor reale ale copilului și potențialului său nativ.

Profilul de dezvoltare a copilului la finele învățământului preșcolar descrie rezultatele așteptate în termeni de competențe-cheie în formare, corespunzătoare nivelului elementar de dezvoltare a acestora. Acestea includ manifestări ale autonomiei personale, ale interacțiunii sociale și ale capacității de explorare a lumii prin joc, comunicare, mișcare și exprimare emoțională.

Conform CÎP se urmărește formarea viitorului cetățean:

- curios, activ, cooperant, cu dorință de a explora și de a învăța din experiență;
- capabil să comunice eficient cu adulții și cu ceilalți copii;
- autonom în îngrijirea personală și în luarea unor decizii simple;
- încrezător, empatic, responsabil și dornic să contribuie la activitățile de grup;
- pregătit pentru tranziția spre școală, printr-un ansamblu de deprinderi și atitudini pozitive față de sine, de ceilalți și față de învățare.

În acest context, accentul este pus pe copilul-cetățean activ, privit ca un participant la propriul parcurs de dezvoltare și la viața comunității, căruia îi sunt recunoscute drepturile și care este încurajat să își asume responsabilități simple, adecvate vârstei, încă din primii ani de viață.

Fundamentul epistemologic al Curriculumului pentru învățământul preșcolar, care asigură orientarea unitară și coerentă a proceselor de proiectare, implementare și evaluare a demersului educațional în învățământul preșcolar este asigurat de următoarele:

Principii fundamentale ale educației timpurii:

- *principiul educației centrate pe copil* – respectarea și valorizarea unicității copilului, a nevoilor, trebuințelor și caracteristicilor acestuia;
- *principiul echității, incluziunii și non-discriminării* – asigurarea accesului egal la educație și a oportunităților echitabile de învățare pentru toți copiii, indiferent de gen, dizabilitate, apartenență etnică, limbă, statut socioeconomic, structura familiei, religie sau convingeri, situația de migrație, mediul de rezidență ori orice alt criteriu de discriminare;

- *principiul interculturalității* – valorizarea diversității culturale și dezvoltarea respectului pentru identitatea culturală proprie și a celorlalți;
- *principiul parteneriatului familie – instituție – comunitate* – colaborarea permanentă între educatori, familie și comunitate în vederea susținerii dezvoltării copilului;
- *principiul asigurării continuității/tranziției* – crearea unei perspective integratoare asupra învățământului preșcolar, cu caracteristicile pe care le comportă fiecare etapă de dezvoltare din acesta, atât de necesare învățământului primar;
- *principiul educației ca interacțiune dintre părinte/educator și copilul educat* – abordarea psihocentristă și sociocentristă: rezultatul educației depinde de ambele părți participante la proces – atât de individualitatea copilului, cât și de personalitatea educatorului/părintelui [6, p.8];
- *principiul respectării drepturilor copilului* – asigurarea dreptului fiecărui copil la educație, participare, exprimarea liberă a opiniilor, protecție împotriva oricărei forme de violență, discriminare și neglijare, respectarea vieții private, a demnității și identității, precum și a dreptului la odihnă, joc și recreere, prin protejarea imaginii și a datelor cu caracter personal ale copilului, respectarea confidențialității și crearea unui mediu educațional sigur, incluziv și favorabil exprimării libere a opiniilor, în acord cu vârsta și nivelul său de dezvoltare;
- *principiul dezvoltării integrate* – printr-o abordare integrată a activităților transversale: corelarea domeniilor de activitate cu domeniile de dezvoltare a copilului [8, p.6-7].

Principii didactice ale organizării învățării:

- *principiul respectării particularităților de vârstă și individuale ale copilului* – organizarea experiențelor de învățare în funcție de ritmul propriu de dezvoltare, interesele și nevoile fiecărui copil;
- *principiul învățării active bazate pe joc* – copilul este participant activ la procesul de învățare prin joc, explorare, experimentare și descoperire;
- *principiul diversității contextelor și situațiilor de învățare* – utilizarea variată a metodelor, strategiilor didactice și mediilor educaționale;
- *principiul abordării holistice a dezvoltării copilului* – organizarea activităților integrate care susțin dezvoltarea cognitivă, socială, emoțională, morală, fizică și estetică;
- *principiul continuității și progresiei în învățare* – asigurarea unei dezvoltări graduale a competențelor și a unei tranziții armonioase între etapele educației timpurii și către școală;
- *principiul alternării formelor de organizare a activității* – abordarea activităților educaționale din instituțiile de educație timpurie sub diferite forme: frontal, în grupuri mici, în perechi și individual, precum și utilizarea diferitor strategii de învățare. [6, p.8].

Curriculumul pentru învățământul preșcolar este fundamentat pe un *sistem de valori (Figura 1)* esențiale, structurat în patru categorii de bază, care susțin formarea personalității copilului și orientarea demersului educațional [2, p.11]:

- *Valorile personale* vizează constituirea identității și a încrederii în sine a copilului, promovând demnitatea și respectul de sine, grija pentru sănătate, libertatea de exprimare și acțiune în limitele normelor sociale, integritatea, onestitatea, responsabilitatea și perseverența.
- *Valorile sociale* susțin dezvoltarea relațiilor bazate pe respect reciproc, coeziune și cooperare, promovând toleranța, compasiunea, solidaritatea, dreptatea, echitatea, egalitatea de șanse, inclusiv egalitatea de gen, democrația, participarea activă, pacea și cooperarea în relațiile interumane. În aplicarea curriculumului, aceste valori se reflectă în asigurarea accesului egal al tuturor copiilor la activități, jocuri, roluri, materiale și experiențe de învățare, în încurajarea explorării diverselor interese și profesii, fără diferențieri bazate pe gen, precum și în utilizarea resurselor educaționale lipsite de stereotipuri și practici discriminatorii.

- *Valorile naționale* contribuie la dezvoltarea identității culturale și a sentimentului de apartenență la comunitate și la spațiul național, prin cunoașterea și valorizarea limbii române, a patrimoniului cultural, a tradițiilor și simbolurilor naționale, în spiritul respectului pentru diversitatea culturală, al dialogului intercultural și al participării active la viața comunității.
- *Valorile general-umane* orientează copilul spre atitudine pozitivă față de sine, față de ceilalți și față de lume, promovând adevărul, binele, frumosul și o mentalitate globală.

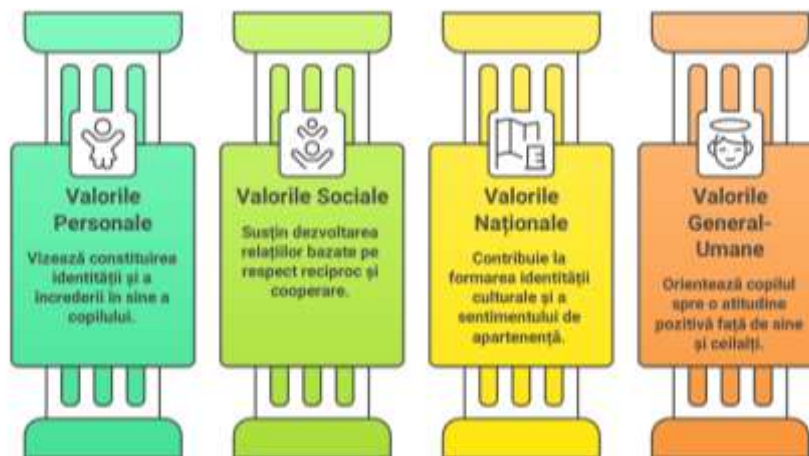

Figura 1. Sistemul de valori

Valorile promovate de Curriculum sunt valorificate transversal la nivelul competențelor specifice, al unităților de competență, al unităților de conținut, al exemplelor de activități de învățare și al finalităților educaționale, configurând o abordare integrată și holistică, centrată pe copil, care susține dezvoltarea armonioasă, cultivarea atitudinilor pozitive și facilitarea integrării echilibrate a copilului în viața socială.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar contribuie la formarea competențelor-cheie prin valorificarea acestora într-o manieră adaptată particularităților de vârstă și individuale, cu accent pe dezvoltarea lor progresivă și integrată. În concordanță cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova, acest demers asigură continuitatea parcursului educațional și facilitează tranziția firească spre învățământul primar.

În învățământul preșcolar, *competențele-cheie* se manifestă în contexte variate de învățare autentică, apărând într-o formă incipientă, dar esențială, în toate domeniile de activitate. Acestea se interconectează și se întrepătrund, astfel încât evoluția unei competențe (de exemplu, comunicarea) sprijină și alimentează dezvoltarea altora (precum cooperarea sau autonomia) [2, p.51].

Competențele-cheie se definesc pe întreaga durată a educației timpurii și a școlarității și se formează prin toate domeniile de activitate [3]:

- competențe de comunicare în limba română și de citire, scriere și înțelegere a mesajului;
- competențe de comunicare în limba maternă și în multilingvism;
- competențe în matematică, științe, tehnologie și inginerie;
- competențe digitale, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică;
- competențe personale, sociale și de a învăța să înveți;
- competențe civice, juridice și de protejare a mediului;
- competențe antreprenoriale;
- competențe de sensibilizare și expresie culturală.

Competențele generale au un nivel ridicat de generalitate și complexitate. Ele se formează pe toată perioada educației timpurii, de la etapa antepreșcolară 0–2 ani până la etapa preșcolară 2–7 ani. Competențele generale aferente învățământului preșcolar corelează cu competențele-cheie și

contribuie la formarea lor operaționalizând Profilul dezvoltării copilului la finele învățământului preșcolar. Competențele generale sunt [2, p. 51]:

- Manifestarea autonomiei personale și respectului față de sine, ceilalți și mediu, exprimând opinii, luând decizii potrivite vârstei, respectând reguli de conviețuire și asumând responsabilități simple în contexte educaționale și sociale.
- Demonstrarea disponibilității pentru învățare continuă, prin curiozitate, inițiativă, creativitate, gândire critică și perseverență în explorare, rezolvarea de probleme și participarea activă la activități formale, non-formale și informale.
- Manifestarea comportamentului etic și atitudinii civice, orientându-se după valori precum binele, adevărul, dreptatea, respectul și grija față de semenii și natură, în rolul de mic cetățean al comunității.
- Aplicarea achizițiilor cognitive, sociale, emoționale și psihomotorii necesare integrării cu succes în școala primară, prin autoreglare emoțională, relaționare cooperantă, exprimare clară și motricitate dezvoltată, manifestând încredere și perseverență.

Competențele specifice sunt structurate și prezentate pentru fiecare dimensiune curriculară. Ele derivă din competențele generale și reprezintă sisteme integrate de cunoștințe, abilități, valori și atitudini, pe care fiecare dimensiune curriculară le creează și le dezvoltă pe întreaga perioadă a învățământului preșcolar.

Unitățile de competență sunt componente ale competențelor specifice, reprezentând etape succesive în formarea și dezvoltarea acestora. Ele sunt formulate și structurate progresiv pentru cele trei etape de vârstă – 2–3 ani, 3–5 ani și 5–7 ani, asigurând continuitatea și progresia dezvoltării competențelor specifice. Unitățile de competență integrează cunoștințe, abilități, atitudini și valori și descriu rezultate ale învățării observabile, adaptate particularităților de vârstă și nivelului de dezvoltare al copilului. Prin gradul lor de concretizare, acestea orientează selectarea și organizarea conținuturilor învățării, proiectarea experiențelor și a activităților de învățare, precum și evaluarea progresului copilului în cadrul demersului educațional.

Sistemul de competențe în învățământul preșcolar (*Figura 2*) ilustrează structura ierarhică și interdependentă a competențelor în învățământul preșcolar: de la competențele-cheie, cu cel mai înalt grad de generalitate, care conturează Profilul dezvoltării copilului la finele învățământului preșcolar, la competențele generale și specifice, derivate progresiv din acestea, până la unitățile de competență, care oferă repere concrete pentru selectarea conținuturilor și organizarea experiențelor de învățare adaptate vârstei copilului.

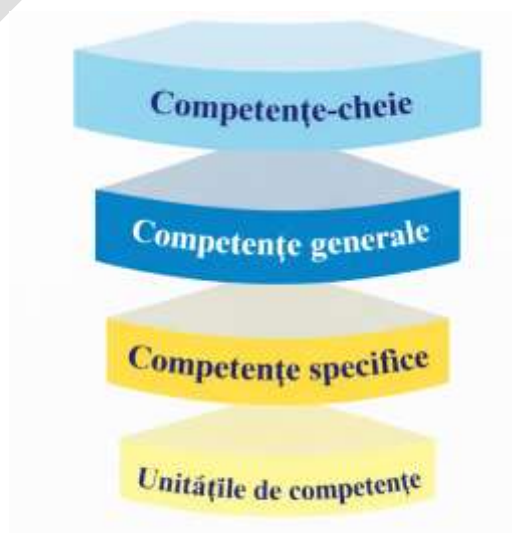

Figura 2. *Sistemul de competențe în învățământul preșcolar* [2]

Curriculum pentru învățământul preșcolar contribuie la formarea *Profilului de dezvoltare a copilului la finele învățământului preșcolar* și la atingerea finalităților educaționale prin următoarele mecanisme strategice [2]:

- *fundamentarea* demersului curricular pe competențele generale și pe Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani;
- *structurarea* curriculumului în jurul unui set de trăsături și atribute-cheie, precum curiozitatea, autonomia, empatia, inițiativa, gândirea logică și exprimarea clară;
- *organizarea* procesului educațional în baza principiilor învățării active, centrate pe copil, prin joc, explorare și respectarea ritmului individual de dezvoltare;
- *valorificarea* Profilului de dezvoltare a copilului ca reper comun pentru educatori, părinți și alți profesioniști, în vederea sprijinirii dezvoltării unice și holiste a fiecărui copil.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar promovează dreptul fiecărui copil la o dezvoltare holistică, la învățare prin joc, la relații bazate pe încredere și respect, la sănătate, bunăstare și participare activă, în acord cu particularitățile de vârstă și nevoile individuale. În acest sens, curriculumul creează contexte de învățare care stimulează curiozitatea, explorarea, inițiativa, creativitatea și autonomia, sprijinind dezvoltarea competențelor generale și a competențelor pentru viață necesare adaptării și participării active în societate.

Totodată, curriculumul contribuie la dezvoltarea competențelor socio-emoționale, precum autoreglarea, empatia, responsabilitatea și reziliența, promovează incluziunea, respectul pentru diversitate, cooperarea și participarea, precum și asigurarea echității educaționale prin oferirea unor oportunități egale de învățare pentru toți copiii.

Prin această abordare, învățământul preșcolar pune bazele dezvoltării unei personalități autonome, echilibrate, responsabile și deschise către învățarea pe tot parcursul vieții, capabile să participe activ și responsabil la viața comunității și a societății.

Curriculumul pentru învățământul preșcolar promovează ideea activităților integrate, aplicând metoda proiectului, care combină domeniile de activitate cu domeniile de dezvoltare ale copilului. În învățământul preșcolar, predarea – învățarea – evaluarea integrată semnifică modul în care cadrul didactic integrează conținuturile mai multor dimensiuni curriculare, exploatând resursele mai multor centre de activitate, cu scopul formării mai multor unități de competență. Abordarea integrată a predării asigură stimularea copiilor pe mai multe domenii de dezvoltare, acordându-le atenție egală tuturor [6, p.27].

3. Administrarea activităților pe dimensiuni curriculare

Administrarea orientativă a activităților integrate și a activităților specifice unui domeniu de activitate desfășurate în instituțiile de învățământ preșcolar stabilește numărul orientativ al acestora pe săptămână, distribuit în funcție de cele cinci grupe de vârstă specifice învățământului preșcolar. Repartizarea activităților este prezentată sintetic în tabelele 1 și 2, care indică numărul total de activități săptămânale pentru fiecare dimensiune curriculară.

Numărul activităților prevăzut în planul-cadru are caracter orientativ și nu acoperă integral programul zilnic al copilului. Organizarea programului educațional va asigura, în mod obligatoriu, un echilibru între activitățile de învățare, jocul liber ales, activitățile desfășurate în aer liber, rutinele și tranzițiile zilnice, perioadele de odihnă și relaxare, precum și celelalte experiențe specifice educației timpurii. Durata activităților și organizarea acestora se adaptează particularităților de vârstă, ritmului individual de dezvoltare, intereselor, stării de bine și nevoilor fiecărui copil.

Tabelul 1. Plan-cadru de organizare a activităților integrate și a activităților specifice unui domeniu de activitate în grupele de vârstă de la 2 la 6/7 ani

Domenii de activitate \ Grupe de vârstă	Grupe / Numărul activităților integrate				
	Grupa I mică 2-3 ani	Grupa II mică 3-4 ani	Grupa medie 4-5 ani	Grupa mare 5-6 ani	Grupa pregătitoare 6-7 ani
Sănătate și motricitate					
Educație pentru sănătate	1	1	1	1	1
Educație fizică	2	2+1*	2+1*	2+1*	2+1*
Eu, familia și societatea					
Dezvoltarea personală	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Educație pentru societate	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Limbaj și comunicare					
Educație pentru limbaj și comunicare	2	2	2	2	2
Limba română pentru IET cu program în limbile minorităților naționale**	-	2***	4	4	4
Științe și tehnologii					
Formarea reprezentărilor elementare matematice	1	1	1	1+0,5	1+0,5
Educație pentru mediu	1	1	1	1	1
Educație digitală	-	-	-	0,5	0,5
Arte					
Educație plastică	1	1	1	1	1
Educație muzicală	2	2	2	2	2
Numărul total de activități pe săptămână	11	12	13	14	14
Numărul total de activități pe săptămână (pentru instituția de învățământ preșcolar cu program în limbile minorităților naționale)	11	14***	17	18	18

* Începând cu grupa a II-a mică, a treia activitate de *Educație fizică* se realizează în timpul plimbării, dar nu din contul acesteia.

** Se aplică exclusiv pentru grupele/instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale. Începând cu grupa medie, săptămânal se organizează 4 activități de învățare a Limbii române, suplimentar celor două activități zilnice obligatorii, în baza *Curriculumului național la limba română pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale*.

*** Cu titlu de excepție, activitățile de predare a limbii române pot fi organizate din grupa a II-a mică, doar în instituțiile de învățământ preșcolar în care aceasta a fost predată, fără întrerupere, începând cu grupa medie, timp de cel puțin ultimii doi ani.

Tabelul 2. Plan-cadru de organizare a activităților integrate și a activităților specifice unui domeniu pentru grupele de vârstă mixtă de la 2 la 6/7 ani

Grupe de vârstă Domenii de activitate	Grupa I mică – II mică 2-4 ani	Grupa II mică – medie 3-5 ani	Grupa mare – pregătitoare 5-7 ani	Grupa I mică – pregătitoare 2-6/7ani ****
Sănătate și motricitate				
Educație pentru sănătate	1	1	1	1
Educație fizică	2	2+1*	2+1*	2+1*
Eu, familia și societatea				
Dezvoltarea personală	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Educație pentru societate	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Limbaj și comunicare				
Educație pentru limbaj și comunicare	2	2	2	2
Limba română pentru IET cu program în limbile minorităților naționale **	-	4	4	4
Științe și tehnologii				
Formarea reprezentărilor elementare matematice	1	1	1+0,5	1+0,5
Educație pentru mediu	1	1	1	1
Educație digitală	-	-	0,5 (1 activitate la 2 săptămâni)	0,5 (1 activitate la 2 săptămâni)
Arte				
Educație plastică	1	1	1	1
Educație muzicală	2	2	2	2
Numărul total de activități pe săptămână	11	13	14	14
Numărul total de activități pe săptămână (pentru instituție de învățământ preșcolar cu program în limbile minorităților naționale)	11	17	18	18

NOTĂ:

1. Numărul orientativ al activităților se stabilește în raport cu vârsta copiilor mai mari din grupă.
2. În grupele mixte (2–7 ani), organizarea activităților se realizează în funcție de componența pe vârste și rezistența la efort a copiilor mai mici. Pentru activitățile care presupun sarcini cu nivel

diferit de complexitate se recomandă organizarea copiilor în grupări flexibile și temporare, în funcție de sarcină, interes și suport, evitând etichetele și asigurând activități comune incluzive. Astfel, copiii mai mari vor beneficia de sarcini cu un grad mai ridicat de complexitate, iar cei mai mici de sarcini simplificate, menținându-se unitatea tematică a activității.

* În grupele mixte, pentru copiii începând cu vârsta de 3 ani, a treia activitate de Educație fizică se desfășoară în timpul plimbării, dar nu din contul acesteia.

** Se aplică exclusiv pentru grupele/instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale. În grupele mixte, pentru copiii începând cu vârsta de 4 ani, se organizează săptămânal 4 activități de învățare a Limbii române, suplimentar celor două activități zilnice obligatorii, în baza *Curriculumui național la limba română pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale*.

4. Competențe specifice pe dimensiuni curriculare

Domeniu de activitate	Dimensiune curriculară	Competențe specifice
Sănătate și motricitate	Educație pentru sănătate	1. Aplicarea regulilor igienico-sanitare în situații cotidiene, manifestând responsabilitate pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur. 2. Adoptarea unui stil de viață sănătos prin obiceiuri echilibrate de alimentație, mișcare și odihnă, manifestând grijă față de propria sănătate. 3. Manifestarea comportamentelor sigure prin respectarea regulilor de securitate, pentru protecția proprie și a celor din jur.
	Educație fizică	1. Exersarea deprinderilor motrice de bază și aplicative în jocuri și activități fizice, manifestând interes și bucurie pentru mișcare. 2. Participarea la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând perseverență și încredere. 3. Implicarea în jocuri și activități motrice individuale și de grup, respectând reguli simple, indicațiile adultului, normele de igienă și siguranță, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.
Eu, familia și societatea	Dezvoltare personală	1. Explorarea propriei identități, a posibilităților și preferințelor personale, construindu-și o imagine de sine pozitivă și apreciindu-și unicitatea. 2. Recunoașterea, înțelegerea și exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare. 3. Reglarea propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, manifestând echilibru și autocontrol.
	Educație pentru societate	1. Valorificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară, manifestând respect față de oameni, diversitate, tradiții și valorile comune. 2. Participarea la viața grupului și a comunității prin exprimarea opiniei, cooperare și asumarea unor responsabilități adecvate, contribuind la binele comun.
Limbaș și comunicare	Educație pentru limbaj și comunicare	1. Exprimarea propriei apartenențe în situații de comunicare familiare, manifestând interes și respect față de diversitatea etnică și lingvistică.

		2. Participarea la comunicarea orală prin înțelegerea și formularea de mesaje simple în contexte de joc și viață cotidiană, exprimând clar idei și emoții. 3. Receptarea mesajelor din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut. 4. Explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens. 5. Producerea de mesaje scrise simple prin semne grafice și simboluri în situații cotidiene și de joc, respectând reguli de organizare a spațiului grafic.
Științe și tehnologii	Formarea reprezentărilor elementare matematice	1. Operarea cu mulțimi de obiecte și numere naturale prin grupare, ordonare, comparare, numărare și modelare în contexte de joc și învățare autentică, dovedind perseverență și autonomie în acțiune. 2. Măsurarea dimensiunii, masei și capacității obiectelor prin simțuri și instrumente simple de măsură în explorări practice, dovedind spirit de investigație și perseverență. 3. Utilizarea formelor geometrice plane și spațiale în contexte variate de construcție, creație și explorare, în spiritul creativității și al rigorii logice. 4. Determinarea localizării obiectelor și evenimentelor în spațiu și timp prin observare, orientare și deplasare coordonată, dând dovadă de adaptabilitate și atenție.
	Educația pentru mediu	1. Identificarea elementelor și fenomenelor din mediul înconjurător, prin utilizarea de termeni simpli, explorând cu interes și curiozitate cognitivă lumea din jur. 2. Utilizarea unor metode și instrumente simple pentru explorarea mediului, investigând și continuând activitatea cu perseverență. 3. Adoptarea comportamentelor responsabile în interacțiunea cu mediul înconjurător prin implicare în activități de îngrijire a mediului, manifestând respect față de natură.
	Educația digitală	1. Explorarea ghidată a resurselor digitale interactive și a regulilor de utilizare a acestora în contexte educaționale și cotidiene, în condiții de prudență și responsabilitate, sub supravegherea adultului. 2. Elaborarea de mesaje și conținuturi media simple, cu ajutorul resurselor digitale, în contexte educaționale și cotidiene, manifestând creativitate și responsabilitate.
Arte	Educație plastică	1. Identificarea elementelor de limbaj plastic în natură și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, explorând cu plăcere și sensibilitate estetică. 2. Utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor artistico-plastice în realizarea lucrărilor plastice, creând în mod liber, cu perseverență și creativitate.

		3. Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii, ale colegilor și față de lucrări artistico-plastice, exprimând respect și deschidere față de diversitate.
	Educație muzicală	1. Receptarea emoțională a creațiilor muzical-artistice, manifestând interes, curiozitate și expresivitate spontană prin reacții verbale, nonverbale și motrice adecvate vârstei. 2. Implicarea activă în activități artistice prin interpretare, improvizație și joc, valorificând expresivitatea, imaginația, exprimarea emoțională și simbolică personală în interacțiune cu alți copii. 3. Comunicarea prin arte în contexte variate, demonstrând atitudini pozitive, alegeri personale, preferințe estetice, lexic artistic de bază și comportamente respectuoase față de artă și față de ceilalți.

5. Unități de învățare pe domenii de activitate

Domeniul de activitate: SĂNĂTATE ȘI MOTRICITATE	
Valori proiectate: Personale: <i>sănătatea</i> Sociale: <i>egalitatea, inclusiv de gen</i> Naționale: <i>diversitatea și dialogul cultural</i> General-umane: <i>binele</i>	
Dimensiunile curriculare	
Educație pentru sănătate	Educație fizică
Competențe specifice	
CS1. Aplicarea regulilor igienico-sanitare în situații cotidiene, manifestând responsabilitate pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur. CS2. Adoptarea unui stil de viață sănătos prin obiceiuri echilibrate de alimentație, mișcare și odihnă, manifestând grijă față de propria sănătate. CS3. Manifestarea comportamentelor sigure prin respectarea regulilor de securitate, pentru protecția proprie și a celor din jur.	CS1. Exersarea deprinderilor motrice de bază și aplicative în jocuri și activități fizice, manifestând interes și bucurie pentru mișcare. CS2. Participarea la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând perseverență și încredere. CS3. Implicarea în jocuri și activități motrice individuale și de grup, respectând reguli simple, indicațiile adultului, normele de igienă și siguranță, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE

2-3 ani		
Competența specifică 1. Aplicarea regulilor igienico-sanitare în situații cotidiene, manifestând responsabilitate pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur.		
Unitatea de învățare: Am grijă de mine și sunt sănătos (11 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea obiectelor de igienă personală în situații familiare, cu sprijin.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale - Igiena personală; - Curat și murdar; - Obiecte de îngrijire; Conținuturi aplicative/contextuale - Obiecte personale de igienă; - Rutina spălării mâinilor; - Rutina îngrijirii dinților; - Situații de confort și disconfort. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în rutinele zilnice de spălare, îngrijire și menținere a curățeniei. Educația pentru valori – în folosirea obiectelor personale și respectarea regulilor simple. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> „Mapa mea de îngrijire” – colecție de fotografii realizate în timpul rutinelor zilnice (spălatul mâinilor, folosirea prosopului personal, periatul dinților), completată cu amprente/desene simple ale copiilor. <i>Noțiuni-cheie:</i> apă, săpun, prosop, periuță, curat, murdar.	Copilul: - numește obiecte personale de igienă utilizate zilnic; - alege obiectul potrivit cu sprijin; - utilizează obiecte simple de igienă în situații cotidiene.
1.2. Participarea la rutine simple de îngrijire personală în situații cotidiene, cu sprijin.		Copilul: - participă la spălarea mâinilor și îngrijirea dinților; - urmează indicațiile adultului în timpul rutinelor de îngrijire; - participă la rutine simple de igienă înainte și după masă, după joc sau alte activități cotidiene.
1.3. Recunoașterea stărilor de confort și disconfort în situații cotidiene de îngrijire, cu sprijin.		Copilul: - exprimă prin gesturi, mimică sau cuvinte simple stări de confort/disconfort; - manifestă nevoia de ajutor în situații de disconfort; - acceptă sprijinul adultului în realizarea rutinelor de îngrijire.
Competența specifică 2. Adoptarea unui stil de viață sănătos prin obiceiuri echilibrate de alimentație, mișcare și odihnă, manifestând grijă față de propria sănătate.		
Unitatea de învățare: Cresc sănătos zi de zi (11 ore)		

2.1. Recunoașterea alimentelor și băuturilor variate în situații cotidiene, cu sprijin.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Alimente variate; • Apă; • Mișcare; • Odihnă; Conținuturi aplicative/contextuale • Fructe și legume consumate zilnic; • Apă pentru băut; • Momentele zilei: alimentație, mișcare și odihnă; • Jocuri simple de mișcare; • Rutina zilnică de odihnă. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în situații cotidiene de alimentație, hidratare, mișcare și odihnă. Educația pentru valori – în activități de grup și în timpul servirii mesei, prin respectarea regulilor simple și a rândului. Educația pentru dezvoltare durabilă – în situații cotidiene de folosire a apei și îngrijire a spațiului apropiat. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație fizică. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> „Copil sănătos” – colaj cu imagini din momente reale: servirea mesei, consumul de fructe, apa băută, jocurile de mișcare și momentul de odihnă. Colaj colectiv „Farfuria sănătoasă” din imagini și lucrări ale copiilor care ilustrează alimente sănătoase și obiceiuri de alimentație echilibrată. <i>Noțiuni-cheie:</i> fruct, legumă, apă, masă, mișcare, odihnă.	Copilul: - recunoaște alimente și băuturi cunoscute în situații familiare; - indică alimente și băuturi la solicitarea adultului; - participă la activități simple de recunoaștere a alimentelor consumate zilnic.
2.2. Participarea la momentele zilnice de alimentație în contexte familiare, cu sprijin.		Copilul: - recunoaște momentele zilnice de masă, joc și odihnă; - participă la rutina zilnică de masă, joc și odihnă cu sprijinul adultului. - respectă rutina zilnică cu sprijinul adultului.
2.3. Imitarea mișcărilor simple în activități fizice organizate, cu sprijin.		Copilul: - imită mișcări simple realizate de adult în activități fizice; - participă la jocuri simple de mișcare individuale și de grup; - execută mișcări simple după modelul adultului.
2.4. Participarea la alternanța dintre activitate și odihnă, răspunzând indicațiilor adultului.		Copilul: - participă la alternarea activităților cu momentele de odihnă; - răspunde indicațiilor adultului privind schimbarea activităților; - acceptă momentele de relaxare și odihnă din rutina zilnică.
Competența specifică 3. Manifestarea comportamentelor sigure prin respectarea regulilor de securitate, pentru protecția proprie și a celor din jur.		
Unitatea de învățare: Mă protejiez și acționez în siguranță (11 ore)		

3.1. Recunoașterea situațiilor și obiectelor periculoase din mediul apropiat, cu sprijin.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Siguranța personală; • Reguli simple de siguranță; • Pericole din mediul apropiat; • Ajutor; Conținuturi aplicative/contextuale • Obiecte care pot fi periculoase din mediul apropiat; • Situații de risc în timpul jocului și al activităților zilnice; • Semnale simple de avertizare („stop”, „atenție”, „nu atinge”); • Situații în care copilul solicită ajutorul adultului; <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri, activități zilnice și explorarea mediului apropiat din grădiniță și familie. Educația pentru valori – în activități de grup, prin respectarea regulilor și a colegilor și a indicațiilor adultului. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> „Trusa mea de siguranță” – cutie/joc practic cu imagini și obiecte cunoscute din mediul copilului (jucărie, prosop, cană, obiecte care necesită atenție), unde copilul alege „sigur”/„cer ajutor”. Panou ilustrat „Sunt în siguranță”. <i>Noțiuni-cheie:</i> sigur, periculos, stop, ajutor, adult.	Copilul: - recunoaște situații care necesită atenție în mediul apropiat; - indică obiecte care pot prezenta pericol; - reacționează la semnale simple de avertizare.
3.2. Respectarea indicațiilor adultului și a semnalelor simple de securitate în activități cotidiene.		Copilul: - reacționează la semnale simple de avertizare; - urmează indicațiile adultului; - respectă reguli simple de siguranță.
3.3. Exprimarea nevoii de protecție și sprijin în situații de teamă sau disconfort, cu sprijinul adultului		Copilul: - exprimă prin gesturi sau cuvinte simple nevoia de ajutor; - solicită sprijinul adultului în situații dificile; - se apropie de adult în situații de teamă sau disconfort.
Finalități de învățare		
Copilul: - recunoaște obiecte personale de igienă și participă la rutine simple de îngrijire corporală în situații cotidiene, pentru menținerea curățeniei și a stării de confort, manifestând interes pentru propria îngrijire; - recunoaște alimente, băuturi și momente ale rutinei zilnice (masă, mișcare, odihnă) în contexte familiare, pentru formarea unor obiceiuri sănătoase, manifestând deschidere spre participarea la activități de viață sănătoasă; - participă la activități simple de mișcare și respectă, cu sprijinul adultului, rutina zilnică de alimentație și odihnă, manifestând bucurie și disponibilitate pentru implicare. - recunoaște situații și obiecte care pot prezenta pericol în mediul apropiat și solicită sprijinul adultului în situații de risc sau disconfort, pentru protejarea propriei persoane, manifestând încredere în adulții de referință.		

3-5 ani

Competența specifică 1. Aplicarea regulilor igienico-sanitare în situații cotidiene, manifestând responsabilitate pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur.

Unitatea de învățare: Am grijă de mine și sunt sănătos (9 ore)

1.1. Utilizarea obiectelor de igienă personală în activități zilnice, cu sprijin minim.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale - Reguli de igienă; - Îngrijirea corpului; - Curățenie și ordine; - Stare de bine.	Copilul: - utilizează corect obiectele personale de igienă; - selectează obiectul potrivit în funcție de situație; - respectă reguli simple de utilizare.
1.2. Respectarea regulilor de igienă personală în activitățile zilnice, cu sprijin.	Conținuturi aplicative/contextuale - Obiecte personale de igienă și situații de utilizare; - Reguli de igienă înainte și după masă; - Îngrijirea mâinilor, feței și părului; - Păstrarea obiectelor personale în ordine; - Curățenia în spațiul apropiat. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în rutina zilnică de igienă, alimentație și îngrijire personală. Educația pentru valori – în activități de grup și jocuri de rol, prin manifestarea grijii față de sine și ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Carte colectivă ilustrată „Regulile mele de igienă” – cu desene, fotografii și exemple din rutinele zilnice de îngrijire personală. „Jurnalul meu de igienă” – carte colectivă cu fotografii/desene realizate de copii despre rutine reale: spălarea mâinilor, folosirea obiectelor personale, îngrijirea dinților, păstrarea ordinii. <i>Noțiuni-cheie:</i> igienă, regulă, curat, îngrijire, apă, săpun.	Copilul: - aplică reguli simple de igienă personală în situații cotidiene; - realizează rutine de îngrijire personală cu sprijin minim; - manifestă grijă pentru propria curățenie.
1.3. Identificarea efectelor respectării regulilor simple de igienă asupra stării de bine, în contexte cotidiene.		Copilul: - observă efectele activităților de igienă asupra stării de curățenie și confort; - exprimă stări de confort după realizarea unor activități de igienă; - menține ordinea și curățenia în folosirea obiectelor personale.

Competența specifică 2. Adoptarea unui stil de viață sănătos prin obiceiuri echilibrate de alimentație, mișcare și odihnă, manifestând grijă față de propria sănătate.

Unitatea de învățare: Cresc sănătos prin alimentație, mișcare și odihnă (12 ore)

2.1. Identificarea produselor alimentare sănătoase și nesănătoase în contexte familiare.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Alimentația sănătoasă; • Hidratarea; • Mișcarea; • Odihna; • Rutina zilnică; Conținuturi aplicative/contextuale • Alimente sănătoase: fructe, legume și alte alimente consumate; • Apa pentru hidratare; • Gustări potrivite pentru sănătate; • Reguli simple de comportament la masă; • Activități fizice și jocuri de mișcare; • Momentele zilei: masă, joc și odihnă. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în momentele de masă și hidratare, în jocuri de mișcare, activități în aer liber și momente de odihnă din rutina zilnică. Educația pentru valori – în activități comune de servire a mesei, jocuri de rol și situații de cooperare privind alegerile sănătoase. Educația pentru dezvoltare durabilă – în utilizarea responsabilă a apei și evitarea risipei alimentare în activitățile cotidiene. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Panou colectiv „Obiceiuri sănătoase în fiecare zi” – realizat prin imagini și lucrări ale copiilor despre alimentație, mișcare și odihnă.	Copilul: - identifică fructe, legume și alte alimente consumate frecvent; - indică alimente sănătoase la solicitarea adultului; - diferențiază alimente sănătoase de cele nesănătoase; - exprimă preferințe alimentare simple.
2.2. Respectarea regulilor de alimentație și comportament la masă în situații cotidiene.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în momentele de masă și hidratare, în jocuri de mișcare, activități în aer liber și momente de odihnă din rutina zilnică. Educația pentru valori – în activități comune de servire a mesei, jocuri de rol și situații de cooperare privind alegerile sănătoase. Educația pentru dezvoltare durabilă – în utilizarea responsabilă a apei și evitarea risipei alimentare în activitățile cotidiene. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Panou colectiv „Obiceiuri sănătoase în fiecare zi” – realizat prin imagini și lucrări ale copiilor despre alimentație, mișcare și odihnă.	Copilul: - aplică reguli simple de alimentație în timpul meselor; - utilizează corect obiectele necesare servirii mesei; - manifestă comportamente adecvate în timpul servirii mesei.
2.3. Exersarea mișcărilor de bază în activități fizice organizate și jocuri de mișcare, cu interes.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în momentele de masă și hidratare, în jocuri de mișcare, activități în aer liber și momente de odihnă din rutina zilnică. Educația pentru valori – în activități comune de servire a mesei, jocuri de rol și situații de cooperare privind alegerile sănătoase. Educația pentru dezvoltare durabilă – în utilizarea responsabilă a apei și evitarea risipei alimentare în activitățile cotidiene. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Panou colectiv „Obiceiuri sănătoase în fiecare zi” – realizat prin imagini și lucrări ale copiilor despre alimentație, mișcare și odihnă.	Copilul - participă activ la jocuri de mișcare în activități desfășurate în grup și în aer liber; - realizează mișcări de bază în contexte variate; - respectă reguli simple în activități motrice; - manifestă bucurie pentru activitate fizică.
2.4. Respectarea alternanței dintre activitățile de mișcare și momentele de odihnă în rutina zilnică, cu receptivitate.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în momentele de masă și hidratare, în jocuri de mișcare, activități în aer liber și momente de odihnă din rutina zilnică. Educația pentru valori – în activități comune de servire a mesei, jocuri de rol și situații de cooperare privind alegerile sănătoase. Educația pentru dezvoltare durabilă – în utilizarea responsabilă a apei și evitarea risipei alimentare în activitățile cotidiene. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Panou colectiv „Obiceiuri sănătoase în fiecare zi” – realizat prin imagini și lucrări ale copiilor despre alimentație, mișcare și odihnă.	Copilul - identifică momentele de odihnă și relaxare din rutina zilnică; - participă la activități de liniștire și relaxare; - respectă alternanța dintre mișcare și odihnă cu sprijinul adultului.

Competența specifică 3. Manifestarea comportamentelor sigure prin respectarea regulilor de securitate, pentru protecția proprie și a celor din jur.

Unitatea de învățare: Mă protejez și acționez în siguranță (12 ore)

3.1. Identificarea situațiilor care necesită comportamente sigure în contexte familiare, cu atenție.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Siguranța personală; • Pericol: utilizarea nesigură a medicamentelor, electrocutare, incendii, înec, sufocare cu corpi străini, obiecte și substanțe periculoase, animale potențial periculoase, căderi și traumatisme. • Reguli simple de siguranță; • Ajutor; • Semne de avertizare; • Servicii de urgență.	Copilul: - recunoaște situații simple care necesită atenție; - identifică obiecte și locuri care pot prezenta pericol; - diferențiază situații sigure și nesigure cu sprijinul adultului.
3.2. Aplicarea regulilor și semnelor simple de securitate în activități zilnice și situații de joc, cu sprijin.	Conținuturi aplicative/contextuale • Situații, obiecte și locuri care necesită atenție (prize; obiecte ascuțite; podea udă; uși; scări); • Reguli de siguranță în grupă, curte și spații cunoscute; • Semne simple de avertizare („Stop”, „Atenție”, „Nu atinge”); • Discuții simple despre corp, acord, limite și cererea de ajutor; • Solicitarea ajutorului unui adult de încredere; • Respectarea spațiului personal în activitățile de grup.	Copilul: - respectă reguli simple de securitate; - reacționează la semnale de avertizare; - aplică reguli de securitate în joc și activități cotidiene.
3.3. Solicitarea sprijinului adultului în situații de risc, teamă sau disconfort, cu încredere.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri, activități cotidiene și explorarea mediului apropiat, prin identificarea situațiilor de risc și aplicarea regulilor simple de siguranță. <i>Educația pentru valori – în activități de grup, prin respectarea regulilor, a spațiului personal și manifestarea grijii față de sine și față de ceilalți.</i> <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Poster colectiv „Mă protejez și sunt în siguranță” – cu desene și situații reale în care copiii aplică reguli simple de securitate. „Ghidul micilor salvatori” – carte/panou colectiv cu reguli de siguranță create de copii prin desene, fotografii și exemple din grădiniță: „Mă opresc la Stop”, „Cer ajutor adultului”, „Nu ating obiecte periculoase”.	Copilul: - spune adultului când se simte în pericol sau disconfort; - solicită ajutor în situații dificile; - identifică adultul de încredere căruia îi poate cere sprijin.
3.4. Manifestarea comportamentelor sigure în situații cotidiene, cu responsabilitate față de sine și ceilalți.		Copilul: - aplică reguli simple de securitate în situații cotidiene; - respectă spațiul personal și regulile de grup; - solicită ajutorul adultului atunci când are nevoie.

	<i>Noțiuni-cheie:</i> sigur, pericol, periculos, regulă, ajutor, adult.	

Finalități de învățare

Copilul:

- aplică reguli de igienă personală și utilizează corect obiectele de îngrijire în situații cotidiene, pentru menținerea sănătății și a stării de bine, manifestând responsabilitate față de propria persoană.
- identifică alimente, băuturi și obiceiuri care contribuie la un stil de viață sănătos în contexte familiare, pentru realizarea unor alegeri potrivite, manifestând interes pentru sănătate și bunăstare.
- participă la activități de mișcare, joc și relaxare, respectând alternanța dintre activitate și odihnă în rutina zilnică, pentru dezvoltarea unor comportamente echilibrate, manifestând bucurie și implicare.
- identifică situații și obiecte care pot prezenta pericol și aplică reguli simple de securitate în activități cotidiene, pentru protecția proprie și a celor din jur, manifestând prudență și grijă față de ceilalți.
- solicită sprijinul adultului și comunică situații de risc, teamă sau disconfort în contexte familiare, utilizând modalități adecvate vârstei, manifestând încredere și deschidere în relațiile cu ceilalți.

5-7 ani

Competența specifică 1. Aplicarea regulilor igienico-sanitare în situații cotidiene, manifestând responsabilitate pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur.

Unitatea de învățare: Igiena mea, sănătatea mea (9 ore)

1.1 Utilizarea autonomă a obiectelor de igienă personală în diverse situații cotidiene.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Igienă personală și colectivă; • Reguli de igienă; • Relația dintre igienă și sănătate; • Comportamente de prevenire. Conținuturi aplicative / contextuale	Copilul: - utilizează corect obiectele personale de igienă; - explică simplu rolul obiectelor personale de igienă; - alege obiectele potrivite în funcție de situație.

1.2. Aplicarea regulilor de igienă personală și colectivă în situații cotidiene, pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur.	• Obiecte personale de igienă și utilizarea lor corectă; • Reguli de igienă înainte și după masă, după joacă și după utilizarea toaletei; • Organizarea și păstrarea obiectelor personale; • Curățenia spațiilor personale și comune; • Prevenirea îmbolnăvirilor.	Copilul: - respectă reguli de igienă personală și colectivă; - aplică autonom comportamente de curățenie și îngrijire; - contribuie la menținerea ordinii și curățeniei în spațiile comune.
1.3. Explicarea simplă a importanței respectării regulilor de igienă pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în rutina zilnică de igienă personală și colectivă, în activități de prevenire a îmbolnăvirilor și de menținere a curățeniei. Educația pentru valori – în activități de cooperare, când copilul respectă reguli comune de igienă și manifestă responsabilitate față de sine și ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produce:</i> Portofoliu „Igienă mea, sănătatea mea” – realizat prin desene, fotografii opționale și mesaje simple despre reguli de igienă aplicate în viața cotidiană. Poster individual „Regulile mele pentru sănătate” – colecție realizată de copii cu desene, fotografii, reguli personale de igienă și exemple de comportamente responsabile (spălarea mâinilor, îngrijirea dinților, păstrarea ordinii). <i>Noțiuni-cheie:</i> igienă, sănătate, curățenie, regulă, grijă.	Copilul: - explică simplu importanța regulilor de igienă; - explică motive simple pentru alegerea unor comportamente igienice în situații cotidiene; - manifestă responsabilitate față de propria igienă și spațiul comun.
Competența specifică 2. Adoptarea unui stil de viață sănătos prin obiceiuri echilibrate de alimentație, mișcare și odihnă, manifestând grijă față de propria sănătate.		
Unitatea de învățare: Aleg un stil de viață sănătos (12 ore)		
2.1. Selectarea alimentelor sănătoase în funcție de rolul lor pentru organism, manifestând responsabilitate.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Alimentație sănătoasă; • Grupe de alimente; • Activitatea fizică; • Odihnă și relaxare; • Echilibrul dintre alimentație, mișcare și odihnă.	Copilul: - explică simplu rolul unor alimente pentru sănătate; - selectează alimente potrivite în situații cotidiene; - alcătuiește meniuri simple pentru o alimentație sănătoasă.

2.2. Aplicarea autonomă a regulilor de alimentație și comportament la masă în contexte cotidiene, manifestând responsabilitate.	Conținuturi aplicative / contextuale • Grupele de alimente; • Alegerea alimentelor sănătoase; • Meniul unei zile; • Consumul de apă și hidratarea organismului; • Igienă și comportament la masă; • Activități fizice și jocuri motrice; • Alternanța dintre activitate, odihnă; • Comportamente sănătoase în situații cotidiene. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în situații cotidiene de alegere a alimentelor, activitate fizică, odihnă și relaxare, în familie, în grădiniță și în comunitatea apropiată. Educația pentru valori – în activități de grup, când copilul face alegeri responsabile, respectă reguli la masă și cooperează cu ceilalți. Educația pentru dezvoltare durabilă – în consumul responsabil al alimentelor și apei și evitarea risipei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Sănătate. Educația STEAM <i>Produse:</i> Jurnal „Săptămâna mea sănătoasă” – cu alegeri și reflecții simple despre alimentație, mișcare, hidratare și odihnă. „Planul meu pentru o zi sănătoasă” – mini-jurnal individual/colectiv cu alegeri reale ale copilului: meniul unei zile, apa consumată, activități fizice și momente de odihnă. <i>Noțiuni-cheie:</i> mâncare sănătoasă, fructe, legume, apă, mișcare, odihnă.	Copilul: - aplică reguli de alimentație sănătoasă în contexte cotidiene; - respectă reguli de comportament civilizat la masă; - manifestă grijă față de propria sănătate.
2.3. Practicarea activităților fizice variate în rutina zilnică, manifestând interes pentru menținerea sănătății.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în situații cotidiene de alegere a alimentelor, activitate fizică, odihnă și relaxare, în familie, în grădiniță și în comunitatea apropiată. Educația pentru valori – în activități de grup, când copilul face alegeri responsabile, respectă reguli la masă și cooperează cu ceilalți. Educația pentru dezvoltare durabilă – în consumul responsabil al alimentelor și apei și evitarea risipei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Sănătate. Educația STEAM <i>Produse:</i> Jurnal „Săptămâna mea sănătoasă” – cu alegeri și reflecții simple despre alimentație, mișcare, hidratare și odihnă. „Planul meu pentru o zi sănătoasă” – mini-jurnal individual/colectiv cu alegeri reale ale copilului: meniul unei zile, apa consumată, activități fizice și momente de odihnă. <i>Noțiuni-cheie:</i> mâncare sănătoasă, fructe, legume, apă, mișcare, odihnă.	Copilul: - participă la activități fizice și jocuri motrice; - explică simplu rolul mișcării pentru sănătate; - respectă reguli de siguranță în activități motrice.
2.4. Reglarea alternanței dintre activitate, odihnă și relaxare în rutina zilnică, manifestând grijă față de propria sănătate.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în situații cotidiene de alegere a alimentelor, activitate fizică, odihnă și relaxare, în familie, în grădiniță și în comunitatea apropiată. Educația pentru valori – în activități de grup, când copilul face alegeri responsabile, respectă reguli la masă și cooperează cu ceilalți. Educația pentru dezvoltare durabilă – în consumul responsabil al alimentelor și apei și evitarea risipei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Sănătate. Educația STEAM <i>Produse:</i> Jurnal „Săptămâna mea sănătoasă” – cu alegeri și reflecții simple despre alimentație, mișcare, hidratare și odihnă. „Planul meu pentru o zi sănătoasă” – mini-jurnal individual/colectiv cu alegeri reale ale copilului: meniul unei zile, apa consumată, activități fizice și momente de odihnă. <i>Noțiuni-cheie:</i> mâncare sănătoasă, fructe, legume, apă, mișcare, odihnă.	Copilul: - recunoaște semnele de oboseală; - alternează activitatea cu momente de odihnă; - participă la activități de relaxare și liniștire.

Competența specifică 3. Manifestarea comportamentelor sigure prin respectarea regulilor de securitate, pentru protecția proprie și a celor din jur.

Unitatea de învățare: Sunt în siguranță – mă protejiez pe mine și pe ceilalți 12 ore

3.1. Alegerea comportamentelor sigure în situații cotidiene, manifestând responsabilitate.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Siguranță personală; • Situații de risc: arsuri și opăririi, electrocutare, incendii, înec, obiecte și substanțe periculoase, animale potențial periculoase, căderi și traumatisme, locuri necunoscute și persoane străine, accidente rutiere; • Reguli și semne de siguranță; • Solicitarea sprijinului; • Servicii de urgență; • Spațiu personal. Conținuturi aplicative / contextuale • Situații de risc din mediul apropiat; • Jocuri de rol privind comportamente sigure și nesigure; • Reguli de siguranță în joc și activități cotidiene; • Semne simple de avertizare; • Solicitarea ajutorului în situații de risc; • Spațiul personal și reguli de interacțiune; <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în activități zilnice din grădiniță și familie, în jocuri, activități motrice și explorarea mediului apropiat, când copilul respectă reguli de siguranță și evită situațiile periculoase. Educația pentru valori – în jocuri și activități de grup, când copilul respectă reguli comune, cooperează și are grijă de sine și de ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Mini-ghid „Aleg să fiu în siguranță” – creat de copii prin desene și mesaje despre situații de risc, reguli de protecție și solicitarea ajutorului. „Ghidul micilor protectori” – mini-ghid	Copilul: - identifică situații de risc în contexte variate; - alege comportamente sigure în situații concrete de viață; - explică simplu alegerea unui comportament sigur.
3.2. Aplicarea autonomă a regulilor și semnelor de securitate în situații variate, cu responsabilitate.		Copilul: - aplică reguli de securitate în activități cotidiene și joc; - respectă semne și mesaje simple de avertizare; - utilizează corect spațiul și materialele.
3.3. Gestionarea situațiilor simple de risc prin apelarea la sprijinul potrivit, cu autonomie și încredere.		Copilul: - identifică situațiile în care are nevoie de sprijin; - alege acțiuni potrivite pentru a evita pericolul; - solicită sprijinul unui adult de încredere în situații de risc.
3.4. Manifestarea responsabilității pentru propria siguranță și siguranța celor din jur în activități variate.		Copilul: - identifică adulții de încredere cărora le poate solicita sprijin; - solicită ajutor în situații de risc sau disconfort; - comunică simplu situații de nesiguranță; - aplică regula „Stop! Pleacă! Spune unui adult de încredere!” în situații care îi pot pune în pericol siguranța.

	realizat de copii cu reguli de siguranță, situații de risc și soluții: „Ce fac dacă...?”, „Cui cer ajutor?”. <i>Noțiuni-cheie:</i> sigur, periculos, regulă, atenție, ajutor, spațiul personal.	
Finalități de învățare		
Copilul: - selectează și utilizează corect obiectele de igienă personală în situații cotidiene, respectând reguli de igienă personală și colectivă pentru menținerea sănătății proprii și a celor din jur, manifestând autonomie și responsabilitate. - explică simplu relația dintre igienă, sănătate și prevenirea îmbolnăvirilor în contexte familiare, aplicând comportamente de îngrijire și curățenie, manifestând grijă față de sine și comunitatea apropiată. - selectează alimente sănătoase și aplică obiceiuri echilibrate de alimentație, hidratare, mișcare și odihnă în situații cotidiene, pentru menținerea stării de bine, manifestând autonomie și alegeri responsabile. - organizează activități simple care includ mișcare, relaxare și odihnă în rutina zilnică, explicând rolul acestora pentru sănătate, manifestând interes pentru un stil de viață activ și echilibrat. - identifică situații de risc și aplică reguli de securitate în contexte variate de viață, alegând comportamente potrivite pentru protecția proprie și a celor din jur, manifestând prudență, responsabilitate și grijă față de ceilalți.		

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA FIZICĂ

2-3 ani		
Competența specifică 1. Exersarea deprinderilor motrice de bază și aplicative în jocuri și activități fizice, manifestând interes și bucurie pentru mișcare.		
Unitatea de învățare: Corpul meu în mișcare (20 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Imitarea deprinderilor motrice de bază după model, în jocuri și activități motrice.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Deprinderi motrice de bază; • Orientarea în spațiul apropiat; • Răspuns la semnale simple multimodale; • Siguranța în timpul mișcării. Conținuturi aplicative/contextuale • Jocuri de mers spre obiecte și repere; • Jocuri de alergare și sărituri prin imitarea animalelor;	Copilul: - imită mersul, alergarea și săritura după modelul adultului în jocuri de mișcare; - realizează mișcări de bază în spațiul de joc, cu sprijinul adultului; - reacționează la semnale simple de mișcare în timpul activităților;

	• Târârea pe suprafețe variate și prin spații delimitate; • Ocolirea obstacolelor simple; • Urcarea și coborârea treptelor; • Jocuri de reacție la semnale verbale și sonore. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri de mișcare, activități fizice în aer liber și momente zilnice de mișcare. Educația pentru valori – în jocuri de grup, cooperare și respectarea regulilor simple.	- participă cu interes și bucurie la jocurile motrice.
1.2. Executarea acțiunilor motrice pe trasee motrice cu obstacole ușoare, cu sprijin.		Copilul: - se deplasează printre obstacole simple; - trece peste obstacole joase; - urcă și coboară trepte cu sprijin; - participă la trasee motrice.
1.3. Reacționarea la semnale simple de pornire, oprire și schimbarea direcției la indicația adultului.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Traseu motric „Ne mișcăm împreună”, în care copilul merge spre un reper, aleargă pe un traseu scurt, sare peste un obstacol jos, transportă un obiect ușor și se oprește la comanda „Stop!”, urmând indicațiile adultului.	Copilul: - răspunde la semnale de pornire și oprire în jocuri simple; - schimbă direcția de deplasare la indicația adultului; - participă la jocuri motrice urmând indicațiile adultului.
1.4. Manipularea obiectelor simple în jocuri și activități motrice, cu sprijin.	<i>Noțiuni-cheie:</i> mergem, alergăm, sărim, târâm, stop, înainte, înapoi, sus, jos.	- manipulează obiecte ușoare în activități motrice; - rostogolește, împinge, aruncă sau transportă obiecte în situații de joc; - realizează acțiuni motrice simple cu obiecte, urmând modelul adultului; - participă cu interes la jocuri motrice cu obiecte.
Competența specifică 2. Participarea la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând perseverență și încredere.		
Unitatea de învățare: Mă mișc cu bucurie și cresc sănătos (20 ore)		
2.1. Participarea la activități fizice simple, prin imitarea acțiunilor motrice în jocuri și rutine zilnice, manifestând interes pentru mișcare.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Acțiuni motrice simple; • Combinarea simplă a mișcărilor; • Echilibrul corpului în mișcare; • Alternanța dintre mișcare și odihnă; • Ritmul mișcărilor.	Copilul: - participă la activități fizice simple organizate de adult; - execută mișcări simple prin imitare în jocuri și activități motrice; - utilizează obiecte ușoare în activități de mișcare;

2.2. Participarea la activități motrice simple, manifestând încredere în propriile posibilități, cu sprijin.	Conținuturi aplicative/contextuale • Mers, alergare și sărituri simple; • Jocuri de mișcare cu mingi și obiecte ușoare; • Trasee motrice simple cu menținerea echilibrului; • Mișcări pe ritm muzical și în ritmuri diferite; • Relaxare după efort. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine – în jocuri de mișcare alternând activitatea fizică cu momente de odihnă și prin activități fizice în aer liber. Educația pentru valori – în jocuri de grup, prin cooperare, respectarea regulilor și a rândului.	- manifestă interes și bucurie pentru activitățile fizice. Copilul: - execută acțiuni motrice simple în jocuri și activități fizice; - combină mișcări simple cu sprijinul adultului; - utilizează obiecte ușoare în trasee motrice; - participă cu încredere la activitățile de mișcare.
2.3. Participarea la alternanța dintre mișcare și odihnă în activități ghidate, cu sprijin.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produce:</i> Traseu motric „Mă mișc cu plăcere”, în care copilul merge, aleargă, sare, rostogolește sau transportă o minge, execută mișcări simple pe ritm muzical și participă la exerciții de relaxare după efort. Joc de mișcare „Mă mișc și mă odihnesc” – copilul alternează mișcarea cu pauza și participă la exerciții de relaxare. <i>Noțiuni-cheie:</i> mergem, alergăm, sărim, minge, repede, încet, pauză.	Copilul: - alternează activitățile de mișcare cu momente de odihnă la indicația adultului; - răspunde la semnalele de oprire și reluare a activității; - participă la exerciții simple de relaxare după efort; - participă la momente de odihnă și relaxare.
2.4. Respectarea indicațiilor simple pentru desfășurarea activităților fizice, cu sprijin.		Copilul: - respectă indicații simple în timpul activităților fizice; - urmează reguli simple în jocuri motrice; - așteaptă rândul în activitățile de grup, cu sprijinul adultului; - participă la activitățile fizice.
Competența specifică 3. Implicarea în jocuri și activități motrice individuale și de grup, respectând reguli simple, indicațiile adultului, normele de igienă și siguranță, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.		
Unitatea de învățare: Ne jucăm împreună și în siguranță (26 ore)		

3.1. Participarea la jocuri motrice ghidate, răspunzând la indicațiile adultului.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Reguli simple de joc; • Semnale simple de mișcare; • Reguli simple de siguranță în joc. Conținuturi aplicative / contextuale • Jocuri motrice cu deplasări simple; • Jocuri cu mingi și obiecte ușoare; • Jocuri cu semnale de pornire și oprire; • Trasee motrice simple. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori – în jocuri motrice de grup, respectarea regulilor simple, a rândului și manifestarea cooperării cu ceilalți copii. Educația pentru sănătate și starea de bine – în aplicarea regulilor de siguranță în timpul jocurilor, utilizarea responsabilă a materialelor și participarea la rutine de igienă după activitatea fizică. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru sănătate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Joc de grup „Ne jucăm împreună” – copilul participă la joc respectând semnalele adultului și regulile simple. <i>Noțiuni-cheie:</i> joc, împreună, rând, start, stop, grijă.	Copilul: - participă la jocuri motrice ghidate; - răspunde la semnale simple în timpul jocurilor; - urmează indicațiile adultului în activități motrice; - respectă reguli simple de desfășurare a jocului.
3.2. Participarea la activități motrice simple alături de alți copii, cu sprijin.		Copilul: - participă la jocuri motrice alături de alți copii; - așteaptă rândul cu sprijinul adultului; - cooperează cu ceilalți copii în activități motrice simple; - manifestă interes pentru activitățile motrice de grup.
3.3. Respectarea regulilor simple de siguranță și igienă în activitățile motrice, cu sprijin.		Copilul: - respectă reguli simple de siguranță în timpul activităților motrice; - utilizează materialele de joc în mod corespunzător, cu sprijinul adultului; - participă la rutinele de igienă după activitatea fizică.
3.4. Manifestarea comportamentelor de grijă față de sine și față de ceilalți în activități motrice, cu sprijin.		Copilul: - se deplasează cu atenție în apropierea celorlalți copii; - evită lovirea accidentală a colegilor; - utilizează materialele de joc cu grijă;

		- manifestă comportamente de grijă față de sine și față de ceilalți.
Finalitățile învățării		
Copilul: - imită și execută deprinderi motrice de bază (mers, alergare, sărituri, târâre) în jocuri și activități fizice, cu sprijinul adultului; - participă la activități motrice cu obiecte ușoare și trasee motrice simple, urmând indicațiile adultului; - reacționează la semnale simple de pornire, oprire și schimbare a direcției în jocuri de mișcare; - participă cu interes și bucurie la activități fizice, manifestând încredere în propriile posibilități; - respectă reguli simple de siguranță și igienă în timpul activităților motrice, cu sprijinul adultului; - alternează momentele de mișcare cu momente de odihnă și relaxare, la indicația adultului.		

3-5 ani		
Competența specifică 1. Exersarea deprinderilor motrice de bază și aplicative în jocuri și activități fizice, manifestând interes și bucurie pentru mișcare.		
Unitatea de învățare: Corpul meu în mișcare (33 ore)		
1.1. Executarea deprinderilor motrice de bază în jocuri și activități motrice variate, manifestând implicare.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Mișcări de bază și aplicative; • Echilibru și coordonarea mișcărilor; • Orientarea în spațiul de joc; • Manipularea cu obiecte. Conținuturi aplicative / contextuale • Jocuri cu mers, alergare și sărituri; • Trasee motrice simple cu obstacole și schimbări de direcție; • Jocuri cu mingea (aruncare, prindere, rostogolire); • Jocuri de echilibru în deplasare; • Jocuri de reacție la semnale sonore; • Jocuri de mișcare cu combinarea deprinderilor motrice. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri motrice libere și dirijate, prin exersarea mișcărilor corpului; în activități în aer liber, prin alergare, deplasare și jocuri de mișcare; în rutine zilnice, prin momente de înviorare și relaxare după efort. Educația pentru valori – în jocuri individuale	Copilul: - execută mersul, alergarea și săriturile în jocuri și activități motrice; - combină mișcări de bază în parcursurile motrice simple; - se deplasează urmând repere și trasee stabilite; - manifestă încredere și implicare în realizarea activităților motrice.
1.2. Exersarea acțiunilor motrice pe trasee motrice cu obstacole simple și obiecte, cu atenție.		Copilul: - depășește obstacole simple în trasee motrice; - reacționează la semnale simple în timpul activităților; - schimbă direcția de deplasare în situații de joc; - participă activ la activități motrice cu obstacole și semnale.

1.3. Coordonarea mișcărilor la semnale și schimbări simple ale situației de joc, cu atenție.	și de grup, prin respectarea regulilor simple, cooperare și sprijinirea colegilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare; Dezvoltare personală; Educație pentru sănătate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Traseu motric „Ne mișcăm împreună”, în care copilul parcurge un traseu simplu cu mers, alergare și sărituri, utilizează mingea și respectă reguli simple de joc. <i>Noțiuni-cheie:</i> minge, alergăm, sărim, aruncăm, prindem, start, stop.	Copilul: - reacționează la semnale sonore și vizuale în jocurile motrice; - schimbă direcția sau viteza mișcării la semnal; - urmează indicațiile adultului în activitățile motrice; - manifestă perseverență în realizarea sarcinilor motrice.
1.4. Utilizarea obiectelor în activități motrice variate, conform sarcinii propuse, cu implicare.		Copilul: - aruncă, prinde și rostogolește obiecte în jocuri motrice; - utilizează mingea și alte obiecte în activitățile motrice; - coordonează mișcările de manipulare a obiectelor; - manifestă interes pentru activitățile cu obiecte.
Competența specifică 2. Participarea la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând perseverență și încredere.		
Unitatea de învățare: Mă mișc cu bucurie și cresc sănătos (33 ore)		
2.1. Implicarea în activități fizice variate individuale și de grup, manifestând interes și perseverență.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Calități motrice; • Coordonarea mișcărilor; • Echilibrul și controlul mișcărilor; • Alternarea efortului cu odihna; • Adaptarea mișcărilor la situații variate. Conținuturi aplicative / contextuale • Jocuri cu mers, alergare și sărituri variate; • Trasee motrice cu obstacole simple; • Jocuri de echilibru și coordonare; • Activități cu mingea și alte obiecte;	Copilul: - execută mersul, alergarea și săriturile în jocuri și trasee motrice; - combină mișcări de bază în activități fizice variate; - utilizează obiecte ușoare în activități motrice; - participă activ la jocuri individuale și de grup.
2.2. Adaptarea mișcărilor la cerințele simple ale activităților fizice.		Copilul: - combină mișcări de bază în jocuri dinamice;

	Jocuri de mișcare cu schimbarea ritmului și direcției. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri de mișcare, prin exersarea diferitelor mișcări ale corpului; în activități în aer liber, prin alergare, deplasare; în momente de odihnă după efort. Educația pentru valori – în activități individuale și de grup, prin cooperare, respectarea regulilor simple și sprijinirea colegilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală; Educație pentru limbaj și comunicare; Educație pentru sănătate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Mini-circuit „Sunt activ” – copilul execută exerciții variate pentru coordonare, echilibru și mobilitate, respectând pauzele. <i>Noțiuni-cheie:</i> mișcare, alergăm, sărim, minge, repede, încet, pauză.	- schimbă direcția și ritmul mișcării la semnal; - adaptează mișcările la cerințele jocului; - alege modalități simple de deplasare potrivite sarcinii.
2.3. Respectarea alternanței dintre perioadele de mișcare și odihnă în activități variate, cu receptivitate.		Copilul: - identifică momentul în care are nevoie de pauză, cu sprijinul adultului. - participă la exerciții de relaxare după efort; - alternează activitatea fizică cu pauze la indicația adultului; - reia activitatea după perioada de odihnă.
2.4. Manifestarea comportamentelor de participare responsabilă în activități fizice, cu sprijin.		Copilul: - respectă indicațiile adultului; - respectă regulile simple; - utilizează materialele în siguranță.
Competența specifică 3. Implicarea în jocuri și activități motrice individuale și de grup, respectând reguli simple, indicațiile adultului, normele de igienă și siguranță, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.		
Unitatea de învățare: Ne jucăm împreună și în siguranță (33 ore)		
3.1. Implicarea în jocuri motrice individuale și de grup prin respectarea regulilor simple, manifestând cooperare.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Reguli și roluri în joc; - Cooperarea și interacțiunea cu ceilalți; - Respectarea indicațiilor și a regulilor comune; - Reguli de siguranță în activități motrice. Conținuturi aplicative / contextuale - Jocuri de mișcare cu mers, alergare, săritură și echilibru; - Jocuri cu mingea și alte obiecte; - Parcursuri motrice simple;	Copilul: - participă activ la jocuri individuale și de grup; - respectă regulile simple ale jocului; - urmează indicațiile adultului în timpul jocului.
3.2. Cooperarea cu alți copii în jocuri și activități motrice simple, respectând reguli simple.		Copilul: - cooperează cu alți copii în jocuri simple; - își asumă roluri simple în joc;

	• Jocuri de grup cu reguli simple; • Activități de cooperare în perechi și echipe; • Activități fizice cu schimbări simple de ritm și direcție; • Jocuri cu respectarea regulilor și a rolurilor stabilite.	- participă la realizarea sarcinilor comune; - oferă/primește obiecte în timpul jocului.
3.3. Respectarea regulilor de joc, de igienă și de siguranță în activități de grup, manifestând cooperare.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri de mișcare desfășurate în sală și în aer liber, în parcururi motrice și activități fizice variate. Educația pentru valori – în jocuri de grup, activități în perechi și situații de cooperare, prin respectarea regulilor și interacțiunea cu ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare; Dezvoltare personală; Educație pentru sănătate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Joc cooperativ „Echipa în mișcare” – copilul cooperează cu colegii, respectă regulile și își așteaptă rândul. <i>Noțiuni-cheie:</i> mișcare, joc, regulă, echipă, împreună, siguranță.	Copilul: - respectă regulile simple ale jocurilor; - urmează indicațiile adultului în timpul activităților motrice; - respectă regulile de igienă și de siguranță.
3.4. Manifestarea grijii și respectului față de sine și față de ceilalți în activități motrice.		Copilul: - utilizează materialele cu grijă; - manifestă grijă față de sine în timpul activităților motrice; - respectă spațiul personal al colegilor.
Finalități de învățare		
Copilul: - aplică deprinderi motrice de bază (mers, alergare, sărituri, echilibru, manipularea obiectelor) în jocuri și activități fizice variate; - combină mișcări simple în trasee motrice și jocuri dinamice cu obiecte și obstacole adaptate vârstei; - aplică reguli simple și indicațiile adultului în activități motrice individuale și de grup; - participă la jocuri de cooperare, respectând rândul, regulile și colegii; - respectă reguli de siguranță și igienă, alternând perioadele de mișcare cu momente de odihnă.		

Competența specifică 1. Exersarea deprinderilor motrice de bază și aplicative în jocuri și activități fizice, manifestând interes și bucurie pentru mișcare.
Unitatea de învățare: Corpul meu în mișcare (33 ore)

1.1. Combinarea deprinderilor motrice de bază în activități fizice individuale și colective, cu implicare activă.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale • Acțiuni motrice de bază; • Coordonarea și controlul mișcărilor; • Orientarea în spațiu; • Adaptarea mișcărilor la situații variate; • Precizia și controlul execuției motrice.	Copilul: - combină acțiuni motrice de bază în situații variate de joc; - adaptează mișcările la cerințele sarcinii motrice; - realizează independent exerciții motrice adaptate nivelului propriu.
1.2. Aplicarea deprinderilor motrice în trasee motrice cu obstacole variate, manifestând coordonare și control.	Conținuturi aplicative / contextuale • Jocuri motrice cu mers, alergare, sărituri și aruncări; • Trasee motrice aplicative cu obstacole, adaptate pentru diferite roluri și particularități individuale ale copiilor; • Exerciții de coordonare și echilibru; • Jocuri cu mingea și obiecte sportive; • Activități motrice cu sarcini variate.	Copilul: - parcurge trasee motrice respectând regulile stabilite; - controlează mișcările în raport cu spațiul și sarcina; - realizează trasee motrice respectând regulile stabilite.
1.3. Adaptarea mișcărilor la semnale, spațiu și situații variate de joc, cu promptitudine.	Contexte de învățare: Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri motrice, parcursuri aplicative și activități fizice în interior și exterior, pentru dezvoltarea deprinderilor motrice și menținerea sănătății. Educația pentru valori – prin respectarea regulilor, cooperare și fair-play; Educația pentru dezvoltare durabilă – prin utilizarea responsabilă a materialelor sportive și îngrijirea spațiului de activitate. Conținuturi interdisciplinare: Educație pentru sănătate. Dezvoltare personală.	Copilul: - reacționează la semnale vizuale, auditive și verbale în activități motrice; - adaptează mișcările la schimbările situațiilor de joc; - își controlează acțiunile în timpul activităților fizice.
1.4. Utilizarea deprinderilor de manipulare a obiectelor în jocuri și activități motrice variate, cu precizie.	Temă cross-curriculară: Sănătate. Produse: Circuitul motric „Ne mișcăm împreună” – copilul combină deprinderi motrice în cadrul unui traseu aplicativ și respectă regulile stabilite. Noțiuni-cheie: mișcare, alergare, săritură, aruncare, prindere, echilibru, traseu motric.	Copilul: - utilizează obiecte sportive în activități motrice variate; - realizează acțiuni de prindere, aruncare și transmitere; - adaptează utilizarea obiectelor la sarcina motrică.

Competența specifică 2. Participarea la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând perseverență și încredere.

Unitatea de învățare: Mă mișc cu bucurie și cresc sănătos (33 ore)		
2.1. Participarea activă la activități fizice variate pentru dezvoltarea calităților motrice, manifestând autonomie și perseverență.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Activități fizice variate și dezvoltarea calităților motrice; • Efort fizic și autoreglarea efortului; • Relația dintre efort–odihnă–recuperare; • Semnale ale corpului în timpul și după efort; • Comportamente care susțin sănătatea și starea de bine.	Copilul: - participă la activități de mișcare potrivite nivelului propriu; - execută exerciții pentru dezvoltarea calităților motrice; - finalizează sarcinile motrice propuse.
2.2. Gestionarea efortului fizic în funcție de cerințele activității și posibilitățile proprii, manifestând autocontrol.	Conținuturi aplicative / contextuale • Jocuri motrice individuale și de grup; • Trasee motrice; • Jocuri și exerciții pentru dezvoltarea coordonării, vitezei, forței, rezistenței și mobilității; • Exerciții cu ritm și intensitate variate; • Exerciții de relaxare și revenire după efort; • Hidratarea și odihnă după activitatea fizică.	Copilul: - aplică reguli de odihnă după activități fizice; - se hidratează corespunzător; - participă la exerciții de relaxare și revenire; - aplică reguli de îngrijire a corpului; - anunță despre disconfort și nevoia de se opri din activitate.
2.3. Reglarea alternanței dintre efort și odihnă prin recunoașterea semnelor de oboseală și a stării proprii.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri motrice, exerciții fizice și trasee aplicative desfășurate în sala de grupă, sala de sport și în aer liber, în situații de adaptare a efortului, hidratare și revenire după activitatea fizică. Educația pentru valori– în activități individuale și de grup, prin jocuri și exerciții care valorifică posibilitățile proprii de mișcare, perseverența și încrederea în sine. Educația pentru dezvoltare durabilă – în activități motrice desfășurate în spații interioare și exterioare, prin utilizarea responsabilă a materialelor sportive și îngrijirea spațiului de joc.	Copilul: - recunoaște semne simple ale oboselii după efort; - observă schimbări ale respirației și ritmului activității; - exprimă starea proprie după activitatea fizică; - solicită pauză atunci când este necesar.
2.4. Manifestarea comportamentelor sănatoase înainte, în timpul și după activitatea fizică, manifestând responsabilitate față de propria sănătate, cu grijă față de sine.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru sănătate. Dezvoltare personală. Educație pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produs autentic:</i> Circuitul „Corpul activ și sănătos” – copilul realizează un parcurs cu exerciții pentru coordonare, viteză, rezistență și aplică regulile de hidratare și revenire după efort. <i>Noțiuni-cheie:</i> mișcare, efort, viteză, forță, rezistență, mobilitate, odihnă, relaxare, joc de mișcare.	Copilul: - aplică reguli de odihnă după activități fizice; - se hidratează după efort; - participă la exerciții de relaxare după efort; - aplică reguli de îngrijire a corpului după efort.

Competența specifică 3. Implicarea în jocuri și activități motrice individuale și de grup, respectând reguli simple, indicațiile adultului, normele de igienă și siguranță, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.		
Unitatea de învățare: Ne jucăm împreună și în siguranță (33 ore)		
3.1. Participarea activă la jocuri motrice individuale și de grup, aplicând reguli și asumând roluri simple, manifestând autonomie și grijă față de ceilalți	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Reguli și roluri în joc; - Cooperare și responsabilitate; - Sarcini comune și lucru în echipă; - Reguli de siguranță în activități motrice; - Autonomie în participare. Conținuturi aplicative / contextuale - Jocuri motrice individuale și de grup; - Jocuri și exerciții de alergare, săritură, aruncare și prindere; - Trasee motrice aplicative; - Jocuri cu elemente sportive adaptate vârstei; - Activități de cooperare și lucru în echipă; - Jocuri de coordonare, orientare și adaptare motrică. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și starea de bine – în jocuri și trasee motrice, în sala de sport și în aer liber. Educația pentru incluziune și echitate – în jocuri individuale și de grup, prin cooperare, respectarea regulilor și acceptarea diferențelor dintre participanți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru sănătate. Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. Formarea reprezentărilor elementare matematice. <i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> Mini-festival sportiv „Împreună în mișcare” – copilul participă la activități motrice și jocuri de cooperare, respectă regulile, își apreciază reușitele și cooperează cu echipa. <i>Noțiuni-cheie:</i> mișcare, joc, echipă, siguranță, grijă, împreună.	Copilul: - realizează acțiuni motrice simple în jocuri și activități fizice; - participă activ în contexte variate de mișcare; - alege acțiuni motrice potrivite sarcinii propuse; - aplică deprinderi motrice în situații de joc.
3.2. Colaborarea cu ceilalți în jocuri și activități motrice de grup, respectând reguli, roluri și sarcini.		Copilul: - cooperează cu colegii în realizarea sarcinilor de joc; - își asumă roluri simple în activități de grup; - respectă sarcina și rolul primit; - sprijină colegii în realizarea activității.
3.3. Aplicarea regulilor de joc, de igienă și de siguranță în activități individuale și colective, manifestând responsabilitate și cooperare.		Copilul: - respectă regulile jocurilor și activităților motrice; - aplică reguli simple de igienă și siguranță; - urmează indicațiile stabilite în activități.
3.4. Manifestarea responsabilității pentru propria siguranță și siguranța celorlalți în activități motrice.		Copilul: - utilizează materialele și spațiul de joc în siguranță; - are grijă de propria persoană în timpul activităților; - respectă spațiul personal al colegilor;

		- oferă sprijin colegilor când este necesar.
Finalitățile învățării		
Copilul: - aplică deprinderi motrice de bază și aplicative (mers, alergare, sărituri, aruncare, prindere, echilibru) în jocuri și activități fizice variate; - combină și adaptează mișcările în parcursurile motrice, jocuri și situații variate, utilizând obiecte și respectând cerințele activității; - participă activ și autonom la activități fizice variate, realizând exerciții pentru dezvoltarea coordonării, vitezei, forței, rezistenței și mobilității; - gestionează simplu efortul fizic, alternând activitatea cu odihna și aplicând comportamente care susțin sănătatea (hidratare, revenire după efort, îngrijirea corpului); - respectă reguli de joc, norme de igienă și siguranță în activități motrice individuale și de grup, manifestând responsabilitate față de sine și față de ceilalți; - cooperează în jocuri și activități motrice de grup, respectând roluri, sarcini comune și partenerii de activitate; - recunoaște propriile reușite și progrese în activitățile motrice, manifestând încredere și dorință de participare.		

Domeniul de activitate: EU, FAMILIA ȘI SOCIETATEA

Valori proiectate:

Personale: respectul de sine, încrederea în propriile capacități, autocunoașterea, responsabilitatea personală, exprimarea și gestionarea emoțiilor, autonomia și independența în acțiune.

Sociale: respectul față de ceilalți, empatia și compasiunea, cooperarea și spiritul de echipă, solidaritatea, demnitatea, apartenența, participarea, respectul și acceptarea diversității, comunicarea pozitivă și comportamentul prosocial.

Naționale: dragostea și respectul față de familie, respectul față de valorile și tradițiile naționale, aprecierea patrimoniului cultural, dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate și țară, respectul pentru limba română și simbolurile naționale.

General-umane: pacea, binele, mentalitatea globală.

Dimensiunile curriculare

Dezvoltare personală

Educație pentru societate

Competențe specifice

CS1 Explorarea propriei identități, a posibilităților și preferințelor personale, construindu-și o imagine de sine pozitivă și apreciindu-și unicitatea.

CS2 Recunoașterea, înțelegerea și exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare.

CS3 Reglarea propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, manifestând echilibru și autocontrol.

CS1 Valorificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară, manifestând respect față de oameni, diversitate, tradiții și valorile comune.
CS2 Participarea la viața grupului și a comunității prin exprimarea opiniei, cooperare și asumarea unor responsabilități adecvate, contribuind la binele comun.

Dimensiunea curriculară DEZVOLTARE PERSONALĂ

2-3 ani		
Competența specifică 1. Explorarea propriei identități, a posibilităților și preferințelor personale, construindu-și o imagine de sine pozitivă și apreciindu-și unicitatea.		
Unitatea de învățare: Descopăr cine sunt (8 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea unor elemente ale propriei identități în contexte familiare, cu curiozitate și încredere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale - Elementele propriei identități: numele, reprezentarea propriei persoane și apartenența la familie. - Relația dintre persoană, numele său și apartenența la familie. - Preferințele personale ca expresie a individualității copilului. - Relația dintre persoană și propriile preferințe. - Acțiunile personale ca expresie a inițiativei și a încrederii în sine. - Relația dintre inițiativa personală, încrederea în sine și perseverență.	Copilul: - recunoaște numele propriu în situații cotidiene de comunicare; - indică propria fotografie în jocuri simple de asociere, - utilizează numele propriu în comunicarea cu adultul; - alege fotografia familiei sale dintre imagini familiare.
1.2. Exprimarea preferințelor personale în contexte familiare de viață și învățare, cu spontaneitate și încredere.	Conținuturi aplicative/contextuale - Reprezentări ale propriei persoane și ale membrilor familiei, însoțite de nume, realizate prin desen sau alte modalități de exprimare. - Situații cotidiene și jocuri simple de asociere între copil, imaginea sa, numele propriu și familia sa. - Jucării, obiecte de uz cotidian, imagini, culori, alimente și activități familiare asociate preferințelor personale.	Copilul: - recunoaște jucăria preferată în situații cotidiene de alegere; - utilizează cuvinte simple pentru exprimarea preferințelor în situații cotidiene; - exprimă preferințe personale în situații noi de interacțiune.
1.3. Inițierea unor acțiuni adecvate vârstei în activități cotidiene și de joc, cu încredere și perseverență.	- Situații cotidiene de alegere și comunicare a preferințelor în relația cu adultul și cu alți copii. - Rutine zilnice, jocuri simple, jucării și obiecte de uz cotidian care permit inițiative personale adecvate vârstei. - Situații familiare de încercare, reluare și finalizare a unor acțiuni simple, cu sprijinul adultului. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice de îngrijire personală, alegere și participare la	Copilul: - recunoaște acțiuni simple în rutine zilnice; - repetă o acțiune simplă după modelul adultului; - continuă o acțiune începută în situații familiare.

	activități potrivite posibilităților copilului. Educația pentru valori în relațiile cotidiene cu adulții și copiii, bazate pe respect, încredere și exprimarea preferințelor personale. Educația pentru egalitate și incluziune în situații de joc și conviețuire care valorizează unicitatea fiecărui copil și apartenența la grup. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație plastică <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> simbol personal ales de copil; desenul „Eu”; colaj ilustrat „Persoanele importante pentru mine”; carte în imagini „Ce îmi place”; portofoliu individual al reușitelor, păstrat confidențial. <i>Noțiuni-cheie:</i> eu, nume, familie, membri, persoane apropiate, îmi place, singur.	
Competența specifică 2. Recunoașterea, înțelegerea și exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare.		
Unitatea de învățare: Emoțiile mele (5 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Recunoașterea propriilor emoții și ale celorlalți în situații familiare, cu sprijinul adultului, manifestând încredere și deschidere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Emoțiile proprii ca reacții firești în situații familiare. • Relația dintre persoană și emoțiile proprii. • Exprimarea emoțiilor prin cuvinte, expresii faciale și gesturi adecvate vârstei. • Relația dintre emoțiile proprii și modalitățile de exprimare a acestora. Conținuturi aplicative/contextuale • Imagini, fotografii, cartonașe cu reprezentări ale emoțiilor trăite în situații familiare.	Copilul: - indică emoția proprie și ale personajelor din imagini sau povești, în conversații simple cu adultul; - utilizează denumirea unei emoții în rutina zilnice; - utilizează imagini pentru a-și exprima emoțiile proprii în situații familiare.
2.2. Exprimarea propriilor emoții prin gesturi, cuvinte și modalități adecvate vârstei, în situații familiare, cu încredere.	• Rutine zilnice, situații cotidiene și conversații simple despre propriile emoții în relația cu adultul. • Cărți ilustrate și povești scurte despre exprimarea emoțiilor în situații familiare.	Copilul: - numește emoții proprii în conversații simple cu adultul;

	Situații cotidiene de comunicare, rutine zilnice și conversații simple despre exprimarea propriilor emoții. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice de îngrijire, odihnă, alimentație și tranziție între momentele zilei. Educația pentru valori în relațiile cotidiene cu adulții și copiii, bazate pe exprimarea și acceptarea emoțiilor. Educația pentru pace în situații obișnuite de împărțire a materialelor, așteptare a rândului și rezolvare pașnică a neînțelegerilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație muzicală <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> cartonaș ilustrat al emoției, autoportret emoțional, colaj al emoțiilor, carte în imagini „Cum mă simt”, portofoliu ilustrat al emoțiilor. <i>Noțiuni-cheie:</i> bucurie, tristețe, frică, supărare, vesel, trist, zâmbet, plâns.	- utilizează expresii faciale pentru exprimarea emoțiilor în rutina zilnică; - diferențiază modalități de exprimare a emoțiilor în cărți ilustrate.

Competența specifică 3. Reglarea propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, manifestând echilibru și autocontrol.

Unitatea de învățare: Mă descurc cu emoțiile (4 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
3.1. Utilizarea, cu sprijinul adultului, a unor modalități simple de reglare a propriilor emoții și reacții comportamentale în situații familiare, cu încredere și disponibilitate pentru cooperare.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale - Emoțiile și modalitățile simple de liniștire ca parte a experiențelor cotidiene ale copilului. - Relația dintre emoțiile trăite, sprijinul adultului și liniștirea copilului. Conținuturi aplicative/contextuale - Rutine zilnice, situații familiare și obiecte familiare asociate emoțiilor și modalităților simple de liniștire. - Momente de neliniște, supărare sau agitație și interacțiuni de sprijin cu adultul apropiat.	Copilul: - utilizează modalități simple de liniștire cu sprijinul adultului; - alege obiecte familiare în momente de supărare.

	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice, momente de tranziție și situații familiare care presupun liniștirea cu sprijinul adultului. Educația pentru valori în relațiile cotidiene cu adulții și copiii, în contexte de așteptare, împărțire și respectare a unor limite simple. Educația pentru pace în situații obișnuite de neînțelegere, frustrare sau nemulțumire, gestionate în prezența și cu sprijinul adultului. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> colaj al modalităților de liniștire, autoportret al stării de bine, carte în imagini „Mă liniștesc”, colecție de imagini cu obiecte de confort, portofoliu al stării de bine. <i>Noțiuni-cheie:</i> supărare, neliniște, calm, ajutor, pauză.	

Finalitățile învățării

Copilul:

- recunoaște emoțiile trăite în situații familiare, utilizează cu sprijinul adultului modalități simple de liniștire și manifestă încredere în relația cu persoanele apropiate.
- alege modalități simple de reglare a emoțiilor în contexte cotidiene, pentru restabilirea stării de bine, manifestând disponibilitate de a accepta sprijinul adultului.
- își adaptează treptat reacțiile comportamentale în situații obișnuite de viață și învățare, utilizând repere familiare și manifestând siguranță în acțiune.
- utilizează obiecte și rutine familiare pentru reglarea propriilor emoții în contexte cotidiene, manifestând autonomie în creștere și echilibru emoțional.
- gestionează, cu sprijinul adultului, situații simple de neliniște, supărare sau agitație, manifestând deschidere pentru coreglare și relaționare pozitivă.

3-5 ani

Competența specifică 1. Explorarea propriei identități, a posibilităților și preferințelor personale, construindu-și o imagine de sine pozitivă și apreciindu-și unicitatea.

Unitatea de învățare: Descopăr cine sunt (II mică - 6 ore / medie - 14 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării

1.1. Descrierea caracteristicilor personale și a apartenențelor care definesc propria identitate, în contexte familiare și de grup, cu încredere și respect față de sine și față de ceilalți.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Caracteristicile personale și apartenențele ca elemente ale identității personale. • Relația dintre caracteristicile personale, apartenența la familie și apartenența la grup. • Posibilitățile și preferințele personale ca elemente ale identității personale. • Relația dintre posibilitățile personale, preferințele personale și alegerile copilului.	Copilul: - identifică o caracteristică personală în propria fotografie; - descrie apartenența la familie în conversații despre experiențe personale; - formulează un mesaj despre apartenența la grup în situații noi de comunicare.
1.2. Identificarea propriilor posibilități și preferințe în contexte variate de viață și învățare, cu interes și încredere în propriile capacități.	• Resursele personale ca bază a participării la activități adecvate vârstei. • Rolul posibilităților personale în realizarea activităților adecvate vârstei. Conținuturi aplicative/contextuale • Autoportrete simbolice, desene și mesaje orale despre caracteristicile proprii. • Reprezentări ale familiei, simboluri ale grupei și conversații despre apartenența la familie și la grup. • Jocuri, activități familiare, materiale și obiecte variate asociate posibilităților și preferințelor personale. • Situații de alegere, jocuri simbolice și conversații despre ceea ce copilul poate și preferă să facă. • Jocuri simbolice, activități practice și proiecte mici corespunzătoare posibilităților personale ale copilului. • Situații cotidiene de asumare a unor roluri și responsabilități simple în familie și în grup.	Copilul: - identifică o posibilitate personală în activități familiare; - descrie o preferință personală în conversații despre experiențe proprii; - selectează o activitate preferată în situații de alegere.
1.3. Valorificarea propriilor posibilități în activități adecvate vârstei, cu inițiativă, încredere și perseverență.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice și situații de autocunoaștere, exprimare a preferințelor și valorizare a propriilor reușite. Educația pentru valori în relațiile cotidiene cu colegii și adulții, prin recunoașterea calităților personale și respectarea particularităților fiecărei persoane. Educația pentru egalitate și incluziune în colaborarea cu copii având interese, ritmuri și	Copilul: - utilizează posibilitățile personale în activități practice; - compară roluri simple în activități de grup; - propune o modalitate de participare în situații noi de viață și învățare.

	caracteristici diferite, într-un climat de acceptare și respect reciproc; <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru societate. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație plastic. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> portret ilustrat comentat, colaj „Eu și familia mea”, carte în imagini „Ce îmi place și ce pot să fac”, portofoliu ilustrat al reușitelor personale, album ilustrat „Eu în diferite roluri”. <i>Noțiuni-cheie:</i> familie, grupă, prieten, fotografie, desen, alegere, preferință, responsabilitate.	
Competența specifică 2. Recunoașterea, înțelegerea și exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare.		
Unitatea de învățare: Emoțiile mele (II mică – 6 ore / medie - 13 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Identificarea propriilor emoții și a cauzelor simple ale acestora în contexte variate de viață și învățare, manifestând interes pentru autocunoaștere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Emoțiile proprii și cauzele simple ale acestora în experiențele cotidiene. • Relația dintre situațiile de viață și emoțiile proprii. • Comunicarea verbală, nonverbală și paraverbală în exprimarea emoțiilor. • Relația dintre intenția de comunicare și alegerea mijloacelor de exprimare a emoțiilor. Conținuturi aplicative/contextuale • Povești ilustrate, tablouri, imagini și secvențe vizuale privind emoțiile și cauzele simple ale acestora. • Situații cotidiene, experiențe personale și conversații despre emoțiile trăite în diferite contexte. • Cuvinte și expresii uzuale, expresii faciale, gesturi, posturi corporale și variații simple ale tonului vocii utilizate pentru exprimarea emoțiilor.	Copilul: - identifică emoții proprii în povești scurte; - descrie cauza unei emoții proprii în conversații despre experiențe personale; - compară cauzele unor emoții proprii în situații de viață ilustrate.
2.2. Exprimarea adecvată a propriilor emoții în relațiile și activitățile cotidiene, cu respect față de sine și față de ceilalți.		Copilul: - identifică mijloace de comunicare utilizate pentru exprimarea emoțiilor în secvențe ilustrate; - descrie rolul expresiilor faciale în exprimarea emoțiilor în situații sociale simple;

	• Dialoguri, jocuri de rol și situații sociale simple care solicită utilizarea mijloacelor verbale, nonverbale și paraverbale de comunicare. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice și situații de viață care presupun recunoașterea și exprimarea emoțiilor în condiții de siguranță și încredere. Educația pentru valori în contexte de cooperare, respect reciproc și exprimare adecvată a emoțiilor în relațiile cu copiii și adulții. Educația pentru pace în situații cotidiene de împărțire a materialelor, respectare a regulilor simple și rezolvare pașnică a neînțelegerilor; <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> autoportret „Cum mă simt atunci când...”, colaj al emoțiilor și al cauzelor acestora, jurnal ilustrat al emoțiilor, carte în imagini „Emoțiile mele”, portofoliu al exprimării emoțiilor. <i>Noțiuni-cheie:</i> bucurie, tristețe, frică, supărare, surpriză, zâmbet, gest, voce.	- selectează mijlocul de comunicare adecvat pentru exprimarea unei emoții într-o situație familiară.

Competența specifică 3. Reglarea propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, manifestând echilibru și autocontrol.

Unitatea de învățare: Mă descurc cu emoțiile (II mică – 5 ore / medie - 7 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
3.1. Aplicarea unor modalități adecvate de reglare a propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, cu perseverență și încredere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Modalitățile adecvate de reglare a emoțiilor ca parte a experiențelor cotidiene ale copilului. • Relația dintre emoțiile trăite, modalitățile de reglare și starea de bine a copilului. • Reacțiile comportamentale adecvate în situații de viață și de relaționare cu ceilalți.	Copilul: - descrie efectele modalităților de reglare a emoțiilor în situații cotidiene; - utilizează modalități adecvate de reglare a emoțiilor în situații de frustrare; - compară modalități de reglare a emoțiilor în situații diferite.

3.2. Adaptează reacțiile comportamentale la cerințele situației și ale relaționării cu ceilalți. 3.2. Controlarea reacțiilor comportamentale în funcție de cerințele situației și de regulile stabilite, cu sprijin la nevoie și perseverență.	• Relația dintre cerințele situației, regulile de conviețuire și adaptarea reacțiilor comportamentale. Conținuturi aplicative/contextuale • Povești ilustrate, imagini și jocuri simbolice despre modalități adecvate de liniștire în situații cotidiene. • Situații de așteptare, frustrare, dezacord sau schimbare și experiențe de restabilire a stării de bine. • Povești ilustrate, benzi desenate simple, fotografii și imagini care prezintă comportamente de relaționare respectuoasă și sigură în diferite situații. • Situații de cooperare, așteptare a rândului, respectare a regulilor comune, împărțire a materialelor și rezolvare pașnică a neînțelegerilor. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice și situații de viață care presupun recunoașterea emoțiilor și alegerea unor modalități adecvate de reglare a acestora. Educația pentru valori în contexte de cooperare, respectarea regulilor simple și asumarea unor comportamente adecvate în relațiile cu copiii și adulții. Educația pentru pace în situații cotidiene de neînțelegere, negociere și rezolvare pașnică a conflictelor în relațiile cu ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. Sănătate. <i>Produse:</i> colaj al modalităților de reglare a emoțiilor, jurnal ilustrat al stării de bine, bandă desenată „Ce fac când mă supăr?”, carte în imagini „Comportamente potrivite în diferite situații”, portofoliu al comportamentelor adecvate. <i>Noțiuni-cheie:</i> calm, răbdare, regulă, rând, ajutor, pauză, înțelegere, împăcare.	Copilul: - utilizează reacții comportamentale adecvate în activități de grup; - compară reacții comportamentale în situații diferite de relaționare; - selectează reacția comportamentală adecvată într-o situație prezentată.
Finalitățile învățării		
Copilul:		

- identifică emoțiile trăite în contexte variate de viață și învățare, utilizează modalități adecvate ori alternative de reglare a acestora, cu sprijin la nevoie, manifestă încredere în propriile resurse de autoreglare.
- adaptează reacțiile comportamentale la cerințele situației și la regulile stabilite în relațiile cu ceilalți, manifestând responsabilitate și respect.
- selectează cu sprijin modalități potrivite de gestionare a emoțiilor și a comportamentelor în situații cotidiene, pentru menținerea stării de bine și a relațiilor armonioase, manifestând echilibru și autocontrol.
- aplică comportamente adecvate în contexte de cooperare, așteptare, schimbare și rezolvare a unor situații obișnuite, manifestând răbdare, perseverență și disponibilitate pentru colaborare.
- gestionează cu sprijin emoțiile și reacțiile comportamentale în contexte variate de viață și învățare, alegând soluții adecvate și manifestând autonomie, respect față de sine și față de ceilalți.

5-7 ani

Competența specifică 1. Explorarea propriei identități, a posibilităților și preferințelor personale, construindu-și o imagine de sine pozitivă și apreciindu-și unicitatea.

Unitatea de învățare: Descopăr cine sunt (12 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Identificarea propriilor caracteristici, interese și experiențe în contexte variate de viață și învățare, cu încredere în sine și deschidere spre autocunoaștere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Unicitatea persoanei ca expresie a identității personale și a diversității umane. • Relația dintre caracteristicile, interesele și experiențele personale în conturarea propriei identități. • Alegerea personală ca expresie a autonomiei și a valorificării propriilor posibilități și preferințe. • Relația dintre posibilitățile personale, preferințele personale și alegerile adecvate.	Copilul: - explică legătura dintre interesele personale și experiențele proprii în conversații; - utilizează informații despre sine în realizarea profilului personal, - apreciază asemănările și diferențele dintre experiențe personale în discuții de grup.
1.2. Realizarea unor alegeri adecvate prin valorificarea propriilor posibilități și preferințe, în situații de viață și învățare, cu autonomie și responsabilitate.	• Unicitatea personală ca valoare a identității și a diversității umane. • Relația dintre unicitatea personală, imaginea de sine pozitivă și respectul pentru diversitate. Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul: - recunoaște opțiuni personale în situații cotidiene de alegere; - compară opțiuni personale în situații de alegere; - justifică alegerea unui rol în activități de grup.

1.3. Aprecierea propriei unicități în contexte variate de viață și învățare, cu încredere în sine și respect față de diversitatea umană.	• Autoportrete, profiluri personale, afișe și produse colective care reflectă unicitatea și diversitatea copiilor. • Conversații, reprezentări grafice și resurse digitale despre caracteristicile, interesele și experiențele personale. • Situații cotidiene de alegere între activități, roluri, materiale și modalități de participare potrivite în acord cu posibilitățile, interesele și preferințele fiecărui copil. • Jocuri de rol, planuri ilustrate și conversații despre opțiuni personale și caracterul adecvat al alegerilor. • Autoportrete, profiluri personale, mesaje și reprezentări grafice despre trăsăturile care exprimă unicitatea copilului. • Conversații, imagini, cărți, produse colective și resurse digitale educaționale privind imaginea de sine pozitivă și respectul pentru diversitatea umană. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în situații cotidiene de autocunoaștere, exprimare a preferințelor și asumare a alegerilor personale. Educația pentru valori în contexte de colaborare și relaționare bazate pe respect reciproc, aprecierea unicității și valorizarea calităților personale. Educația pentru egalitate și incluziune în contexte de interacțiune cu copii care au caracteristici, interese și experiențe diferite, promovând acceptarea diversității; <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru societate. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> profil personal ilustrat, autoportret comentat, colaj al preferințelor și posibilităților personale, portofoliu al reușitelor personale, carte în imagini „Eu și ceea ce pot deveni”. <i>Noțiuni-cheie:</i> identitate, caracteristică personală, interes, preferință, posibilitate, alegere, unicitate, respect.	Copilul: - recunoaște trăsături care exprimă propria unicitate în profilul personal; - utilizează informații despre sine în realizarea autoportretului; - Identifică asemănări și deosebiri în caracteristici, preferințe, posibilități și experiențe în produse colective.

Competența specifică 2. Recunoașterea, înțelegerea și exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare.

Unitatea de învățare: Emoțiile mele (11 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Diferențierea propriilor emoții și a emoțiilor celorlalți în funcție de situațiile și experiențele trăite, manifestând empatie și deschidere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale - Diversitatea emoțiilor ca parte a experienței personale. - Relația dintre experiențele de viață și manifestarea diferențiată a emoțiilor. - Exprimarea adecvată a emoțiilor ca formă de autoreglare și relaționare. - Relația dintre contextul social și alegerea modalității de exprimare a emoțiilor. - Adaptarea exprimării emoțiilor în funcție de contextul social și de interlocutor. - Relația dintre particularitățile interlocutorului, contextul comunicării și modalitatea de exprimare a emoțiilor.	Copilul: - recunoaște indicii simple pentru diferențierea emoțiilor în situații cotidiene; - compară manifestările emoțiilor în situații problemă adaptate vârstei, - apreciază corespondența dintre o emoție și situația care a generat-o.
2.2. Exprimarea adecvată a propriilor emoții în contexte variate de viață și învățare, cu echilibru și respect față de ceilalți.	Conținuturi aplicative/contextuale - Jurnale ilustrate ale emoțiilor, calendare emoționale și reprezentări grafice ale stărilor afective. - Situații problemă, studii de caz adaptate vârstei și scenarii sociale privind diferențierea emoțiilor în experiențe de viață. - Mesaje personale și reprezentări grafice ale modalităților de exprimare și autoreglare emoțională în relațiile cu ceilalți. - Situații sociale de cooperare, negociere, dezacord, reușită și pierdere, asociate unor modalități adecvate de exprimare a emoțiilor. - Mesaje emoționale și comportamente expresive diferențiate în situații individuale, de grup și publice. - Interacțiuni cu membri ai familiei, colegi, adulți și persoane mai puțin cunoscute în situații sociale variate.	Copilul: - explică modalități de exprimare a emoțiilor în situații cotidiene; - justifică alegerea unei modalități de exprimare a emoțiilor într-o situație socială; - propune modalități de exprimare a emoțiilor într-o situație nouă de viață.
2.3. Adaptarea exprimării propriilor emoții în funcție de context și de interlocutor, manifestând empatie și autocontrol.	Contexte de învățare: Educația pentru sănătate și stare de bine în situații cotidiene de viață și învățare care presupun recunoașterea, exprimarea și gestionarea adecvată a emoțiilor. Educația pentru valori în contexte de cooperare, respect reciproc	Copilul: - justifică alegerea unei modalități de exprimare a emoțiilor în raport cu interlocutorul; - utilizează modalități adecvate de exprimare a emoțiilor în contexte sociale diferite; - spune „NU” în situații de disconfort și cere ajutor indiferent de statutul interlocutorului; - propune modalități de adaptare a exprimării emoțiilor într-o situație nouă.

	și asumare a responsabilităților în relațiile cu copiii și adulții. Educația pentru pace în situații de rezolvare pașnică a neînțelegerilor, negociere și luare a deciziilor în grup. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru societate. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. Sănătate. <i>Produse:</i> jurnal personal ilustrat al emoțiilor, calendar emoțional personal, colecție de mesaje emoționale ilustrate, carte în imagini „Emoțiile în diferite situații”, portofoliu al comunicării emoționale. <i>Noțiuni-cheie:</i> bucurie, tristețe, frică, furie, surpriză, emoție, mesaj, interlocutor.	
Competența specifică 3. Reglarea propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, manifestând echilibru și autocontrol.		
Unitatea de învățare: Mă descurc cu emoțiile (11 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
3.1. Selectarea și aplicarea autonomă a modalităților adecvate de reglare a propriilor emoții și reacții comportamentale în contexte variate de viață și învățare, cu echilibru și responsabilitate.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Modalitățile adecvate de reglare a emoțiilor în contexte variate de viață și învățare. • Relația dintre contextul de viață, alegerea modalităților de reglare a emoțiilor și starea de bine. • Reacțiile comportamentale adecvate în raport cu regulile și cerințele diferitelor contexte de viață și învățare. • Relația dintre context, regulile stabilite și controlul reacțiilor comportamentale.	Copilul: - explică modalități adecvate de reglare a emoțiilor în situații cotidiene; - justifică alegerea unei modalități de reglare a emoțiilor într-o situație prezentată; - utilizează modalități adecvate de reglare a emoțiilor în contexte variate de viață.
3.2. Reglarea reacțiilor comportamentale în funcție de context, interlocutor și regulile stabilite, manifestând responsabilitate și respect.	• Solicitarea sprijinului, pauzei, spațiului de calm și acceptarea ritmurilor diferite. • Autocontrolul ca resursă pentru gestionarea emoțiilor și a reacțiilor comportamentale în contexte variate de viață și învățare.	Copilul: - descrie reguli de comportament în contexte diferite de viață și învățare;

	• Relația dintre autocontrol, gestionarea emoțiilor și adaptarea reacțiilor comportamentale la cerințele contextului. Conținuturi aplicative/contextuale • Hărți ilustrate, cartonașe, simboluri și reprezentări grafice ale modalităților de reglare a emoțiilor. • Situații de reușită, dificultate, așteptare, schimbare, dezacord și interacțiune socială asociate alegerii modalităților adecvate de reglare. • Afișe, simboluri, benzi desenate și reprezentări grafice ale reacțiilor comportamentale adecvate în raport cu regulile stabilite. • Situații de cooperare, competiție, dezacord, așteptare, schimbare și asumare a responsabilităților, asociate controlului reacțiilor comportamentale. • Studii de caz ilustrate, texte scurte, afișe și scenarii fictive, selectate de adult, privind manifestarea autocontrolului în situații cotidiene, fără sisteme automate de identificare sau evaluare a emoțiilor și fără captarea feței, vocii ori a datelor copilului. • Situații de colaborare, asumare a responsabilităților, respectare a deciziilor comune și gestionare a situațiilor neprevăzute.	- adaptează reacțiile comportamentale la regulile unei activități comune; - propune o reacție comportamentală adecvată într-o situație nouă de cooperare.
3.3. Manifestarea autocontrolului în gestionarea emoțiilor și reacțiilor comportamentale în contexte variate de viață și învățare, cu echilibru și responsabilitate.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în situații cotidiene de viață și învățare care presupun reglarea emoțiilor, autocontrolul și menținerea stării de bine. Educația pentru valori în contexte de cooperare, respectarea regulilor comune, asumarea responsabilităților și relaționarea respectuoasă cu copiii și adulții. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în utilizarea responsabilă și ghidată a resurselor digitale în explorarea ghidată a unor imagini și scenarii fictive, selectate de adult, fără sisteme automate de	Copilul: - explică simplu cum o pauză sau cererea de ajutor poate sprijini relația; - utilizează autocontrolul în situații de colaborare și asumare a responsabilităților; - Folosește la nevoie o strategie cunoscută de calmare și liniștire într-o situație nouă.

	identificare sau evaluare a emoțiilor, fără fotografii, voce, date biometrice ori alte date personale ale copilului. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație pentru societate. Educație digitală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră.Sănătate. <i>Produse:</i> : hartă ilustrată a strategiilor de reglare a emoțiilor, afiș ilustrat cu strategii generale de autocontrol, bandă desenată „Aleg o reacție potrivită” și carte în imagini „Pot cere ajutor pentru a mă liniști”, realizate fără nume, punctaje, fotografii sau compararea comportamentului copiilor. <i>Noțiuni-cheie:</i> autocontrol, calm, responsabilitate, regulă, respect, cooperare, alegere, reacție.	

Finalitățile învățării

Copilul:

- identifică și explică influența emoțiilor asupra propriului comportament, aplică modalități adecvate de reglare în contexte variate de viață și învățare și manifestă echilibru emoțional și încredere în sine.
- adaptează reacțiile comportamentale la cerințele contextului și la regulile stabilite, pentru menținerea unor relații constructive cu ceilalți, manifestând responsabilitate și respect.
- selectează și utilizează strategii adecvate de gestionare a emoțiilor și a comportamentelor în situații de cooperare, schimbare sau dificultate, manifestând autocontrol, perseverență și autonomie.
- recunoaște un efect simplu al propriei reacții, alege o soluție sigură și cere ajutor atunci când are nevoie, manifestând grijă față de sine și față de ceilalți.
- utilizează strategii de reglare a emoțiilor și reacțiilor comportamentale, cu sprijin la nevoie, în contexte variate de viață și învățare, contribuind la starea de bine personală și la un climat relațional pozitiv.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE

2-3 ani
Competența specifică 1. Valorificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară, manifestând respect față de oameni, diversitate, tradiții și valorile comune.
Unitatea de învățare: Eu și ceilalți (9 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea apartenenței la familie, grup și alte medii apropiate în experiențe cotidiene, manifestând deschidere față de persoanele cu care interacționează.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale - Familia și grupa ca prime spații ale apartenenței și ale relațiilor sociale. - Relația dintre apartenența la familie și grup și sentimentul de siguranță, încredere și deschidere față de ceilalți. - Experiențele comune în familie și în grupă ca contexte ale apartenenței și ale conviețuirii. - Relația dintre participarea la experiențe comune și dezvoltarea sentimentului de bucurie de a fi împreună. - Simbolurile și elementele familiare ale comunității și țării ca repere ale mediului social și cultural apropiat. - Relația dintre simbolurile și elementele familiare ale comunității și țării și sentimentul de apartenență la mediul apropiat.	Copilul: - recunoaște sau prezintă persoane importante pentru sine prin desen, relatare, obiect simbolic ori imagine generică, fără solicitarea unor informații personale; - indică grupa din care face parte în rutina zilnică; - utilizează numele colegilor în situații noi de interacțiune.
1.2. Participarea la activități și experiențe comune ale familiei și grupeii, manifestând bucuria de a fi împreună.	Conținuturi aplicative/contextuale - Desene, simboluri, povești și imagini generice; opțional, fotografii ori obiecte personale, utilizate cu respectarea vieții private, fără obligația copilului sau a familiei de a le prezenta. Se poate utiliza formularea „Persoanele importante pentru mine”. - Rutine cotidiene și momente de întâlnire în familie și în grupă, asociate siguranței, încrederii și apropierii față de ceilalți. - Rutine și momente cotidiene trăite împreună în familie și în grupă. - Jocuri, cântece și experiențe comune asociate bucuriei de a fi împreună. - Fotografii, imagini și obiecte-simbol familiare ale comunității și țării. - Plimbări, evenimente și situații cotidiene asociate locurilor și simbolurilor din mediul social și cultural apropiat.	Copilul: - participă la experiențe comune în rutina grupeii; - alege locul său în activități desfășurate împreună cu grupul; - alege materialele comune în situații de grup.
1.3. Recunoașterea unor simboluri și elemente familiare ale comunității și țării în contexte cotidiene, manifestând interes față de mediul social și cultural apropiat.		Copilul: - recunoaște simboluri familiare ale comunității în imagini; - utilizează denumiri ale unor locuri familiare în situații cotidiene, - alege imagini ale comunității dintre materiale ilustrate.

	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutine zilnice și momente de viață împreună cu familia și grupa, bazate pe respect, grijă și apartenență. Educația pentru egalitate și incluziune în relațiile cotidiene cu copiii și adulții, prin acceptarea și valorizarea fiecărui membru al grupului. Educația pentru pace în situații obișnuite de conviețuire, cooperare și rezolvare pașnică a neînțelegerilor dintre copii. Educația pentru cetățenie globală în explorarea mediului apropiat, a familiei, grupei, comunității și a simbolurilor familiare ale țării. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> desen comentat „Persoanele importante pentru mine”, colaj ilustrat „Familia și grupa mea”, carte în imagini „Oameni și locuri apropiate”, colecție opțională și confidențială de desene, simboluri ori fotografii „Eu și cei dragi” și portofoliu ilustrat „Fac parte din familia, grupa și comunitatea mea”. <i>Noțiuni-cheie:</i> familie, persoane apropiate, persoane de îngrijire, rude, cei dragi, copii, grupă, casă, grădiniță.	
Competența specifică 2. Participarea la viața grupului și a comunității prin exprimarea opiniei, cooperare și asumarea unor responsabilități adecvate, contribuind la binele comun.		
Unitatea de învățare: Respect regulile împreună (8 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Interacționarea cu copiii și adulții în activități cotidiene, manifestând interes și deschidere față de relațiile cu ceilalți.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Copiii și adulții ca persoane cu care copilul stabilește relații în viața cotidiană. • Relația dintre interacțiunea cu copiii și adulții și dezvoltarea relațiilor cu ceilalți. • Cooperarea în activitățile comune ale grupei ca modalitate de participare împreună cu ceilalți.	Copilul: - recunoaște copiii și adulții în situații cotidiene; - utilizează formule simple de adresare în interacțiunea cu copiii și adulții; - alege modalități potrivite de interacțiune cu copiii și adulții în situații cotidiene.

2.2. Cooperarea în activități comune ale grupei, manifestând disponibilitate pentru participare și sprijin reciproc.	• Relația dintre cooperare, participarea la activitățile comune și sprijinul reciproc. • Regulile simple și responsabilitățile accesibile ca repere ale participării la viața grupei. • Relația dintre respectarea regulilor, îndeplinirea responsabilităților și grija față de sine, ceilalți și mediul apropiat.	Copilul: - recunoaște activități comune ale grupei în rutina zilnică; - participă la activități comune ale grupei în rutina zilnică; - utilizează cooperarea în activități comune desfășurate în contexte noi.
2.3 Respectarea regulilor simple și îndeplinirea unor responsabilități accesibile în activitățile zilnice, manifestând grijă față de sine, ceilalți și mediul apropiat.	Conținuturi aplicative/contextuale • Imagini, jucării și obiecte de uz cotidian care reprezintă echilibrat și divers copii și adulți, fără roluri fixe ori stereotipuri de gen, dizabilitate, etnie sau profesie. • Rutine zilnice, situații cotidiene de comunicare și jocuri de rol simple cu copii și adulți. • Jucării, obiecte de uz cotidian și materiale comune pentru acțiuni realizate împreună cu ceilalți. • Rutine zilnice, jocuri simple și situații cotidiene de ajutor și sprijin reciproc în grupă. • Imagini, cartonașe, obiecte de uz cotidian și materiale utilizate în respectarea regulilor și îndeplinirea responsabilităților din grupă. • Rutine zilnice, situații cotidiene și jocuri simple care implică grija față de sine, ceilalți și mediul apropiat. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutine zilnice de cooperare, respectare a regulilor simple și asumare a unor responsabilități accesibile. Educația pentru egalitate și incluziune în relațiile cotidiene cu copiii și adulții, prin acceptarea și participarea alături de ceilalți. Educația pentru pace în situații obișnuite de comunicare, cooperare și rezolvare pașnică a neînțelegerilor. Educația pentru sănătate și stare de bine în rutine zilnice de îngrijire personală, ordine și grijă față de sine, ceilalți și mediul apropiat.	Copilul: - recunoaște reguli simple în activitățile zilnice ale grupei; - utilizează reguli simple în activitățile zilnice; - alege responsabilități accesibile în situații cotidiene.

	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală, Educație pentru limbaj și comunicare, Educație pentru sănătate, Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> : desen comentat „Eu și prietenii mei”, colaj ilustrat „Împreună în grupa mea”, carte în imagini „Regulile grupei”, colecție de desene și exemple anonime „Ne ajutăm unii pe alții”, fără comparații sau afișarea comportamentului individual, și portofoliu ilustrat „Eu particip la viața grupei”. <i>Noțiuni-cheie:</i> copil, adult, prieten, grupă, regulă, ajutor, ordine, grijă.	

Finalitățile învățării

Copilul:

- recunoaște apartenența la familie, grup și alte medii apropiate, identifică simboluri și elemente familiare ale comunității și țării și manifestă interes și respect față de oamenii, tradițiile și valorile din jur.
- interacționează cu copiii și adulții în situații cotidiene, utilizând forme simple de comunicare și manifestând deschidere și respect în relațiile cu ceilalți.
- participă la activități și experiențe comune ale grupei și familiei, colaborând în acțiuni simple și manifestând bucuria de a fi împreună și disponibilitate pentru sprijin reciproc.
- respectă reguli simple și îndeplinește responsabilități accesibile în rutinele zilnice, contribuind la buna desfășurare a vieții de grup și manifestând grijă față de sine, ceilalți și mediul apropiat.
- participă la viața grupei prin implicare în experiențe comune, demonstrând autonomie în acțiuni simple, respect față de valorile împărtășite și o atitudine pozitivă față de binele comun.

3-5 ani		
Competența specifică 1. Valorificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară, manifestând respect față de oameni, diversitate, tradiții și valorile comune.		
Unitatea de învățare: Eu și ceilalți (II mică 6 ore/ medie - 12 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Identificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară în contexte variate de viață și învățare, manifestând	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale	Copilul: - recunoaște, prin imagini, povești, repere familiare alese de copil și

respect față de identitatea proprie și a celorlalți.	• Familia, comunitatea și țara ca spații ale apartenenței și ale identității personale și sociale. • Relația dintre apartenența la familie, comunitate și țară și respectul față de identitatea proprie și a celorlalți. • Tradițiile și valorile împărtășite ca expresii ale vieții în grup și în comunitate. • Relația dintre diversitatea oamenilor, participarea la tradiții și respectul față de ceilalți. • Simbolurile, tradițiile și reperele culturale ca expresii ale comunității și ale țării. • Relația dintre simbolurile, tradițiile și reperele culturale și patrimoniul cultural al comunității și al țării.	exprimă una ori mai multe apartenențe, fără evaluarea identității familiale sau culturale; - descrie apartenența la familie sau grup în situații de viață; - formulează mesaje despre apartenența proprie în contexte noi de comunicare.
1.2. Participarea la tradiții și activități comune ale grupului și comunității, manifestând respect față de diversitatea oamenilor și față de valorile împărtășite.	Conținuturi aplicative/contextuale • Povești, imagini și hărți generale ale grupei, comunității și țării, fără adrese, trasee sau localizări precise; produsele se păstrează în spațiul educațional protejat. • Situații de viață și jocuri simbolice despre apartenența proprie și a celorlalți la diferite grupuri sociale. • Povești, imagini și obiecte culturale asociate tradițiilor familiei, grupei și comunității, explorate descriptiv și voluntar, fără evaluarea convingerilor și cu posibilitatea alegerii unei activități alternative. • Sărbători, jocuri simbolice și experiențe comune care reflectă diversitatea oamenilor și respectul față de ceilalți. • Fotografii, povești, obiecte culturale și hărți ilustrate cu simboluri, tradiții și repere ale comunității și țării. • Sărbători, vizite și experiențe culturale asociate patrimoniului comunității și al țării.	Copilul: - descrie o tradiție a grupei în timpul unei sărbători; - compară tradiții prezentate în povești din comunități diferite; - selectează comportamente respectuoase în situații de cooperare cu ceilalți.
1.3. Explorarea simbolurilor, tradițiilor și reperelor culturale ale comunității și țării în contexte de învățare, manifestând interes și apreciere față de patrimoniul cultural.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații cotidiene de respectare a regulilor, tradițiilor și valorilor împărtășite în familie, grup și comunitate. Educația pentru egalitate și incluziune în relațiile cu copiii și adulții, prin acceptarea diferențelor și participarea la experiențe comune. Educația	Copilul: - identifică simboluri și repere culturale ale comunității în fotografii și hărți ilustrate; - descrie o tradiție a comunității în timpul unei sărbători; - compară simboluri ale comunității și ale țării în imagini.

	pentru cetățenie globală în explorarea locurilor, simbolurilor, tradițiilor și evenimentelor din comunitatea apropiată și din țară. Educația pentru pace în situații cotidiene de cooperare, comunicare respectuoasă și rezolvare pașnică a neînțelegerilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală, Educație pentru limbaj și comunicare, Educație plastică, Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> desen comentat „Familia și comunitatea mea”, colaj tematic „Împreună în grup și comunitate”, hartă ilustrată a locurilor familiare, ”, desen sau colaj „Eu și prietenii mei”, carte în imagini „Tradiții și simboluri din comunitatea mea”, portofoliu ilustrat „Eu, familia, comunitatea și țara mea”. <i>Noțiuni-cheie:</i> familie, grupă, țară, sărbătoare, tradiție, simbol, hartă, localitate.	
Competența specifică 2. Participarea la viața grupului și a comunității prin exprimarea opiniei, cooperare și asumarea unor responsabilități adecvate, contribuind la binele comun.		
Unitatea de învățare: Respect regulile împreună (II mică – 6 ore / medie - 11 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Relaționarea cu copiii și adulții în contexte variate de viață și învățare, manifestând respect și deschidere față de ceilalți.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Relațiile cu copiii și adulții ca bază a participării la viața grupei și a comunității. • Relația dintre respectul față de ceilalți, deschiderea în relaționare și participarea la contexte comune de viață și învățare. • Cooperarea ca modalitate de realizare a unor scopuri comune în grup.	Copilul: - identifică copii și adulți cu care relaționează în situații cotidiene; - utilizează formule de adresare respectuoasă în relațiile cu copiii și adulții; - compară modalități de relaționare în situații prezentate în povești.
2.2. Cooperarea pentru realizarea unor activități comune ale grupei, manifestând responsabilitate și spirit de echipă.	• Relația dintre cooperare, responsabilitate și spiritul de echipă în activitățile comune. • Regulile și responsabilitățile ca repere ale vieții în grup și în comunitate.	Copilul: - identifică modalități de cooperare în jocuri și activități comune; - descrie contribuția fiecărui membru în realizarea unui scop comun;

	• Relația dintre respectarea regulilor, asumarea responsabilităților și grija față de binele comun.	- formulează propuneri pentru organizarea cooperării în situații noi de grup.
2.3. Aplicarea regulilor și asumarea unor responsabilități în viața grupei și a comunității, manifestând grijă față de binele comun.	Conținuturi aplicative/contextuale • Povești, dialoguri ilustrate și mesaje orale care reflectă relațiile dintre copii și adulți. • Situații cotidiene de comunicare, jocuri simbolice și experiențe comune de relaționare în grup și în comunitate. • Construcții colective, colaje comune și amenajări simple realizate prin contribuția membrilor grupului. • Jocuri cooperative, responsabilități distribuite și experiențe de echipă orientate spre realizarea unui scop comun. • Semne și simboluri simple ale regulilor, obiecte de uz comun și responsabilități accesibile din viața grupei. • Rutine de ordine și îngrijire, situații de protejare a bunurilor comune și experiențe de grijă față de mediul apropiat. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații cotidiene de cooperare, respectare a regulilor și asumare a responsabilităților în grup. Educația pentru egalitate și incluziune în relațiile cu copiii și adulții, prin participarea alături de ceilalți și valorizarea fiecărui membru al grupului. Educația pentru pace în situații de colaborare, dialog și rezolvare pașnică a neînțelegerilor în viața grupei. Educația pentru cetățenie globală în contexte de participare la viața grupei și a comunității, prin respectarea regulilor comune și grija față de binele comun. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală, Educație pentru limbaj și comunicare, Educație pentru sănătate, Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> desen comentat „Grupa noastră”, colaj tematic „Regulile și responsabilitățile grupei”, afiș ilustrat „Ne ajutăm unii pe alții”, carte în imagini „Viața în comunitatea mea”,	Copilul: - identifică reguli simple în situații din viața grupei; - utilizează reguli simple în rutinele zilnice ale grupei; - formulează reguli simple pentru o situație nouă din viața grupei.

	portofoliu ilustrat „Eu contribui la binele comun”, desen „Viitorul meu”. <i>Noțiuni-cheie:</i> prieten, regulă, responsabilitate, grupă, comunitate, ajutor, respect, colaborare.	
Finalitățile învățării		
Copilul:		
- își exprimă apartenența la familie, grup, comunitate și țară în contexte cotidiene, participă la experiențe comune și manifestă respect față de oameni, tradiții și valorile împărtășite. - stabilește și menține relații pozitive cu copiii și adulții în contexte variate de viață și învățare, cooperând pentru realizarea unor scopuri comune și manifestând respect, deschidere și spirit de echipă. - participă activ la viața grupei și a comunității prin respectarea regulilor și asumarea unor responsabilități adecvate vârstei, manifestând grijă față de sine, ceilalți și binele comun. - valorifică simboluri, tradiții și repere culturale ale comunității și țării în situații autentice de comunicare și participare, manifestând interes pentru patrimoniul cultural și respect față de diversitate. - contribuie la desfășurarea armonioasă a activităților comune prin inițiativă, colaborare și comportamente responsabile, manifestând autonomie, empatie și respect față de ceilalți.		

5-7 ani		
Competența specifică 1. Valorificarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară, manifestând respect față de oameni, diversitate, tradiții și valorile comune.		
Unitatea de învățare: Eu și ceilalți (12 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Exprimarea apartenenței la familie, grup, comunitate și țară în contexte sociale și de învățare, manifestând respect față de identitatea personală și colectivă.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Apartenența la familie, grup, comunitate și țară ca expresie a identității personale și colective. • Relația dintre apartenență și exprimarea identității personale și colective în contexte sociale și de învățare. • Tradițiile, valorile comune și patrimoniul cultural ca expresii ale identității comunității și ale conviețuirii în diversitate.	Copilul: - explică apartenența la un grup în situații autentice de comunicare; - compară reprezentări grafice ale comunităților în activități de învățare; - creează un mesaj despre apartenența proprie pentru un afiș al grupei.

1.2. Valorificarea tradițiilor și valorilor comune în activități desfășurate împreună cu ceilalți, manifestând respect față de diversitate și patrimoniul cultural.	• Relația dintre tradiții, valorile comune, diversitate și respectul față de patrimoniul cultural. • Simbolurile, tradițiile și valorile comunității și ale țării ca expresii ale identității culturale și ale patrimoniului cultural. • Relația dintre promovarea simbolurilor, tradițiilor și valorilor și responsabilitatea față de identitatea culturală. Conținuturi aplicative/contextuale • Desene, hărți simbolice și reprezentări grafice opționale ale persoanelor importante pentru copil, ale grupului, comunității și țării, fără solicitarea gradelor de rudenie. • Mesaje orale, afișe, invitații și situații autentice de comunicare privind apartenența și identitatea personală și colectivă. • Imagini, obiecte culturale, povești, simboluri și resurse digitale validate, provenite din surse instituționale, fără reclame, despre tradițiile, valorile comune și patrimoniul comunității, explorate cu mediere interculturală. • Sărbători, întâlniri comunitare și produse colective care reflectă diversitatea și respectul față de patrimoniul cultural. • Simboluri, obiecte culturale, povești, fotografii și resurse digitale reprezentative pentru comunitate și țară. • Afișe, invitații, mesaje orale și produse colective dedicate promovării tradițiilor, valorilor și identității culturale. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de asumare a responsabilităților, respectare a tradițiilor și promovare a valorilor comune în grup și comunitate. Educația pentru cetățenie globală în explorarea patrimoniului cultural, a simbolurilor și a diversității culturale din comunitate, țară și din alte spații culturale. Educația pentru competențe digitale în utilizarea ghidată a unor resurse validate de adult, pentru explorarea simbolurilor, tradițiilor și patrimoniului cultural, fără conturi personale, fără introducerea numelui, fotografiei, vocii,	Copilul: - identifică tradiții și valori comune în fotografii și povești despre comunitate; - prezintă, printr-o explicație simplă, una dintre semnificațiile unei tradiții, utilizând formulări precum „în unele familii sau comunități...”; - compară tradiții prezentate în resurse culturale ale unor comunități.
1.3. Prezentarea simbolurilor, tradițiilor și valorilor comunității și ale țării în contexte autentice, manifestând responsabilitate și respect față de identitatea culturală.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de asumare a responsabilităților, respectare a tradițiilor și promovare a valorilor comune în grup și comunitate. Educația pentru cetățenie globală în explorarea patrimoniului cultural, a simbolurilor și a diversității culturale din comunitate, țară și din alte spații culturale. Educația pentru competențe digitale în utilizarea ghidată a unor resurse validate de adult, pentru explorarea simbolurilor, tradițiilor și patrimoniului cultural, fără conturi personale, fără introducerea numelui, fotografiei, vocii,	Copilul: - identifică simboluri ale comunității și țării în resurse validate, tipărite, tactile sau digitale utilizate offline, când este posibil; - explică semnificația unui simbol cultural în contexte autentice de comunicare; - creează un afiș pentru promovarea valorilor comunității în cadrul grupei.

	adresei ori a altor date ale copilului și fără publicarea produselor în mediul online. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală, Educație pentru limbaj și comunicare, Educație digitală, Educație plastică, Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> desen comentat „Eu aparțin familiei, comunității și țării mele”, hartă ilustrată „Comunitatea mea”, afiș ilustrat „Tradiții și simboluri ale comunității și țării”, carte în imagini „Valorile și patrimoniul comunității mele”, portofoliu ilustrat „Identitatea mea culturală”. <i>Noțiuni-cheie:</i> familie, comunitate, identitate, simbol, tradiție, patrimoniu, diversitate, respect.	
Competența specifică 2. Participarea la viața grupului și a comunității prin exprimarea opiniei, cooperare și asumarea unor responsabilități adecvate, contribuind la binele comun.		
Unitatea de învățare: Respect regulile împreună (11 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Construirea unor relații pozitive cu copiii și adulții în contexte sociale și de învățare, manifestând respect, empatie și comportamente incluzive.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Relațiile pozitive cu copiii și adulții bazate pe respect reciproc ce nu presupun acceptarea atingerilor, secretelor, solicitărilor sau interacțiunilor care provoacă disconfort copilului, ca bază a conviețuirii în grup și în comunitate. • Relația dintre respect, empatie, comportamentele incluzive și construirea relațiilor pozitive. • Cooperarea și asumarea rolurilor ca modalități de realizare a scopurilor comune în grup și în comunitate. • Relația dintre cooperare, asumarea rolurilor, responsabilitate și perseverență în atingerea scopurilor comune.	Copilul: - explică rolul respectului în relațiile cu copiii și adulții; - utilizează comportamente incluzive în relațiile cu copiii și adulții; - respectă limitele personale proprii și ale celorlalți, recunoaște solicitările nepotrivite, nu comunică date personale unor persoane necunoscute și cere ajutorul unui adult de încredere; - propune modalități de îmbunătățire a relațiilor cu copiii și adulții în situații noi.

2.2. Contribuirea la realizarea scopurilor comune prin cooperare și asumarea unor roluri în activitățile grupei și ale comunității, manifestând responsabilitate și perseverență.	• Regulile, responsabilitățile și inițiativa ca repere ale participării active la viața grupei și a comunității. • Relația dintre respectarea regulilor, asumarea responsabilităților, inițiativă și grija față de binele comun. Conținuturi aplicative/contextuale • Invitații, mesaje, reguli ilustrate și produse colective care susțin relațiile pozitive în grup și în comunitate. • Situații de colaborare, mediere a neînțelegerilor și participare la proiecte comune în contexte sociale și de învățare.	Copilul: - identifică modalități de cooperare pentru realizarea scopurilor comune în activitățile grupei; - utilizează rolurile asumate pentru realizarea scopurilor comune în activitățile grupei; - propune modalități de cooperare pentru realizarea unor scopuri comune în situații noi.
2.3. Participarea responsabilă la viața grupei și a comunității prin respectarea regulilor și asumarea responsabilităților, manifestând inițiativă și grijă față de binele comun.	• Proiecte colective, produse comune și inițiative ale grupei realizate prin cooperare și roluri distribuite. • Experiențe de echipă, responsabilități asumate și situații de continuare a efortului pentru atingerea scopurilor comune. • Afișe, simboluri și reprezentări grafice ale regulilor și responsabilităților din viața grupei și a comunității. • Situații autentice de îngrijire a bunurilor comune, inițiative ale copiilor și experiențe de participare la binele comun. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în contexte de cooperare, asumare a responsabilităților și respectare a regulilor în viața grupei și a comunității. Educația pentru egalitate și incluziune în relațiile cu copiii și adulții, prin participare, colaborare și valorizarea fiecărui membru al grupului. Educația pentru cetățenie globală în contexte de implicare în viața grupei și a comunității, prin inițiative simple orientate spre binele comun. Educația pentru competențe digitale în utilizarea ghidată, exclusiv în scop educațional, a unor resurse validate de adult, fără conturi personale, fără date reale ale copilului și fără publicarea produselor în mediul online, numai pe dispozitive instituționale. Educația pentru pace în situații de dialog, cooperare și rezolvare pașnică a neînțelegerilor în grup și în comunitate.	Copilul: - identifică reguli și responsabilități specifice vieții grupei și a comunității; - utilizează reguli și responsabilități în situații din viața grupei și a comunității; - propune modalități de participare la viața grupei și a comunității în situații noi.

	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală, Educație pentru limbaj și comunicare, Educație digitală, Educație pentru mediu. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului. <i>Produse:</i> mesaj ilustrat „Împreună pentru binele comun”, afiș ilustrat „Regulile grupei noastre”, bandă desenată „Ne ajutăm și cooperăm”, carte în imagini „Drepturile și responsabilitățile copiilor”, portofoliu ilustrat „Eu particip la viața grupei și a comunității”. <i>Noțiuni-cheie:</i> comunitate, respect, cooperare, responsabilitate, regulă, rol, mesaj, simbol.	
Finalitățile învățării		
Copilul: - își afirmă apartenența la familie, grup, comunitate și țară, valorifică simbolurile, tradițiile și valorile comune în contexte autentice și manifestă respect față de oameni, diversitate și patrimoniul cultural. - construiește și menține relații pozitive cu copiii și adulții în contexte sociale și de învățare, cooperând pentru realizarea scopurilor comune și manifestând respect, empatie și comportamente incluzive. - participă activ la viața grupei și a comunității prin respectarea regulilor, asumarea responsabilităților și exercitarea unor roluri adecvate, manifestând inițiativă, perseverență și grijă față de binele comun. - ascultă opiniile celorlalți, propune o regulă, își exprimă dezacordul respectuos și cere ajutor în situații cotidiene de colaborare și comunicare. - promovează valorile comunității și comportamentele democratice în situații cotidiene de colaborare și comunicare, manifestând responsabilitate, echitate și respect față de drepturile și demnitatea fiecărei persoane. - valorifică experiențele de participare la viața grupului și a comunității pentru a lua decizii adecvate, a contribui la rezolvarea unor situații simple și a manifesta autonomie, cooperare și responsabilitate socială.		

Domeniul de activitate LIMBAJ ȘI COMUNICARE
Valori proiectate: Personale: libertatea, onestitatea, creativitatea. Sociale: respectul, pacea, cooperarea. Naționale: respectul pentru limba română, tradiții și cultura națională. General-umane: adevărul, binele, frumosul.
Dimensiune curriculară
EDUCAȚIA PENTRU LIMBAJ ȘI COMUNICARE
Competențe specifice
CS1. Exprimarea propriei apartenențe în situații de comunicare familiare, manifestând interes și respect față de diversitatea etnică și lingvistică. CS2. Participarea la comunicarea orală prin înțelegerea și formularea de mesaje simple în contexte de joc și viață cotidiană, exprimând clar idei și emoții. CS3. Receptarea mesajelor din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut. CS4. Explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens. CS5. Producerea de mesaje scrise simple prin semne grafice și simboluri în situații cotidiene și de joc, respectând regulile de organizare a spațiului grafic.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA PENTRU LIMBAJ ȘI COMUNICARE

2-3 ani		
Competența specifică 1. Exprimarea propriei apartenențe în situații de comunicare familială, manifestând interes și respect față de diversitatea etnică și lingvistică.		
Unitatea de învățare: Familia mea și cei apropiați mie (8 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Utilizarea numelui propriu și a unor formule simple de prezentare în situații de comunicare familială, manifestând deschidere în relaționarea cu persoanele apropiate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Numele propriu ca element de identificare personală. ▪ Termeni de adresare utilizați pentru membrii familiei. ▪ Relația dintre numele propriu și identitatea personală. ▪ Denumirea pieselor de port popular în comunicarea orală. ▪ Relația dintre portul popular și tradițiile familiei și ale grupei. Conținuturi aplicative/contextuale ▪ Conversații despre membrii familiei utilizând numele propriu și termenii de adresare. ▪ Situații cotidiene de comunicare pentru utilizarea numelui propriu și a termenilor de rudenie. ▪ Desene, imagini ilustrative, fotografii utilizate cu acordul familiei și alte reprezentări ale familiei și ale persoanelor apropiate. ▪ Portul popular și alte elemente vestimentare specifice diferitelor tradiții culturale. ▪ Articole de îmbrăcăminte specifice sărbătorilor și tradițiilor familiale și comunitare. ▪ Cântece, dansuri și manifestări tradiționale în care sunt valorificate piese simple de port popular. ▪ Imagini, fotografii și obiecte autentice reprezentând portul popular din comunitate. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutinele zilnice de întâlnire și salut, precum și în situații de comunicare cu	Copilul: - recunoaște numele propriu în situații de comunicare familială; - indică persoana numită în fotografii sau imagini familiare; - utilizează numele propriu în formule simple de prezentare; - utilizează spontan formula de prezentare în situații de comunicare familială. Copilul: - recunoaște piese simple de port popular în imagini de sărbătoare; - indică piesa de port popular numită în fotografii familiare; - utilizează denumirea unei piese de port popular în situații de sărbătoare; - utilizează spontan denumirea unei piese de port popular în comunicarea cu adulții.
1.2. Utilizarea denumirilor unor piese simple de port popular în contexte de sărbătoare, manifestând interes pentru tradițiile familiei și ale grupei.		

	membrii familiei și ai grupei; în contexte de explorare a tradițiilor familiale, locale și naționale, utilizând materiale, imagini și resurse culturale accesibile tuturor copiilor. Educația pentru egalitate și incluziune în relaționarea cu copiii și adulții din grupă, prin utilizarea numelui propriu și a formulelor simple de prezentare; în contexte care valorizează diversitatea tradițiilor, limbilor și elementelor culturale, fără a condiționa participarea de deținerea unor obiecte sau vestimentații specifice. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru societate. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> etichetă cu numele propriu; colaj ilustrat „Persoanele apropiate mie”; carte în imagini „Îmbrăcăminte de sărbătoare”; afiș ilustrat „Sărbători în comunitate”; album ilustrat „Eu și persoanele apropiate mie”. <i>Noțiuni-cheie:</i> nume, eu, familie, persoane apropiate, bunică, bunic, ie, cămașă, sărbătoare.	
Competența specifică 2. Participarea la comunicarea orală prin înțelegerea și formularea de mesaje simple în contexte de joc și viață cotidiană, exprimând clar idei și emoții.		
Unitatea de învățare: Comunicăm și ne înțelegem (23 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Reacționarea la sunete, la cuvintele și la mesajele rostite de adult în situații cotidiene, manifestând interes pentru comunicare.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Sunetul, cuvântul și mesajul oral ca elemente ale comunicării. - Relația dintre sunete, cuvinte și înțelegerea mesajului în comunicarea cu adultul. - Sunetele vorbirii și onomatopeele ca forme de exprimare orală.	Copilul: - recunoaște cuvinte familiare în comunicarea cu adultul; - reacționează la mesaje orale simple în situații cotidiene; - repetă cuvinte familiare în jocuri vocale.
2.2. Reproducerea sunetelor vorbirii prin onomatopee și jocuri vocale, dovedind plăcere pentru jocul vocal.	- Relația dintre sunetele vorbirii și comunicarea orală în interacțiunea cu adultul. - Însușirile perceptibile ale obiectelor și animalelor din mediul înconjurător: formă, culoare și dimensiune.	Copilul: - reproduce onomatopee în jocuri vocale; - imită sunete ale vorbirii în comunicarea cu adultul;

2.3. Numirea însușirilor unor obiecte și animale din mediul înconjurător în activități de explorare și joc, manifestând curiozitate pentru descoperirea mediului.	- Însușirile tactile și termice ale obiectelor: moale–tare, neted–aspru, pufos, cald–rece. - Cuvintele care denumesc persoane, obiecte, însușiri, cantități, acțiuni și repere simple ale acțiunii în exprimarea orală. - Comunicarea prin limbaj verbal, non-verbal și paraverbal în dialoguri simple. - Relația dintre cuvinte, gesturi, mimică și caracteristicile vocii în exprimarea mesajului. - Formulele elementare de politețe ca mijloace ale comunicării în situații cotidiene. Conținuturi aplicative/contextuale - Obiecte sonore, jucării și imagini asociate cu sunete, cuvinte și mesaje orale familiare.	- utilizează onomatopee în jocuri simbolice. Copilul: - numește culori ale obiectelor în activități de explorare; - indică obiectul după însușirea numită în jocuri de comunicare; - utilizează cuvinte care denumesc însușiri în conversații despre obiecte; - alege obiectul cu însușirea solicitată în jocuri de asociere; - numește însușiri ale obiectelor în situații cotidiene de comunicare.
2.4. Utilizarea cuvintelor și enunțurilor simple pentru exprimarea intențiilor și preferințelor și coordonarea acțiunilor în situații cotidiene de comunicare, dovedind inițiativă în interacțiunea cu ceilalți.	- Situații cotidiene de comunicare cu adultul, bazate pe cuvinte și mesaje orale simple. - Imagini, jucării și obiecte familiare asociate cu onomatopee și sunete ale vorbirii. - Jocuri vocale și situații de comunicare cu adultul bazate pe sunete, silabe și onomatopee simple. - Obiecte și animale din mediul înconjurător cu forme, culori și dimensiuni diferite. - Materiale naturale și obiecte familiare cu texturi și temperaturi diferite.	Copilul: - numește obiecte familiare în situații cotidiene de comunicare; - indică acțiunea denumită în interacțiuni cotidiene cu adultul; - utilizează cuvinte simple pentru exprimarea preferințelor în situații cotidiene de comunicare; - utilizează spontan enunțuri simple pentru coordonarea acțiunilor în contexte noi de interacțiune.
2.5. Utilizarea limbajului verbal, non-verbal și paraverbal în dialoguri simple pentru exprimarea intențiilor și preferințelor, manifestând inițiativă în comunicare	- Imagini și cărți ilustrate cu obiecte și animale cunoscute. - Cuvinte și enunțuri simple despre persoane, obiecte, însușiri, cantități, acțiuni și repere ale acțiunii din viața cotidiană. - Mesaje orale însoțite de gesturi, mimică și variații ale tonului și volumului vocii. - Formule elementare de salut în momentele de primire din grădiniță, rămas-bun în momentele de plecare din grădiniță. - Formule simple de mulțumire și rugămintă în interacțiunile cotidiene.	Copilul: - recunoaște gesturi și expresii faciale în dialoguri cotidiene; - reacționează la mesaje însoțite de gesturi și intonație în interacțiuni cotidiene; - utilizează gesturi și cuvinte pentru exprimarea intențiilor în dialoguri simple;

2.6. Utilizarea formulelor elementare de politețe în momentele de primire și plecare din grădiniță și în interacțiunile cotidiene cu adulții și copiii, manifestând respect față de interlocutor.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutinele zilnice de primire, plecare și interacțiune cu adulții și copiii, precum și în situații cotidiene de comunicare bazate pe respect reciproc, cooperare, politețe și exprimarea liberă a opțiunilor copilului, inclusiv dreptul de a refuza, de a solicita timp pentru răspuns sau de a comunica prin gesturi ori alte modalități adecvate nevoilor sale. Educația pentru sănătate și stare de bine în exprimarea emoțiilor, intențiilor și preferințelor în relația cu adulții și copiii, în explorarea senzorială a mediului apropiat și în comunicarea din situații cotidiene, cu respectarea ritmului propriu de exprimare și a diverselor modalități de comunicare. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală; Educație pentru mediu; Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> colecție de imagini asociate sunetelor din mediul apropiat; fișă ilustrată cu obiecte, animale și onomatopee; desen însoțit de numire orală; colaj tematic; carte în imagini; mesaj oral scurt; dialog oral scurt etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> sunet, voce, mamă, tată, copil, câine, pisică, minge, păpușă, mașină, apă, mare, mic, roșu, moale, cald, rece, eu, tu, aici, acolo, unul, doi, bună, pa, mulțumesc, te rog.	- selectează răspunsul verbal sau non-verbal adecvat într-un dialog simplu. Copilul: - recunoaște formule elementare de salut în momentele de primire din grădiniță; - utilizează formule de mulțumire în interacțiunile cu adulții și copiii; - diferențiază formulele de salut de formulele de rămas-bun în dialoguri simple; - utilizează spontan formule de politețe în situații noi de comunicare.
Competența specifică 3. Receptarea mesajelor din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.		
Unitatea de învățare: Descoperirea textului literar (29 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
3.1. Exprimarea reacțiilor la textele audiate prin modalități de comunicare adecvate copilului, în momente de lectură cu suport vizual, manifestând interes pentru conținut.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Textele audiate și imaginile ca suport pentru înțelegerea mesajelor. - Relația dintre textele audiate și exprimarea reacțiilor prin modalități de comunicare adecvate copilului. - Personajele și obiectele ca elemente concrete ale textelor audiate. - Relația dintre textele audiate și recunoașterea personajelor și a obiectelor cu sprijin vizual.	Copilul: - recunoaște imagini asociate textelor audiate în timpul lecturii cu suport vizual; - reacționează la textele audiate prin modalități de comunicare adecvate în timpul lecturii; - indică imaginea potrivită pentru textul audiat în cărți ilustrate.

3.2. Recunoașterea personajelor și a obiectelor din textele audiate prin răspunsuri la întrebări simple în momente de lectură cu suport vizual, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.	- Povestea și personajele ca surse ale jocului și ale exprimării afective. - Relația dintre jocul inspirat din povești și exprimarea reacțiilor afective. - Cartea ca obiect alcătuit din copertă, pagini și imagini. - Răsfoirea cărții ca modalitate de explorare. - Reguli simple de manipulare și păstrare a cărților. - Ritmul și sonoritatea limbii în rime și versuri scurte.	Copilul: - recunoaște personajul din textul audiat cu sprijin vizual; - indică obiectul din textul audiat pe baza imaginii; - utilizează figurine pentru a răspunde la întrebări simple despre textul audiat.
3.3. Participarea spontană în scenarii de joc inspirate din textele audiate, în momente de joc liber, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.	- Intonația ca element expresiv al recitării. - Corelarea textului liric cu gesturile, mimica și mișcările corporale. Conținuturi aplicative/contextuale - Cărți ilustrate și imagini asociate unor texte literare și nonliterare foarte scurte, adecvate vârstei. - Jocuri de răspuns verbal, gestual, simbolic sau prin alegere la textele audiate. - Teatru de masă, marionete și figurine inspirate din textele audiate. - Jocuri de asociere între personaje, obiecte și elementele ilustrate ale textului.	Copilul: - recunoaște personajele din textele audiate cu sprijinul imaginilor; - indică reacția unui personaj în timpul lecturii cu suport vizual; - utilizează gesturi în scenarii de joc inspirate din textele audiate; - alege personajul potrivit în scenarii de joc inspirate din povești; - participă spontan în scenarii de joc inspirate din textele audiate.
3.4. Manipularea atentă a cărților prin răsfoire, în momente de lectură și explorare liberă, manifestând grijă față de cărți.	- Dialoguri despre personaje și obiecte din textele audiate. - Situații de comunicare bazate pe întrebări și răspunsuri simple referitoare la textele audiate. - Figurine, jucării și imagini reprezentând personaje și acțiuni din povești. - Scenarii simple de joc liber inspirate din povești, cu gesturi, sunete și reacții afective.	Copilul: - recunoaște cartea dintre obiecte familiare în momente de explorare liberă; - indică coperta cărții în momente de lectură cu suport vizual; - răsfoiește atent cărțile în momente spontane de explorare liberă.
3.5. Recitarea unor rime și versuri scurte prin imitarea intonației și a gesticii adultului, în momente de lectură cu suport vizual, manifestând interes pentru ritmul și sonoritatea limbii.	- Situații de răsfoire atentă a cărților cartonate în momente de lectură și explorare liberă. - Explorarea tactilă și vizuală a cărților cartonate, senzoriale și cu clapete. - Momente de îngrijire și păstrare a cărților utilizate în activitățile zilnice.	Copilul: - recită rime și versuri scurte prin imitarea intonației adultului, în momente de lectură cu suport vizual; - imită gesturile adultului în recitarea unor rime și versuri scurte;

	- Rime, versuri scurte și poezii ritmate pentru imitarea intonației, ritmului și gesticii în momente de lectură cu suport vizual. - Recitări expresive și jocuri ritmice pentru corelarea cuvintelor cu mimica, gesturile și mișcările corporale. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în momente de lectură și comunicare despre emoțiile personajelor și ale copilului. Educația pentru valori în explorarea și păstrarea atentă a cărților și a materialelor ilustrate. Educația pentru media prin contactul cu cărți ilustrate, imagini și povești adecvate vârstei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație plastică. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> carte în imagini, colaj ilustrat cu personaje, mesaj ilustrat, poveste ilustrată, portofoliu ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> carte, copertă, pagină, poveste, personaj, imagine, întrebare, răspuns.	- alege gestul potrivit în recitarea unor rime împreună cu adultul; - reproduce spontan o rimă scurtă în jocuri de comunicare.

Competența specifică 4. Explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens.

Unitatea de învățare: Descoperirea imaginilor, semnelor și simbolurilor (8 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
4.1. Explorarea cărților cu imagini, sunete și texte, în activități de lectură, dovedind interes pentru imagini și mesaje simple.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Cartea ca sursă de imagini, sunete și mesaje. • Relația dintre imagine și mesaj. • Relația dintre sunet și imagine în cărțile pentru copii. • Relația dintre persoană și numele scris. • Relația dintre obiectele familiare și denumirile lor scrise. • Mesaje vizuale și scrise din mediul apropiat. • Forme timpurii de comunicare prin imagini și texte. Conținuturi aplicative/contextuale • Mesaje simple transmise prin imagini și povești.	Copilul: - recunoaște imagini din cărți în activități de lectură; - indică imagini corespunzătoare mesajelor audiate în activități de lectură; - utilizează cărți cu imagini în explorarea mesajelor simple; - utilizează spontan cărți cu imagini în contexte cotidiene de comunicare.
4.2. Recunoașterea relației dintre persoane și obiecte familiare cu		Copilul:

reprezentările lor vizuale și scrise, în contexte cotidiene de comunicare, manifestând interes pentru explorarea mesajelor vizuale și scrise.	• Explorarea cărților și a materialelor tipărite în activități de lectură. • Asocierea persoanelor și a obiectelor familiare cu reprezentările lor vizuale și scrise. • Explorarea mesajelor vizuale și scrise în contexte cotidiene de comunicare. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în relaționarea cu adulții și copiii prin explorarea imaginilor și a mesajelor din cărți și din mediul apropiat. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în utilizarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a cărților digitale, a poveștilor audio și a imaginilor digitale adecvate vârstei, ca resurse complementare cărții tipărite, jocului și conversației cu adultul. Educația pentru media în explorarea imaginilor, simbolurilor și mesajelor vizuale din cărți, materiale ilustrate și alte resurse destinate copiilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație plastică. Educație digitală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> Carte în imagini, carte personală ilustrată, colecție de imagini și etichete, colaj ilustrat cu persoane și obiecte familiare, album ilustrat cu imagini și denumiri. <i>Noțiuni-cheie:</i> carte, imagine, nume, poveste, familie, persoane apropiate, copil.	- indică numele scris al unei persoane în contexte cotidiene de comunicare; - alege reprezentarea vizuală corespunzătoare unui obiect familiar în contexte cotidiene de comunicare; - selectează reprezentarea scrisă a unui obiect familiar dintre variante oferite.
Competența specifică 5. Producerea de mesaje scrise simple prin semne grafice și simboluri în situații cotidiene și de joc, respectând regulile de organizare a spațiului grafic.		
Unitatea de învățare: Comunicarea prin semne și simboluri (8 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
5.1. Reproducerea unor forme și linii elementare prin desenare și trasare, în contexte de explorare grafică, dovedind interes pentru realizarea semnelor grafice simple.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Linia și forma ca elemente grafice simple. ▪ Urma grafică și relația dintre mișcarea mâinii și rezultatul vizibil. ▪ Semnul grafic simplu ca rezultat al desenării și trasării.	Copilul: - recunoaște linii elementare în reprezentări grafice simple; - indică urma grafică rezultată dintr-o mișcare simplă a mâinii pe suport;

	▪ Desenul și semnul grafic ca reprezentări simple ale obiectelor și persoanelor familiare. ▪ Relația dintre reprezentarea grafică și elementul familiar reprezentat. Conținuturi aplicative/contextuale - Linii drepte și curbe pe suporturi variate. - Urme și trasee grafice simple realizate cu materiale și instrumente accesibile.	- reproduce linii elementare cu instrumente grafice accesibile pe suporturi variate; - alege instrumentul potrivit pentru realizarea unei urme grafice simple; - utilizează spontan semne grafice simple într-un context nou de explorare.
5.2. Asocierea semnelor grafice și a desenelor simple cu obiecte și persoane familiare, în situații cotidiene și de joc, manifestând interes pentru utilizarea semnelor grafice simple.	- Forme grafice elementare obținute prin desenare și trasare. - Desene simple și semne grafice asociate persoanelor și obiectelor familiare. - Reprezentări grafice personale ale membrilor familiei, jucăriilor și obiectelor din mediul apropiat. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în relațiile cotidiene cu adulții și copiii, prin utilizarea desenelor și a semnelor grafice pentru exprimarea unor mesaje simple. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în utilizarea ocazională, de scurtă durată și ghidată de adult a imaginilor, a cărților digitale și a resurselor vizuale adecvate vârstei, ca suport complementar activităților cu materiale tipărite, fără utilizarea datelor personale ale copilului. Educația pentru media în explorarea imaginilor, simbolurilor și a mesajelor vizuale întâlnite în cărți și în materiale destinate copiilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Formarea reprezentărilor elementare matematice. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> fișă cu urme grafice, desen simplu al unui obiect familiar, desen simplu al unei persoane familiare, colecție de desene și semne grafice, mesaj ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> linie, cerc, desen, semn.	Copilul: - recunoaște desene simple ale persoanelor familiare în situații cotidiene; - indică obiectul reprezentat printr-un semn grafic simplu în joc; - utilizează semne grafice simple pentru reprezentarea unui obiect familiar în joc.
Resurse literare orientative (selectate în funcție de particularitățile grupei, contextul educațional și diversitatea culturală).		

Poezii, jocuri și formule ritmate: „Melc, melc, codobele” – creație populară; „Cățeluș cu părul creț” – creație populară; „Nani, nani, puiul mamei” – cântec popular de leagăn; „Puișorii” și poezii despre mamă de Grigore Vieru; poezii despre tată, bunică și bunic de Grigore Vieru; „Bățiș” de Ion Hadârcă; „Țăpușele” – creație populară; „Țăpușe”, „Cine și cum spune”, „În curtea de păsări”, „Gădilici”, „Car-car”, „Cine ce vrea”, „Găsleți”, „Căldură” și „Păsărica păzită” de Iulian Filip; „Iași bunicul” – joc popular francez; „Apusori, apusori” – creație populară; „Nică n-are de la piață” de Constantin Dragomir; „Iepurașul” de Arcadie Suceveanu; „Cântec de leagăn”; „Melc, melc” – creație populară și alte creații literare despre familie și persoane apropiate etc.

Povești: „Ridichea uriașă” – poveste populară; „Mănușa” – poveste populară; „Omida foarte flămândă” de Eric Carle; „Gogoasa” (text adaptat); „Ridichea” (text adaptat); „Găinușa porumbacă”; „Foișorul” (text adaptat) etc.

Povestiri: „Toamna” de Spiridon Vangheli; „Bobocel” de Ion Druță etc.

Ghicitori: ghicitori despre animale, jucării, fructe, legume, obiecte de uz personal, părțile corpului și fenomene ale naturii etc.

Culegeri: *Prima mea carte de povești; Povești pentru cei mai mici; Poezii pentru copii; Ghicitori pentru copii; Jocuri de degete și formule ritmate; Învățăm limba română; Culegere de povești, snoave și povestiri*, Chișinău, 2016; *Culegere de texte. Supliment pentru proiectarea activității integrate în instituțiile preșcolare*, Chișinău, 2012 etc.

Finalitățile învățării

Copilul:

- utilizează numele propriu, formule simple de prezentare și de politețe în situații familiare de comunicare, pentru a relaționa cu adulții și copiii, manifestând încredere în sine, respect și deschidere față de cei din jur;
- receptează și exprimă mesaje orale simple prin cuvinte, enunțuri scurte, onomatopee, gesturi, mimică și intonație, în contexte de joc și de viață cotidiană, pentru a comunica intenții, emoții și preferințe, manifestând inițiativă și interes pentru comunicare;
- explorează și înțelege mesaje din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, identificând personaje, imagini și emoții și participând la jocuri inspirate din acestea, pentru a-și dezvolta imaginația și exprimarea afectivă, manifestând interes pentru lectură și grijă față de carte;
- recunoaște imagini, simboluri și primele forme de reprezentare scrisă în contexte cotidiene de comunicare și stabilește relații simple între imagine, mesaj și denumire, pentru a înțelege rolul acestora în comunicare, manifestând curiozitate și interes pentru explorare;
- realizează reprezentări grafice simple prin trasarea liniilor, desenelor și semnelor grafice și le utilizează pentru exprimarea unor mesaje despre persoane și obiecte familiare, în contexte de joc și explorare, manifestând creativitate, perseverență și plăcerea de a comunica.

3-5 ani

Competența specifică 1. Exprimarea propriei apartenențe în situații de comunicare familiare, manifestând interes și respect față de diversitatea etnică și lingvistică.

Unitatea de învățare: Familia mea și cei apropiați mie (7 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Relatarea unor evenimente și tradiții din familie sau din comunitate prin utilizarea imaginilor și a unor obiecte din mediul apropiat, manifestând interes față de tradițiile și obiceiurile familiei și ale comunității.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Familia, comunitatea și tradițiile ca repere ale apartenenței și ale comunicării. - Relația dintre tradițiile familiei și ale comunității și exprimarea apartenenței în situații de comunicare. - Localitatea ca spațiu al apartenenței și al experiențelor cotidiene. - Relația dintre locurile cunoscute din localitate și apartenența la comunitate.	Copilul: - identifică o tradiție din familie sau din comunitate cu sprijinul imaginilor; - descrie un eveniment din familie sau din comunitate pornind de la un obiect; - formulează un mesaj simplu despre o tradiție într-un joc de rol.
1.2. Identificarea locurilor cunoscute din localitate în situații de comunicare despre mediul apropiat, manifestând interes pentru locurile și tradițiile comunității.	Conținuturi aplicative/contextuale - Obiecte, simboluri și imagini reprezentând tradiții și obiceiuri din familie și din comunitate. - Jocuri de rol inspirate din evenimente și tradiții ale familiei și ale comunității. - Locuri și repere cunoscute din localitate reflectate în fotografii, imagini și cărți ilustrate. - Situații de comunicare despre locurile cunoscute și experiențele trăite în comunitate. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în conversații despre familie, tradiții și evenimente din viața copilului și a comunității, în contexte de comunicare bazate pe respectul față de diversitatea culturală și de convingerile fiecăruia. Educația pentru media prin utilizarea ghidată a imaginilor, a cărților ilustrate și a altor resurse vizuale despre familie și comunitate. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru societate. Educație plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală.	Copilul: - identifică locuri cunoscute din localitate în fotografii și imagini; - descrie un loc cunoscut din localitate în situații de comunicare; - utilizează denumirea unui loc cunoscut în conversații despre comunitate; - formulează un mesaj simplu despre un loc cunoscut în contexte noi de comunicare.

	<i>Produse:</i> desen comentat, colaj tematic, carte în imagini, colecție de imagini comentate, poster ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> familie, tradiție, sărbătoare, imagine, localitate, parc, casă, lăcaș de cult.	
Competența specifică 2. Participarea la comunicarea orală prin înțelegerea și formularea de mesaje simple în contexte de joc și viață cotidiană, exprimând clar idei și emoții.		
Unitatea de învățare: Comunicăm și ne înțelegem (24 ore)		
2.1. Utilizarea corectă a sunetelor și grupurilor de sunete în comunicarea orală, manifestând grijă pentru pronunțarea corectă.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Sunete ale limbii române utilizate frecvent în comunicarea orală. ▪ Grupuri de consoane și diftongi utilizați în cuvinte uzuale. ▪ Cuvinte care denumesc persoane, obiecte, ființe și fenomene din mediul apropiat. ▪ Cuvinte care exprimă însușiri, acțiuni, locul, timpul și cantitatea. ▪ Cuvinte care exprimă poziția și relațiile dintre obiecte. ▪ Expresii care indică poziția și relațiile spațiale dintre obiecte. ▪ Participarea la dialog în calitate de locutor și interlocutor. ▪ Formularea întrebărilor și a răspunsurilor în comunicarea orală. ▪ Adaptarea mesajului și a formulelor de adresare în funcție de interlocutor și contextul comunicării. ▪ Cuvinte care desemnează persoane și exprimă apartenența în comunicarea orală. ▪ Cuvinte și formule de politețe utilizate în adresarea respectuoasă. ▪ Relația dintre interlocutor și utilizarea adecvată a cuvintelor de adresare. ▪ Relații temporale exprimate prin prezent, trecut și viitor. ▪ Corelarea cuvintelor în enunțuri simple. ▪ Utilizarea verbelor în raport cu persoana și numărul.	Copilul: - utilizează corect grupuri de sunete în enunțuri din comunicarea orală; - selectează pronunțarea corectă a unui cuvânt în situații de comunicare; - formulează enunțuri utilizând corect sunete și diftongi în contexte noi de comunicare.
2.2. Utilizarea unui vocabular variat și a structurilor gramaticale adecvate în situații cotidiene de comunicare, dovedind claritate în exprimare.		Copilul: - identifică cuvinte care denumesc persoane, animale, plante și obiecte în imagini și conversații; - descrie însușiri ale obiectelor în enunțuri simple din contexte familiare; - selectează forma potrivită a cuvintelor în enunțuri simple din comunicarea orală; - formulează enunțuri clare cu vocabular variat în contexte noi de comunicare.
2.3. Utilizarea cuvintelor și expresiilor care indică poziția și relațiile dintre obiecte în situații cotidiene de comunicare, dovedind claritate în exprimare.		Copilul: - identifică poziția unui obiect în situații cotidiene; - descrie poziția unui obiect folosind expresii spațiale în dialoguri simple;

	▪ Componentele comunicării verbale, nonverbale și paraverbale. ▪ Diversitatea modalităților de exprimare în comunicare. ▪ Corelarea mesajului verbal cu tonul vocii și limbajul nonverbal.	- formulează enunțuri despre poziția obiectelor în contexte noi de comunicare.
2.4. Participarea la dialoguri în situații cotidiene de comunicare prin respectarea regulilor de adresare și formularea întrebărilor simple, dovedind respect față de interlocutor.	Conținuturi aplicative/contextuale ▪ Onomatopee, jocuri fonetice și enunțuri orale pentru pronunțarea sunetelor și grupurilor de sunete în contexte ludice și cotidiene. ▪ Frământări de limbă, poezii, cântece și enunțuri scurte pentru consolidarea pronunțării corecte a sunetelor și diftongilor. ▪ Structuri gramaticale utilizate în comunicarea orală: acordul dintre cuvinte, utilizarea pronumelor și numeralelor în enunțuri simple.	Copilul: - identifică formule de adresare în dialoguri din situații cotidiene de comunicare; - utilizează formule de adresare adecvate în conversații din contexte cotidiene; - selectează întrebarea potrivită într-o situație de comunicare orală; - formulează întrebări simple în contexte noi de comunicare.
2.5. Participarea la conversații în situații cotidiene de comunicare prin utilizarea adecvată a cuvintelor care desemnează persoane și exprimă apartenența, dovedind respect față de interlocutor.	▪ Jocuri lingvistice, descrieri, dialoguri și povestiri scurte pentru îmbogățirea vocabularului și exprimarea clară în situații cotidiene. ▪ Utilizarea cuvintelor și expresiilor care indică poziția și relațiile dintre obiecte în contexte cotidiene și situații de joc. ▪ Descrierea poziției și a relațiilor dintre obiecte în dialoguri și situații cotidiene de comunicare. ▪ Dialoguri, jocuri de rol și situații cotidiene de comunicare pentru utilizarea formulelor de adresare, formularea întrebărilor și exprimarea răspunsurilor adecvate. ▪ Conversații și interviuri simple cu persoane din mediul apropiat pentru dezvoltarea ascultării active, a respectului față de interlocutor și a regulilor de comunicare.	Copilul: - identifică cuvinte care desemnează persoane în conversații din situații cotidiene; - utilizează cuvinte care exprimă apartenența în conversații din situații cotidiene de comunicare; - selectează cuvântul potrivit pentru exprimarea apartenenței într-un enunț; - formulează enunțuri cu cuvinte de adresare și apartenență în contexte noi de comunicare;
2.6. Exprimarea orală prin utilizarea adecvată a cuvintelor și enunțurilor în dialoguri despre evenimente prezente, trecute sau viitoare, dovedind claritate și coerență în exprimare.	▪ Întâlniri, dialoguri și relatări pentru utilizarea cuvintelor care desemnează persoane, exprimă apartenența și a formulelor de politețe în situații cotidiene de comunicare. ▪ Descrieri și schimburi de mesaje pentru exprimarea apartenenței și adresarea respectuoasă în contexte familiare.	Copilul: - identifică relații temporale în enunțuri despre evenimente din comunicarea orală; - descrie evenimente utilizând relații temporale în enunțuri simple;

	▪ Dialoguri, relatări și descrieri privind evenimente prezente, trecute și viitoare pentru utilizarea cuvintelor și enunțurilor adecvate comunicării orale. ▪ Jocuri lingvistice și activități practice pentru corelarea cuvintelor și utilizarea verbelor în exprimarea clară a mesajelor.	- utilizează verbe adecvate în dialoguri despre evenimente prezente, trecute și viitoare; - formulează enunțuri despre evenimente în contexte noi de comunicare.
2.7. Participarea la schimburi de mesaje în situații cotidiene prin utilizarea resurselor verbale, nonverbale și paraverbale pentru exprimarea nevoilor și dorințelor, dovedind încredere în exprimarea proprie.	▪ Dialoguri, jocuri de rol și situații cotidiene de comunicare pentru exprimarea nevoilor și dorințelor prin utilizarea integrată a resurselor verbale, nonverbale și paraverbale. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutinele zilnice de primire și plecare, precum și în situații cotidiene de comunicare bazate pe respect, politețe, cooperare și ascultarea interlocutorului. Educația pentru sănătate și stare de bine în exprimarea nevoilor, emoțiilor, intențiilor și preferințelor în relația cu adulții și copiii, precum și în comunicarea din situațiile cotidiene. Educația pentru media și competențe digitale în explorarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a imaginilor, poveștilor audio și a resurselor digitale adecvate vârstei, ca suport complementar conversației directe și activităților cu resurse non-digitale. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru societate. Educație muzicală <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> colecție de imagini asociate cuvintelor și expresiilor din mediul apropiat; fișă ilustrată cu persoane, obiecte, animale și acțiuni denumite oral; desen însoțit de descriere orală scurtă; carte în imagini cu enunțuri simple despre experiențe cotidiene; poveste ilustrată cu personaje și evenimente relatate oral. <i>Noțiuni-cheie:</i> sunet, cuvânt, propoziție, întrebare, răspuns, persoană, eu, al meu, aici, acolo, înainte, după, azi, ieri, mâine, salut, te rog, mulțumesc, gest, mimică, voce, mesaj.	Copilul: - identifică resurse verbale, nonverbale și paraverbale în situații cotidiene de comunicare; - utilizează resurse nonverbale pentru exprimarea nevoilor în situații cotidiene de comunicare; - formulează mesaje utilizând integrat resurse verbale, nonverbale și paraverbale în contexte noi.
Competența specifică 3. Receptarea mesajelor din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.		
Unitatea de învățare: Descoperirea textului literar (21 ore)		

3.1. Relatarea simplă a întâmplărilor și a stărilor emoționale ale personajelor din textele audiate, în momente de lectură și conversație, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Firul narativ (început, cuprins, încheiere) ca succesiune logică a întâmplărilor din text. ▪ Relația dintre acțiunile personajelor și stările emoționale ale acestora. ▪ Expresii și formulări sugestive utilizate în textele literare. ▪ Relația dintre exprimările sugestive și caracteristicile personajelor sau ale fenomenelor naturii. ▪ Imaginea ca suport pentru receptarea și descrierea mesajului. ▪ Relația dintre ilustrații și succesiunea întâmplărilor din text. ▪ Relația dintre imagine și experiențele copilului. ▪ Relația dintre ilustrațiile din instrucțiuni și obiectele reale. ▪ Succesiunea pașilor ilustrați pentru realizarea unei acțiuni. ▪ Simboluri și reprezentări grafice simple pentru orientarea în spațiu. ▪ Mesaje vizuale informative (pictograme, simboluri și semne de avertizare). ▪ Relația dintre mesajele vizuale și comportamentele de siguranță. ▪ Afișul ca mijloc de transmitere a informațiilor și regulilor simple. ▪ Mesaje vizuale de promovare (afișe, invitații și pliante). ▪ Intonația ca mijloc de exprimare a mesajului poetic. ▪ Ritmul poeziei în recitarea expresivă. ▪ Relația dintre ritm, intonație și expresivitatea recitării. ▪ Mimica și gestică în susținerea recitării expresive.	Copilul: - identifică personajele principale în timpul audierii unui text literar; - explică starea emoțională a unui personaj în conversații despre textul audiat; - relatează succesiunea întâmplărilor după imaginile inspirate din textul audiat; - formulează o continuare simplă a întâmplărilor în conversații despre personajele textului audiat.
3.2. Utilizarea unor expresii și formulări simple din textele audiate pentru descrierea personajelor și a întâmplărilor, în momente de povestire și conversație, manifestând interes pentru exprimarea orală.	Conținuturi aplicative/contextuale - Relatări ale întâmplărilor după succesiunea imaginilor sau a personajelor din text. - Relatări ale succesiunii întâmplărilor și ale faptelor personajelor din textele audiate. - Dramatizări și teatru de masă pentru exprimarea stărilor emoționale ale personajelor.	Copilul: - identifică expresii sugestive în timpul audierii unui text literar; - explică sensul unei expresii sugestive în conversații despre textul audiat; - utilizează expresii sugestive în descrierea unui personaj din textul audiat; - formulează descrierea unui fenomen al naturii utilizând expresii sugestive în conversații.
3.3. Descrierea simplă a conținutului unor imagini inspirate din textele audiate, în momente de povestire și conversație, cu interes pentru exprimarea orală.	Conținuturi aplicative/contextuale - Relatări ale întâmplărilor după succesiunea imaginilor sau a personajelor din text. - Relatări ale succesiunii întâmplărilor și ale faptelor personajelor din textele audiate. - Dramatizări și teatru de masă pentru exprimarea stărilor emoționale ale personajelor.	Copilul: - identifică personajele din ilustrații în timpul povestirii unui text audiat; - explică legătura dintre imagine și întâmplarea reprezentată în conversații despre textul audiat; - descrie conținutul unei imagini în conversații despre textul audiat; - ordonează imaginile după succesiunea întâmplărilor din textul audiat.

3.4. Utilizarea instrucțiunilor ilustrate simple pentru realizarea unor acțiuni în activitățile din centre, cu interes pentru înțelegerea mesajelor nonliterare.	- Poezii, povești și legende scurte care conțin expresii sugestive pentru descrierea personajelor și a fenomenelor naturii. - Povestiri, conversații și descrieri inspirate din texte audiate pentru utilizarea expresiilor și formulărilor simple în comunicarea orală. - Imagini și ilustrații inspirate din textele audiate pentru descrierea personajelor, obiectelor și întâmplărilor. - Cărți ilustrate, secvențe de imagini și povești după imagini pentru descrierea conținutului în conversații și povești. - Conversații și relatări pornind de la imagini pentru exprimarea mesajului receptat din textul audiat.	Copilul: - identifică simboluri și pictograme în planșe cu instrucțiuni ilustrate; - explică semnificația unei instrucțiuni ilustrate în activitățile din centre; - utilizează instrucțiuni ilustrate pentru realizarea unei construcții simple în centrul de activitate; - ordonează pașii unei instrucțiuni ilustrate în activități de construire.
3.5. Utilizarea mesajelor vizuale cu caracter informativ, formativ și publicitar din mediul apropiat, în contexte cotidiene de comunicare, cu interes pentru înțelegerea mesajelor nonliterare.	- Scheme ilustrate pentru asamblarea unor construcții simple în centrele de activitate. - Planșe cu instrucțiuni ilustrate pentru asocierea obiectelor cu reprezentările grafice. - Hărți și trasee ilustrate pentru orientarea în spațiul grupei. - Trasee marcate prin săgeți și simboluri pentru respectarea instrucțiunilor ilustrate. - Pictograme, simboluri și semne de avertizare utilizate în grădiniță și în comunitatea apropiată. - Afișe, invitații și pliante ilustrate pentru înțelegerea mesajelor vizuale din viața cotidiană.	Copilul: - identifică pictograme și simboluri în mesaje vizuale din mediul apropiat; - explică semnificația unui mesaj vizual în contexte cotidiene de comunicare; - utilizează informațiile dintr-un afiș pentru orientarea într-o situație familiară; - selectează mesajul vizual potrivit pentru o situație din mediul apropiat.
3.6. Recitarea expresivă a poeziilor scurte prin valorificarea intonației și a ritmului, în momente de recitare și activități de grup, cu interes pentru sonoritatea limbii.	- Situații de utilizare a mesajelor vizuale informative și publicitare în contexte cotidiene de comunicare. - Recitarea poeziilor scurte cu suport vizual și obiecte reprezentative pentru personaje. - Utilizarea mimicii, gesticii și variației intensității vocii în recitarea expresivă. - Dramatizări inspirate din texte lirice în activități de grup. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în conversații despre comportamente, emoții și relațiile dintre personaje din texte și situații cotidiene. Educația pentru media în explorarea mesajelor vizuale, a cărților ilustrate și a materialelor informative destinate copiilor. Educația pentru competențe	Copilul: - reproduce versuri sau rime scurte cu un model de intonație adecvat în momente de recitare; - adaptează volumul și intensitatea vocii în funcție de mesajul poeziei în activități de grup; - recită o poezie scurtă cu intonație expresivă într-un context nou de comunicare.

	digitale și inteligență artificială în utilizarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a poveștilor digitale, a imaginilor și a altor resurse vizuale preselecate, pentru înțelegerea mesajelor literare și nonliterare, ca suport complementar lecturii, conversației și materialelor tipărite. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație digitală. Dezvoltare personală. Educație muzicală <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> carte în imagini, poveste ilustrată, bandă desenată simplă, mesaj ilustrat, afiș ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> poveste, personaj, întâmplare, emoție, imagine, mesaj, regulă, poezie.	
Competența specifică 4. Explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens.		
Unitatea de învățare: Descoperirea imaginilor, semnelor și simbolurilor (7 ore)		
Notă metodologică: În această unitate de învățare, explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise are caracter de alfabetizare emergentă și se realizează prin joc și experiențe autentice de comunicare. Nu se organizează activități de citire sau scriere formală, nu se utilizează fișe repetitive și nu se evaluează capacitatea de citire a copiilor.		
4.1. Asocierea imaginilor cu mesajele audiate și cu cuvintele din textul scris, în activități de lectură, manifestând interes pentru relația dintre semn și sens.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Cartea ca sursă de povești și informații. ▪ Relația dintre imagine și mesaj. ▪ Relația dintre mesajul oral, textul scris și imagine. ▪ Simboluri grafice întâlnite în cărți. ▪ Organizarea textului în pagină. ▪ Cuvântul ca unitate a mesajului scris. ▪ Spațiile dintre cuvinte și delimitarea acestora. ▪ Lungimea cuvintelor și diferențierea acestora. Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul: - identifică imagini corespunzătoare mesajelor audiate în activități de lectură; - descrie relația dintre imagine și mesaj în cărți ilustrate; - selectează imaginea potrivită unui mesaj audiat în activități de lectură; - formulează mesaje simple pornind de la imagini din cărți ilustrate.
4.2. Observarea organizării textului în pagină, prin compararea simplă a unor cuvinte după lungime, în activități de lectură și explorare a cărților, dovedind curiozitate pentru relația dintre cuvânt și sens.	▪ Cărți ilustrate cu povești, poezii și texte scurte. ▪ Ilustrații asociate personajelor, obiectelor și întâmplărilor. ▪ Secvențe narrative reprezentate prin imagini. ▪ Cărți cu alternanța textului și a imaginilor. ▪ Materiale ilustrate care evidențiază cuvintele și spațiile dintre acestea.	Copilul: - identifică cuvinte în paginile cărților ilustrate în activități de lectură; - descrie organizarea textului în pagină în cărți ilustrate;

	▪ Cărți cu organizare vizibilă a textului și a imaginilor. ▪ Suporturi vizuale care evidențiază cuvinte și spațiile dintre acestea. ▪ Texte scurte cu cuvinte de lungimi diferite. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de comunicare și lectură împărtășită, bazate pe respectul față de carte, față de mesaj și față de interlocutor. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în utilizarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a cărților digitale, a poveștilor audio și a resurselor vizuale digitale adecvate vârstei. Educația pentru media prin explorarea imaginilor, a ilustrațiilor și a mesajelor vizuale întâlnite în cărți, reviste și alte materiale destinate copiilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație digitală. Educație plastică. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> carte ilustrată, secvență ilustrată de poveste, mesaj ilustrat, pagină ilustrată de carte, portofoliu de imagini și cuvinte. <i>Noțiuni-cheie:</i> carte, poveste, imagine, cuvânt, simbol, personaj, pagină, rând.	- utilizează spațiile dintre cuvinte pentru urmărirea textului în cărți ilustrate; - compară cuvinte după lungime în texte scurte ilustrate. -
Competența specifică 5. Producerea de mesaje scrise simple prin semne grafice și simboluri în situații cotidiene și de joc, respectând regulile de organizare a spațiului grafic.		
Unitatea de învățare: Comunicarea prin semne și simboluri (7 ore)		
5.1. Utilizarea liniilor și formelor grafice simple prin trasare pe trasee și suprafețe variate, în contexte de explorare grafică și joc, manifestând interes pentru realizarea semnelor grafice simple.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Relația dintre mișcarea mâinii și urma grafică. ▪ Elemente grafice de bază: linii drepte, arcuite, ondulate și frânte. ▪ Orientarea spațială a traseelor grafice. ▪ Semnul grafic ca mijloc de reprezentare. ▪ Relația dintre semnul grafic, imagine și sens. ▪ Simbolul simplu ca purtător de semnificație. Conținuturi aplicative/contextuale ▪ Trasee grafice pe suporturi și materiale variate.	Copilul: - identifică linii grafice simple în reprezentări vizuale; - descrie orientarea traseelor grafice în spațiul foii; - utilizează linii și forme grafice simple pe suporturi variate; - utilizează semne grafice simple într-o reprezentare inspirată din experiențe familiare.

5.2. Asocierea semnelor grafice și a simbolurilor simple cu obiecte, persoane și experiențe familiare, în situații de joc și comunicare, manifestând interes pentru utilizarea semnelor grafice și a simbolurilor simple în exprimarea unor mesaje simple.	▪ Linii și forme grafice simple în reprezentări vizuale. ▪ Reprezentări grafice orientate în spațiul foi. ▪ Semne grafice asociate obiectelor și persoanelor familiare. ▪ Simboluri simple utilizate în joc și comunicare. ▪ Mesaje simple realizate prin desen și simbolizare. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de cooperare, respect reciproc și respectarea regulilor de grup. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în explorarea ghidată, ocazională și de scurtă durată, împreună cu adultul, a imaginilor, simbolurilor și a resurselor digitale educaționale preselectate, ca suport complementar materialelor tipărite și activităților nedigitale. Educația pentru media în explorarea cărților ilustrate, a materialelor vizuale și a mesajelor grafice din mediul apropiat. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație digitală. Formarea reprezentărilor elementare matematice. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produce:</i> fișă cu trasee grafice, desen cu semne grafice simple, mesaj ilustrat, carte în imagini, poveste ilustrată. <i>Noțiuni-cheie:</i> linie, cerc, semn, simbol, desen, imagine, mesaj.	Copilul: - descrie semnificația simbolurilor simple în situații de joc și comunicare; - utilizează semne grafice simple în exprimarea unor mesaje ilustrate; - selectează simbolul potrivit pentru un mesaj simplu în contexte familiare, - formulează un mesaj simplu prin desen și simbolizare într-o situație nouă de comunicare.
Resurse literare orientative (selectate în funcție de particularitățile grupei, contextul educațional și diversitatea culturală). Poezii, jocuri și formule ritmate: „Zdreanță” de Tudor Arghezi; „Țăpușele” de Ion Hadârcă; „Țăpușele”, „Mama”, „Cucul și cocoșul” de Grigore Vieru; „Mărul” de Vasile Rusnac; „Familia mea”, „Liliacul” și „Floarea din farfurie” de Constantin Dragomir; „Degețele” – joc popular; „Pisicuța, pis-pis”, „Vine moșul de la vie”, „Luna”, „Fugi, nor, fugi”, „Buburuză”, „Melcul” și „Colind” – creații populare; „O broscuță” de Leonida Lari; „Nourașul” de Liviu Butnaru; „Trenuleț” de Liviu Deleanu etc. Povești: „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă, în variantă selectată și adaptată; „Căsuța din oală” – poveste populară; „Cei trei purceluși”, adaptare după Serghei Mihailov; „Vulpea și racul” – creație populară rusească; „De ce ursul n-are coadă” – creație populară românească etc. Povestiri: episoade selectate din <i>Isprăvile lui Guguță</i> de Spiridon Vangheli; „Șoricelul și creionul” de Vladimir Suteev; „Două baloane” și „Familia mea” de Ion Arhire; „Bucurie” de Ion Bejenaru; „Pâine de la iepure” de Petru Darie; alte povestiri despre familie, prietenie și natură etc. Legende populare: „Ridichea”; „Foișorul” etc. Creații populare: povești cumulative și repetitive; cântece și jocuri din folclorul copiilor; numărători; frământări de limbă; ghicitori despre animale, plante, fenomene ale naturii, ocupații și obiecte familiare etc.		

Dramatizări: „Ridichea uriașă”; „Mănușa”; „Căsuța din oală”; „Turtița”; „Cei trei purceluși”, în adaptarea lui Serghei Mihailov; fragmente din „Pungața cu doi bani”; episoade selectate din *Isprăvile lui Guguță* etc.

Culegeri: *Povești nemuritoare* (seria Editura Ion Creangă); *Antologie de poezii pentru copii*; *Cartea cu povești pentru copii*; *Ghicitori și jocuri de cuvinte pentru copii* etc.

Finalitățile învățării

Copilul:

- relatează experiențe personale, evenimente și tradiții din familie și comunitate în situații variate de comunicare, pentru a-și exprima apartenența și identitatea culturală, manifestând interes, respect și apreciere față de valorile familiale și comunitare;
- comunică oral prin utilizarea unui vocabular diversificat, a enunțurilor clare și a resurselor verbale, nonverbale și paraverbale adecvate contextului, pentru a exprima ideea, emoții, intenții și experiențe și pentru a participa activ la dialog, manifestând încredere în sine, respect față de interlocutor și cooperare;
- înțelege și interpretează mesaje din texte literare și nonliterare, relatează întâmplări, descrie personaje și utilizează informațiile receptate în situații de joc și comunicare, pentru a-și dezvolta gândirea, imaginația și exprimarea personală, manifestând interes pentru lectură și sensibilitate față de mesajele transmise;
- explorează și utilizează relațiile dintre imagine, cuvânt, simbol și mesaj în activități de lectură și comunicare, pentru a înțelege primele structuri ale limbajului scris și rolul acestora în comunicare, manifestând curiozitate, atenție și interes pentru alfabetizarea emergentă;
- utilizează semne grafice, simboluri și reprezentări vizuale pentru exprimarea unor mesaje simple în contexte de joc și învățare, pentru a comunica ideea și experiențe prin mijloace grafice adecvate vârstei, manifestând creativitate, autonomie și perseverență.

5-7 ani

Competența specifică 1. Exprimarea propriei apartenențe în situații de comunicare familiare, manifestând interes și respect față de diversitatea etnică și lingvistică.

Unitatea de învățare: Familia mea și cei apropiați mie (8 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Utilizarea limbii române în situații de comunicare și cooperare din jocurile de grup, manifestând interes pentru comunicarea cu ceilalți și respect pentru diversitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Limba română ca mijloc de comunicare, cooperare și exprimare a apartenenței. ▪ Relația dintre comunicarea în limba română, cooperarea în grup și respectul pentru diversitatea lingvistică și culturală. ▪ Simbolurile Republicii Moldova ca expresie a apartenenței și identității naționale.	Copilul: - explică rolul limbii române în situații de comunicare din jocurile de grup; - utilizează limba română în dialoguri desfășurate în jocurile de cooperare; - apreciază mesaje de comunicare în raport cu respectul față de interlocutori în jocurile de grup;

1.2. Explicarea simplă a rolului simbolurilor Republicii Moldova în situații de comunicare despre sărbători și evenimente comune, manifestând respect față de simbolurile țării.	▪ Relația dintre simbolurile Republicii Moldova, comunicarea despre sărbători și respectul față de comunitatea națională. ▪ Jocurile, sărbătorile și simbolurile ca expresii ale identității culturale și ale apartenenței la comunitate. ▪ Relația dintre jocuri, sărbători, simboluri și respectul față de diversitatea etnică și culturală. Conținuturi aplicative/contextuale - Mesaje orale și formule de comunicare în situații de cooperare și interacțiune în grup. - Jocuri de grup, dialoguri și experiențe de comunicare care valorifică respectul față de diversitatea lingvistică și culturală. - Drapelul, stema și imnul Republicii Moldova în imagini, înregistrări audio și materiale ilustrate. - Mesaje orale, povești și materiale vizuale despre sărbători naționale și evenimente comune.	- creează mesaje orale adecvate în situații noi de comunicare și cooperare. Copilul: - identifică simbolurile Republicii Moldova în imagini și materiale ilustrate; - descrie simplu semnificația unui simbol al Republicii Moldova în conversații despre sărbători; - utilizează denumirile simbolurilor Republicii Moldova în situații de comunicare din grup; - creează mesaje orale despre simbolurile Republicii Moldova în contexte noi de comunicare.
1.3. Compararea unor jocuri, sărbători și simboluri din propria comunitate și din alte comunități, în contexte de comunicare și întâlnire cu alte culturi, manifestând interes și respect pentru diversitatea etnică și culturală.	- Jocuri tradiționale, sărbători și simboluri din propria comunitate și din alte comunități, reflectate în imagini și materiale ilustrate. - Povești, mesaje orale și resurse vizuale despre asemănări și deosebiri culturale dintre comunități. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de comunicare și cooperare care promovează respectul față de propria cultură și față de cultura celorlalți. Educația pentru cetățenie globală în contexte de comunicare și întâlnire cu persoane, tradiții și simboluri aparținând unor comunități diferite. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru societate. Educație digitală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> mesaj ilustrat, afiș ilustrat, carte în imagini, poveste ilustrată, portofoliu ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> limba română, simbol, drapel, stemă, imn, sărbătoare, joc tradițional, localitate.	Copilul: - identifică jocuri, sărbători și simboluri ale comunității în materiale ilustrate; - explică asemănări și deosebiri dintre jocuri, sărbători sau simboluri în conversații ghidate; - utilizează formule adecvate de comunicare în întâlniri cu copii din alte comunități; - creează mesaje orale despre jocuri și sărbători în contexte de comunicare interculturală.

Competența specifică 2. Participarea la comunicarea orală prin înțelegerea și formularea de mesaje simple în contexte de joc și viață cotidiană, exprimând clar idei și emoții.

Unitatea de învățare: Comunicăm și ne înțelegem (25 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
2.1. Diferențierea sunetelor surde și sonore în comunicarea orală, manifestând grijă pentru pronunțarea corectă.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Sunetul vorbirii ca unitate sonoră a limbii române. ▪ Sunete sonore și sunete surde. ▪ Perechi de sunete surd–sonor. ▪ Locul de articulare al unor sunete. ▪ Cuvinte apropiate ca formă sonoră și sensul acestora. ▪ Relația dintre sunet și sens în comunicarea orală. ▪ Confuzia de sens determinată de asemănarea sonoră a cuvintelor. ▪ Auzul fonematic în diferențierea cuvintelor apropiate ca sonoritate.	Copilul: - identifică sunete surde și sonore în cuvinte din comunicarea orală; - utilizează corect perechi de sunete surd–sonor în enunțuri orale; - compară perechi de sunete surd–sonor în cuvinte din comunicarea orală; - creează enunțuri cu perechi de sunete surd–sonor în contexte noi de comunicare.
2.2. Compararea sensului cuvintelor apropiate ca formă sonoră în contexte de comunicare orală, dovedind claritate în exprimare.	▪ Enunțuri enunțiative și intonația caracteristică acestora. ▪ Enunțuri interogative și intonația caracteristică acestora. ▪ Enunțuri exclamative și intonația caracteristică acestora. ▪ Cuvinte care indică relațiile spațiale dintre obiecte. ▪ Cuvinte de legătură utilizate pentru exprimarea succesiunii acțiunilor. ▪ Nume ale persoanelor, locurilor și instituțiilor din mediul apropiat. ▪ Denumiri ale obiectelor, locurilor și reperelor utilizate în orientarea în spațiu. ▪ Relația dintre nume și denumiri în descrierea traseelor și reperelor.	Copilul: - identifică cuvinte apropiate ca formă sonoră în mesaje orale; - utilizează corect cuvinte apropiate ca formă sonoră în enunțuri orale; - compară sensul cuvintelor apropiate ca formă sonoră în contexte de comunicare; - creează enunțuri cu cuvinte apropiate ca formă sonoră în contexte noi de comunicare.
2.3. Adaptarea intonației specifice enunțurilor enunțiative, interogative și exclamative în situații de comunicare orală, dovedind claritate în exprimare.	▪ Cuvinte care exprimă însușiri referitoare la culoare, formă, mărime, dimensiune, ordine și caracteristici ale persoanelor, obiectelor și elementelor din mediul apropiat. ▪ Cuvinte care exprimă acțiuni ale persoanelor și ale fenomenelor naturii.	Copilul: - identifică enunțuri enunțiative, interogative și exclamative în mesaje orale; - utilizează intonația adecvată în enunțuri enunțiative, interogative și exclamative;

2.4. Formularea instrucțiunilor simple prin utilizarea adecvată a cuvintelor de legătură în activități de grup, dovedind claritate în exprimare.	▪ Relația dintre acțiuni și descrierea activităților individuale și de grup. ▪ Mijloace verbale de comunicare. ▪ Mijloace paraverbale de comunicare. ▪ Mijloace nonverbale de comunicare. ▪ Vorbirea dialogată și monologată ca forme ale comunicării orale. Conținuturi aplicative/contextuale ▪ Experimente tactile și observări pentru diferențierea sunetelor surde și sonore. ▪ Sortări, jocuri fonetice, cântece și rime pentru consolidarea pronunțării perechilor de sunete surd-sonor. ▪ Jocuri fonematice, imagini contrastante și mesaje orale pentru diferențierea cuvintelor apropiate ca sonoritate și sens. ▪ Povestiri, dialoguri și jocuri lingvistice pentru identificarea modificării sensului prin înlocuirea unui sunet. ▪ Dialoguri, povestiri și lecturi expresive pentru utilizarea intonației specifice enunțurilor enunțiative, interrogative și exclamative. ▪ Mesaje orale și jocuri de rol pentru adaptarea intonației la intenția comunicării și contextul dialogului.	- apreciază adecvarea intonației la intenția comunicării în mesaje orale. Copilul: - identifică cuvinte care indică relații spațiale în instrucțiuni orale; - utilizează cuvinte de legătură în formularea instrucțiunilor pentru activități de grup; - creează instrucțiuni pentru organizarea unei activități noi de grup.
2.5. Utilizarea adecvată a denumirilor de persoane, locuri și obiecte în descrierea traseelor și reperelor din mediul apropiat, dovedind claritate în exprimare.	▪ Instrucțiuni orale pentru utilizarea cuvintelor care indică relațiile spațiale și succesiunea acțiunilor. ▪ Dialoguri, jocuri de rol și situații de cooperare pentru formularea clară a instrucțiunilor. ▪ Hărți, machete, trasee și repere din mediul apropiat pentru utilizarea denumirilor de persoane, locuri și obiecte în comunicarea orală. ▪ Descrieri, orientare și schimburi de mesaje privind trasee și repere din mediul apropiat în contexte cotidiene.	Copilul: - identifică denumiri de persoane, locuri și obiecte în trasee din mediul apropiat; - utilizează denumiri de persoane, locuri și obiecte în descrierea traseelor; - creează descrieri ale unor trasee noi utilizând repere din mediul apropiat.
2.6. Utilizarea cuvintelor care exprimă însușiri în descrierea obiectelor și elementelor din mediul apropiat, dovedind claritate în exprimare.	▪ Descrieri ale persoanelor, obiectelor, materialelor și elementelor din mediul apropiat prin utilizarea cuvintelor care exprimă însușiri.	Copilul: - identifică cuvinte care exprimă însușiri în descrieri ale obiectelor din mediul apropiat; - utilizează cuvinte care exprimă însușiri în descrierea elementelor din mediul apropiat; - creează descrieri ale obiectelor utilizând cuvinte care exprimă însușiri în contexte noi.
2.7. Utilizarea cuvintelor care exprimă acțiuni în descrierea activităților individuale și de grup, dovedind claritate în exprimare.	Copilul: - identifică cuvinte care exprimă acțiuni în mesaje despre persoane și fenomene ale naturii;	

	▪ Dialoguri, relatări și schimburi de mesaje pentru exprimarea caracteristicilor și a stărilor în contexte cotidiene de comunicare. ▪ Descrieri, dialoguri și relatări privind activitățile copiilor, adulților și fenomenele naturii prin utilizarea cuvintelor care exprimă acțiuni.	- utilizează cuvinte care exprimă acțiuni în dialoguri despre activități cotidiene; - creează descrieri ale activităților utilizând cuvinte care exprimă acțiuni în contexte noi.
2.8. Utilizarea mijloacelor verbale, paraverbale și nonverbale în interacțiuni de grup, pentru transmiterea clară a mesajelor, manifestând respect și cooperare.	▪ Povestiri, jocuri de rol și schimburi de mesaje pentru exprimarea acțiunilor în contexte cotidiene și situații de cooperare. ▪ Dialoguri, conversații și activități de cooperare pentru utilizarea integrată a mijloacelor verbale, paraverbale și nonverbale în comunicare. ▪ Jocuri de rol și schimburi de mesaje pentru adaptarea expresiei verbale, a tonului vocii și a limbajului corporal la situații de comunicare. ▪ Dialoguri, prezentări orale și schimburi de replici pentru formularea regulilor de joc și exprimarea ideilor în contexte cotidiene.	Copilul: - utilizează mijloace verbale, paraverbale și nonverbale în interacțiuni de grup; - apreciază adecvarea mijloacelor de comunicare utilizate în schimburile de mesaje; - creează mesaje utilizând adecvat mijloace verbale, paraverbale și nonverbale în contexte noi.
2.9. Participarea la dialog și prezentarea orală în contexte reale de interacțiune, pentru negocierea regulilor de joc în cadrul grupei, manifestând inițiativă.	▪ Jocuri de rol, dramatizări și situații de cooperare pentru utilizarea dialogului și a prezentării orale în interacțiunile de grup. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în rutinele zilnice de comunicare, în respectarea regulilor de grup și în relaționarea bazată pe respect, cooperare și ascultarea interlocutorului. Educația pentru media în explorarea imaginilor, poveștilor audio, mesajelor vizuale și a altor materiale media adecvate vârstei, utilizate pentru înțelegerea și formularea mesajelor orale. Educația pentru competențe digitale în utilizarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a resurselor digitale educaționale, ca suport pentru comunicare și formularea mesajelor orale. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru societate. Educație digitală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> carte în imagini cu perechi de cuvinte și enunțuri	Copilul: - utilizează dialogul pentru negocierea regulilor de joc în activități de grup; - explică simplu de ce preferă o regulă de joc în interacțiunile de grup; - creează o prezentare orală pentru explicarea regulilor unui joc nou.

	scurte, hartă ilustrată a traseelor și reperelor din mediul apropiat, bandă desenată cu dialoguri și reguli de comunicare, poveste ilustrată cu prezentare orală, portofoliu de comunicare orală și grafică. <i>Noțiuni-cheie:</i> sunet, cuvânt, propoziție, întrebare, răspuns, mesaj, persoană, loc, obiect, acțiune, însușire, aproape, departe, lângă, între, înainte, după, familie, prieten, grupă, regulă, respect, cooperare.	
Competența specifică 3. Receptarea mesajelor din texte literare și nonliterare adecvate vârstei, manifestând interes și reacție afectivă față de conținut.		
Unitatea de învățare: Descoperirea textului literar (19 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
3.1. Desprinderea mesajului principal din textele literare audiate pentru exprimarea unei opinii simple în situații apropiate experienței copilului, manifestând interes față de conținutul textului.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Mesajul principal al textului literar. ▪ Relația dintre acțiunile personajelor și mesajul textului. ▪ Relația dintre mesajul textului și situațiile din viața cotidiană. ▪ Valorile morale reflectate în textele literare. ▪ Faptele și comportamentele personajelor din textele literare. ▪ Relația dintre faptele personajelor și consecințele acestora. ▪ Respectul față de opiniile diferite în comunicarea orală. ▪ Expresii și formulări sugestive utilizate în textele literare. ▪ Relația dintre expresiile sugestive și caracteristicile personajelor, obiectelor și fenomenelor descrise.	Copilul: - identifică mesajul principal al textului literar în urma audierii acestuia; - utilizează mesajul textului literar în situații apropiate experienței personale; - explică simplu o opinie despre mesajul textului literar, cu sprijinul imaginilor și al întrebărilor; - propune o soluție pentru o situație cotidiană inspirată din mesajul textului literar.
3.2. Exprimarea unei opinii simple față de faptele personajelor din textele literare audiate prin joc de rol, manifestând respect față de opiniile celorlalți.	▪ Comparații, epitete și personificări simple ca mijloace de expresivitate a limbajului. ▪ Creații folclorice pentru copii (colinde abordate ca elemente ale patrimoniului cultural, proverbe, zicători, ghicitori, povești populare și alte creații folclorice specifice diferitelor tradiții culturale). ▪ Formule tradiționale de început și de încheiere ale poveștilor populare. ▪ Expresii populare ca elemente de expresivitate ale	Copilul: - identifică faptele personajelor în textele literare audiate; - explică simplu consecințele faptelor personajelor în conversații despre text; - explică simplu efectele comportamentului unui personaj în cadrul discuțiilor despre text;

	limbajului oral. ▪ Relația dintre creațiile folclorice și valorile tradițiilor populare. ▪ Texte nonliterare informative, formative și publicitare din mediul apropiat. ▪ Structura elementară a afișului informativ (titlu, dată, loc, imagini). ▪ Harta simplă și simbolurile utilizate pentru orientare. ▪ Relația dintre informațiile prezentate și utilizarea lor în situații cotidiene. ▪ Mesajul transmis prin imagine ca formă de comunicare vizuală.	- propune o soluție pentru o situație asemănătoare inspirată din experiența personală.
3.3. Utilizarea unor expresii și formulări sugestive din textele literare audiate în exprimarea unor mesaje simple, manifestând interes pentru expresivitatea limbii.	▪ Relația dintre creațiile folclorice și valorile tradițiilor populare. ▪ Texte nonliterare informative, formative și publicitare din mediul apropiat. ▪ Structura elementară a afișului informativ (titlu, dată, loc, imagini). ▪ Harta simplă și simbolurile utilizate pentru orientare. ▪ Relația dintre informațiile prezentate și utilizarea lor în situații cotidiene. ▪ Mesajul transmis prin imagine ca formă de comunicare vizuală.	Copilul: - identifică expresii sugestive în textele literare audiate; - explică simplu rolul expresiilor sugestive în descrierea personajelor din textele literare; - creează mesaje simple utilizând expresii sugestive în situații apropiate experienței personale.
3.4. Reproducerea unor creații folclorice scurte în contexte de comunicare și activități de grup, manifestând apreciere față de tradițiile populare.	▪ Relația dintre detaliile ilustrației și mesajul transmis. ▪ Relația dintre expresiile personajelor, acțiuni și stările emoționale ilustrate. ▪ Elemente de expresivitate în recitarea textului liric. ▪ Relația dintre expresivitatea recitării și mesajul textului liric. Conținuturi aplicative/contextuale - Povești, fabule și texte lirice cu mesaje morale și situații apropiate experienței copilului. - Conversații și reflecții asupra mesajului textului pornind de la întrebări deschise.	Copilul: - identifică creații folclorice scurte în textele audiate; - explică simplu rolul formulelor tradiționale în poveștile populare; - reproduce creații folclorice scurte în contexte de comunicare; - utilizează expresii populare în mesaje orale inspirate din experiențe cotidiene.
3.5. Utilizarea informațiilor din texte nonliterare informative, formative și publicitare în contexte cotidiene de comunicare, manifestând atenție față de mesajele receptate.	- Situații-problemă inspirate din viața cotidiană pentru aplicarea mesajelor desprinse din textele audiate. - Conversații și schimburi de opinii privind comportamentele personajelor din textele audiate. - Ilustrații și secvențe din povești pentru exprimarea opiniilor despre acțiunile personajelor. - Situații de comunicare inspirate din experiențele copiilor pentru raportarea opiniilor la comportamente asemănătoare. - Texte literare (povești, poezii și legende) care conțin expresii și formulări sugestive.	Copilul: - identifică informațiile esențiale din texte nonliterare în contexte de comunicare; - explică rolul informațiilor din afișe și pliante în situații cotidiene; - utilizează informațiile din texte nonliterare pentru orientarea în spații familiare; - transferă informațiile din texte nonliterare în situații noi de comunicare cotidiană.

3.6. Explicarea mesajului transmis prin lectura după imagini, utilizând detalii și emoții desprinse din ilustrații, demonstrând interes pentru exprimarea orală.	- Conversații și povestiri pentru utilizarea expresiilor sugestive în descrierea personajelor, obiectelor și întâmplărilor. - Descrieri orale inspirate din texte literare pentru valorificarea limbajului expresiv. - Colinde, proverbe, zicători și ghicitori reproduse în activități de grup și în contexte de comunicare. - Povești și basme populare reproduse cu utilizarea formulelor tradiționale de început și de încheiere.	Copilul: - identifică mesajul transmis prin ilustrații în lectura după imagini; - explică mesajul unei ilustrații utilizând detalii relevante din imagine; - argumentează simplu mesajul unei ilustrații prin raportare la detaliile observate.
3.7. Recitarea expresivă a textelor lirice prin valorificarea intonației și a ritmului, în cadrul unor evenimente culturale, manifestând interes pentru frumusețea și expresivitatea limbii române.	- Repovestiri ale creațiilor folclorice cu sprijinul imaginilor și al planșelor secvențiale. - Afișe, invitații, pliante și anunțuri pentru identificarea informațiilor esențiale. - Hărți simple și planuri ilustrate pentru orientarea în spații familiare. - Texte nonliterare informative și formative utilizate în activitățile cotidiene ale grupei și comunității. - Situații de utilizare a informațiilor din afișe, pliante și hărți în contexte de comunicare și orientare. - Lectura după imagini inspirate din povești, întâmplări cotidiene și situații din comunitate pentru explicarea mesajului transmis. - Ilustrații complexe pentru identificarea detaliilor relevante și a stărilor emoționale ale personajelor. - Secvențe de imagini pentru anticiparea, completarea și explicarea desfășurării întâmplărilor. - Audiții de recitări expresive pentru observarea rolului intonației, ritmului și pauzelor în transmiterea mesajului poetic. - Jocuri și exerciții de dicție, respirație și ritm pentru recitarea expresivă a poeziilor. - Recitaluri poetice și participări la evenimente culturale pentru valorificarea expresivității în recitarea textelor lirice.	Copilul: - identifică elemente de expresivitate în recitarea textelor lirice audiate; - explică rolul intonației în transmiterea mesajului textului liric; - utilizează intonația și ritmul în recitarea expresivă a textelor lirice; - transferă tehnici de recitare expresivă în prezentarea unui text liric în contexte noi de comunicare.

	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de comunicare care promovează respectul, responsabilitatea și discutarea comportamentelor, a consecințelor acestora și a diferitelor perspective desprinse din texte literare și creații folclorice. Educația pentru media în interpretarea mesajelor transmise prin imagini, afișe, invitații, pliante și alte texte nonliterare din mediul apropiat. Educația pentru pace în exprimarea și respectarea opiniilor în situații de comunicare și colaborare cu ceilalți. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație plastică. Educație digitală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> mesaj ilustrat, carte în imagini, bandă desenată, afiș ilustrat, portofoliu de comunicare. <i>Noțiuni-cheie:</i> mesaj, personaj, opinie, imagine, emoție, poezie, tradiție, simbol.	
Competența specifică 4. Explorarea simbolurilor și a mesajelor scrise în diferite contexte de comunicare, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens.		
Unitatea de învățare: Descoperirea imaginilor, semnelor și simbolurilor (8 ore)		
4.1. Diferențierea sunetelor din cuvinte prin semne convenționale, în explorarea mesajelor scrise, manifestând curiozitate pentru relația dintre sunet, semn și sens.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Structura sonoră a cuvântului și relația dintre sunet și poziția acestuia în cuvânt. ▪ Semne convenționale pentru reprezentarea grafică a sunetelor. ▪ Structura silabică a cuvântului și relația dintre cuvânt și silabă. ▪ Semne convenționale pentru reprezentarea grafică a silabelor.	Copilul: - recunoaște sunetele din cuvinte în explorarea mesajelor scrise; - explică relația dintre sunet și poziția acestuia în cuvânt, în explorarea mesajelor scrise; - utilizează semne convenționale pentru reprezentarea sunetelor în explorarea mesajelor scrise.
4.2. Descompunerea cuvintelor în silabe prin semne convenționale, în contexte de explorare a mesajelor scrise, exprimând interes pentru relația dintre sunet, semn și sens.	▪ Structura propoziției și relația dintre propoziție și cuvânt. ▪ Semne convenționale pentru reprezentarea grafică a propoziției și a cuvintelor. Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul: - recunoaște structura silabică a cuvintelor în explorarea mesajelor scrise;

	- Reprezentarea grafică a sunetelor din cuvinte prin semne convenționale. - Diferențierea sunetelor după poziția lor în cuvinte, în explorarea mesajelor scrise.	- explică relația dintre cuvânt și silabă în explorarea mesajelor scrise; - utilizează semne convenționale pentru reprezentarea silabelor în explorarea mesajelor scrise.
4.3. Reprezentarea grafică a structurii propozițiilor prin semne convenționale, în explorarea mesajelor scrise, dovedind interes pentru relația dintre sunet, semn și sens.	- Reprezentarea grafică a structurii silabice a cuvintelor prin semne convenționale. - Asocierea cuvintelor rostite cu reprezentarea lor silabică în explorarea mesajelor scrise. - Reprezentarea grafică a propozițiilor și a cuvintelor prin semne convenționale. - Asocierea propoziției orale cu reprezentarea sa grafică în explorarea mesajelor scrise. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de comunicare și colaborare bazate pe respectul față de mesajele scrise, față de interlocutori și față de regulile de comunicare. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în explorarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a resurselor digitale care conțin texte, simboluri și reprezentări grafice adecvate vârstei, ca suport complementar activităților cu materiale tipărite și scrierii emergente. Educația pentru media prin interpretarea mesajelor vizuale și scrise din cărți, materiale informative și resurse media destinate copiilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație digitală. Educație plastică. Formarea reprezentărilor elementare matematice. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> fișă ilustrată cu reprezentări grafice convenționale, hartă ilustrată a structurii cuvintelor, bandă desenată cu reprezentări convenționale ale mesajelor, carte ilustrată cu reprezentări grafice ale propozițiilor și cuvintelor, portofoliu de reprezentări grafice ale propozițiilor, silabelor și sunetelor. <i>Noțiuni-cheie:</i> mesaj, cuvânt, simbol, semn, imagine, carte, bibliotecă, poveste.	Copilul: - recunoaște structura propoziției în explorarea mesajelor scrise; - explică relația dintre propoziție și cuvânt în explorarea mesajelor scrise; - utilizează semne convenționale pentru reprezentarea propozițiilor în explorarea mesajelor scrise.

Competența specifică 5. Producerea de mesaje scrise simple prin semne grafice și simboluri în situații cotidiene și de joc, respectând regulile de organizare a spațiului grafic.

Unitatea de învățare: Comunicarea prin semne și simboluri (7 ore)

5.1. Utilizarea elementelor grafice, a componentelor literelor mari de tipar și a simbolurilor simple în producerea unor mesaje simple, în situații cotidiene și de joc, manifestând interes pentru comunicarea prin semne grafice și simboluri.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale ▪ Semnul grafic, litera mare de tipar și simbolul ca mijloace ale comunicării scrise. ▪ Relația dintre limbajul oral și limbajul scris. ▪ Reprezentarea grafică ca mijloc de organizare și comunicare a informațiilor și mesajelor. ▪ Relația dintre organizarea spațiului grafic și claritatea mesajului. Conținuturi aplicative/contextuale - Etichete, invitații, felicitări, bilete și mesaje ilustrate realizate prin semne grafice, litere mari de tipar și simboluri. - Prenume și cuvinte familiare scrise cu litere mari de tipar. - Situații cotidiene de comunicare care valorifică reprezentări grafice, simboluri și texte funcționale simple. - Hărți simple, reprezentări vizuale și simboluri pentru comunicarea informațiilor și a mesajelor din experiențe familiare. - Produse grafice individuale și colective cu semne și simboluri organizate clar în spațiul grafic.	Copilul: - explică relația dintre mesajul oral și reprezentarea sa grafică în situații cotidiene; - utilizează litere mari de tipar într-un mesaj funcțional simplu din viața cotidiană; - creează un mesaj simplu cu semne grafice, litere mari și simboluri într-o situație nouă de comunicare.
5.2. Organizarea semnelor grafice și a simbolurilor în hărți și reprezentări vizuale care transmit informații și mesaje simple, în situații cotidiene și de joc, manifestând atenție pentru claritatea mesajului și organizarea spațiului grafic.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în situații de comunicare și colaborare bazate pe respect, responsabilitate și respectarea regulilor comune. Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială în explorarea ghidată, ocazională și de scurtă durată a resurselor digitale educaționale pentru comunicarea prin simboluri și reprezentări grafice, în activități desfășurate în cadrul grupei și ca suport complementar materialelor tipărite. Educația pentru media în explorarea mesajelor vizuale și a simbolurilor întâlnite în materiale tipărite și digitale adecvate vârstei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Formarea reprezentărilor elementare matematice. Dezvoltare personală.	Copilul: - recunoaște simboluri utilizate în hărți și reprezentări vizuale din experiențe familiare; - explică rolul organizării spațiului grafic în transmiterea unui mesaj simplu; - organizează semne grafice într-o reprezentare vizuală pentru comunicarea unei informații, - creează o reprezentare vizuală pentru transmiterea unui mesaj într-o situație nouă de comunicare.

	<i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> etichetă ilustrată, mesaj ilustrat, invitație ilustrată, scrisoare ilustrată, hartă ilustrată, afiș ilustrat. <i>Noțiuni-cheie:</i> literă, simbol, mesaj, hartă, etichetă, invitație, afiș, semn.	
Resurse literare orientative (selectate în funcție de particularitățile grupei, contextul educațional și diversitatea culturală). Poezii, jocuri și formule ritmate: „Somnoroase păsărele” și „Ce te legeni...” de Mihai Eminescu; „Iarna pe uliță” de George Coșbuc; „Zdreanță” de Tudor Arghezi; „Dragu-mi-i să cânt” de Vasile Rusnac; „Iarna-i anotimpul” de Ana Ciocanu; „Pui de stea” de Ion Hadârcă; „Vine iarna” de Liviu Deleanu; „Ghiocelul” de Maria Garaz; „Floare pentru mămică” de Iulian Filip; „Darul” și „Am un pui ca din poveste” de Grigore Vieru; „Scutură” de Constantin Dragomir; „Alfabetul viu” de Ana Blandiana; „Nina, vine Moș Crăciun” de Otilia Cazimir; „Săptămâna florilor” de Elena Dragoș; fragment din „Cățelușul schiop” de Elena Farago; „Izvorul” de Petru Crăciun; „Șoricelul educat” și „O singură literă” de Ion Turcanu; „Juc”, „Soare, Iac”, „Paparudă”, „Colind”, „Florile dalbe” și „Sculați, sculați...” – creații populare; poezii de Grigore Vieru, Otilia Cazimir, Elena Farago, Tudor Arghezi și alți autori reprezentativi ai literaturii pentru copii etc. Povești: „Punguța cu doi bani”, „Capra cu trei iezi” și „Ursul păcălit de vulpe” de Ion Creangă, în variante adaptate particularităților de vârstă; „Rătușca cea urâtă”, „Hainele cele noi ale împăratului” și „Degețica” de Hans Christian Andersen, în variante adaptate; „Muzicanții din Bremen” de Frații Grimm, în variantă adaptată; „Cenușăreasa” de Charles Perrault, în variantă adaptată; „Motanul, cocoșul și vulpea” – poveste populară rusească; „Spicușorul”, „Fata ciobanului cea înțeleaptă”, „Vulpea, motanul și cocoșul”, „Făt-Frumos” și alte povești populare românești, universale și creații literare contemporane pentru copii, selectate în funcție de particularitățile de vârstă și de contextul educațional. Povestiri: <i>Isprăvile lui Guguță</i> de Spiridon Vangheli; fragmente adaptate din <i>Micul prinț</i> de Antoine de Saint-Exupéry; alte povestiri despre familie, prietenie, natură și valori morale etc. Fabule: „Leul și șoarecele”, „Iepurele și broasca-țestoasă” și „Greierele și furnica” de Esop; fabule de Jean de La Fontaine, valorificate prin lectură, conversație și interpretare adecvate particularităților de vârstă etc. Creații populare: „Leneșul Păcală” (snoavă); „Moșul, baba și fata moșului”; basme populare românești și universale, în variante adaptate; snoave; legende accesibile despre plante, animale și fenomene ale naturii; ghicitori; proverbe și zicători cu semnificație clară; frământări de limbă; numărători și jocuri verbale; alte creații populare adaptate particularităților de vârstă și valorificate în funcție de contextul educațional. Legende: legende populare despre apariția unor plante, păsări, animale și fenomene ale naturii; legende despre mărțișor, ghiocel, curcubeu și anotimpuri, selectate și adaptate particularităților de vârstă etc. Culegeri: <i>Povești</i> de Ion Creangă, în selecții adaptate; culegeri de poezii pentru copii de Grigore Vieru, Otilia Cazimir, Elena Farago și Tudor Arghezi; culegeri de povești populare românești și universale; antologii de literatură pentru copii; culegeri de fabule, ghicitori, proverbe, legende și jocuri de cuvinte etc.		

Notă metodologică: Resursele literare au caracter orientativ și se selectează în funcție de particularitățile de vârstă ale copiilor, de contextul educațional și de diversitatea culturală a grupului. Textele literare și creațiile folclorice se valorifică în variante adaptate, prin mediere pedagogică și dialog, din perspectivă culturală și literară, fără caracter confesional sau participare obligatorie. Educatorul încurajează interpretări multiple și discută comportamentele personajelor, consecințele acțiunilor, contextul în care acestea au loc și posibile modalități alternative de soluționare a situațiilor, evitând promovarea stereotipurilor, a etichetării copiilor sau a familiilor și a interpretărilor moralizatoare. Repertoriul poate fi completat cu creații literare contemporane și resurse echivalente, adecvate contextului educațional.

Finalitățile învățării

Copilul:

- utilizează limba română în situații variate de comunicare și cooperare, valorificând experiențele personale, elementele identității culturale și ale patrimoniului național, pentru a comunica eficient și a participa activ la viața grupei și a comunității, manifestând respect față de diversitatea lingvistică și culturală, responsabilitate și spirit civic;
- înțelege, formulează și adaptează mesaje orale clare și coerente, utilizând conștient resursele limbajului verbal, nonverbal și paraverbal în dialoguri, prezentări și situații de cooperare, pentru a exprima idei, emoții, opinii și argumente, manifestând inițiativă, respect față de interlocutor și capacitate de colaborare;
- interpretează și valorifică mesaje din texte literare și nonliterare, exprimând opinii, argumentând puncte de vedere și transferând informațiile în situații apropiate experienței sale, pentru a înțelege semnificația mesajelor și a adopta comportamente adecvate, manifestând interes pentru lectură, gândire critică și apreciere față de valorile culturale și morale;
- explorează și utilizează relația dintre sunet, semn și sens prin reprezentări convenționale ale propozițiilor, cuvintelor, silabelor și sunetelor în activități de comunicare și explorare a mesajelor scrise, pentru a înțelege organizarea limbajului scris și a-și consolida alfabetizarea emergentă, manifestând curiozitate, atenție și perseverență,
- produce mesaje funcționale prin utilizarea elementelor grafice, a literelor mari de tipar, a simbolurilor și a reprezentărilor vizuale în contexte cotidiene și de joc, pentru a comunica informații și idei într-o manieră clară și organizată, manifestând autonomie, creativitate și responsabilitate în comunicare.

Domeniul de activitate: ȘTIINȚE ȘI TEHNOLOGII		
Valori proiectate: <i>Personale:</i> perseverența, responsabilitatea <i>Sociale:</i> echitatea <i>Naționale:</i> patriotismul, unitatea și identitatea <i>General-umane:</i> adevărul, binele		
Dimensiunile curriculare		
FORMAREA REPREZENTĂRIILOR ELEMENTARE MATEMATICE	EDUCAȚIA PENTRU MEDIU	EDUCAȚIA DIGITALĂ
Competențe specifice		
CS1 Operarea cu mulțimi de obiecte și numere naturale prin grupare, ordonare, comparare, numărare și modelare în contexte de joc și învățare autentică, dovedind perseverență și autonomie în acțiune. CS2 Măsurarea dimensiunii, masei și capacității obiectelor prin simțuri și instrumente simple de măsură în explorări practice, dovedind spirit de investigație și perseverență. CS3 Utilizarea formelor geometrice plane și spațiale în contexte variate de construcție, creație și explorare, în spiritul creativității și al rigorii logice. CS4 Determinarea localizării obiectelor și evenimentelor în spațiu și timp prin observare, orientare și deplasare coordonată, dând dovadă de adaptabilitate și atenție.	CS1 Identificarea elementelor și fenomenelor din mediul înconjurător, prin utilizarea de termeni simpli, explorând cu interes și curiozitate cognitivă lumea din jur. CS2 Utilizarea unor metode și instrumente simple pentru explorarea mediului, investigând și continuând activitatea cu perseverență. CS3 Adoptarea comportamentelor responsabile în interacțiunea cu mediul înconjurător prin implicare în activități de îngrijire a mediului, manifestând respect față de natură.	CS1 Explorarea ghidată a resurselor digitale interactive și a regulilor de utilizare a acestora în contexte educaționale și cotidiene, în condiții de prudență și responsabilitate, sub supravegherea adultului. CS2 Elaborarea de mesaje și conținuturi media simple, cu ajutorul resurselor digitale, în contexte educaționale și cotidiene, manifestând creativitate și responsabilitate.

Dimensiunea curriculară FORMAREA REPREZENTĂRILOR ELEMENTARE MATEMATICE

2- 3 ani		
Competența specifică 1. Operarea cu mulțimi de obiecte și numere naturale prin grupare, ordonare, comparare, numărare și modelare în contexte de joc și învățare autentică, dovedind perseverență și autonomie în acțiune.		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
Unitatea de învățare: Mulțimi de obiecte și magia numerelor (12 ore)		
1.1. Identificarea principalelor însușiri ale obiectelor în mediul apropiat, cu curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Însușiri simple ale obiectelor: culoare (roșu, galben, albastru, verde), formă (rotund, pătrat), mărime (mare, mic); • Criterii de clasificare după un singur criteriu: după culoare, formă, mărime, categorie; • Cantitatea: mult/puțin, mai mult/mai puțin; • Numerația în limita 1-3.	Copilul: - identifică cel puțin o însușire simplă a unui obiect, în explorare liberă; - recunoaște obiecte de aceeași culoare, formă, sau mărime din mediul apropiat; - explorează senzorial obiecte diferite prin acțiuni repetate.
1.2. Gruparea elementelor după un singur criteriu în activități practice, cu inițiativă.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Jucării, cuburi și materiale din sala de grupă; • Obiecte de același fel (jucării identice, cuburi, fructe, elemente naturale); • Jocuri de grupare; • Elemente naturale din curte (frunze, pietricele, castane, conuri); • Alimente și obiecte de uz cotidian pentru numărare.	Copilul: - grupează obiecte după un singur criteriu, în contexte cotidiene; - separă obiecte care au o caracteristică comună; - participă la sortarea materialelor.
1.3. Sesizarea cantității de obiecte în contexte cotidiene și activități de joc, cu încredere în sine.	Contexte de învățare: Educație pentru sănătate și stare de bine: în servirea mesei și a gustării; în activități de mișcare; în organizarea porțiilor și a spațiului la masă; în reflecții zilnice despre cantități. Educație pentru dezvoltare durabilă: în plimbări și explorări în curte; în colectarea și sortarea elementelor	Copilul: - sesizează cantitatea de obiecte, în joc și rutine; - compară două mulțimi de obiecte, identificând unde sunt mai multe sau mai puține; - utilizează „mult” și „puțin” (cuvinte, gesturi) pentru a-și exprima nevoile.

1.4 Numărarea obiectelor în limita 1-3 în joc și rutină zilnică, cu interes susținut, prin imitație.	naturale; în observarea schimbărilor din natură; în activități de reutilizare a materialelor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educația pentru limbaj și comunicare. Educația plastică. <i>Temă cross-curriculare:</i> Sănătatea. <i>Produse:</i> Coșulețul magic al toamnei, Farfuria mea colorată și sănătoasă. <i>Noțiuni-cheie:</i> roșu, galben, albastru, verde, rotund, pătrat, mare, mic, mult, puțin, mai mult, mai puțin, unu, doi, trei.	Copilul: - numără obiecte 1-3 prin atingere și manipulare, prin imitare; - corelează unu, doi, trei cu obiectele sau mișcări; - utilizează numărarea 1-3 pentru a gestiona lucruri cotidiene.
Competența specifică 2. Măsurarea dimensiunii, masei și capacității obiectelor prin simțuri și instrumente simple de măsură în explorări practice, dovedind spirit de investigație și perseverență.		
Unitatea de învățare: Măsurăm și explorăm prin simțuri (6 ore)		
2.1. Estimarea mărimii obiectelor din mediul imediat, cu curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Dimensiunea obiectelor: mare – mic; • Șirul crescător și descrescător. Conținuturi aplicative/contextuale: • Jucării și obiecte de mărimi diferite din sala de grupă; • Fructe, legume și articole de vestimentație; • Elemente naturale (pietre, frunze, castane, conuri, etc.), de dimensiuni sigure și igienizate; • Cuburi și blocuri pentru turnuri și scări.	Copilul: - estimează mărimea obiectelor din mediul imediat; - compararea a două obiecte și arăta care este mai mare sau mai mic; - alege obiecte de dimensiune potrivită în joc și rutină.
2.2. Ordonarea obiectelor după mărime în joc și activități practice, cu perseverență	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în rutina de îmbrăcare/dezbrăcare; în sortarea și împerecherea hainelor; în ordonarea obiectelor personale; în compararea mărimilor hainelor. Educație pentru valori: în alegerea și folosirea cu grijă a obiectelor; în organizarea și returnarea materialelor; în jocuri de rol cu reguli simple; în împărțirea obiectelor în grup. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educația pentru limbaj și comunicare. Educație fizică.	Copilul: - ordonează 3 obiecte după mărime (de la cel mai mare către cel mai mic și invers); - potrivește obiecte de mărimi diferite în construcții; - participă la ordonarea materialelor în rutina zilnică.

	<i>Temele cross-curriculare:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> Turnul meu ordonat, Scara mea de blocuri. <i>Noțiuni-cheie:</i> mare, mic, mai mare, mai mic, rând, scară.	
Competența specifică 3. Utilizarea formelor geometrice plane și spațiale în contexte variate de construcție, creație și explorare, în spiritul creativității și al rigorii logice.		
Unitatea de învățare: Forme și construcții în jurul meu (6 ore)		
3.1 Identificarea formelor geometrice în jocuri senzoriale, cu curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Figuri geometrice: cerc și pătrat; • Caracteristici ale formelor (rotund, cu colțuri); • Asocierile figurilor geometrice cu formele obiectelor; • Forme asamblate din 3-4 piese geometrice. Conținuturi aplicative/contextuale: • Obiecte rotunde și cu colțuri din mediul imediat (minge, farfurie, masă, fereastră); • Piese mari senzoriale (lemn, texturi moi, plastic); • Puzzle-uri și incastre din 3-4 piese mari; • Materiale creative și elemente naturale; • Modele: căsuță, turn, trenuleț.	Copilul: - recunoaște cercul și pătratul în obiectele din mediul imediat; - asociază obiectele reale cu formele geometrice plane; - explorează caracteristicile tactile ale formelor (rotund, cu colțuri) prin manipularea; - selectează piese rotunde sau pătrate din trusa de joc, la solicitarea adultului.
3.2 Asamblarea unor structuri din piese geometrice în joc și construcție, cu perseverență.	Contexte de învățare: Educație pentru dezvoltare durabilă: în colectarea și sortarea elementelor naturale după formă; în sortarea materialelor reciclabile; în explorarea formelor din natură. Educație pentru sănătate: în recunoașterea colțurilor periculoase; în activități de prudență și evitare a riscurilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru mediu. Educație personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> Jucării sortate după formă; Turn/Căsuță stabilă din 3-4 piese; Colaj tematic; Incastru/Puzzle asamblat; Construcție colectivă.	Copilul: - assemblează 3-4 piese geometrice într-o construcție simplă, cu sprijin; - așază piese una lângă alta și una peste alta pentru construcții stabile; - reia acțiunea de îmbinare a pieselor atunci când structura se dărâmă; - potrivește piesele geometrice în decupajele corespunzătoare ale jocurilor de tip incastru sau puzzle.

	Noțiuni-cheie: cerc, rotund, pătrat, colțuri, piesă, asamblare, construcție.	
Competența specifică 4. Determinarea localizării obiectelor și evenimentelor în spațiu și timp prin observare, orientare și deplasare coordonată, dând dovadă de adaptabilitate și atenție.		
Unitatea de învățare: Pas cu pas prin spațiu și timp (9 ore)		
4.1. Recunoașterea părților zilei și succesiunea acestora în rutine, cu adaptare.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: Momentele zilei: zi, noapte și ritmul cotidian (lumină/ întuneric, activitate/ odihnă); • Stări ale vremii: însorit/înnorat, cald/frig; • Asemănări și deosebiri (la fel/diferit) între acțiuni și evenimente repetitive; • Relații de succesiune a rutinelor; • Relații spațiale: în, pe, sub, lângă, în față, în spate; • Procese: observare, comparare, asociere cu rutinele personale, imitație.	Copilul: - distinge zi/noapte prin raportare la rutinele de îngrijire; - sesizează starea vremii, însorit/înnorat în observări ghidate; - identifică succesiunea simplă a două rutine zilnice consecutive (exemplu: după masă urmează somnul).
4.2. Sesizarea asemănărilor și deosebirilor între acțiuni/evenimente cu adaptabilitate.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Repere vizuale ale zilei (soare strălucitor) și ale nopții (lună, stele, întuneric); • Starea vremii și activitățile corespunzătoare; • Acțiuni repetitive din rutina grupei; • Acțiuni proprii comparate cu ale colegilor (mers – alergat, spălat mâini – spălat față); • Obiecte și jucării plasate în raport cu propriul corp; • Jucării de aranjat pe rafturi; • Jocuri de ascundere și găsim.	Copilul: - indică asemănările sau deosebirile elementare (la fel/diferit) între două acțiuni familiare; - compară acțiunile motrice proprii cu cele ale colegilor în jocuri de imitație și de mișcare în grup.
4.3. Identificarea poziției în spațiu a obiectelor din mediul apropiat cu atenție.	Contexte de învățare: Educație pentru sănătate și stare de bine: în rutinele de primire/plecare; în activitățile la masă; în dezvoltarea autonomiei; în pregătirea pentru somn; în jocuri de mișcare. Educație pentru dezvoltare durabilă: în observarea mediului; în plimbări și explorări. Educație pentru valori: în	Copilul: - numește poziția spațială a obiectelor (în, pe, sub) în timpul manipulării; - plasează obiectele solicitate în proximitatea propriului corp la indicația adultului; - localizează obiectele ascunse în spațiul grupei, în cadrul jocurilor de căutare.

	întâlnirea de dimineață; în strângerea jucăriilor; în organizarea spațiului comun. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru mediu. Educație fizică. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> Jucării aranjate; Haine potrivite vremii; Panou „Calendarul naturii”; Acțiune imitată; Joc de ascundere și găsim. <i>Noțiuni-cheie:</i> zi, noapte, însorit, înnorat, la fel, diferit, în, pe, sub, lângă, în față, în spate, imitație.	
Finalitățile învățării		
Copilul: - explorează senzorial obiecte din mediul apropiat identificând caracteristici simple (culoare, formă, mărime), în activități libere și ghidate, pentru a-și dezvolta percepția senzorială, manifestând curiozitate și interes. - grupează și sortează obiecte după un criteriu simplu (culoare, formă sau mărime), în contexte cotidiene și de joc, pentru a dezvolta abilități de clasificare, manifestând atenție și implicare. - compară cantități mici de obiecte folosind noțiunile „mult” și „puțin” și numără obiecte până la 3 prin atingere și manipulare, cu ajutorul maturului în jocuri și rutine zilnice, pentru a sesiza relații cantitative elementare, manifestând curiozitate, inițiativă și perseverență. - compară și ordonează obiecte după un criteriu și le utilizează în construcții simple, în jocuri și activități cotidiene, pentru a dezvolta gândirea spațială, manifestând spirit de investigație. - recunoaște figuri geometrice simple (cerc, pătrat) în obiecte reale și le utilizează în construcții și jocuri de manipulare, manifestând creativitate și explorare. - distinge ziua de noapte și starea vremii prin raportare la rutine zilnice, în activități cotidiene, pentru a dezvolta orientarea temporală elementară, cu adaptabilitate. - utilizează relații spațiale de bază (în, pe, sub, lângă) la plasarea obiectelor, în jocuri și activități de manipulare, pentru a dezvolta orientarea spațială, cu atenție.		

3-5 ani

Competența specifică 1. Operarea cu mulțimi de obiecte și numere naturale prin grupare, ordonare, comparare, numărare și modelare în contexte de joc și învățare autentică, dovedind perseverență și autonomie în acțiune.

Unitatea de învățare: Mulțimi de obiecte și magia numerelor (12 ore)

1.1. Determinarea relațiilor cantitative dintre două grupuri de obiecte, cu perseverență.

Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale:

- Relații cantitative: mult, unu (3–4 ani); tot atât, mai mult, mai puțin (4–5 ani)
- Procedee de comparare: suprapunere, juxtapunere, corespondență unu la unu (formarea de perechi);
- Trierea după un criteriu (3–4 ani): formă (rotund, pătrat, triunghi), mărime (mare, mic), culoare (roșu, galben, albastru, verde), după două criterii simultane (4–5 ani): formă, mărime (inclusiv mijlocie), culoare (inclusiv cafeniu), lungime (lung/scurt), lățime (lat/îngust), grosime (gros/subțire), înălțime (înalt/scund);
- Triere, grupare, clasificare după criterii calitative; crearea de șiruri, alternare;
- Numerele naturale 1–3 (3–4 ani) și 1–5 (4–5 ani);
- Șirul crescător/descrescător; poziția numărului în șir;
- Relația cantitate–număr–cifră;
- Simbolul grafic al cifrei.
- simboluri pe instrumente digitale (ghidat); poezii, cântece, numărătoare; mișcări ritmice; veselă, porții, rechizite; plastilină, aluat, materiale reciclabile; suporturi senzoriale; jetoane, reglete.

Copilul:

- determină relația cantitativă dintre două grupuri de obiecte, mult/unu; tot atât, mai mult, mai puțin;
- compară cantitativ două grupuri de obiecte (1 - 5 elemente) prin suprapunere și juxtapunere;
- constituie o mulțime cu un element mai mult sau mai puțin decât o mulțime dată.

1.2. Trierea obiectelor în mulțimi după 1–2 criterii date, cu atenție la detalii.

Copilul:

- identifică criteriile de triere la obiectele din mediul natural și din sala de grupă;
- triază lucruri după 1 sau 2 criterii specificate de adult;
- creează șiruri prin alternare după 1–2 criterii stabilite;
- indică elementul intrus dintr-o mulțime date, în contexte practice și de joc.

1.3. Recunoașterea numerelor naturale în limita 1-3/5 în contexte cotidiene, cu curiozitate.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Grupuri de jucării, obiecte, materiale naturale (frunze, pietre, castane, semințe); • Cifre pe obiecte reale: uși, ceas, calendar, pagini de carte; • Simboluri numerice pe instrumente digitale (ghidat); cifre în materiale publicitare; • Numere în poezii, cântece și numărătoare; • Mișcări ritmice ale corpului (pași, sărituri, bătai din palme); • Resurse din rutina zilnică: veselă, pernuțe, rechizite, porții de mâncare; • Materiale plastice și modelabile (plastilină, aluat sărat, sârmă pufoasă); • Materiale naturale și reciclabile (bețișoare, pietricele, semințe, scoici, nasturi, capace), verificate, curățate, selectate de către adult; • Suporturi senzoriale (nisip, făină, griș, tăblițe tactile); materiale pentru colaj și construcție.	Copilul - recunoaște cifrele 1-3/5 pe obiecte din mediul real și cotidian; - identifică simbolurile numerice pe materialele didactice și instrumentele; - asociază configurația vizuală a cifrei cu denumirea ei orală.
1.4 Numărarea în șir crescător și descrescător în limita 1-3/5, cu cooperare.		Copilul: - numără în ordine crescătoare 1-5, în joc; - aplică numărarea în ordine descrescătoare (5-1) ca semnal pentru tranziții; - coordonează mișcările corpului cu numărarea cu voce tare; - continuă șirul numeric crescător sau descrescător de la un reper dat, în limitele 1-5.

1.5. Raportarea numărului la cantitate și invers, în limita 1–3/5, cu încredere.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru dezvoltare durabilă: în colectarea, trierea și gruparea resurselor naturale; în sortarea după forme și materiale. Educație pentru sănătate: în distribuirea veselei/porțiilor; în jocuri de mișcare cu numărare; în compararea cantităților. Educație pentru media: în diferențierea simbolurilor de pe ecrane față de mediul real; în explorarea ghidată a obiectelor reale. Educație pentru valori: în colaborarea de grup; în respectarea regulilor comune; în discuții despre grijă față de obiecte. Educație antreprenorială: în organizarea rafturilor; în împărțirea sarcinilor; în luarea deciziilor simple. Educație pentru egalitate și incluziune: în distribuirea echitabilă a obiectelor și formarea grupurilor; în activități de împărțire. Educație pentru pace: în schimbul pașnic de obiecte și negocierea cantităților în jocuri de grup. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru mediu. Educație fizică. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> Materiale organizate pe rafturi după 2 criterii; Masă aranjată (veselă numărată); Cifra modelată; Colaj artistic; Traseu numeric. <i>Noțiuni-cheie:</i> unu–cinci, mult, mai mult, mai puțin, tot atât, pereche, formă, mărime, culoare, șir, criteriu, mulțime, cifră, ordine crescătoare/descrescătoare.	Copilul: - raportează numărul la cantitatea corespunzătoare (și invers), în limita 1–3/5, cu materiale concrete; - selectează cifra potrivită pentru o mulțime dată; - constituie mulțimi, având ca reper cifra indicată de educator/educatoare; - stabilește echivalența a două mulțimi (tot atâtea) prin corespondență unu la unu a elementelor; - corectează propria greșală de raportare, prin încercări succesive în timpul jocului.
1.6. Modelarea numerelor naturale 1-5 din diverse materiale, cu perseverență.	<i>Produse:</i> Materiale organizate pe rafturi după 2 criterii; Masă aranjată (veselă numărată); Cifra modelată; Colaj artistic; Traseu numeric. <i>Noțiuni-cheie:</i> unu–cinci, mult, mai mult, mai puțin, tot atât, pereche, formă, mărime, culoare, șir, criteriu, mulțime, cifră, ordine crescătoare/descrescătoare.	Copilul - modelează cifrele 1–5 din materiale plastice și maleabile conform configurației grafice; - reprezintă numerele prin colaj și construcție din materiale naturale/reciclabile; - trasează conturul cifrelor pe suporturi senzoriale după direcția corectă.
Competența specifică 2. Măsurarea dimensiunii, masei și capacității obiectelor prin simțuri și instrumente simple de măsură în explorări practice, dovedind spirit de investigație și perseverență.		
Unitatea de învățare: Măsurăm și explorăm prin simțuri (5 ore)		

2.1. Diferențierea masei unor obiecte în jocuri de explorare, cu curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Masa: greu și ușor (3-4 ani); mai greu, mai ușor, la fel de greu (4-5 ani); • Dimensiuni: mărime, lungime, lățime, înălțime, grosime; • Terminologia contrastelor: mare/mic, lung/scurt, lat/îngust, înalt/scund, gros/subțire (3-4 ani); relații de echivalență: de aceeași mărime/ lungime/ lățime/ înălțime/ grosime (4-5 ani); • Procedee de comparare: suprapunerea și juxtaponerea; • Seriere după un criteriu dimensional: 3 obiecte (3-4 ani); până la 5 obiecte (4-5 ani). Șir crescător și descrescător.	Copilul: - diferențiază obiectele grele de cele ușoare prin estimare senzorială în explorări practice; - utilizează termenii greu, ușor, mai greu, mai ușor, la fel de greu pentru a descrierea masei obiectelor comparate; - adaptează efortul fizic în funcție de greutatea obiectelor manipulate în activități practice.
2.2. Compararea obiectelor după mărime, lungime, lățime, grosime și înălțime în contexte practice, cu atenție.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Produse locale și materiale naturale: mere, nuci, legume, pietre, frunze, crenguțe, castane, conuri, pietricele; • Săculețe și pungi cu mase diferite; jucării din mediul apropiat; • Obiecte și materiale din grupă: haine, încălțăminte, prosoape, panglici, rechizite; • Materiale de construcție și recipiente de diferite dimensiuni; scândurele, bețișoare, tije; • Obiecte tradiționale: linguri de lemn, coșulețe, fusuri, fluierașe, păpuși în costume populare; • Instrumente simple de comparare a masei.	Copilul: - numește caracteristicile dimensionale opuse: mare/mic, lung/scurt, lat/îngust, înalt/scund, gros/subțire, ale obiectelor din jur; - compară două obiecte prin suprapunere și juxtaponere; - aplică terminologia de echivalență „de aceeași mărime/lungime” în descrierea materialelor identice; - selectează obiecte potrivite ca dimensiune în rutină și proiecte.

2.3. Ordonarea obiectelor în șir crescător și descrescător după diferite criterii, cu autonomie și rigoare

Contexte de învățare: Educație pentru dezvoltare durabilă: în cântărirea barică; în trierea resurselor naturale după dimensiune și masă; în sortarea după caracteristici. Educație pentru sănătate: în rutina de îmbrăcare; în ordonarea obiectelor personale. Educație pentru valori: în activități cu obiecte tradiționale. Educație financiară: în cântărirea și sortarea pentru activități comunitare; în alegerea și utilizarea resurselor. Educație pentru egalitate și incluziune: în compararea și echilibrarea cantităților pentru toți copiii (porții, lungimi). Educație pentru pace: în activități comune de măsurare și ajustare împreună a materialelor.

Conținuturi interdisciplinare: Educație pentru mediu. Educație fizică. Dezvoltare personală.

Teme cross-curriculare: Educația STEAM.

Produse: Materiale aranjate pe rafturi după mărime; Săculețe etichetate greu/ușor; Șir din 3–5 linguri/elemente tradiționale ordonate; Construcție stabilă; Balanță din materiale sigure, fără piese detașabile, cu supravegherea adultului.

Noțiuni-cheie: greu, ușor, mai greu, mai ușor, masă, mărime, lungime, lățime, grosime, înălțime, mare/mic, lung/scurt, lat/îngust, înalt/scund, gros/subțire; de aceeași mărime/ lungime/ lățime grosime/înălțime, șir crescător, șir descrescător, ordine.

Copilul:

- așază în șir 3 obiecte (3-4 ani) sau până la 5 obiecte (4-5 ani), de la cel mai mic la cel mai mare sau invers, după un criteriu dat;
- potrivește jucăriile/ elementele naturale într-o ordine logică, în timpul jocurilor de construcție;
- explică criteriul utilizat la ordonarea obiectelor;
- își găsește locul în rând după înălțime, în jocuri de mișcare și formarea cercului.

Competența specifică 3. Utilizarea formelor geometrice plane și spațiale în contexte variate de construcție, creație și explorare, în spiritul creativității și al rigorii logice.

Unitatea de învățare: Forme și construcții în jurul meu (7 ore)

3.1 Recunoașterea figurilor geometrice plate în joc și construcție, cu atenție vizuală.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: - Figuri geometrice plane: cerc, pătrat, triunghi (3-4 ani); dreptunghi, oval (4-5 ani). Proprietăți: laturi, vârfuri, unghiuri; - Asemănări și deosebiri structurale: număr de laturi, colțuri, rostogolire, stabilitate. - Șiruri logice: alternanță, ordine crescătoare/descrescătoare a figurilor geometrice; - Compoziții din 2–3 figuri (3–4 ani) / 5–6 figuri (4–5 ani); - Procese esențiale: explorare tactil-vizuală, manipulare, comparare, asociere cu obiecte reale. Conținuturi aplicative/contextuale: - Blocuri logice, truse geometrice, modele din carton/lemn; - Obiecte cotidiene cu formă geometrică; - Elemente din natură și arhitectură locală; - Motive decorative tradiționale; - Materiale pentru colaj; - Tehnici de construcție și creație (decupare, lipire, modelare, Tangram, mozaic); Desen decorativ: crearea de borduri, covoare, prosoape cu motive geometrice. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru dezvoltare durabilă: în vânătoarea de forme în natură; în reciclarea ambalajelor; în sortarea materialelor. Educație pentru valori: în explorarea motivelor de pe artizanatul local; în confecționarea felicitărilor	Copilul: - recunoaște figurile geometrice în imagini și modele propuse; - denumește figurile geometrice integrate în propriile construcții sau creații artistice; - asociază figurile cu forma geometrică a obiectelor cotidiene.
3.2 Distingerea asemănărilor și deosebirilor dintre figurile geometrice în activități practice cu spirit de observație și analiză.	Conținuturi aplicative/contextuale: - Blocuri logice, truse geometrice, modele din carton/lemn; - Obiecte cotidiene cu formă geometrică; - Elemente din natură și arhitectură locală; - Motive decorative tradiționale; - Materiale pentru colaj; - Tehnici de construcție și creație (decupare, lipire, modelare, Tangram, mozaic); Desen decorativ: crearea de borduri, covoare, prosoape cu motive geometrice. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru dezvoltare durabilă: în vânătoarea de forme în natură; în reciclarea ambalajelor; în sortarea materialelor. Educație pentru valori: în explorarea motivelor de pe artizanatul local; în confecționarea felicitărilor	Copilul: - indică asemănări și deosebiri între două figuri geometrice; - grupează figurile geometrice după proprietățile lor; - compară stabilitatea și capacitatea de mișcare a formelor.
3.3. Ordonarea figurilor geometrice după un model sau criteriu dat.	Conținuturi aplicative/contextuale: - Blocuri logice, truse geometrice, modele din carton/lemn; - Obiecte cotidiene cu formă geometrică; - Elemente din natură și arhitectură locală; - Motive decorative tradiționale; - Materiale pentru colaj; - Tehnici de construcție și creație (decupare, lipire, modelare, Tangram, mozaic); Desen decorativ: crearea de borduri, covoare, prosoape cu motive geometrice. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru dezvoltare durabilă: în vânătoarea de forme în natură; în reciclarea ambalajelor; în sortarea materialelor. Educație pentru valori: în explorarea motivelor de pe artizanatul local; în confecționarea felicitărilor	Copilul: - descoperă regula unui șir geometric început; - continuă un șir de 4–6 elemente respectând regula; - creează șiruri simple și complexe după o regulă dată; - corectează erorile de succesiune dintr-un șir propus.

3.4. Crearea de construcții și desene cu forme geometrice cu libertate de expresie.	pentru familie/comunitate. Educație pentru sănătate și stare de bine: în amenajarea spațiului de joacă; în activități de construcții. Educație pentru egalitate și incluziune: în construcții colective în care fiecare copil contribuie cu forme; în aranjarea spațiului de joacă astfel încât toți să participe. Educație pentru pace: în colaborarea la construcții comune și împărțirea pieselor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru mediu. Educația pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> Materiale sortate după formă; Felicitare cu decor geometric; Covor/prosop cu motive; Siluetă din figuri; Construcție colectivă; Cărare logică pe podea. <i>Noțiuni-cheie:</i> cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi, oval, laturi, colțuri, vârfuri, rostogolire, stabilitate, șir logic, ordine crescătoare/ descrescătoare, alternare, compoziție.	<i>Copilul:</i> - combină figuri plane pentru a obține alte figuri sau compoziții; - reproduce modele geometrice de complexitate adaptată; - construiește structuri din materiale diverse. - creează compoziții originale (roboți, peisaje, mașinării).

Competența specifică 4. Determinarea localizării obiectelor și evenimentelor în spațiu și timp prin observare, orientare și deplasare coordonată, dând dovadă de adaptabilitate și atenție.

Unitatea de învățare: Călătorie în timp și spațiu (9 ore)

4.1. Determinarea părților zilei și a succesiunii acestora în contexte cotidiene și de observare a naturii, cu atenție.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Părțile zilei și succesiunea lor: dimineață–seară / zi–noapte (3–4 ani); dimineață–amiază–seară–noapte (4–5 ani); • Corelări și schimbări: corelarea părților zilei cu momentele din rutina zilnică; schimbări observabile din natură asociate cu succesiunea zilei; • Caracteristici ale evenimentelor/fenomenelor; schimbări observabile: înainte/după; • Relație cauză-efect în fenomene cotidiene și naturale.	<i>Copilul:</i> - ordonează părțile zilei în succesiunea lor naturală - asociază fiecare parte a zilei cu activitățile corespunzătoare din rutina proprie. - corelează stările de lumină sau întuneric cu momentele specifice ale programului zilnic.

4.2 Identificarea caracteristicilor ale unor evenimente, acțiuni sau fenomene din mediul familiar, cu interes.	• Relații temporale, de viteză și ritm: mai întâi, acum, mai apoi; repede-încet; • Terminologie spațială și orientare: stânga/dreapta, sus/jos (3–4 ani); în față/în spate, înainte/înapoi (4–5 ani); orientarea relativă de la sine; • Localizare și schemă corporală: lângă mine, în fața mea, în spatele meu, sus/jos; orientarea în spațiu punct de reper poziția lui și schema sa corporală.	Copilul - distinge două caracteristici vizuale sau auditive ale unui fenomen natural observat; - indică schimbările observate în natură, starea înainte și după; - ordonează cronologic succesiunea unei acțiuni/ eveniment/ fenomen.
4.3 Utilizarea noțiunilor temporale în activități practice și de mișcare, cu înțelegere.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Jocuri și activități de identificare și ordonare a părților zilei a succesiunii acestora; • Activități practice de corelare a părților zilei cu momentele din rutina zilnică și cu schimbările observabile din natură; • Jocuri de evidențiere a caracteristicilor ale evenimentelor/ fenomenelor; • Activități de observare și comparare a schimbărilor temporale (înainte/după, rapid/lent); • Fenomene naturale cotidiene: ploaie, vânt, topirea zăpezii, înflorirea copacilor, migrarea păsărilor • Jocuri și activități practice de ordonare și diferențiere a succesiunii acțiunilor folosind expresii temporale: acum, mai apoi, mai întâi...; • Obiecte și rechizite din sala de grupă pentru aranjare spațială; • Jocuri de orientare și mișcare folosind corpul ca reper; • Materiale și jucării pentru poziționare; surse de sunet pentru localizare • Aplicații digitale simple de orientare. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în gimnastica matinală; în jocuri de mișcare pe ritmuri diferite; în rutinele zilnice de igienă, masă și plimbare. Educație pentru	Copilul - utilizează expresiile temporale mai întâi, acum, mai apoi în activități practice și de mișcare; - estimează durata relativă a unor acțiuni: rapid/lent; - explică succesiunea logică a unor acțiuni cotidiene prin cuvinte temporale simple.
4.4 Identificarea poziției obiectelor în spațiu utilizând termeni spațiali în activități de joc și explorare digitală.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în gimnastica matinală; în jocuri de mișcare pe ritmuri diferite; în rutinele zilnice de igienă, masă și plimbare. Educație pentru	Copilul - numește poziția obiectelor în spațiu utilizând termeni spațiali (stânga/dreapta, sus/jos, în față/în spate); - aplică termenii spațiali în activități practice de organizare și aranjare a obiectelor; - precizează poziția relativă a obiectelor în raport cu sine; - respectă indicațiile spațiale primite în cadrul jocurilor de orientare sau al explorărilor digitale.

4.5 Localizarea obiectelor în spațiu în raport cu sine în contexte de joc și mișcare cu plăcere și coordonare.	dezvoltare durabilă: în observarea directă a fenomenelor naturii; în completarea Calendarului naturii. Educație pentru cetățenie globală și valori: în organizarea spațiului comun al grupei; în jocuri de rol și dramatizări inspirate din viața comunității. Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: în utilizarea aplicațiilor interactive pentru poziționarea obiectelor în spațiul virtual, cu suportul adultului, offline. Educație pentru egalitate și incluziune: în organizarea spațiului comun pentru accesul tuturor copiilor; în distribuirea echitabilă a locurilor și materialelor în activități. Educație pentru pace: în stabilirea regulilor de grup privind mișcarea în spațiu; în rezolvarea pașnică a conflictelor la activități comune. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație fizică. Educația pentru mediu. Educație plastică. Educație pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> Jucării și obiecte poziționate corect după indicații; Program zilnic personalizat din pictograme cu rutine; Imagini ordonate cronologic; Calendarul naturii completat cu simboluri grafice; Traseu aplicativ („Harta comorii”) parcurs integral în echipă. <i>Noțiuni-cheie:</i> dimineață, zi, amiază, seară, noapte, lumină, întuneric, rutină, schimbare, înainte, după, rapid, lent, mai întâi, acum, mai apoi, durată, stânga, dreapta, sus, jos, în față, în spate, înainte, înapoi, în fața mea, în spatele meu, lângă mine.	Copilul - identifică sursa unui sunet sau poziția unui obiect/coleg în raport cu propriul corp; - efectuează mișcări corporale în conformitate cu instrucțiunile spațiale date; - descrie poziția relativă a obiectelor din mediul apropiat în raport cu sine.
Finalitățile învățării		

Copilul:

- compară cantități și relații (tot atât, mai mult, mai puțin) prin suprapunere, juxtapunere și corespondență unu la unu, utilizând obiecte concrete în contexte de joc și explorare, pentru a stabili relații cantitative, cu perseverență și atenție la detalii;
- triază și grupează obiecte după 1–2 criterii (formă, mărime, culoare etc.), în contexte practice și de joc, pentru a dezvolta abilități de clasificare, cu atenție și rigoare;
- asociază numerele naturale 1–5 cu cantitățile corespunzătoare și le utilizează în numărarea crescătoare/descrescătoare, în contexte cotidiene și ludice, pentru a înțelege relația cifră–cantitate, cu curiozitate și încredere;
- compară obiecte după masă și dimensiuni prin explorare senzorială și manipulare, în activități practice, pentru a dezvolta gândirea logică, cu spirit de investigație și rigoare;
- utilizează figurile geometrice plane în construcții, creații și compoziții, în contexte artistice și practice, pentru a dezvolta abilități spațiale, cu creativitate și spirit de observație;
- precizează poziția obiectelor și succesiunea temporală utilizând termeni spațiali și temporali, în jocuri și rutine zilnice, pentru a dezvolta orientarea spațio-temporală, cu adaptabilitate și cooperare.

5-7 ani

Competența specifică 1. Operarea cu mulțimi de obiecte și numere naturale prin grupare, ordonare, comparare, numărare și modelare în contexte de joc și învățare autentică, dovedind perseverență și autonomie în acțiune.

Unitatea de învățare: Mulțimi de obiecte și magia numerelor (18 ore)

1.1. Identificarea relațiilor dintre întreg și părțile lui în activități practice.

Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale:

- Relația parte-întreg: întreg; parte; jumătate; sfert;
- Criterii multiple (2-3) de clasificare, sortare și seriare; mulțime: vidă, mai mult, mai puțin, la fel de multe, cu un element mai mult/mai puțin; Operații cu mulțimi: reuniunea, intersecția și diferența; submulțime

Copilul

- identifică întregul și părțile componente în divizarea alimentelor;
- explică relația dintre întreg-părți prin terminologia aferentă: întreg, parte, jumătate, sfert;
- rezolvă situații practice de egalare a părților, prin manipulare.

1.2 Investigarea diverselor modalități de formare, clasificare, sortare și seriare a obiectelor după 2-3 criterii simultane, în contexte de joc și de explorare a mediului, cu rigoare.	• Aspectul cardinal și ordinal al numerelor naturale în limita 0–7 (5-6 ani), în limita 0–10 (6-7 ani); numărul zero ca absența a cantității; relația cantitate-poziție în șir; terminologie: câte? al câtelea? primul, ultimul, înainte, după; • Configurația și forma cifrelor 0-7, direcția de scriere (sus-jos, stânga-dreapta); identificare și trasare (5-6 ani), scriere independentă în limita 0-10 (6-7 ani); • Șirul numeric crescător și descrescător în limita 1–7 (5–6 ani) și 1–10/20 (6–7 ani); vecinii unui număr, predecesorul și succesorul; poziția unui număr în șir; • Compunere și descompunere în limita 0-7, modalitate unică (5–6 ani); în limita 0-10, modalități multiple de formare a aceluiași număr (6-7 ani); • Relații de comparație între numere și mulțimi în limita 0–7 (5–6 ani), în limita 0–10 (6–7 ani); Semne de comparație: $<$, $>$, $=$; procedee de comparare: suprapunere, formare de perechi, juxtapunere. • Operații de adunare și scădere cu 1 unitate în limita 7 (5-6 ani); cu 1-2 unități în limita 10 (6–7 ani); simboluri matematice $+$, $-$, $=$; probleme	Copilul: - sortează obiecte și materiale naturale după 2-3 criterii stabilite simultan; - formează mulțimi cu un element în plus sau în minus în conformitate cu regulile date; - identifică mulțimea vidă în activități de sortare; - explică, criteriile aplicate în clasificarea sau gruparea materialelor.
1.3. Diferențierea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale în limita 0–10 în activități aplicative, cu precizie.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Materiale naturale: frunze, pietricele, semințe, castane, conuri, crenguțe, scoici; • Materiale de construcție și modelabile: cuburi, bețișoare, bile colorate, plastilină, aluat;	Copilul: - numără elementele unei mulțimi în limita 0-10 în distribuirea resurselor; - stabilește poziția unui obiect sau a unui coleg în interiorul unui șir ordonat; - corelează poziția ocupată de un element în șir cu cantitatea totală determinată prin numărare; - utilizează numărul zero pentru a semnala absența cantității; - determină aspectul cardinal și cel ordinal al numerelor naturale de la 0 la 7/10, în cadrul jocurilor didactice cu obiecte sau colegi.

1.4. Reprezentarea numerelor naturale în limita 0–10 pe diverse suporturi în cadrul exercițiilor grafice și practice, cu atenție.	• Materiale reciclabile și resurse din grupă; • Alimente și resurse din rutina zilnică: fructe, legume, porții de gustare, pahare, tacâmuri, biscuiți; • Materiale didactice: linia numerică, jetoane, reglete, cifre pe cartonașe, trenulețe ale numerelor; • Obiecte și spații din grupă: scaune, cuiere, rafturi, covoare, rechizite, jucării, blocuri de construcție; • Suporturi senzoriale igienizate, cu supravegherea adultului: tăvițe cu nisip, făina sau griș pentru trasarea cifrelor; plastilină și aluat pentru modelare, alternative tactile; • Aplicații educaționale digitale pentru trasare interactivă, numărare, comparare și operații simple; • Suporturi vizuale și situații reale pentru formularea problemelor. • Pași, sărituri și bătaii din palme în jocuri ritmice.	Copilul: - recunoaște cifrele de la 0 la 10 pe suporturi vizuale variate și în mediul înconjurător; - trasează cifrele 0-10 pe suporturi senzoriale/ grafice, respectând sensul corect de scriere; - construiește cifrele din materiale naturale și reciclabile de dimensiuni sigure; - scrie independent cifrele 0–10, în activități practice de numerotare și organizare a spațiului grupei; - aplică cifrele scrise ca instrumente de marcă în jocurile și situațiile reale din grupă.
1.5. Determinarea șirului crescător/ descrescător și a vecinilor numerelor în limita 1–10 (20), în cadrul jocurilor didactice, de mișcare și a exercițiilor ritmice, cu perseverență.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și starea de bine: în distribuirea porțiilor egale; în împărțirea în jumătăți și sferturi; în compararea cantităților alimentare. Educație pentru dezvoltare durabilă: în sortarea resurselor naturale; în seriarea după diferite criterii. Educație antreprenorială și financiară: în jocuri de rol magazin/piață; în organizarea și schimbul de resurse. Educație pentru valori: în distribuirea echitabilă a materialelor; în activități de colaborare și ajutor reciproc. Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: în aplicații ghidate de trasare și numărare, opțional; în explorarea interactivă sub supraveghere.	Copilul: - realizează numărarea în șir crescător și descrescător în limitele stabilite în acord cu un ritm dat; - indică predecesorul și succesorul unui număr de pe linia numerică; - completează șirurile numerice lacunare; - sincronizează mișcările corpului cu numărarea ritmică.

1.6. Determinarea modalităților de compunere și descompunere a numerelor naturale în limita 10.	Educație pentru egalitate și incluziune: în distribuirea echitabilă a numerelor, porțiilor; în formarea de echipe. Educație pentru pace: în rezolvarea prin dialog a disputelor legate de „cât are fiecare” și împărțirea corectă. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educație fizică. Educație plastică. Educația pentru mediu. Educația pentru sănătate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația STEAM. <i>Produse:</i> Rețetă ilustrată cu porții; Tabel/jurnal de evidență; Cifra construită; Linia numerică personală; Problemă ilustrată; <i>Noțiuni-cheie:</i> întreg, parte, jumătate, sfert, compunere, descompunere, mulțime vidă, mai mult/mai puțin/la fel de multe, submulțime, cardinal, ordinal, zero–zece, primul–al zecelea, semnele de comparație: $<$ $>$ $=$, adunare, scădere, problemă, vecinul numărului, predecesor, succesor.	Copilul - stabilește variante diferite de compunere și descompunere a numerelor până la 10 cu material concret; - reprezintă un număr dat prin diverse combinații de părți; - explică simplu modalitatea selectată pentru compunerea sau descompunerea unui număr; - aplică descompunerea numerelor în distribuirea echitabilă a materialelor de lucru în activitățile zilnice.
1.7. Compararea numerelor naturale și a mulțimilor de obiecte în limita 0-10 prin utilizarea semnelor de comparație în jocuri și exerciții aplicative.		Copilul: - compară numerele naturale și mulțimile de obiecte în limita 0-10 utilizând semnele $<$, $>$, $=$; - aplică procedee de suprapunere, juxtapunere, punere în perechi, pentru a stabili relațiile de comparație; - explică simplu relația de inegalitate sau egalitate stabilită între două grupuri de obiecte; - inserează semnele de comparație în fișele de lucru sau în tabelele de evidență ale grupei.

1.8. Efectuarea operațiilor de adunare și scădere cu 1–2 unități în limita 10, în contexte concrete de viață, de joc și în probleme aritmetice simple, cu autonomie.		Copilul: - formează mulțimi după reguli date, cu un element în plus sau în minus, în situații de joc și de organizare a spațiului; - operează cu adunarea și scăderea cu 1-2 unități în rezolvarea situațiilor și în activitățile cotidiene; - formulează probleme scurte pe baza unui suport vizual sau a unei situații reale; - rezolvă situații-problemă simple de adunare și scăderea inspirate din contexte cotidiene; - ajustează prin adunare sau scădere cantitatea de materiale necesară pentru activități practice de grup.
Competența specifică 2. Măsurarea dimensiunii, masei și capacității obiectelor prin simțuri și instrumente simple de măsură în explorări practice, dovedind spirit de investigație și perseverență.		
Unitatea de învățare. Măsurăm și explorăm prin simțuri (9 ore)		
2.1. Determinarea dimensiunilor, masei și capacității corpurilor cu unități de măsură convenționale în activități practice, cu curiozitate și spirit de investigație.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Unități de măsură convenționale: pasul, palma, șchioapa, cotul, panglica, sfoara, lingura căușul, sacul, cana, sticla, etc.; • Dimensiunile (lungime, lățime, înălțime, grosime), masa, capacitatea corpurilor; • Terminologie specifică măsurării: lungimii (lung/scurt/de aceeași lungime), lățimii (lat/ îngust/ de aceeași lățime),	Copilul: - estimează dimensiunile unor obiecte cu unități convenționale; - compară masa a două corpuri cu mâinile sau balanță; - măsoară capacitatea unor recipiente cu unități de măsură corespunzătoare; - recunoaște conservarea cantității în transformări practice.

2.2. Recunoașterea instrumentelor de măsurare în contexte practice de joc și viață cotidiană, cu atenție și interes	înălțimii (înalt/scund/de aceeași înălțime), grosimii (gros/subțire/de aceeași grosime), masei (greu/ușor), capacității (plin/gol); noțiunea de conservare; • Instrumente de măsură: pentru lungime (riglă, metru, bandă de măsurat); pentru masă (cântar, balanță); pentru capacitate (cană gradată, pahar gradat, recipient măsurător); Corespondența dintre instrument și mărimea măsurată; • Unități standard: metru (m), centimetru (cm) pentru lungime, kilogram (kg) pentru masă, litru (l) pentru capacitate; Corespondența dintre unitățile standard și mărimile fizice; • Unități monetare ale Republicii Moldova: lei și bani (monede și bancnote); valoarea bunurilor și serviciilor (scump/ieftin, mai scump/mai ieftin); simbolistica națională de pe bancnote.	Copilul: - recunoaște instrumentele de măsură în contexte practice; - asociază fiecare instrument de măsură cu mărimea fizică corespunzătoare; - selectează instrumentul potrivit pentru o sarcină concretă de măsurare; - explică utilitatea instrumentelor de măsură în activitățile zilnice.
2.3. Măsurarea dimensiunilor, masei și capacității corpurilor cu unități de măsură standard în cadrul unor experimente practice, cu precizie.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Obiecte și materiale din sala de grupă, vestiar și curte pentru măsurători; • Elemente naturale (crenguțe, pietre, conuri, frunze etc.); • Produse și recipiente folosite la prepararea gustării și băuturilor; • Corpuri fluide (apă, nisip) și friabile (făină, boabe);	Copilul: - determină dimensiunile obiectelor cu unități standard de măsură (m, cm); - determină masa și capacitatea corpurilor cu unități standard (kg, l); - înregistrează rezultatele măsurătorilor în fișe, jurnale sau grafice; - aplică măsurări standard (cm, m, kg, l) în context din viața grupei (prepararea gustării, amenajarea spațiului, monitorizarea creșterii).

2.4. Estimarea valorii bunurilor/serviciilor și operarea cu unitățile monetare în situații reale și simulate de viață, cu responsabilitate.	• Instrumente de măsură (riglă, metru, cântar, cană gradată, pahar gradat, etc); • Înregistrări ale măsurătorilor (fișe, jurnal, grafice simple); • Monede și bancnote ale Republicii Moldova; • Bunuri și servicii din viața cotidiană (alimente, fructe, rechizite, servicii din grupă, etc.; • Situații (joc) de cumpărare-vânzare simulate și buget simplu. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în urmărirea creșterii proprii; în activități cu rețete simple. Educație pentru dezvoltare durabilă: în conservarea și măsurarea cantităților. Educație antreprenorială: în activități simulate de plată și rest; în organizarea/simularea unui mic „magazin”. Educație financiară: în gestionarea unui buget simplu. Educație pentru valori: în explorarea monumentelor de pe bancnote. Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: în utilizarea senzorilor și cântarului electronic ghidat. Educație pentru egalitate și incluziune: în măsurarea și împărțirea echitabilă a resurselor (benzi, greutate, volume). Educație pentru pace: în utilizarea măsurătorilor pentru a ajunge la acorduri comune („cât să luăm fiecare”). <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Educația pentru mediu. Educație plastică. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> Jurnal grafic; Rețetă ilustrată; Tabel comparativ de lungimi; Album cu monumente de pe bancnote; Buget de joc. <i>Noțiuni-cheie:</i> lungime, lățime, înălțime, masă, capacitate, instrumente de măsură: riglă, cântar, metru, cană gradată, pahar gradat; metru, centimetru, kilogram, litru, bancnotă, leu, ban, scump, ieftin, plată, rest, buget.	Copilul: - recunoaște bancnotele Republicii Moldova, pe baza elementelor grafice și a monumentelor istorice reprezentate; - estimează valoarea unor bunuri și servicii cotidiene; - efectuează operații simple de plată și rest în situații simulate; - organizează un buget fictiv de joc.

Competența specifică 3. Utilizarea formelor geometrice plane și spațiale în contexte variate de construcție, creație și explorare, în spiritul creativității și al rigorii logice.

Unitatea de învățare: Forme și construcții în jurul meu (9 ore)

3.1. Distingerea figurilor/corpurilor geometrice în modele și în forma obiectelor din mediul înconjurător, cu spirit de observație.

Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale:

- Figuri geometrice: cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi, oval, romb, trapez (5–6 ani); Corpuri geometrice: sferă, cub, con, cilindru (6–7 ani);
- Proprietăți structurale și relații de asemănare/deosebire (laturi, vârfuri, unghiuri, rostogolire, stabilitate); compararea figurilor/corpurilor geometrice;
- Compoziții geometrice simple din figuri plane: cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi, oval, romb, trapez (5–6 ani); compoziții și transformări geometrice complexe (6–7 ani);
- Șiruri logice și reguli de succesiune: alternare, creștere, descreștere, criterii multiple.

Copilul

- recunoaște figurile plane și corpurile geometrice în imagini și modele date;
- denumește formele /corpurile geometrice descoperite în obiectele din mediul apropiat sau din sala de grupă;
- asociază figurile și corpurile geometrice cu obiecte reale din mediul înconjurător;
- identifică forme geometrice în modele compuse (peisaje, mozaicuri).

3.2. Analizarea asemănărilor și deosebirilor dintre figurile /corpurile geometrice, cu atenție la detalii.

Conținuturi aplicative/contextuale:

- Trusă geometrică, Tangram, mozaic geometric;
- Materiale de construcție (cuburi, piese Lego, bețișoare, plastilină);
- Materiale naturale și reciclabile, selectate, curățate de adult, cu dimensiuni potrivite: frunze, pietre, conuri, carton, ambalaje;
- Obiecte din arhitectura locală, sala de grupă și obiecte tradiționale (covoare, ceramică, motive populare);
- Imagini și fotografii ale mediului urban și natural;
- Suporturi pentru suprapunere, explorare tactilă și construcții.

Copilul:

- identifică proprietățile structurale ale figurilor geometrice plane (număr de laturi, colțuri, vârfuri);
- distinge asemănările și deosebirile dintre figurile/corpurile geometrice;
- compară stabilitatea și capacitatea de mișcare a forme și corpurilor geometrice în activități de construcție;
- sortează obiecte și ambalaje din grupă pe baza formei și a volumului, în contexte practice.

3.3. Combinarea figurilor geometrice pentru a realiza alte figuri și creații, exprimând creativitate și perseverență.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în parcurgerea unor trasee geometrice desenate. Educație pentru dezvoltare durabilă: în explorarea curții grădiniței; în refolosirea ambalajelor. Educație antreprenorială: în planificarea și „cumpărarea” pieselor. Educație pentru cetățenie globală: în explorarea motivelor populare. Educație digitală și AI: în aplicații digitale educaționale pentru completarea șirurilor logice, cu ghidare; în asamblarea virtuală ghidată a pieselor de Tangram. Educație pentru egalitate și incluziune: în crearea de construcții incluzive (toți copiii au rol); în utilizarea figurilor pentru a reprezenta diversitatea. Educație pentru pace: în negocieri pașnice privind alegerea și amplasarea formelor în construcțiile de grup.	Copilul: - combină figuri geometrice plane pentru a obține alte figuri sau compoziții; - reproduce modele geometrice de diferită complexitate; - construiește structuri plane sau volumetrice din materiale diverse; - ajustează elementele unei construcții pentru stabilitate, după testare; - creează compoziții geometrice originale și complexe.
3.4. Generarea unor șiruri de forme geometrice după o regulă cu rigoare logică și autonomie.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educația plastică. Educație pentru limbaj și comunicare. Educația pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> Tablou-colaj „Orașul/ Satul meu geometric”. Planșă cu covoraș tradițional. Machetă 3D din reciclabile. Colecție de figurine. „Cărare logică” pe podea din figuri geometrice mari pentru jocuri de mișcare. <i>Noțiuni-cheie:</i> cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi, oval, romb, trapez, sferă, cub, con, cilindru, figură geometrică, corp geometric, laturi, vârfuri, unghiuri, șir logic, alternare, compoziție, transformare.	Copilul: - descoperă regula de construcție a unui șir geometric început; - continuă un șir logic început, de 4–6 elemente, prin respectarea regulilor de alternare, creștere sau descreștere; - creează șiruri simple și complexe din forme geometrice după o regulă dată, în activități practice și jocuri de masă; - corectează erorile de succesiune dintr-un șir geometric propus de educator/e sau de un copil; - propune reguli noi și originale de ordonare a formelor pentru decorațiuni și coduri.
Competența specifică 4. Determinarea localizării obiectelor și evenimentelor în spațiu și timp prin observare, orientare și deplasare coordonată, dând dovadă de adaptabilitate și atenție.		
Unitatea de învățare: Călătorie în timp și spațiu (14 ore)		

4.1. Identificarea succesiunii evenimentelor, a zilelor săptămânii, a lunilor anului și a anotimpurilor, în cadrul rutinelor, cu interes pentru organizarea timpului.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Succesiunea evenimentelor; ieri/azi/mâine; zilele săptămânii; anotimpurile și caracteristicile lor (5–6 ani); zile de lucru/odihnă; lunile anului și raportarea la anotimpuri (6–7 ani); • Asemănări și deosebiri evidente, comparare după 2–3 caracteristici: vizuali, auditivi, dinamice (5–6 ani); compararea după caracteristici multiple; succesiune, ritm, durată, efecte; relații cauză-efect; concluzii simple (6–7 ani); • Unități și instrumente de măsură a timpului: zi, săptămână, lună, anotimp; calendar, clepsidră (5–6 ani); oră, minut și consecutivitatea unităților; ceas analogic/digital; orele întregi; relația timp–rutină–organizare (6–7 ani).	Copilul: - indică succesiunea zilelor săptămânii la Calendarul naturii a grupei în cadrul întâlnirii de dimineață; - asociază lunile anului cu anotimpul corespunzător; - utilizează noțiunile ieri, azi, mâine în descrierea evenimentelor trăite la grădiniță sau acasă; - marchează momentele speciale (zile de naștere, sărbători, vacanțe) în calendarul colectiv al grupei; - determină zilele rămase sau trecute până/după la un eveniment fixat în calendar.
4.2 Compararea evenimentelor/fenomenelor prin asemănări și deosebiri evidente, în contexte de explorare a mediului și viață cotidiană, cu spirit de observație.	• Repere spațiale și direcții: stânga, dreapta, înainte, înapoi, sus, jos; trasee drept și curb (5–6 ani); trasee: drept, curb, frânt, șerpuit; sensul și viteza mișcării față de un punct fix; urme și trasee din mediu (6–7 ani); • Poziția obiectelor în spațiu: adverbe de loc sus/jos, stânga/dreapta, în față/în spate, pe/sub/între, interior/exterior, aproape/depart (5–6 ani); vertical/orizontal/oblic; poziționarea precisă în raport cu multiple repere (6–7 ani); • Orientarea pe foaia de hârtie; instrucțiuni simple de direcție (5–6 ani); codificare/ decodificare grafică; reguli de circulație pentru pietoni (6–7 ani).	Copilul - descrie asemănările și deosebirile dintre două fenomene observate; - compară două evenimente sau fenomene familiare, prin asemănări și deosebirile evidente; - stabilește relații de cauză-efect între fenomenele naturii și comportamentul uman; - ordonează imagini secvențiale pentru a reda evoluția unui fenomen sau proces.

4.3 Utilizarea instrumentelor și unităților de măsură a timpului, în activități practice, cu precizie și adaptabilitate.	Conținuturi aplicative, contextuale: • Instrumente de măsurare a timpului: calendar al grupei, jurnal săptămânal/lunar, arborele anotimpurilor, calendarul naturii, clepsidra, ceas analogic/digital, tabel vizual al rutinelor; • Fenomene naturale și evenimente cotidiene: fenomene meteo (ploaie, ninsoare, vânt, furtună, zi însorită, zi noroasă); schimbări sezoniere; rutina de acasă și de la grădiniță; • Trasee și urme din mediu: urme de vietăți (melci, furnici, păsări, pisici) pe nisip, zăpadă sau pământ; trasee parcurse de copii și jucării; obiecte în mișcare (mingi, mașinuțe, frunze purtate de vânt); • Materiale pentru poziționare și orientare: mobilier și obiecte din sala de grupă, hărți simple, machete ale cartierului, tacâmuri și farfurii pentru aranjare estetică; • Suporturi grafice și digitale: fișe tip dictare grafică, rețele de pătrățele, labirinte pe hârtie sau tabletă, scheme vizuale de mișcare și semne de circulație; • Simboluri, imagini și fotografii: pentru înregistrarea succesiunii evenimentelor, compararea fenomenelor și marcarea poziției obiectelor pe hartă.	Copilul: - măsoară durata unor acțiuni din rutina zilnică cu clepsidra; - determină orele întregi după ceas în rutinele zilnice; - consultă calendarul grupei pentru a bifa zilele rămase sau trecute până/după un eveniment; - organizează succesiunea activităților de grup și cu ajutorul instrumentelor de măsură a timpului.
4.4. Distingerea direcției de mișcare și de deplasare a unor ființe/corpuri în cadrul observărilor și jocurilor de orientare.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru sănătate și stare de bine: în respectarea programului zilnic prin monitorizarea ceasului și	Copilul: - identifică reperele spațiale și direcțiile de mișcare ale propriului corp și ale obiectelor, în timpul jocurilor de mișcare; - compară tipurile de trasee observate la ființe, vietăți și corpuri în mișcare; - observă sensul și viteza mișcării unor ființe și corpuri în raport cu un punct fix; - parcurge un traseu dirijat prin instrucțiuni și reguli în jocuri de mișcare.

4.5. Localizarea obiectelor în spațiu în raport cu alte obiecte sau ființe, în jocuri de mișcare, dramatizări și organizarea spațiului grupei, cu rigoare și orientare spațială.	măsurarea timpului; în executarea schemelor de gimnastică și dans după comenzi spațiale (direcții, distanțe, ritm). Educație pentru dezvoltare durabilă: în completarea zilnică a Calendarului naturii cu observații cantitative (temperatură, precipitații, număr de zile); în urmărirea și înregistrarea urmelor lăsate de vietăți în curte. Educație antreprenorială: în organizarea eficientă a spațiului personal și a materialelor de lucru; în planificarea secvențelor de activități. Educație financiară: în gestionarea timpului cu clepsidra și compararea duratelor; în estimarea și alocarea resurselor limitate. Educație pentru cetățenie globală și valori: în simularea regulilor de circulație („Micul pieton responsabil”) prin orientare spațială și respectarea semnelor; în analizarea și descrierea traseului (fictiv) sigur spre casă. Educație	Copilul: - utilizează adverbele de loc pentru a descrie localizarea obiectelor din mediul apropiat; - poziționează obiecte sau piese de mobilier în spațiu în raport cu sine și repere date; - organizează spațiul personal și cel colectiv, în cadrul rutinelor zilnice ale grupei; - diferențiază orientările vertical, orizontal și oblic în construcții și al desene.

4.6 Executarea mișcărilor în spațiu și pe suprafață plană conform unor instrucțiuni verbale sau grafice, în cadrul jocurilor de mișcare, activităților grafice/interactive, cu precizie și implicare.	pentru competențe digitale și inteligență artificială: în rezolvarea ghidată a labirintelor și jocurilor de orientare spațială pe dispozitivele offline; în completarea secvențelor logice ghidate pentru asamblarea digitală. Educație pentru egalitate și incluziune: în amenajarea spațiului grupei astfel încât toți copiii să participe; în distribuirea echitabilă a sarcinilor pe trasee și zone. Educație pentru pace: în respectarea regulilor de circulație și a ordinii în timp; în rezolvarea conflictelor prin dialog în activități de grup. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație fizică. Educația pentru mediu. Educația plastică. Educație pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltarea personală și orientarea în carieră. <i>Produse:</i> Ceas didactic din carton; Hartă a traseului sigur; Jurnal săptămânal; Dictare grafică (robot/animăluț); Machetă de intersecție cu semafoare. <i>Noțiuni-cheie:</i> ieri/azi/mâine, zilele săptămânii, zile de lucru/odihnă, luni ale anului, anotimpuri și caracteristicile lor, oră, minut, stânga, dreapta, înainte, înapoi, sus, jos, în față/în spate, pe/sub/între, interior/exterior, trasee (drept, curb, frânt, șerpuit), aproape/departe, vertical, orizontal, oblic, reguli de circulație pentru pietoni, urme și trasee din mediu.	Copilul: - parcurge trasee și labirinte pe suport de hârtie sau pe tabletă (ghidat); - execută pași de dans sau mișcări de gimnastică, după schemă vizuală sau comenzi, în cadrul activităților de mișcare; - aplică regulile de bază ale pietonului (zebră, semafor) în jocuri de simulare; - descrie traseul sigur de la grădiniță spre casă pe baza unor semnelor și direcțiilor.
Finalitățile învățării		

Copilul:

- compară, compune și descompune numere naturale până la 10 utilizând materiale concrete și situații reale, în contexte cotidiene și de joc, pentru a înțelege relațiile cantitative și operațiile de bază, manifestând rigoare și perseverență.
- efectuează operații simple de adunare și scădere cu 1–2 unități și rezolvă probleme practice, în situații reale și de joc din grupă, pentru a aplica matematica în viața cotidiană, manifestând încredere și spirit de investigație.
- măsoară dimensiuni, masă și capacitate utilizând unități convenționale și standard (cm, m, kg, l), în activități practice din grupă, pentru a înțelege utilitatea măsurării, manifestând spirit de investigație și precizie.
- utilizează figurile și corpurile geometrice plane și spațiale în construcții, compoziții și decorațiuni, în contexte artistice și practice, pentru a dezvolta creativitatea și gândirea spațială, manifestând creativitate și rigoare logică.
- ordonează și continuă șiruri numerice și geometrice, identifică reguli de succesiune și corectează erori, în jocuri și activități practice, pentru a dezvolta gândirea logică, manifestând atenție și flexibilitate mentală.
- determină poziții spațiale și temporale (succesiunea zilelor, ore, evenimente, trasee), utilizând calendarul, ceasul și termeni specifici, în contexte practice și de simulare, pentru a-și organiza activitatea zilnică, manifestând adaptabilitate și responsabilitate.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA PENTRU MEDIU

2-3 ani

Competența specifică 1. Identificarea elementelor și fenomenelor din mediul înconjurător, prin utilizarea de termeni simpli, explorând cu interes și curiozitate cognitivă lumea din jur.

Unitatea de învățare: Lumea din jur (14 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Identificarea stării vremii și efectele acestora asupra mediului apropiat și a omului, în timpul observării zilnice a naturii și a activităților în aer liber cu curiozitate.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Fenomene ale naturii: stările vremii și efectele lor asupra mediului. • Elemente ale mediului înconjurător: ființe și obiecte. • Corpuri cerești: Soarele, Luna și stelele. • Corpul meu. Conținuturi aplicative/contextuale • Vremea de azi, în sala noastră și afară. Urmele vremii în mediul apropiat. • Vestimentație conform timpului. • Ce este în jurul nostru.	Copilul: - recunoaște, cu sprijin, stări simple ale vremii; - utilizează obiecte vestimentare potrivite stării vremii, în situații de joc și activități cotidiene; - observă efecte simple ale vremii asupra mediului și omului: pământ ud, bălți, frunze mișcate de vânt, senzație de cald sau frig etc.
1.2. Recunoașterea a 2–3 animale și plante din mediul apropiat în situații de		Copilul:

observare directă, prin explorare tactilă sigură, descriere verbală, sunete și obiecte tridimensionale, cu interes față de viețuitoare.	• Animalele și plantele pe care le vedem în sala grupei, în curte, în grădină sau în parc. Cum le recunoaștem. • Cerul dimineța, la prânz, seara și noaptea. • Cine sunt eu: părțile corpului. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în observarea vremii; în plimbările zilnice prin curtea grădiniței; în pregătirea pentru ieșirea zilnică în curtea grădiniței; în observarea directă a cerului, la geam sau în curte, în activități simple de îngrijire și observare a plantelor și animalelor în activități sigure, cu sprijinul adultului. Educația pentru sănătate și starea de bine fizică în activități de autocunoaștere; în situații de îmbrăcare și dezbrăcare; în jocuri și cântece cu indicații corporale; în conversații simple despre grijă și sănătate. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltare personală și orientare în carieră.	- observă 2–3 animale și plante din mediul apropiat, în baza observării directe; - identifică, cu sprijin, unele caracteristici simple ale animalelor și plantelor observate; - redă, prin gesturi, mișcare, joc sau desen simplu, o plantă sau animal observat.
1.3. Recunoașterea corpurilor cerești, pe baza imaginilor și a discuțiilor despre zi și noapte, cu interes și curiozitate față de mediul înconjurător.	<i>Produse:</i> panoul „Așa ne pregătim pentru ieșire”, album cu imagini, colaje tematice colective etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> vreme, animale, plante, corpuri cerești, corpul uman.	Copilul: - denumeste Soarele, Luna și stelele, pe baza imaginilor și a discuțiilor dirijate; - asociază Soarele cu ziua și Luna/stelele cu noaptea, în timpul conversațiilor dirijate; - realizează, cu sprijin, produse simple despre cerul zilei și cerul nopții, folosind materiale artistice accesibile.
1.4. Denumirea unor părți ale corpului uman în contexte de joc și rutină zilnică, cu interes pentru cunoașterea de sine și grijă față de propriul corp.	<i>Produse:</i> panoul „Așa ne pregătim pentru ieșire”, album cu imagini, colaje tematice colective etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> vreme, animale, plante, corpuri cerești, corpul uman.	Copilul: - identifică unele părți ale corpului uman, în contexte de joc, cântec și rutină zilnică; - indică pe propriul corp părțile denumite de adult, în timpul jocurilor de mișcare, cântecelor sau activităților de rutină; - recunoaște părți ale corpului uman pe imagini, jucării, păpuși sau în oglindă, cu sprijinul adultului; - folosește denumiri ale părților corpului în situații cotidiene.
Competența specifică 2. Utilizarea unor metode și instrumente simple pentru explorarea mediului, investigând și continuând activitatea cu perseverență.		

Unitatea de învățare: Explorăm împreună (11 ore)		
2.1. Observarea obiectelor, ființelor și fenomenelor naturale, în contexte de explorare și activități practice, cu interes și perseverență.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Obiecte și ființe din mediul natural. Înșușiri observabile. • Fenomene naturale simple. • Relații simple dintre ființe, obiecte, fenomene și mediu. Conținuturi aplicative/contextuale • Ce găsim în jurul nostru. Cum este? • Ce observăm cu ochii, ce simțim cu mâinile, ce mirosim în siguranță, ce gustăm doar cu acordul adultului. • Ce vedem în sala de grupă și afară: „Ce este?”, „Cine este?”, „Unde este?”, „Cum este?” <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltarea durabilă în activități practice de descoperire senzorială în curtea grădiniței, pe terasă sau în sala de grupă; în timpul plimbărilor și al jocurilor în natură; în situații autentice de descoperire și își exprimă curiozitatea prin întrebări simple: „Ce este aici?”, „Pot să încerc?”, „Mai arată-mi!” etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare.	Copilul: - recunoaște obiecte cunoscute din mediul apropiat, în timpul observărilor, jocurilor de explorare și activităților practice; - observă ființe și obiecte, în contexte de explorare, plimbări și activități de grup; - sortează, cu sprijin, obiecte, imagini ori materiale naturale după criterii simple.
2.2. Explorarea obiectelor naturale cu ajutorul organelor de simț, observând unele asemănări și deosebiri evidente, în activități de investigare și joc, manifestând curiozitate și atenție.	<i>Temă cross-curriculară:</i> Sănătate. <i>Produse:</i> coșulețul cu descoperiri din natură; panoul „Ce am văzut afară; cartea senzorială „Cum este?”; calendarul ilustrat al vremii; macheta „Cine și unde trăiește?” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> obiecte, ființe, privim, atingem, mirosim, ascultăm, gustăm doar cu acordul adultului etc.	Copilul: - folosește organele de simț, cu sprijin, la explorarea obiectelor naturale; - observă obiecte naturale prin atingere, privire, miros sau ascultare, respectând indicațiile adultului; - utilizează, cu sprijin, obiecte naturale în jocuri și activități de explorare.
2.3. Redarea simplă a unor obiecte, ființe și fenomene observate în mediul apropiat prin gesturi, joc de imitare, desen sau modelări simple, manifestând curiozitate și implicare.		Copilul: - imită prin gesturi, mișcări și sunete acțiuni sau trăsături caracteristice unor ființe și fenomene cunoscute; - redă prin desen, modelare sau joc de imitare obiecte, ființe și fenomene familiare.
Competența specifică 3. Adoptarea comportamentelor responsabile în interacțiunea cu mediul înconjurător prin implicare în activități de îngrijire a mediului, manifestând respect față de natură.		
Unitatea de învățare: Îngrijim natura (7 ore)		
3.1. Recunoașterea, cu sprijinul suportului vizual, unor nevoi de bază ale ființei umane, precum hrana, apa,	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Reguli simple de protecție a mediului.	Copilul: - recunoaște, cu sprijin vizual, nevoi de bază ale ființei umane;

odihna, mișcarea și igiena, în contexte de joc și rutină zilnică, cu interes pentru sănătate și bunăstare.	• Acțiuni de îngrijire a mediului. Conținuturi aplicative/contextuale • Curățenia în sala grupei și în curtea grădiniței. • Comportamente acceptabile în raport cu animalele și păsările din parc, din curte, din sala de grupă. • Spațiul curat și spațiul organizat din sala grupei. • Viețuitoarele din jur. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în contexte autentice de observare a plantelor, animalelor și păsărilor din mediul apropiat; în activități practice de îngrijire a plantelor și a viețuitoarelor din ungherașul viu sau din mediul apropiat.	- asociază imagini, obiecte sau acțiuni simple cu nevoia de bază corespunzătoare; - diferențiază, prin alegere sau indicare, acțiuni care contribuie la sănătate și bunăstare de cele care nu sunt potrivite; - participă la realizarea unor secvențe simple de joc sau reprezentări vizuale despre alimentație, odihnă, mișcare și igienă.
3.2. Participarea la acțiuni simple de păstrare a curățeniei și de îngrijire a plantelor și animalelor, respectând reguli simple în activități cotidiene și de joc, manifestând grijă față de natură.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Dezvoltare personală și orientare în carieră. Sănătate. <i>Produse:</i> spațiu al grupei ordonat de copii „Colțul nostru curat”; adăpost simplu realizat colectiv din materiale naturale sau reutilizabile, selectate și pregătite de către educator; posterul colectiv „Așa protejăm natura”. <i>Noțiuni-cheie:</i> reguli, comportamente corect, privim, netezim ușor, protejăm.	Copilul: - recunoaște, cu sprijin, acțiuni simple de îngrijire a mediului și a viețuitoarelor, în imagini și situații cotidiene; - asociază, cu sprijin, acțiunile de îngrijire cu efecte simple asupra mediului; - participă, cu sprijin, la păstrarea curățeniei și la îngrijirea plantelor sau a viețuitoarelor din mediul apropiat.
Finalitățile învățării		
Copilul: - recunoaște și denumește, cu sprijinul adultului, vremea însorită, ploioasă, cu vânt sau cu ninsoare și observă efecte simple ale acestora asupra mediului apropiat, în activități zilnice și jocuri în aer liber, manifestând curiozitate; - recunoaște și denumește 2–3 plante și animale familiare din mediul apropiat, în activități de observare, explorare și joc, cu interes și grijă față de viețuitoare; - denumește Soarele, Luna și stelele și indică unele părți ale propriului corp, în conversații, jocuri și activități de rutină, cu interes față de lumea înconjurătoare și grijă față de sine; - explorează obiecte și elemente naturale prin observare, atingere, mirosire, manipulare și comparare, cu atenție și curiozitate; - recunoaște și respectă reguli simple, cu sprijinul adultului, la acțiuni de păstrare a curățeniei și de îngrijire a plantelor și animalelor, manifestând grijă, implicare și respect față de natură.		

3-5 ani		
Competența specifică 1. Identificarea elementelor și fenomenelor din mediul înconjurător, prin utilizarea de termeni simpli, explorând cu interes și curiozitate cognitivă lumea din jur.		
Unitatea de învățare: Lumea din jur (14 ore)		
1.1. Identificarea caracteristicilor anotimpurilor și ale stării vremii, precum și a efectelor acestora asupra mediului și activităților oamenilor, în contexte de observare și explorare, cu interes și grijă față de natură.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Stările vremii caracteristice fiecărui anotimp. Efectele asupra mediului apropiat și asupra activităților oamenilor. • Categoriile simple de animale și plante. • Corpurilor cerești. Alternanța dintre zi și noapte. • Corpul uman: părțile principale și acțiunile de bază. Conținuturi aplicative/contextuale: • Vremea și semnele de azi în curtea grădiniței, în parc, în locul plimbării cu membrii familiei. • Transformările din natură: primăvara, vara, toamna și iarna. Urmele vremii în mediul apropiat. • Animale și plantele din jurul nostru. Cum le distingem. • Cerul de zi și cerul de noapte. Cum se schimbă cerul de la dimineață până seara. • Corpul meu. Cum ne ajută ochii, urechile, nasul, gura și mâinile să descoperim lumea din jur. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în observarea zilnică directă a schimbărilor stării vremii pe parcursul anului; în plimbări, jocuri tematice și situații simple de investigare; în activități de îngrijire a plantelor și animalelor din ungherașul viu și din grădină; în observarea cerului în diferite momente ale zilei și în discuții despre alternanța zi-noapte; în rutinele zilnice de igienă și în conversații despre sănătate și grijă față de sine. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Dezvoltare personală. Educație fizică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM.	Copilul: - denumește anotimpurile și stări simple ale vremii, în baza imaginilor, conversațiilor și observărilor directe; - asociază imagini reprezentative cu anotimpul potrivit, în jocuri și activități de explorare; - alege, cu sprijin, obiecte potrivite pentru vreme: umbrelă, căciulă, geacă, cizme, pălărie de soare; - respectă reguli simple de protecție în funcție de vreme: se adăpostește de ploaie, poartă căciulă când este frig, bea apă când este cald etc.
1.2. Compararea dirijată a diversității plantelor și animalelor după însușiri observabile, în activități de observare, explorare și îngrijire, manifestând interes și curiozitate față de lumea vie.		Copilul: - denumește plante și animale cunoscute din mediul apropiat, în timpul observărilor, plimbărilor și jocurilor; - recunoaște părțile plantelor și animalelor, după imagini, jucării, mulaje sau prin observare directă; - identifică mediul de viață al unor plante și animale cunoscute; - compară, cu sprijin, plante și animale după caracteristici vizibile: formă, mărime, culoare, mișcare sau mod de hrănire.
1.3. Identificarea corpurilor cerești în contexte de observare a cerului ziua și		Copilul:

seara, explorare a imaginilor și discuții despre alternanța zi–noapte, cu interes și curiozitate față de univers.	<i>Produse:</i> calendarul ilustrat al vremii și al anotimpurilor; album colectiv „Plante și animale din jurul nostru; macheta „Cerul de zi și cerul de noapte”; posterul interactiv „Corpul meu descoperă lumea” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> corpuri cerești, mediu de trai, zi – noapte, organe de simț etc.	- recunoaște corpuri cerești: Soarele, Luna, stelele, în timpul observării cerului ziua și seara și în cadrul explorării materialelor ilustrative; - asociază Soarele cu ziua și Luna/stelele cu seara sau noaptea, în contexte de joc, conversație și observare; - adresează întrebări simple despre cer, Soare, Lună și stele.
1.4. Descrierea simplă a părților corpului uman și a organelor de simț, precum și a rolului simplu al acestora, în activități de joc, igienă personală și discuții dirijate, manifestând grijă față de sănătate.		Copilul: - denumește corect părțile corpului uman în activități de joc și discuții dirijate; - recunoaște organele de simț și rolul lor simplu, în situații concrete: „cu ochii văd”, „cu nasul miros”, „cu urechile aud”; - indică pe propriul corp sau pe imagini părțile corpului și organele de simț, în timpul jocurilor de identificare; - participă independent la rutine simple de igienă și protecție personală.
Competența specifică 2. Utilizarea unor metode și instrumente simple pentru explorarea mediului, investigând și continuând activitatea cu perseverență.		
Unitatea de învățare: Explorăm împreună (11 ore)		
2.1. Utilizarea experimentelor simple și a organelor de simț pentru explorarea obiectelor, ființelor și fenomenelor din mediul înconjurător, în activități practice, cu inițiativă și curiozitate.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Componente (obiecte, ființe) și fenomene naturale. • Relații simple: nevoi, dependențe, influențe reciproce și raporturi de cauză–efect. • Experimente simple (elementare). • Modele: obiectuale, schematice, grafice. Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul: - identifică cauze ale schimbărilor vizibile în natură, în contexte de observare și explorare; - participă la realizarea unor experimente simple pentru explorarea obiectelor, ființelor și fenomenelor din mediul înconjurător;

	• Organismele naturii vii. Creșterea și dezvoltarea lor. • Rolul căldurii, umidității și substanțelor nutritive pentru creșterea plantelor. • Apa, aerul, nisipul și pământul pe tava de explorare. • Modele din grupa noastră. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în îngrijirea plantelor din sala de grupă sau din curtea grădiniței; în activități simple de explorare senzorială; la realizarea de experimente simple; în activități de analiză/confecționare de modele ale obiectelor și fenomenelor, precum și relațiilor dintre acestea. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Formarea reprezentărilor elementare matematice. <i>Temă cross-curriculară:</i> Dezvoltare personală și orientare în carieră. <i>Produse:</i> jurnalul de observare „Cum crește planta noastră”; mini-grădina grupei; modelul schematic „De ce are nevoie planta?”; tava senzorială „Micii cercetători ai naturii”; macheta interactivă/digital „Ziua, noaptea și vremea” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> experiment; modele, experimentăm, modelăm, verificăm etc.	- utilizează organele de pentru explorarea mediului, respectând indicațiile și regulile de siguranță; formulează explicații simple despre relații cauză–efect, cu sprijinul adultului, în activități de investigare și discuții dirijate.
2.2. Identificarea unor asemănări, deosebiri și relații simple dintre componentele mediului, pe baza observațiilor și a experiențelor realizate, manifestând curiozitate și spirit de observație.		Copilul: - denumește componente ale mediului apropiat, pe baza observațiilor directe și a experiențelor simple; - compară, cu sprijin, obiecte, plante, animale și fenomene, identificând asemănări și deosebiri observabile; stabilește relații simple între componentele mediului, precum „trăiește în”, „se hrănește cu”, „are nevoie de” sau „se schimbă când” etc.

2.3. Utilizarea unor modele simple ale obiectelor și fenomenelor din mediul înconjurător, în activități practice și creative, cu perseverență și interes pentru explorare.		Copilul: - descrie modele simple ale unor obiecte și fenomene, indicând elementele principale ale acestora; - utilizează modele simple pentru a reprezenta obiecte, ființe sau fenomene observate, în activități practice și creative; - compară modelul realizat cu obiectul sau fenomenul observat, identificând asemănări și deosebiri simple; adaptează modele simple din materiale diverse, pe baza observațiilor și a ideilor proprii.
Competența specifică 3. Adoptarea comportamentelor responsabile în interacțiunea cu mediul înconjurător prin implicare în activități de îngrijire a mediului, manifestând respect față de natură.		
Unitatea de învățare: Îngrijim natura (7 ore)		
3.1. Identificarea nevoilor de bază ale ființei umane și a unor modalități simple de satisfacere a acestora, în contexte de învățare și explorare, manifestând grijă față de propria sănătate.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Ființa umană: om, copil, adult. • Relații dintre om, plante și animale. • Activități ale omului în natură. • Reguli de îngrijire a mediului. Conținuturi aplicative/contextuale • Nevoi de bază ale omului. • Beneficiile plantelor și animalelor. • Comportament responsabil față de plantele și animalele din jurul nostru. • Activități ale omului în natură. • Rolul apei și luminii. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în rutinele zilnice de la grădiniță; în momentele de masă și hidratare; în activități de odihnă și relaxare; în activități	Copilul: - denumeste nevoile de bază ale ființei umane, în cadrul discuțiilor; - recunoaște situații simple care contribuie la menținerea sănătății și a stării de bine, pe baza imaginilor, poveștilor și jocurilor de rol; - asociază nevoile de bază ale ființei umane cu acțiuni concrete; - alege comportamente favorabile sănătății, în activitățile cotidiene de igienă, alimentație, mișcare și odihnă; participă independent sau cu sprijin la activități de îngrijire personală, exprimând nevoile proprii.

	practice de grădinărit; în contexte de observare și îngrijire a animalelor; în jocuri de rol. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Dezvoltare personală. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> posterul „De ce avem nevoie pentru a crește sănătoși?”; calendarul creșterii și dezvoltării plantelor și animalelor; colajul colectiv „Omul, plantele și animalele se ajută reciproc”; sceneta „Micii protectori ai naturii” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> ființa umană, sete, foame, solicit ajutor, foloasele plantelor și animalelor.	
3.2. Descrierea simplă a relațiilor dintre om, plante, animale și mediul lor de viață, precum și a efectelor unor activități umane asupra naturii, în baza suportului vizual, cu interes și grijă față de mediu.		Copilul: - denumește, pe baza imaginilor și a observațiilor directe, oameni, plante, animale și elemente ale mediului lor de viață; - asociază plantele și animalele cu mediul lor de viață și indică acțiuni simple prin care omul le poate îngriji și proteja; - descrie, cu sprijin vizual, efectele unor comportamente umane favorabile asupra naturii; realizează desene, colaje, machete sau jocuri de rol, despre relațiile dintre om, plante, animale și mediul lor.
3.3. Aplicarea regulilor simple de îngrijire și protecție a mediului în activități de învățare, joc și viață cotidiană, manifestând implicare și respect față de natură.		Copilul: - denumește reguli simple de îngrijire a mediului înconjurător, în baza imaginilor, conversațiilor și observărilor directe; - aplică reguli de păstrare a curățeniei și de protejare a plantelor și animalelor;

		- identifică comportamente responsabile și neresponsabile față de natură, în situații concrete, povești, imagini sau jocuri de rol; - participă la acțiuni și produse simple de îngrijire a mediului.
Finalitățile învățării		
Copilul: - identifică și descrie caracteristici ale anotimpurilor, stărilor vremii și factorilor de mediu, precum și efecte simple ale acestora asupra lumii înconjurătoare, cu interes și spirit de observație; - recunoaște și diferențiază plante și animale după caracteristici observabile, părți componente, nevoi și mediul de viață și identifică relații simple dintre om și lumea vie, manifestând curiozitate și grijă; - recunoaște corpurile cerești și alternanța zi–noapte, denumește principalele părți ale corpului și organele de simț și identifică nevoile de bază ale ființei umane, cu interes pentru univers, sănătate și bunăstare; - descrie relații simple dintre componentele și fenomenele mediului înconjurător, identificând legături elementare de tip cauză–efect, în activități de observare, explorare și conversație, cu curiozitate; - explorează mediul prin observare, comparare, utilizarea organelor de simț, experimente și instrumente simple și comunică descoperirile prin enunțuri, desene sau gesturi, manifestând inițiativă, perseverență și încredere; realizează modele simple ale unor obiecte, ființe și fenomene naturale și aplică reguli de îngrijire și protejare a mediului, în activități practice și cotidiene, manifestând grijă și respect față de natură.		

5-7 ani		
Competența specifică 1. Identificarea elementelor și fenomenelor din mediul înconjurător, prin utilizarea de termeni simpli, explorând cu interes și curiozitate cognitivă lumea din jur.		
Unitatea de învățare: Lumea din jur (14 ore)		
1.1. Explicarea unor relații simple dintre anotimpuri, starea vremii, fenomenele naturale și efectele acestora asupra mediului și activităților oamenilor, pe baza observațiilor realizate, manifestând interes și grijă față de mediul natural.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Stările vremii și fenomenele naturii specifice fiecărui anotimp. Semne convenționale pentru reprezentarea vremii. • Criterii de clasificare și categorii ale elementelor naturii vii și nevii (inerte).	Copilul: - descrie anotimpurile și stările vremii, utilizând termeni specifici fenomenelor naturale observate; - folosește instrumente simple de investigație pentru observarea și înregistrarea stării vremii în rutine și activități de explorare;

	• Diversitatea plantelor și animalelor după: mediu, nevoi, structură și aport adus omului. • Caracteristicile corpurilor cerești: Soarele, Luna, stelele, planetele, sateliții naturali etc. • Corpul uman: organele interne, funcțiile acestora și principalele sisteme ale corpului.	- compară starea vremii din zile diferite, exprimând schimbări observate în natură; - realizează produse simple de reprezentare a vremii și anotimpurilor.
1.2. Clasificarea plantelor și animalelor după criterii simple, în contexte de observare, explorare și îngrijire, manifestând curiozitate și grijă față de lumea vie.	Conținuturi aplicative/contextuale • Anotimpurile și schimbările din natură. Calendarul naturii. • Instrumente simple pentru investigarea vremii. • Urmele vremii în mediul apropiat: grădiniță, parc, localitate etc. • Lumea vie și nevie/inertă din jurul nostru. Diversitatea lor. Criterii de grupare a elementelor mediului natural. • Spațiul cosmic. Pământul – planeta albastră. • Corpul meu în mișcare: ce se întâmplă cu respirația și bătăile inimii după efort.	Copilul: - clasifică elemente naturale după criterii simple: mărime, culoare, formă, textură, viu/neviu, plantă/animal; - compară elemente ale mediului natural, evidențiind asemănări și deosebiri simple; - realizează colecții, colaje sau panouri tematice cu elemente naturale, explicând criteriul de grupare, cu sprijinul adultului.
1.3. Caracterizarea corpurilor cerești și a unor schimbări observabile asociate alternanței zi-noapte, în contexte de observare a cerului și analiză a imaginilor sau secvențelor video, manifestând interes și curiozitate față de univers.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în observarea zilnică a vremii, la geam, pe terasă sau în curte; în activități simple de investigare; în plimbări tematice de sezon; în explorarea imaginilor, machetelor sau mediului apropiat; în jocuri de clasificare, comparare și asociere; în observarea cerului în diferite momente ale zilei; în conversații despre Pământ ca mediu de viață și despre necesitatea protecției naturii; Educația pentru sănătate și stare de bine fizică în activități de autocunoaștere, jocuri, imagini și machete; în jocuri de mișcare; în exerciții de respirație și relaxare; în rutinele de alimentație, odihnă și igienă; în conversații despre sănătate, siguranță și grijă față de propriul corp.	Copilul: - descrie, prin cuvinte simple, unele caracteristici observabile ale corpurilor cerești și schimbările asociate zilei și nopții; - ordonează imagini sau situații specifice zilei și nopții, identificând asemănări și deosebiri simple; - realizează reprezentări simple ale cerului de zi și de noapte prin desen, colaj, modelaj sau joc.
1.4. Prezentarea părților corpului uman și a organelor de simț, explicând rolul acestora, în contexte de explorare și îngrijire personală, manifestând interes pentru sănătate și autocunoaștere.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru sănătate. Educație fizică. Educație pentru limbaj și comunicare.	Copilul: - denumește principalele părți ale corpului și organele de simț, în imagini, jocuri și activități de explorare;

	<i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Educație STEAM. Sănătate. <i>Produse:</i> calendarul meteorologic ilustrat al grupei; Album colectiv/ ghidul ilustrat „Lumea vie și lumea nevie din jurul nostru”; macheta interactivă/digitală „Pământul – casa noastră în Univers”; jurnalul/fișă sau mini-carte „Corpul meu înainte și după mișcare”; expoziția interactivă „Natura, Universul și corpul uman” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> vreme; anotimp; natură vie și natură nevie/nertă; plante și animale; mediu de viață; Sistemul Solar etc.	- utilizează corespunzător organele de simț pentru a vedea, auzi, mirosi, gusta și pipăi, în situații practice; - asociază părțile corpului și organele de simț cu rolurile lor, explicând prin enunțuri simple cum îl ajută în activitățile zilnice; - aplică reguli simple de îngrijire și protejare a corpului și a organelor de simț.
1.5. Relatarea despre unele organe interne și a funcțiilor de bază ale acestora, în contexte de explorare a corpului uman, manifestând interes pentru sănătate și cunoașterea propriului corp.		Copilul: - denumește organe interne simple și cele de simț; - localizează, cu sprijin, poziția unor organe interne și cele de simț în corpul uman; - descrie funcții simple ale organelor interne; - recunoaște legătura dintre funcționarea organelor interne și de simț și obiceiurile sănătoase de viață; - asociază organele cu funcțiile lor.
Competența specifică 2. Utilizarea unor metode și instrumente simple pentru explorarea mediului, investigând și continuând activitatea cu perseverență		
Unitatea de învățare: Explorăm împreună (11 ore)		
2.1. Utilizarea unor metode și instrumente simple de investigare pentru observarea și colectarea informațiilor despre mediul înconjurător, în contexte de explorare și activități practice, manifestând curiozitate și perseverență.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Metode/acțiuni și instrumente de investigare. • Formularea concluziilor pe baza dovezilor observabile. • Modele obiectuale, schematice și grafice. Conținuturi aplicative/contextuale • Obiecte și fenomene ce pot fi investigate. Cum și unde notăm ce observăm/descoperim.	Copilul: - utilizează instrumente simple de investigare, precum lupa, magnetul, rigla, termometrul sau recipientele de colectare etc., în activități de explorare; - observă elemente ale mediului înconjurător, colectând informații

	• Instrumentele micilor cercetători. Ce descoperim cu ele. • Experimente simple în sala grupă și în aer liber. • Fenomene și relații redată cu ajutorul modelelor. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în completarea panoului „Calendarul naturii” din sala de grupă; în rezolvarea unei probleme practice privind alegerea metodei și a materialelor potrivite în activitățile de investigare a mediului; în realizarea unei investigații asupra mediului apropiat din curtea grădiniței, grupă, parc, grădină, livadă, lac etc.; în proiectarea, confecționarea sau îmbunătățirea unui model ce redă unui fenomen natural sau relație utilizând inclusiv materiale reciclabile. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru sănătate. Educație fizică. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Educație STEAM. Dezvoltare personală și orientare în carieră. <i>Produs autentic:</i> jurnalul micului cercetător; panoul interactiv/digital „Calendarul naturii”; harta descoperirilor din mediul apropiat; model grafic al unui fenomen natural; mini-expoziția „Descoperim, explicăm, protejăm” etc.	despre culoare, formă, mărime, textură sau temperatură; - înregistrează, cu sprijin, rezultatele observărilor prin desen, simboluri sau completarea calendarului naturii; - confecționează diferite tipuri de modele.
2.2. Prezentarea rezultatelor observațiilor și investigațiilor prin enunțuri, desene, simboluri, în contexte de discuție și reflecție, cu interes pentru cunoaștere și deschidere spre exprimare.		Copilul: - denumește elementele observate sau investigate, utilizând termeni simpli și adecvați; - prezintă rezultatele observațiilor și investigațiilor în discuții dirijate, descriind ce a observat, ce a descoperit și cum a lucrat; - compară rezultatele proprii cu ale colegilor, identificând asemănări și deosebiri simple; - formulează concluzii simple pe baza observațiilor și a discuțiilor de grup; - realizează și comunică produse simple ale investigației.
2.3. Realizarea unor modele ale obiectelor și fenomenelor naturii din materiale diverse, inclusiv reciclabile, pentru reprezentarea unor caracteristici și relații observate, manifestând creativitate și grijă față de mediu.	<i>Noțiuni-cheie:</i> observ, compar, măsoară, experimentez, înregistrez date etc.	Copilul: - realizează modele simple ale corpurilor și fenomenelor naturii, folosind materiale diverse sau reciclabile; - selectează materiale potrivite pentru realizarea modelelor; - explică, în cuvinte simple, ce reprezintă modelul realizat și legătura acestuia cu natura; - reutilizează materiale în timpul activităților practice.

Competența specifică 3. Adoptarea comportamentelor responsabile în interacțiunea cu mediul înconjurător prin implicare în activități de îngrijire a mediului, manifestând respect față de natură.

Unitatea de învățare: Îngrijim natura (7 ore)

3.1. Explicarea condițiilor necesare vieții și sănătății umane, în contexte de explorare și învățare, cu interes pentru bunăstare și grijă față de natură.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Condiții necesare vieții umane. • Rolul omului în protecția mediului înconjurător. • Activități de îngrijire și protejare a mediului. Conținuturi aplicative/contextuale • Locurile sigure și curate. • Efectele odihnei, mișcării, alimentației diverse și hidratare. • Reguli de îngrijire a florei și faunei. • Colectarea și se sortarea deșeurilor ghidat de către adult. • Consum responsabil de apă și energie la grădiniță și acasă. • Fapte bune pentru natură. • Activități de Ziua Pământului sau Ziua Mediului etc. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în rutinele zilnice de la grădiniță; în momentele de masă, hidratare și igienă; în activități de mișcare și odihnă; în activități de economisire a apei, de păstrare a curățeniei; în explorări și discuții despre rolul omului în natură; în conversații pe bază de imagini, povești sau situații reale; în proiecte simple de educație ecologică; în contexte autentice de colaborare și responsabilitate la planificarea și participarea la acțiuni precum „Ziua curățeniei”, „Ziua Pământului” sau „Săptămâna verde” etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație plastică. Educație pentru sănătate. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație STEAM. <i>Produse:</i> album ilustrat „Ghidul copilului pentru o viață sănătoasă”; machetă sau hartă ilustrată a grădiniței și a împrejurimilor „Harta locurilor curate și sigure”; sistem de	Copilul: - identifică nevoi de bază ale omului, precum hrană, apă, aer, adăpost, odihnă și igienă; - descrie condiții simple necesare vieții sănătoase; - participă, din proprie inițiativă, la activități de protejare și îngrijire a mediului apropiat.
3.2. Argumentarea, prin exemple simple din viața cotidiană, a rolului omului în protejarea și menținerea unui mediu curat și sănătos, cu grijă și responsabilitate față de natură.	<i>(Continuare din cel de-al doilea rând)</i>	Copilul: - explică, în cuvinte simple, rolul omului în protecția mediului înconjurător; - aplică reguli de protejare a mediului în activități cotidiene, precum colectarea selectivă a deșeurilor, economisirea apei și îngrijirea plantelor etc.; - propune și realizează, individual sau în grup, acțiuni simple pentru menținerea curățeniei și protejarea naturii.
3.3. Participarea la planificarea și realizarea, în colaborare, a unor activități de îngrijire și protecție a mediului înconjurător, cu implicare și comportament ecologic.	<i>(Continuare din cel de-al doilea rând)</i>	Copilul: - denumeste activități simple de îngrijire și protecție a mediului înconjurător; - participă la acțiuni de îngrijire a mediului, respectând reguli și sarcini stabilite în grup;

	recipiente confecționate și etichetate de copii pentru sortare „Stația de colectare selectivă”; mini-grădină amenajată în sala de grupă sau în curtea grădiniței „Grădina noastră verde”; poster, panou interactiv sau calendar colectiv „Planul faptelor bune pentru Pământ” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> descopăr, particip activ, mă implic.	- identifică nevoi ale mediului apropiat și propune, cu sprijin, soluții simple de îngrijire și protecție; - contribuie la planificarea și realizarea unor activități ecologice simple.
Finalitățile învățării		
Copilul: - descrie anotimpurile, stările vremii și fenomenele naturale observate și clasifică elemente ale mediului după criterii simple, în activități de explorare, cu interes, grijă și gândire logică; - descrie plantele și animalele în funcție de părțile componente, nevoile și mediul lor de viață și explică relații simple dintre acestea și mediul înconjurător, manifestând curiozitate și responsabilitate; - descrie corpurile cerești, identifică organele interne și organele de simț și explică unele funcții ale acestora, cu interes pentru univers, sănătate și cunoașterea propriului corp; - utilizează metode și instrumente simple pentru observarea, compararea, măsurarea, clasificarea și colectarea informațiilor despre mediul înconjurător, manifestând curiozitate, perseverență și grijă în folosirea acestora; - prezintă rezultatele observațiilor și investigațiilor prin enunțuri, desene, simboluri, tabele sau modele simple și formulează concluzii elementare, cu acuratețe, încredere și deschidere spre cooperare; - explică simplu condițiile necesare vieții umane, argumentează rolul omului în protejarea mediului și participă, cu sprijin, la planificarea și realizarea unor activități ecologice, cu implicare, responsabilitate și respect față de natură.		

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA DIGITALĂ

5-7 ani		
Competența specifică 1. Explorarea ghidată a resurselor digitale interactive și a regulilor de utilizare a acestora în contexte educaționale și cotidiene, în condiții de prudență și responsabilitate, sub supravegherea adultului.		
Unitatea de învățare: Resurse digitale – explorare ghidată și siguranță digitală (9 ore)		
Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea diversității tehnologiilor, resurselor digitale interactive și utilității acestora în contexte cotidiene și sociale, manifestând curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: - Diversitatea și utilitatea resurselor digitale interactive; - Pericolele și riscurile utilizării tehnologiilor; - Reguli de siguranță, igienă digitală, confidențialitate și dreptul la imagine; - Importanța supravegherii adultului și a comportamentului responsabil. Conținuturi aplicative/contextuale: - Activități de recunoaștere și explorare a tehnologiilor și resurselor digitale interactive (jucării inteligente, dispozitive roboți); - Jocuri digitale interactive cu caracter educațional divers; - Activități de identificare a pericolelor comune și a riscurilor utilizării incorecte sau prelungite a dispozitivelor digitale; - Activități practice de stabilire a regulilor de siguranță, igienă digitală, etichetă și protecție a datelor personale; - Jocuri de rol, discuții ghidate și reflecții privind supravegherea adultului și utilizarea responsabilă a tehnologiilor.	Copilul: - recunoaște diverse tehnologii și resurse digitale interactive din mediul cotidian și profesional; - explică utilitatea tehnologiilor și resurselor digitale în contexte reale de învățare, comunicare și explorare; - explorează funcționalități noi ale resurselor digitale sub ghidarea adultului.
1.2. Identificarea pericolelor și riscurilor utilizării tehnologiilor digitale, în contexte ghidate de adult, cu prudență și vigilență emoțională.		Copilul: - enumeră pericole comune ale utilizării tehnologiilor (timp excesiv, poziție incorectă, contact cu străini, conținut nepotrivit); - participă la discuții și jocuri de rol privind utilizarea sigură a tehnologiilor; - explică importanța supravegherii de către adult în utilizarea tehnologiilor; - propune comportamente adecvate pentru evitarea riscurilor digitale.
1.3. Respectarea regulilor de siguranță în timpul utilizării resurselor digitale, sub	Contexte de învățare: Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: în jocuri interactive, prealabil verificate; în cadrul excursiilor virtuale; în explorarea funcționalităților noi sub ghidarea adultului. Educație pentru media; în discuții	Copilul: - urmează regulile simple de timp, poziție, pauze și igienă în timpul

supravegherea responsabilitate.	adultului, cu	ghidate și reflecții după activități digitale; în reflecții zilnice. Educație pentru valori: în jocuri de rol; în crearea regulilor de grup; în colaborare cu părinții și discuții despre reguli din familie. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educație pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. Educație pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> Posterul „Regulile pentru utilizarea resurselor digitale”. „Carnetul micului utilizator responsabil” (cu desene și reguli personale). Set de cartonașe ilustrate cu „Reguli de siguranță digitală”. <i>Noțiuni-cheie:</i> dispozitive digitale, aplicații interactive, jucării inteligente, utilizare ghidată, riscuri, reguli de siguranță, confidențialitate, responsabilitate.	utilizării dispozitivelor sub supraveghere; - aplică reguli de etichetă digitală și de protecție a informațiilor personale; - participă la stabilirea și respectarea regulilor de grup privind utilizarea tehnologiilor.
Competența specifică 2. Elaborarea de mesaje și conținuturi media simple, cu ajutorul resurselor digitale, în contexte educaționale și cotidiene, manifestând creativitate și responsabilitate.			
Unitatea de învățare: Mesaje media responsabile – de la idee la partajare în mediul grupei (8 ore)			
2.1. Selectarea, cu sprijinul adultului, a conținuturilor și mesajelor media potrivite vârstei în utilizarea resurselor digitale.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale: • Conținut potrivit și nepotrivit; • Sursă, scop și efect al mesajelor media; • Relația dintre conținutul digital și emoții; • Procesul de creație digitală: de la idee la partajare ghidată a conținutului fictiv (planificare, realizare, editare și partajare). Conținuturi aplicative și contextuale: • Formate media accesibile vârstei: desene digitale, colaje hibride, cărți ilustrate și mesaje de felicitare/ invitație; • Jocuri de tipul „Potrivit/Nepotrivit, Așa da/ Așa nu” etc.; • Studii de caz: sursă, scop, efect, cerere ajutor; • Discuții și reflecții ghidate despre efectul conținutului asupra stării emoționale;		Copilul: - alege imagini, desene sau jocuri digitale potrivite vârstei; - distinge conținuturi media potrivite și nepotrivite în contexte ghidate; - formulează întrebări simple despre sursa și scopul unui mesaj media; - solicită sprijinul adultului când întâlnește conținut neliniștitor.
2.2. Recunoașterea emoțiilor provocate de conținutul digital, cu empatie și gândire critică.			Copilul: - recunoaște emoțiile proprii generate de conținut digital scurt; - compară emoțiile proprii cu cele ale personajelor din materialele digitale, selectate de către adult; - motivează alegerea unui conținut potrivit pentru vârstă proprie;

2.3. Crearea de mesaje și conținuturi media simple prin utilizarea ghidată a resurselor digitale, cu creativitate și intenție comunicativă.	• Activități de elaborare de colaje hibride, cărți ilustrate scurte și mesaje tematice cu desene, fotografii realizate de adult și text. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru media: în ateliere de creație și reflecții ghidate. Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: în proiecte tematice și activități realizate în parteneriat cu familia. Educație pentru valori: în jocuri de rol privind alegerea conținutului, în discuții despre emoții și empatie. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația plastică. Educația pentru limbaj și comunicare. Dezvoltare personală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Alfabetizare funcțională și digitală. <i>Produse:</i> Poster „Conținut potrivit pentru noi”. Jurnal ilustrat al emoțiilor. Cartonașe cu emoții. Carte ilustrată sau colaj tematic. Mesaj digital de felicitare sau invitație. Colecție digitală de produse ale grupei. <i>Noțiuni-cheie:</i> conținut potrivit, emoție, mesaj media, creație digitală, sursă, scop, efect.	- descrie influența conținutului digital asupra stării emoționale. Copilul: - realizează un colaj tematic sau carte ilustrată cu desene și fotografii în scop educațional; - elaborează, ghidat, un mesaj simplu de felicitare sau invitație în format digital; - explică intenția comunicativă a creației sale media.
Finalitățile învățării		
Copilul: - explorează resurse digitale interactive și explică utilitatea acestora în contexte cotidiene, cu curiozitate și prudență; - identifică pericolele și riscurile utilizării tehnologiilor digitale, în contexte ghidate de adult, cu prudență și vigilență; - respectă regulile de siguranță, igienă digitală și confidențialitate în utilizarea resurselor digitale, sub supravegherea adultului, cu prudență; - selectează mesaje și conținuturi media potrivite vârstei în contexte cotidiene de utilizare a resurselor digitale, cu atenție; - recunoaște emoțiile generate de conținutul digital, în contexte ghidate, cu empatie și gândire critică; - creează, cu ajutorul adultului, mesaje și conținuturi digitale simple în formate diverse, cu intenție comunicativă.		

Domeniul de activitate: ARTE	
Valori proiectate: <i>Personale:</i> perseverența, originalitatea și autonomia în exprimare. <i>Sociale:</i> participarea activă, respectul și cooperarea. <i>Naționale:</i> diversitatea și dialogul cultural, unitatea și identitatea. <i>General-umane:</i> frumosul.	
Dimensiunile curriculare	
EDUCAȚIA PLASTICĂ	EDUCAȚIA MUZICALĂ
Competențe specifice	
CS1 Identificarea elementelor de limbaj plastic în natură și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, explorând cu plăcere și sensibilitate estetică. CS2 Utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor artistico-plastice în realizarea lucrărilor plastice, creând în mod liber, cu perseverență și creativitate. CS3 Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii, ale colegilor și față de lucrări artistico-plastice, exprimând respect și deschidere față de diversitate.	CS1 Receptarea emoțională a creațiilor muzical-artistice, manifestând interes, curiozitate și expresivitate spontană prin reacții verbale, nonverbale și motrice adecvate vârstei. CS2 Implicarea activă în activități artistice prin interpretare, improvizație și joc, valorificând expresivitatea, imaginația, exprimarea emoțională și simbolică personală în interacțiune cu alți copii. CS3 Comunicarea prin arte în contexte variate, demonstrând atitudini pozitive, alegeri personale, preferințe estetice, lexic artistic de bază și comportamente respectuoase față de artă și față de ceilalți.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA PLASTICĂ

2-3 ani

Competența specifică 1. Identificarea elementelor de limbaj plastic în natură și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, explorând cu plăcere și sensibilitate estetică.

Unitatea de învățare: Receptarea limbajului plastic (8 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea culorilor primare în mediul înconjurător, în imagini și în creații artistico-plastice, cu plăcere și curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Culorile primare: roșu, galben, albastru. • Punctul și linia. Forme simple (cerc, pătrat). Conținuturi aplicative/contextuale • Culorile din grupă și din curtea grădiniței. Căutăm și arătăm obiecte roșii, galbene și albastre în mediul apropiat.	Copilul: - recunoaște culorile în obiecte din mediul apropiat și în creații artistico-plastice; - utilizează culoarea indicată în activități simple de desen, pictură, modelaj sau aplicație.
1.2. Recunoașterea unor puncte, linii și forme observabile în mediul apropiat și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, manifestând sensibilitate estetică.	• Puncte și linii în natură și în mediul apropiat. • Forme rotunde și pătrate în sală (grupă) și în lucrări artistico-plastice. • Modele simple din cultura națională: cercuri și pătrate pe covorașe, ștergare, ii, vase pictate sau obiecte decorative etc. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în jocuri de tip „Vânătoarea culorilor”; în activități simple de sortare și potrivire; în explorarea obiectelor din mediul apropiat; în activități practice și creative; în realizarea unor construcții sau modele decorative; în observarea ghidată a covorașelor, ștergarelor, iilor, vaselor sau imaginilor tradiționale. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educația pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> colecția „Culorile din jurul nostru”; covorașul cu forme și culori, construcția de turnuri și case colorate etc.	Copilul: - observă culori și forme simple pe obiecte din mediul apropiat; - realizează urme, puncte și forme simple folosind culoare.

	<i>Noțiuni-cheie:</i> roșu, galben, albastru, rotund, pătrat, mare, mic etc.	
Competența specifică 2. Utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor artistico-plastice în realizarea lucrărilor plastice, creând în mod liber, cu perseverență și creativitate.		
Unitatea de învățare: Exprimarea artistico-plastică (16 ore)		
2.1. Explorarea materialelor și instrumentelor utilizate în activități de desen, pictură, modelaj și aplicație, cu interes și curiozitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Materiale și instrumente utilizate în activitățile artistico-plastice. Reguli de igienă și siguranță. • Colajul. Lipirea. • Modelarea formelor simple. Conținuturi aplicative/contextuale • Materialele de lucru de pe masa noastră. Cu ce desenăm, pictăm. Ce folosim la modelaj. Ce folosim la colaj. Cum folosim cu grijă instrumentele și materialele. • Obiecte modelate. • Colaje simple inspirate din natură și din viața cotidiană. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru dezvoltare durabilă în pregătirea pentru activitățile artistico-plastice; în activități de explorare a materialelor și instrumentelor artistico-plastice; în activități de desen, pictură, modelaj și aplicație inspirate din viața cotidiană; în rutinele de lucru și de încheiere a activității etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educația pentru mediu. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> expoziția „Forme modelate de noi”, colaj „Lumea din jurul nostru”, albumul muzical-artistic „Culori, forme și sunete” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> desenăm, pictăm, modelăm, aplicăm.	Copilul: - identifică, dintre mai multe obiecte sau imagini, materialele și instrumentele utilizate la desen, pictură, modelaj și aplicație; - denumește, cu sprijin, materialele și instrumentele de lucru recunoscute; - utilizează, cu sprijin, materiale și instrumente cunoscute.
2.2. Utilizarea materialelor și instrumentelor pentru desen și pictură, în realizarea unor urme și forme simple, cu interes și inițiativă.		Copilul: - recunoaște materiale și instrumente utilizate la desen și pictură: hârtie, creion, pensulă, acuarelă etc.; - observă, prin explorare practică, urmele și efectele obținute cu diferite instrumente; - realizează urme, puncte și forme simple folosind culori și instrumente variate.
2.3. Realizarea unor colaje simple din materiale diverse, prin așezarea elementelor, cu imaginație și implicare.		Copilul: - recunoaște, cu sprijin, materialele utilizate pentru realizarea colajului; - lipește elementele pe suprafața de lucru, respectând indicațiile educatorului/adultului;

2.4. Modelarea unor forme simple din argilă, plastilină, aluat și alte materiale, în activități practice, cu plăcere și perseverență.		- realizează colaje simple, organizând liber elementele alese. Copilul: - denumește, cu sprijin, instrumentele și materialele utilizate pentru modelaj; - aplică tehnici și procedee de modelare a formelor simple; - creează forme și obiecte simple din diverse materiale, reluând acțiunea atunci când este necesar.
Competența specifică 3. Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii, ale colegilor și față de lucrări artistico-plastice, exprimând respect și deschidere față de diversitate.		
Unitatea de învățare: Aprecierea creațiilor artistico-plastice (9 ore)		
3.1. Exprimarea simplă preferințelor față de propriile lucrări și lucrările colegilor, prin cuvinte simple, gesturi sau alegeri, în interacțiuni ghidate, cu bucurie și încredere.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Lucrare proprie și lucrările colegilor. • Preferințe artistice simple despre forme, culori, emoții. • Comportamente de respect față de creațiile colegilor. Conținuturi aplicative/contextuale • Lucrării, culorii sau forme selectate după preferință prin gesturi, sau cuvinte simple. • Preferințe redată prin zâmbet, gesturi sau enunțuri simple: „Îmi place”, „Aleg această lucrare”, etc. • Locuri unde se expun lucrările. • Lucrări ale copiilor diferite după culoare, formă, mărime sau materiale. • Reguli simple de respect față de creații: privim cu atenție, nu atingem și nu deteriorăm lucrările, apreciem alegerile diferite etc.	Copilul: - recunoaște propria lucrare și lucrările colegilor; - exprimă preferințe prin cuvinte, gesturi sau alegeri, etc. - arată prin gesturi elementele preferate din lucrarea realizată/colegului, la solicitarea adultului.
3.2. Recunoașterea unor diferențe simple între creația proprie și creațiile colegilor, manifestând acceptare și curiozitate.	<i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru cetățenie globală în momente de recunoaștere/prezentare a lucrării proprii; în	Copilul: - identifică, cu sprijin, diferențe simple în lucrările artistico-plastice privind culorile, formele, liniile, materialele utilizate etc; - observă că lucrările pot fi realizate în moduri diferite; - acceptă că fiecare copil desenează/pictează diferit.

	conversații ghidate după activitățile artistice; în activități de tip „mini-expoziție”; în așezarea lucrării la panou, pe masa de expoziție sau în mapa personală etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> panoul „Creații diferite și frumoase”, semnele regulilor pentru mini-expoziție etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> apreciez, îmi place, prezint, frumos.	

Finalitățile învățării

Copilul:

- recunoaște culorile primare, puncte, linii și forme simple în natură, în lucrări artistico-plastice și în obiecte inspirate din cultura națională, în activități de observare și explorare, cu interes și sensibilitate estetică;
- utilizează diferite materiale și instrumente, în activități artistico-plastice simple, pentru realizarea unor creații proprii, cu interes, grijă și perseverență;
- realizează desene, picturi, forme modelate și colaje simple, prin aplicarea unor tehnici accesibile vârstei, în contexte de creație liberă și ghidată, manifestând imaginație, inițiativă și bucuria de a crea;
- exprimă preferințe față de creațiile proprii, ale colegilor și față de unele lucrări artistico-plastice, prin cuvinte simple, gesturi sau alegeri, în activități de observare și comunicare, cu încredere și respect.

3-5 ani

Competența specifică 1. Identificarea elementelor de limbaj plastic în natură și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, explorând cu plăcere și sensibilitate estetică.

Unitatea de învățare: Receptarea limbajului plastic (11 ore)

1.1. Identificarea culorilor și non-culorilor în mediul înconjurător și în creații artistico-plastice, cu interes și plăcere.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Culorile: primare, binare și non-culori (alb, negru, gri). • Elemente de limbaj plastic. • Ornamente populare. • Elemente principale din imagine. Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul: - recunoaște culorile și non-culorile din mediul înconjurător și în creații artistico-plastice; - grupează obiecte sau imagini după culoare, cu ajutorul adultului;

1.2. Identificarea punctelor, liniilor și formelor în natură, în creații artistico-plastice și în ornamente populare, în activități de explorare și observare cu respect pentru tradiții.	• Culoarele de pe hainele noastre: tricou, pantaloni, rochiță, căciulă, pantofi etc. • Culoarele anotimpurilor. • Puncte, linii, culoarele și formele în lucrări artistico-plastice și ornamente. • Obiecte naturale și obiecte făcute de om. • Ce observăm într-o lucrare. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în explorarea sălii de grupă, a curții, a hainelor, jucăriilor și materialelor de lucru; în observarea unor obiecte tradiționale autentice sau reprezentate în imagini, în obiecte și expresii artistice din comunități diverse; în activități artistico-plastice inspirate din cultura populară; în explorarea și compararea obiectelor naturale și confecționate, precum frunze, pietre, crenguțe, capace, cutii și cuburi; în jocuri de construcție și amenajare; în observarea și discutarea unor imagini, ilustrații, opere de artă sau lucrări ale colegilor. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> colaj colectiv „Paleta culorilor din jurul nostru”, lucrări individuale și de grup „Covorașul cu motive populare”, colecție „Muzeul obiectelor naturale și confecționate” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> culoare, alb, negru, gri, ornament popular etc.	- utilizează culoarele și non-culoarele potrivite în activități de desen, pictură, modelaj sau aplicație. Copilul: - denumește elemente simple de limbaj plastic precum puncte, linii, forme și culori, în ornamente populare și lucrări artistico-plastice. - observă modele decorative simple pe obiecte tradiționale; - decorează folosind linii, puncte și forme inspirate din modelele observate.
1.3. Identificarea însușirilor observabile ale obiectelor și a poziției acestora în imagini și compoziții artistico-plastice, în activități de observare și discuții ghidate, cu atenție și deschidere spre exprimare.	(Continuare din celălalt rând)	Copilul: - denumește calități simple ale obiectelor din natură și din mediul construit, precum culoare, formă, mărime sau textură; - descrie obiectele prin observare și manipulare, utilizând expresii, precum „neted/aspru”, „tare/moale”, „greu/ușor”, „mare/mic” etc.; - compară obiecte simple prin observare și manipulare, identificând asemănări și deosebiri evidente; - utilizează calitățile observate în alegerea și combinarea obiectelor și materialelor pentru realizarea unor creații simple.
Competența specifică 2. Utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor artistico-plastice în realizarea lucrărilor plastice, creând în mod liber, cu perseverență și creativitate.		

Unitatea de învățare: Exprimarea artistico-plastică (15 ore)		
2.1. Explorarea materialelor și instrumentelor specifice activităților picturale, grafice, de modelaj și de aplicație, cu respectarea regulilor de igienă și siguranță, manifestând interes și grijă.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Materiale și instrumente aplicate în activitățile artistico-plactice. Proprietăți. • Reguli de igienă și siguranță în activitățile artistico-plactice. • Tehnici și procedee simple de desen și pictură. Combinarea a două și mai multe tehnici și procedee. Compoziții plastice. • Tehnici și procedee pentru realizarea colajelor. • Modelarea și remodelarea formelor. Tehnici de modelare. Conținuturi aplicative/contextuale • Instrumentele și materialele de lucru în activitățile artistico-plactice; • Pași simpli de desen și pictură. • Combinare de tehnici în aceeași lucrare. • Colaje inspirate din mediul apropiat și cu materiale din natură; • Diferite materiale combinate pentru colaj; • Lucrări decorate prin aplicarea de puncte, linii, dungii, buline, forme geometrice, flori, frunze sau alte motive simple. • Forme, obiecte și compoziții din material maleabil. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în pregătirea și organizarea spațiului de lucru; în realizarea unor lucrări inspirate din experiențe apropiate; în activități de aplicație; în activități de explorare a instrumentelor și tehnicilor artistico-plactice; în activități de modelaj. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural.	Copilul: - denumește materiale și instrumente simple în activități picturale, grafice, de modelaj și decorativ-aplicate; - alege, cu sprijin, materialele potrivite pentru desen, pictură, modelaj sau aplicație, în funcție de activitatea propusă; - respectă reguli simple de igienă și siguranță, conform indicațiilor adultului; - experimentează, combinând materiale și tehnici diverse și respectând regulile de igienă.
2.2 Realizarea unor compoziții plastice simple prin aplicarea tehnicilor și procedeele simple de desen și pictură, în contexte creative, cu inițiativă și perseverență.		Copilul: - alege, cu sprijin, culori și instrumente potrivite pentru realizarea lucrării propuse; - experimentează tehnici diferite și procedee de lucru în funcție de tema sau intenția proprie, observând efectele obținute; - realizează lucrări artistico-plactice originale, aplicând una sau mai multe tehnici simple de desen și pictură.
2.3. Realizarea unor colaje din materiale variate, prin așezarea și îmbinarea elementelor, manifestând imaginație și sensibilitate estetică.		Copilul: - selectează, cu sprijin, materialele potrivite pentru realizarea unui colaj, în funcție de tema propusă; - aplică procedee simple de lucru precum ruperea, lipirea,

	<i>Produse:</i> expoziția de lucrări; panoul colectiv „Natura din jurul nostru”, cartea ilustrată „Povestea culorilor și a formelor”, macheta modelată „Locul în care îmi place să trăiesc”, decorul artistic pentru un moment muzical sau o sărbătoare a grupei etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> instrument, material, modelează, aplic, pictez etc.	decuparea (de la 5 ani) și aranjarea elementelor pe suport etc. - combină culori, forme și texturi diferite în realizarea colajului; - creează colaje din materiale variate, în activități artistico-plastice.
2.4. Modelarea de forme simple prin aplicarea unor tehnici și procedee, în activități practice, cu interes și creativitate.		Copilul: - denumește materialele utilizate în modelaj; - modelează forme simple prin apăsare, rulare, aplatizare, întindere, rupere și îmbinare etc.; - observă ce schimbări s-au produs la forma modificată; - combină forme modelate pentru a obține o lucrare simplă.
Competența specifică 3. Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii, ale colegilor și față de lucrări artistico-plastice, exprimând respect și deschidere față de diversitate.		
Unitatea de învățare: Aprecierea creațiilor artistico-plastice (7 ore)		
3.1. Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii și ale colegilor, în activități de observare și discuții ghidate, manifestând încredere, respect și deschidere față de diversitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Observarea atentă și dirijată a creațiilor artistico-plastice proprii, ale colegilor și ale artiștilor. • Descriere și apreciere simplă. Conținuturi aplicative/contextuale • Lucrarea mea și lucrarea colegului: privim împreună. • Acceptarea diferitor produse și exprimarea respectuoasă a dezacordului. • Bucuria față de creațiile observate. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în prezentarea lucrărilor proprii și ale colegilor în mini-expoziția grupei; în conversații ghidate de analiză a lucrărilor; în centrele de	Copilul: - exprimă preferințe față de creațiile proprii și ale colegilor, descriind culori, forme, elemente sau emoții observate, cu sprijinul adultului; - arată elementele preferate dintr-o lucrare proprie sau a colegilor, prin gesturi, alegeri sau cuvinte simple; - motivează succint preferința exprimată, oferind un argument simplu.

3.2. Aprecierea dirijată a creațiilor proprii, ale colegilor și a unor lucrări artistico-plastice, inclusiv inspirate din cultura națională, prin formularea unor enunțuri simple, manifestând respect și interes pentru exprimare.	activitate; în activități artistice libere sau dirijate; în observarea obiectelor decorative din sala de grupă, din familie, din imagini, expoziții sau spațiul tradițional; în discuții și activități practice inspirate din obiectele observate etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> panoul interactiv „Privesc, descriu, apreciez”, Turul ghidat al micilor critici de artă, mini-spectacolul „Tabloul prinde viață” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> apreciez; argumentez; respect; îmi place; aleg etc.	Copilul: - formulează enunțuri simple despre lucrările observate, utilizând enunțuri precum „Îmi place...”, „Am observat...”, „Este interesant...” etc.; - compară, cu sprijin, două creații, identificând asemănări și deosebiri simple privind culorile, formele, materialele sau tema reprezentată; - formulează o apreciere simplă și respectuoasă.

Finalitățile învățării

Copilul:

- identifică puncte, linii, forme, culori și texturi observabile în natură, în obiecte și în creații artistico-plastice, în activități de explorare și observare ghidată, pentru dezvoltarea sensibilității estetice, cu curiozitate și plăcerea descoperirii;
- recunoaște elemente și motive plastice simple specifice culturii naționale în imagini, obiecte de artă populară și creații artistico-plastice, în contexte de analiză și comunicare, pentru familiarizarea cu valorile culturale, manifestând interes și apreciere față de patrimoniul cultural;
- utilizează adecvat materiale și instrumentele în activități artistico-plastice individuale și de grup, pentru realizarea unor lucrări simple, cu grijă, interes și responsabilitate;
- experimentează tehnici și procedee artistico-plastice simple, în contexte creative și ludice, pentru exprimarea liberă a ideilor, emoțiilor și experiențelor proprii, manifestând creativitate, inițiativă și perseverență;
- exprimă preferințe față de creațiile proprii, ale colegilor și față de unele lucrări artistico-plastice, prin cuvinte, alegeri și argumente simple, în activități de observare și discuții ghidate, pentru dezvoltarea capacității de apreciere estetică, cu încredere și sinceritate.

5-7 ani

Competența specifică 1. Identificarea elementelor de limbaj plastic în natură și în creații artistico-plastice, inclusiv din cultura națională, explorând cu plăcere și sensibilitate estetică.

Unitatea de învățare: Receptarea limbajului plastic (12 ore)

1.1. Diferențierea grupurilor și a nuanțelor de culori în natură, în imagini și în creații artistico-plastice,	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale	Copilul: - denumește grupurile de culori: primare, binare, non-culori,

manifestând curiozitate și plăcere pentru explorarea cromatică.	• Grupuri de culori: binare (oranj, verde, violet), non-culori (alb, negru, gri), culori calde, culori reci, nuanțe de culori (6-7 ani), contrast de culoare (cald/rece, închis/deschis), combinarea, fuzionarea culorilor. • Punctul și linia. Tipuri. Combinații. • Forma. Spontană și elaborată. Preluarea formei spontane (6-7 ani). Conținuturi aplicative/contextuale • Culorile din sala grupei și din mediul înconjurător. • Anotimpurile cu culori specifice a acestora; • Puncte, linii și forme în sala grupei și în curtea grădiniței: pe jucării, cărți, covorașe, frunze, pietre, flori, garduri sau alei. • Ornamente populare și motive decorative: observăm puncte, linii drepte, linii ondulate, cercuri, romburi și flori pe ștergare, covorașe, costume populare sau vase decorate. • Elemente plastice, grupate după criterii simple: puncte mari și mici, linii drepte și curbe, forme rotunde și colțuroase, forme naturale și forme geometrice. • Modele decorative simple inspirate din natură și ornamente populare, folosind puncte, linii, forme și culori: șiruri de puncte, linii repetate, flori stilizate, frunze și forme geometrice. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru valori în explorări cromatice; în observarea naturii și a mediului apropiat; în analiza ghidată a ilustrațiilor, operelor de artă și lucrărilor proprii sau ale colegilor; în analiza obiectelor de artă populară, a costumelor tradiționale, covoarelor, vaselor sau elementelor arhitecturale; în activități practice de desen, pictură, aplicație sau modelare; în realizarea unor construcții, colaje și compoziții plastice. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. Educație muzicală.	calde, reci, nuanțe de culori, contrast de culoare etc.; - realizează combinații de culori prin pictură, desen sau aplicație, exprimând verbal ce a observat; - grupează culorile și nuanțele după criterii cromatice simple, explicând asemănările și deosebirile observate; - alege culori și nuanțe potrivite pentru realizarea unei lucrări.
1.2. Diferențierea tipurilor de puncte, linii și forme observabile în natură, în ornamentele populare și în creațiile artistico-plastice, manifestând interes și sensibilitate estetică.		Copilul: - denumește diferite tipuri de puncte, linii și forme observabile în natură, în ornamentele populare și în creațiile artistico-plastice; - utilizează puncte, linii și forme variate în realizarea unor exerciții și lucrări artistico-plastice; - compară punctele, liniile și formele identificate, după aspect, dimensiune, direcție sau rol decorativ, cu sprijinul adultului; - creează compoziții artistico-plastice și decorative, combinând expresiv puncte, linii și forme inspirate din natură și din motivele artei populare.
1.3. Explicarea simplă a modului de organizare a elementelor de limbaj plastic într-o compoziție, prin		Copilul:

identificarea elementului principal și a relațiilor dintre forme, culori și spații, în contexte de observare și comunicare ghidată, manifestând sensibilitate estetică.	<i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> poster colectiv „Harta cromatică a anotimpurilor”, albumul „Puncte, linii și forme din jurul nostru”, Compoziție individuală sau colectivă „Covoraș decorativ inspirat din arta populară”, expoziția „Muzica în culori și linii”, panoul ecologic „Culorile naturii” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> culori primare; culori binare; non-culori; culori calde; culori reci; nuanță; formă naturală; formă geometrică; ornament; motiv; ornament.	- denumește elementele de limbaj plastic prezente într-o compoziție; - descrie, în discuții ghidate, modul de așezare a elementelor în compoziție, utilizând repere precum: sus-jos, aproape-depart, centru-margine, mare-mic etc.; - compară compoziții artistico-plastice simple, observând asemănări și deosebiri privind distribuirea, repetarea, alternarea și gruparea elementelor; - realizează compoziții artistico-plastice proprii, organizând intenționat elementele de limbaj plastic.
Competența specifică 2. Utilizarea materialelor, instrumentelor și tehnicilor artistico-plastice în realizarea lucrărilor plastice, creând în mod liber, cu perseverență și creativitate.		
Unitatea de învățare: Exprimarea artistico-plastică (12 ore)		
2.1. Utilizarea adecvată și autonomă a instrumentelor și materialelor artistico-plastice, cu respectarea normelor de igienă și siguranță, cu responsabilitate.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Ustensile și materiale artistice pentru pictură, desen, modelaj și aplicație. • Desen și pictură. Procedee. • Aplicația. Materiale naturale și reciclabile. • Modelarea. Forme plane și volumetrice. Tehnici de modelare. Conținuturi aplicative/contextuale • Ustensilele potrivite pentru desen, modelaj și colaj, în funcție de sarcina de lucru. • Instrumente, reguli de igienă și securitate.	Copilul: - descrie instrumentele și materialele artistico-plastice, precizând modul de utilizare și principalele norme de igienă și siguranță; - utilizează autonom instrumentele și materialele potrivite, în funcție de tehnica și sarcina artistico-plastică propusă; - analizează modul de organizare și desfășurare a activității privind

	• Masa de lucru: suprafața, organizarea materialelor și păstrarea ordinii. • Lucrul responsabil: risipa de materialele. • Tehnici artistico-plastice cu diferite materiale. • Materiale naturale și reciclabile potrivite pentru colaje și forme volumetrice, selectate, curățate și oferite de adult. • Machete sau obiecte decorative inspirate din natură și viața grupei. • Forme pentru a crea obiecte sau compoziții decorative. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru valori în ateliere practice individuale și de grup; în realizarea unor produse artistice inspirate din natură, povești, sărbători, experiențe personale sau opere de artă; în activități de explorare artistică; în proiecte ecologice; în situații autentice de realizare a unor produse utile sau decorative; în activități de modelaj individual și colaborative etc. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru mediu. Educație pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural	utilizarea corespunzătoare a materialelor și instrumentelor; - realizează lucrări artistico-plastice originale, combinând adecvat instrumente, materiale și tehnici, respectând normele de igienă și siguranță.
2.2. Realizarea lucrărilor artistico-plastice prin combinarea unor tehnici și procedee de desen și pictură, în contexte de exprimare creativă, manifestând libertate de exprimare și perseverență.	<i>Produs:</i> macheta ecologică „Grădinița noastră verde”, expoziția „Natura transformată în artă”, colecție de tablouri, colaje și compoziții decorative, suport pentru creioane, ramă pentru fotografii, cutie pentru materiale, ghiveci decorativ sau organizator, albumul colectiv „Povestea noastră în imagini” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> ustensilă; igienă; securitate; imagine plastică; punct; linie; pată; contur; formă; culoare; compoziție.	Copilul: - descrie tehnici de desen și pictură utilizate; - combină tehnici variate de desen și pictură, alegând materialele și instrumentele potrivite; - ajustează modul de realizare a lucrării, observând efectele obținute prin combinarea liniilor, formelor, culorilor și texturilor; - creează lucrări artistico-plastice originale, valorificând liber idei, experiențe și emoții.
2.3. Crearea colajelor și a compozițiilor din materiale diverse, inclusiv reciclabile, prin selectarea și combinarea creativă a elementelor, cu grijă față de mediu.		Copilul: - descrie materiale naturale, textile, din hârtie și reciclabile, potrivite pentru realizarea colajelor și a compozițiilor; - utilizează materialele și tehnicile adecvate pentru decupare, rupere, pliere, suprapunere, lipire și asamblare; - combină materiale cu proprietăți diferite după culoare, formă, textură, dimensiune și proveniență;

		- creează colaje și compoziții originale, organizând armonios elementele și valorificând materialele reutilizabile.
2.4. Modelarea formelor plane și volumetrice prin utilizarea diverselor materiale, tehnici și procedee, manifestând creativitate, perseverență și sensibilitate estetică.		Copilul: - descrie materiale, tehnici și procedee utilizate pentru modelarea formelor plane și volumetrice; - modelează forme plane și volumetrice, aplicând tehnici precum frământarea, aplatizarea, rularea, presarea, întinderea, adâncirea și îmbinarea etc.; - compară simplu formele realizate după criterii simple, identificând modalități de îmbunătățire a acestora; - creează compoziții plane și volumetrice originale, combinând materiale, tehnici și procedee diverse.
Competența specifică 3. Exprimarea preferințelor față de creațiile proprii, ale colegilor și față de lucrări artistico-plastice, exprimând respect și deschidere față de diversitate.		
Unitatea de învățare: Aprecierea creațiilor artistico-plastice (9 ore)		
3.1. Aprecierea creațiilor artistico-plastice proprii, ale colegilor și a unor opere de artă, prin gesturi, exprimarea reacțiilor emoționale și a opiniilor, în activități de observare și discuții ghidate, cu respect și deschidere față de diversitatea exprimării artistice.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Observarea creațiilor proprii, ale colegilor și a unor opere de artă. • Artă populară, meșteșuguri, tradiții, port popular, ornamente și motive tradiționale. • Explorarea obiectelor, imaginilor și reproducerilor de artă populară. Motive decorative tradiționale	Copilul: - exprimă prin cuvinte proprii și reacții emoționale ce îi place sau ce îl impresionează într-o lucrare artistică; - formulează argumente simple pentru aprecierea unei lucrări, de exemplu „îmi place pentru că...”;

	• Formularea preferințelor estetice și criteriilor simple de apreciere.	- respectă opiniile și lucrările colegilor; - observă creații artistico-plastice, identificând asemănări, deosebiri și modalități diverse de exprimare artistică.
3.2. Analizarea creațiilor proprii, ale colegilor și a unor lucrări artistico-plastice, inclusiv inspirate din cultura națională și a altor culturi, prin interpretări multiple, manifestând respect față de diversitatea artistică și valorile culturale naționale și ale altor culturi.	Conținuturi aplicative/contextuale • Opere și obiecte ale culturii naționale și ale altor culturi în imagini, albume, expoziții etc. • Obiecte de artă populară: ie, covor, ștergar, ceramică, ou încondeiat, mască, obiecte din lemn. • Motive tradiționale, culori, materiale și tehnici specifice meșteșugurilor populare. • Ornamente populare după formă, culoare, repetare și semnificație simplă. • Modele decorative inspirate din artă populară, folosind puncte, linii, forme și culori. • Tradiții, meșteri și valorile culturii naționale. • Lucrări inspirate din motive decorative naționale și a altor culturi. <i>Contexte de învățare:</i> Educație pentru valori în discuții ghidate în fața mini-expoziției grupei; în prezentarea produselor artistico-plastice realizate de copii; în observarea reproducerilor de artă, a imaginilor digitale sau a obiectelor decorative; în vizite la expoziții, muzee, centre culturale sau în explorarea colțului tradițional al grupei; în activități creative inspirate din patrimoniul local; în amenajarea unei expoziții pentru colegi și familie. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educație interculturală și dialog intercultural <i>Produs:</i> mini-expoziția „Motive tradiționale din jurul nostru”, albumul intercultural „Artă și tradiții”, Covorul decorativ al grupei, Colț amenajat „Muzeul viu al tradițiilor”, albumul preferințelor estetice „Eu aleg și argumentez” etc. <i>Noțiuni-cheie:</i> artă populară; meșteșug; meșter popular; respect cultural.	Copilul: - denumește elemente specifice artei și meșteșugurilor populare în obiecte, imagini și creații artistico-plastice: motive decorative, culori, forme, materiale și tehnici tradiționale; - utilizează elemente decorative inspirate din arta populară în realizarea unor desene, picturi, colaje, modelaje sau obiecte decorative simple; - descrie obiecte și creații populare, identificând asemănări și deosebiri privind forma, culoarea, ornamentul, materialul sau modul de realizare; - realizează creații artistico-plastice originale, combinând motive și elemente inspirate din arta și meșteșugurile populare.
3.3. Motivarea simplă a preferințelor față de lucrări artistico-plastice, inclusiv inspirate din cultura națională și din alte culturi, prin raportare la culori, forme, mesaje și emoții, în activități de observare și comunicare ghidată, cu respect față de diversitatea culturală.		Copilul: - observă opere de artă ale culturii naționale și ale altor culturi în imagini, albume, expoziții sau activități de reflecție ghidată; - exprimă preferințele față de operele de artă observate,

		folosind cuvinte precum „îmi place”, „mă bucură”, „mă impresionează” etc. - motivează alegerea unei opere sau creații, formulând argumente simple referitoare la culori, forme, motive, tehnici sau mesaj etc.; - realizează o creație artistico-plastică inspirată din patrimoniul cultural și al altor culturi.

Rezultatele învățării

Copilul:

- identifică și diferențiază elemente de limbaj plastic în natură, în obiecte și în creații artistico-plastice, inclusiv în exemple din cultura națională, pentru a înțelege diversitatea expresiei vizuale, manifestând curiozitate, plăcere și sensibilitate estetică;
- descrie caracteristici ale elementelor de limbaj plastic și relațiile dintre acestea în imagini, opere de artă, ornamente și obiecte de artă populară, în activități de observare, comparare și discuții ghidate, pentru a interpreta mesaje vizuale simple, manifestând interes și apreciere față de valorile culturale;
- selectează și utilizează adecvat materiale, instrumente și tehnici artistico-plastice în activități de desen, pictură, modelaj și colaj, pentru realizarea unor lucrări individuale și colective, manifestând autonomie, grijă, perseverență și responsabilitate;
- combină elemente de limbaj plastic, materiale și tehnici variate în realizarea unor compoziții inspirate din natură, experiențe personale, imaginație și cultura națională, pentru exprimarea creativă a ideilor, emoțiilor și trăirilor proprii, manifestând inițiativă, originalitate și creativitate;
- apreciază creațiile proprii, ale colegilor și unele lucrări artistico-plastice în activități de observare, reflecție și comunicare, pentru a formula opinii și argumente simple referitoare la conținut, culori, forme și tehnici, manifestând respect, empatie și deschidere față de diversitate;
- exprimă și motivează preferințele estetice față de opere de artă și creații artistico-plastice, inclusiv față de cele inspirate din cultura națională, al altor culturi, pentru dezvoltarea gustului estetic și valorizarea patrimoniului cultural și al altor culturi, manifestând sensibilitate și respect.

Dimensiunea curriculară EDUCAȚIA MUZICALĂ

2-3 ani

Competența specifică 1. Receptarea emoțională a creațiilor muzical-artistice, manifestând interes, curiozitate și expresivitate spontană prin reacții verbale, nonverbale și motrice adecvate vârstei.

Unitatea de învățare: Sunet și liniște (22 ore)

Unități de competență	Unități de conținut recomandate	Rezultate ale învățării
1.1. Audiția ghidată a creațiilor muzical-artistice, realizată cu atenție de scurtă durată și reacție spontană.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale • Sunetele muzicale și zgomotele din jurul meu; • Alternanțe: sunet - liniște, pornire - oprire, oprire - reluare în mișcare; • Contraste sonore: tare - încet, înalt - jos, lung - scurt; Conținuturi aplicative/contextuale • Sunete din natură; • Sunete din mediul înconjurător; • Sunete ale corpului; • Sunete vocale; • Sunete instrumentale; • Semnale vizuale și tactile pentru acțiune-oprire: cartonașe, cercuri, panglici. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltarea durabilă în jocuri muzicale de recunoaștere, diferențiere și imitare a unor sunete și zgomote din natură și mediul înconjurător; Educația pentru sănătate și stare de bine în mișcări de bază adaptate muzicii; în audiția pieselor muzicale potrivite vârstei. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltare personală. Educația pentru mediu. Educația pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. <i>Produs:</i> „Cântecul păsărilor”, Joc muzical realizat în grup: „Ce sunete auzim?”, „Ascultă și ghicește”.	Copilul: ascultă creații muzical-artistice de scurtă durată într-o atmosferă calmă și relaxantă; imită sunete din natură și zgomote; reacționează spontan la sunetele muzicale prin mișcare sau vocalizare, în contexte de joc în aer liber.
1.2. Reacționarea corporală la alternanța sunet-tăcere și la variații simple de durată, în funcție de caracterul muzicii.		Copilul: reacționează cu corpul la alternanța sunet-tăcere în timpul mersului după muzică; intonează sunete lungi și sunete scurte, în jocuri de imitare a fenomenelor sonore din natură. deosebește sunetele muzicale de zgomotele din mediul înconjurător în jocurile muzical-ritmice.
1.3. Diferențierea experiențelor auditive și a jucăriilor muzicale în funcție de timbrul sonor, în contexte ludice.		Copilul: audiază fragmente muzicale de caracter diferit în situație recreativ; explorează jucării și instrumente muzicale simple, diferențiind sunetele după timbru;

	<i>Noțiuni-cheie:</i> sunet, liniște, zgomot, muzică, cântăm, ne mișcăm.	diferențiază contrastele sonore în timpul explorării instrumentelor muzicale pentru copii.
Competența specifică 2. Implicarea activă în activități artistice prin interpretare, improvizație și joc, valorificând expresivitatea, imaginația, exprimarea emoțională și simbolică personală în interacțiune cu alți copii.		
Unitatea de învățare: Vocea, corpul și instrumentele muzicale – ritm, vibrații și mișcare (29 ore)		
2.1. Utilizarea, neforțată, a vocii, la volum moderat și pe durate scurte, în imitații, dialoguri sonore simple, cântece, jocuri muzical-artistice, cu posibilitatea participării nonvocale.	Concepte fundamentale/ Procese și relații esențiale - Vocea mea: înaltă/joasă, tare/încet; - Ritm muzical: regulat/constant, liber, variat; - Tempo: repede – rar; - Mișcări simple ale corpului: mers liber, alergare ușoară, sărituri mici, balansarea corpului, legănare, rotire, aplecare, ridicarea/coborârea brațelor, bății din palme, tropăit;	Copilul: recunoaște voci cunoscute în jocuri de rol; imită sunete din natură cu ajutorul onomatopeelor, în jocuri de ecou vocal; deosebește feluri de voci: înalte/joase, tari/încete, în jocuri de imitare.
2.2. Marcarea pulsului muzical prin mișcare și adaptarea gesturilor la tempoul muzicii, cu ajutorul recuzitei, în cadrul jocurilor muzical-ritmice.	Conținuturi aplicative/contextuale - Onomatopee. Imitarea sunetelor din natură cu ajutorul silabelor, onomatopeelor: „la-la,,, „pic-pic” „bum-bum”, „miau-miau”, etc.; - Ecou vocal; - Dialoguri muzicale simple: adult-copil, două grupuri de copii. - Mers pe puls simplu (2 timpi); - Mișcare liberă după muzică; - Intensitatea și tempoul muzicii. - Instrumentele muzicale din grupa noastră; <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru egalitate și incluziune în dialoguri muzicale și jocuri de ecou; Educația pentru pace în activități muzicale zilnice și în contexte ludice de comunicare/cooperare cu colegii. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru sănătate și Educația pentru limbaj și comunicare. Dezvoltarea personală și Educația pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural	Copilul: reproduce pulsul muzical prin bății, pași și instrumente muzicale pentru copii, în jocuri de mișcare după muzică; coordonează gesturile cu caracterul și tempoul muzicii, în activități de grup; diferențiază schimbările de tempo prin mișcare și gesturi, în jocuri muzical-ritmice.
2.3. Adaptarea mișcărilor și a gesturilor corporale la ritmul, tempoul și caracterul emoțional al muzicii.		Copilul: execută mișcări simple în ritmul muzical propus, în exerciții ritmice și dansuri; exprimă caracterul muzicii prin mișcare și gest, în cântece și piese instrumentale; explorează mișcări de bază ale corpului în funcție de ritm și tempo.
2.4. Interpretarea, cu plăcere, la instrumente muzicale pentru copii prin ciocănirea/bateria timpului tare.		Copilul: interpretează exerciții ritmice spontan/după model, în jocuri muzicale cu instrumente simple;

	<i>Produs:</i> Mini-orchestra grupei. Acompaniament ritmic pentru o piesă muzicală simplă. Noțiuni-cheie: voce, tare, încet, sus, jos, repede, lent.	alternează sunete tari și încete, în dialoguri instrumentale; bate timpul tare folosind instrumente muzicale pentru copii, în activități de grup.
Competența specifică 3. Comunicarea prin arte în contexte variate, demonstrând atitudini pozitive, alegeri personale, preferințe estetice, lexic artistic de bază și comportamente respectuoase față de artă și față de ceilalți.		
Unitatea de învățare: Muzica – poveste de sunete (15 ore)		
3.1. Exprimarea diferențiată și spontană a emoțiilor suscitade de muzica, dansurile și jocurile preferate, prin gesturi și mișcări corporale, în contexte variate, cu sensibilitate și plăcere.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Stări emoționale provocate de muzică: bucurie, veselie, calm, surpriză, sensibilitate, gingășie, blândete, mirare; • Reacții spontane prin: mișcare, gesturi, mimică, sunete vocale; • Creații muzical-artistice: cântece, dansuri, piese instrumentale, jocuri muzicale pentru copii de vârstă mică, folclorul copiilor, fragmente muzicale scurte, ce redau emoțiile;	Copilul: reacționează la schimbările muzicale prin mișcări spontane, gesturi și mimică; exprimă caracterul emoțional al muzicii prin mișcări și gesturi corporale; utilizează mișcarea și gestul pentru a arăta trăiri simple în timpul cântecelor și jocurilor muzicale.
3.2. Alegerea dintre două fragmente muzicale, a celui preferat, pe baza reacției emoționale și solicitarea reluării acestuia.	Conținuturi aplicative/contextuale • Muzica veselă; • Muzica liniștitoare; • Cântecele de legănare (3 timpi); • Muzică și emoții; • Expresii faciale și mișcări corporale. Mimică și mișcare expresivă; • Reacții muzicale spontane și autentice. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în audiții muzicale variate și în activități de mișcare după muzică; în spațiu sigur și ludic; Educația pentru valori în jocuri muzicale din folclorul copiilor; în muzica populară cu ritmuri și mișcări specifice. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltarea personală și Educația fizică. Educația pentru societate și Educația pentru limbaj și comunicare.	Copilul: alege fragmentul muzical preferat dintre două opțiuni, pe baza reacției emoționale; solicită reluarea fragmentului muzical preferat, în activități de audiere; exprimă preferința pentru un fragment muzical prin mișcări și gesturi simple.

	<i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. <i>Produs:</i> Moment muzical artistic al grupei: „Dansul copilăriei mele”. <i>Noțiuni-cheie:</i> vesel, liniștit, cântăm, dansăm, sărim, ne rotim.	
Finalitățile învățării		
Copilul: - reacționează spontan la audierea creațiilor muzical-artistice prin mimică, mișcări ale corpului, gesturi sau cuvinte simple, pentru a exprima/exterioriza emoțiile trăite, manifestând interes față de muzică; - utilizează termeni elementari ai limbajului muzical (sunet, melodie, tare, încet, lung, scurt, repede, rar) în contexte de învățare ghidată, pentru a comunica cu adultul și cu ceilalți copii liber și expresiv; - participă, cu plăcere, la interpretarea cântecelor și jocurilor muzicale, în interacționarea cu alți copii, pentru a valorifica vocea, mișcările și gesturile adecvate vârstei, dând dovadă de creativitate; - improvizează spontan mișcări, gesturi sau sunete inspirate de muzică în cooperare cu alți copii, pentru a-și exprima emoțiile, manifestând imaginație și plăcere; - exprimă interes, curiozitate și atitudini pozitive față de creațiile muzical – artistice, pentru a-și îmbogăți cunoștințele muzicale, participând cu plăcere la activitățile de audiție, interpretare vocală/instrumentală.		

3-5 ani		
Competența specifică 1. Receptarea emoțională a creațiilor muzical-artistice, manifestând interes, curiozitate și expresivitate spontană prin reacții verbale, nonverbale și motrice adecvate vârstei.		
Unitate de învățare: Melodie și contrast (24 ore)		
1.1. Menținerea interesului în activități de audiție a muzicii cu caracter variat prin mișcare, povestire, desen după muzică.	Concepte fundamentale, procese și relații esențiale: • Melodia – sufletul muzicii. • Contraste melodice: sus/jos; dinamice: tare/încet; de tempo: repede/lent; • Timbrul vocal: voci de copii, voci de femei, voci de bărbați; • Surse sonore: voce, corp, obiecte; • Mișcări muzicale.	Copilul: - exprimă emoții rezultate din audiție, în diferite momente ale activității muzicale; - folosește suportul gestual, cu sprijin, în povestirea simplă inspirată din muzică; - desenează imagini potrivite caracterului muzicii;

	Conținuturi aplicative/contextuale: • Linie melodică: ascendentă/descendentă/ondulatorie/repetitivă; • Caracteristici sunetelor: înalte/joase în timpul jocurilor senzoriale; • Intensitatea muzicii (tare/încet) prin mișcare și joc; • Tempoul în muzică: repede/lent/moderat; • Diversitatea timbrului vocal și instrumental în cultura muzicală națională și a etniilor țării noastre; • Mișcările corpului în ritmul muzicii;	- execută mișcări de dans inspirate din muzică, în activități de explorare a dansurilor populare.
1.2. Distingerea contrastelor melodice și dinamice, cu adaptarea mișcării, în activitățile muzical-artistice.		Copilul: - distinge contraste melodice, dinamice și de tempo, în mediu interactiv; - adaptează mișcarea la caracterul diferit al muzicii; - asociază muzica cu mișcări ale vietăților și fenomenelor naturale.
1.3. Adaptarea mișcărilor, a gesturilor și a acompaniamentului instrumental la ritmul, tempoul și caracterul muzicii, utilizând instrumente muzicale pentru copii și pseudoinstrumente.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru dezvoltare durabilă în imitarea unor sunete ale naturii; în executarea mișcărilor asociate cu fenomenele naturii, cu mișcările animalelor; Educația pentru egalitate și incluziune în situații de deosebire a muzicii naționale de cea internațională, Educația pentru cetățenie globală în audiția și re-audiția unor creații muzicale potrivite vârstei; în executarea unor mișcări simple de dans; în jocuri muzical-ritmice, dramatizări, jocuri de rol și povești muzicale. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația plastică, Educația pentru limbaj și comunicare, Educația pentru societate, Dezvoltarea personală.	Copilul: - distinge caracterul diferit al muzicii, în mediu de explorare creativă; - utilizează instrumentele muzicale pentru copii în redarea caracterului și ritmului muzicii; - creează mișcări simple inspirate din muzică și natură; - confecționează pseudo-instrumente, cu sprijin, într-un mediu stimulativ.
1.4. Recunoașterea, cu interes și curiozitate, a vocilor omenești și a instrumentelor muzicale pentru copii și pentru maturi, după sunetul și timbrul lor.	<i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. <i>Produs:</i> Colaj de desene realizate în urma audierii muzicii. Expoziție de instrumente muzicale confecționate de copii. <i>Noțiuni-cheie:</i> melodie, tempo, viteză, timbru/culoarea sunetului, instrumente muzicale, vocea omenească.	Copilul: - recunoaște vocile omenești și timbrul instrumentelor muzicale, în jocuri senzoriale; - diferențiază muzica vocală de cea instrumentală, în jocuri de explorare a sunetelor; - asociază timbrul vocal și instrumental cu culori, imagini, stări și mișcări; - identifică vocile în cântece și instrumentele în piese instrumentale.

Competența specifică 2. Implicarea activă în activități artistice prin interpretare, improvizație și joc, valorificând expresivitatea, imaginația, exprimarea emoțională și simbolică personală în interacțiune cu alți copii.

Unitate de învățare: Puls și ritm (24 ore)

2.1. Participarea activă la activități de cânt, jocuri muzicale și dramatizări teatrale, manifestând expresivitate adecvată, interes, curiozitate și dorința de a descoperi noi experiențe artistice.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Puls constant; • Alternanță sunet-pauză; • Formule ritmice simple; • Ritm muzical: regulat și constant (horă, marș); Conținuturi aplicative/contextuale • Mișcare uniformă pe o durată; • Pauza în muzică; • Ritmul corpului; • Ritmuri redade de voce, corp, instrumente muzicale; • Ritmul meu și ritmul tău; • Formule ritmice simple: ta-ta, ti-ti-ti-ti/pas-pas, iu-te, iu-te; • Repetarea. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru cetățenie globală în momente artistice ale grupei și grădiniței, în rutinele zilei, în activități muzical-ritmice în aer liber, în activități de grup sincronizate. Educația pentru valori în activități integrate, în pregătirea momentelor festive, în învățarea prin experiență. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltarea personală, FREM, Educația pentru limbaj și comunicare. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural.	Copilul: - imită sunete din natură, sunete din gospodărie, în timpul jocurilor muzicale tematice; - recunoaște sunetele din mediul natural și sunetele muzicale, în timpul plimbărilor în aer liber; - diferențiază sunetele caracteristice anotimpurilor, în activități muzicale senzoriale; - participă la dramatizări și jocuri de rol, în perechi sau în grup.
2.2. Menținerea pulsului constant în executarea formulelor ritmice simple, în situații de învățare prin joc.	<i>Produs:</i> Dans popular. Poveste muzicală dramatizată. <i>Noțiuni-cheie:</i> ritm, formulă ritmică, puls, constant, repetare.	Copilul: - simte pulsul muzicii, în timpul marcării timpului tare; - execută formule ritmice simple, cu sprijin, în acompaniamentul ritmic pentru cântecul îndrăgit; - marchează timpul tare în cântecele cunoscute, utilizând silabe sau onomatopee; - creează ritmuri simple, ghidat, inspirate din sunetele transportului.
2.3. Corelarea muzicii cu elemente ale mediului înconjurător - personaje, plante, animale și fenomene ale naturii, prin mișcări, imagini și manifestări corporale și emoționale expresive, în diverse contexte afective.	<i>Produs:</i> Dans popular. Poveste muzicală dramatizată. <i>Noțiuni-cheie:</i> ritm, formulă ritmică, puls, constant, repetare.	Copilul: - imită prin mișcări simple elemente din mediul înconjurător (ploaia, vântul, animalele etc.), însoțind muzica audiată; - corelează muzica cu imagini, personaje și fenomene ale naturii, prin gest și mișcare;

		- adaptează mersul, alergarea sau săriturile la tempoul muzicii, în jocuri muzical-ritmice; - exprimă impresiile și trăirile provocate de muzică prin desen, mimică și mișcare.
2.4. Crearea și prezentarea unor miniscenete muzicale originale în cadrul activităților festive.		Copilul: - reproduce sunete din natură, animale și mediul apropiat, utilizând vocea, corpul sau obiecte sonore; - creează secvențe sonore simple cu început, desfășurare și final; - asociază sunetele cu imagini, personaje și povești, prin joc muzical-dramatic; - combină surse sonore variate (voce, corp, obiecte) pentru a inventa povești muzicale simple.
Competența specifică 3. Comunicarea prin arte în contexte variate, demonstrând atitudini pozitive, alegeri personale, preferințe estetice, lexic artistic de bază și comportamente respectuoase față de artă și față de ceilalți.		
Unitate de învățare: Muzica spune o poveste. Cântăm și ne jucăm împreună (18 ore)		
3.1. Reprezentarea impresiilor și a sentimentelor proprii generate de creații muzicale din patrimoniul național și universal, prin mișcare, expresie plastică și comunicare verbală, în cadrul evenimentelor familiale și comunitare.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Elemente de limbaj muzical: tempou, timbru, dinamică; • Emoții și impresii: bucurie, veselie, tristețe, liniște, calm, energie, mirare, surpriză, gingășie, duioșie; • Evenimente culturale de familie, grupă, grădiniță, comunitate; • Creații muzical-artistice naționale/internaționale. Conținuturi aplicative/contextuale • Povești muzicale; • Asociere muzică-mișcare; • Asociere muzică-imagini; • Jocuri muzicale cu mișcări corporale;	Copilul: - descrie verbal, prin cuvinte simple, atmosfera și sentimentele generate de muzica audiată; - reprezintă prin desen, mimică și mișcări imaginile și stările sugerate de muzica din diferite culturi; - utilizează vocea, corpul și mișcarea pentru a reda caracterul creațiilor muzicale variate.
3.2. Alegerea, cu pasiune, dintre două sau mai multe variante, a muzicii, a mișcărilor, a jocurilor și a instrumentelor		Copilul: - diferențiază creațiile muzicale vesele, liniștite, energice sau

muzicale preferate, motivarea simplă a opțiunii și utilizarea celor alese în diverse activități și manifestări culturale.	• Cântece și jocuri muzicale de grup; • Modalități de prezentare a impresiilor: <i>mișcare</i> (mers, alergare ușoară, sărituri, rotiri, gesturi expresive), <i>imagine</i> (desen tematic, culori asociate emoțiilor, compoziții simple), <i>exprimare verbală</i> (propoziții simple despre emoțiile simțite în rezultatul audierii muzicii); • Întrebare – răspuns. • Improvizații muzicale;	sensibile, prin reacții și exprimare verbală; - alege din două sau mai multe variante cântecul, dansul sau jocul preferat și motivează simplu alegerea; - utilizează muzica, mișcările și instrumentele alese în activități și jocuri de grup.
3.3. Participarea, activă și cu plăcere, la diferite activități muzical-artistice cu valoare culturală, demonstrând pasiune și preocupare.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru valori în evenimente culturale din familie, comunitate, grădiniță, grupă; în exprimarea opiniilor, sentimentelor proprii referitoare la creațiile muzical-artistice; Educația pentru cetățenie globală în activități muzical – artistice și în situații de cooperare și comunicare artistică. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru limbaj și comunicare, Dezvoltarea personală, Educația plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. <i>Produse:</i> Șezătoare „Din moși – strămoși”, Atelier artistic intercultural. Târg interetnic în parteneriat cu alte instituții. <i>Noțiuni-cheie:</i> poveste muzicală, spectacol muzical, interpretare vocală, expresie, rol, imitare, voce, gest, dramatizare, imagine, personaj, mini-scenetă muzicală, interpret, solist, ansamblu.	Copilul: - respectă regulile simple de participare și succesiunea activităților muzicale de grup; - utilizează vocea, mișcarea și instrumentele sonore în explorarea muzicii; - participă la pregătirea și prezentarea creațiilor muzical-artistice în manifestări culturale.
Finalitățile învățării		
Copilul: - identifică și exprimă emoțiile sugerate de creațiile muzical-artistice, prin cuvinte, mimică, gesturi și mișcări adecvate, în activități de audierii muzicii, pentru a simți muzica, dând dovadă de curiozitate și plăcere față de piesele muzicale noi. - asociază muzica cu imagini, personaje, fenomene ale naturii sau întâmplări, în activități de grup, pentru a diferenția caracterul unor creații muzicale, exprimând spontan impresii și trăiri personale. - interpretează un repertoriu cunoscut, alcătuit din cântece, jocuri muzicale și exerciții muzical-ritmice, în cadrul activităților cultural-artistice, pentru a-și manifesta aptitudinile și talentul muzical, utilizând, cu plăcere și expresivitate vocea, mișcările și gesturile, în concordanță cu linia melodică, ritmul, tempoul și caracterul muzicii. - exprimă opinii, preferințe și impresii personale despre creațiile muzical-artistice audiate sau interpretate, în discuții cu adultul și cu semenii, pentru a acumula cunoștințe muzicale, manifestând curiozitate pentru un vocabular artistic elementar.		

- manifestă atitudini pozitive și comportamente respectuoase în activitățile muzical-artistice de grup, pentru a participa activ și cooperant cu ceilalți copii, improvizând mișcări, ritmuri și modalități simple de interpretare, dând dovadă de respect față de creațiile colegilor.

5-7 ani

Competența specifică 1. Receptarea emoțională a creațiilor muzical-artistice, manifestând interes, curiozitate și expresivitate spontană prin reacții verbale, nonverbale și motrice adecvate vârstei.

Unitate de învățare: Organizarea ideilor muzicale (24 ore)

1.1 Descrierea, prin mesaje verbale simple, a caracterului emoțional și a imaginilor sugerate de creațiile muzicale audiate sau interpretate, manifestând ingeniozitate și creativitate.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Forma muzicală; • Sunet, motiv și frază (piese vocale); • Structuri muzicale simple; • Mijloace/elemente de expresivitate muzicală. Conținuturi aplicative/contextuale • Forma A, A-B, A-B-A (monopartită, bipartită, tripartită); • Forma de strofă și refren; • Repetarea în muzică. Secvențe repetitive. • Melodia - sufletul muzicii; • Ritmul - inima/pulsul muzicii; • Tempoul - viteza muzicii; • Dinamica - forța muzicii; • Timbrul - culoarea sunetelor muzicale. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru sănătate și stare de bine în activități de exprimare emoțională; în momente de relaxare și liniște în aer liber; în compararea stărilor produse de diferite muzici, în exprimarea afectivă în rezultatul audiției muzicii. Educația antreprenorială în activități de creație și improvizație; în situații de descoperire și exprimare creativă; în asocierea sunetelor cu experiențe și situații cotidiene. Educația pentru valori în pregătirea și participarea la activități festive; în activități artistice integrate; în contexte multiculturale și tradiționale; în recunoașterea elementelor specifice muzicii din creațiile muzical-artistice cunoscute; în explorarea mijloacelor de	Copilul: - recunoaște secvențe muzicale care se repetă; - diferențiază sunete, voci și instrumente muzicale, în jocuri senzoriale; - exprimă prin muzică emoții, idei și impresii personale; - diferențiază caracterul unor creații muzicale în contexte multiculturale și de cunoaștere a tradițiilor.
1.2. Identificarea repetării și contrastului în structuri muzical-artistice simple: cântec cu mișcări repetitive, muzică cu joc de rol.		Copilul: - identifică începutul, cuprinsul și sfârșitul unei creații muzicale; - observă contrastele melodice în repetarea sunetelor și a motivelor sonore; - identifică refrenul într-un cântec pentru copii; - creează fragmente melodice simple cu acompaniament ritmic.
1.3. Asocierea spontană a emoțiilor proprii și ale altora cu muzica, dansul, jocul teatral, în activitățile de povestire, mișcare, interpretare vocală/instrumentală, desen.		Copilul: - exprimă emoții prin mișcare, voce, instrument și desen, în activități de creație și improvizație;

	expresie muzicală; în participarea la interpretări vocale/instrumentale. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația pentru limbaj și comunicare, Educația pentru societate. Educația pentru sănătate, Dezvoltarea personală. Educația plastică. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. <i>Produs:</i> Acompaniament ritmic al unui cântec/dans/joc muzical. Colaj de desen efectuat în rezultatul audierii muzicii: „Personajul meu preferat”. <i>Noțiuni-cheie:</i> expresie muzicală, ritm, cântec cu refren, muzică vocală/instrumentală, timbru vocal/instrumental, tempo, intensitate, genuri muzicale, cântec, dans, marș.	- asociază personaje din povești cu muzica potrivită, în jocuri de rol și dramatizări; - improvizează mișcări după caracterul muzicii, linia melodică, tempo, dinamică și timbru.
1.4. Recunoașterea trăsăturilor genurilor muzicale primare, cu atenție și interes, în contexte apropiate vieții.		Copilul: - descrie verbal imaginea și caracterul unui cântec; - selectează imagini sau obiecte potrivite muzicii audiate, în activități de asociere; - descoperă exemple din folclor și din muzica pentru copii, în situații de învățare prin descoperire; - creează melodii, ritmuri și mișcări simple, în jocuri muzical-ritmice.
Competența specifică 2. Implicarea activă în activități artistice prin interpretare, improvizație și joc, valorificând expresivitatea, imaginația, exprimarea emoțională și simbolică personală în interacțiune cu alți copii.		
Unitate de învățare: Genuri muzicale în viața copiilor (24 ore)		
2.1. Interpretarea vocală/instrumentală expresivă a formulelor ritmice simple în caracterul genurilor muzicale primare, în activitățile muzical-artistice.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Genuri muzicale primare în viața copiilor: cântec, dans, marș; • Categori de muzică după origine: muzica pentru copii, cult/clasic, popular/tradițional/folclor, divertisment/pop, muzica ambientală, electronică; • Compoziții și mini compoziții muzicale colective: acompaniamente simple, succesiuni de sunete, secvențe muzicale, fraze muzicale, mici orchestrații, mișcări ritmice, cântece, dansuri, jocuri muzical-teatrale, scenete muzicale, dramatizări; • Poveste muzicală fără cuvinte.	Copilul: - diferențiază genurile muzicale primare (cântec, marș, dans) prin ritm, mișcare și expresivitate; - reproduce formule ritmice simple, utilizând vocea, corpul sau instrumente muzicale pentru copii; - utilizează ostinato instrumental și acompaniament ritmic pentru a susține interpretarea muzicală; - imită caracterul fiecărui gen muzical primar prin gest și mișcare.
2.2. Crearea, cu ingeniozitate, a unor formule muzical-ritmice proprii și a unor	Conținuturi aplicative/contextuale	Copilul:

mici variații ale cântecelor, dansurilor sau jocurilor muzicale, prin valorificarea mijloacelor de expresie muzicală și integrarea acestora în activitatea artistică a grupului.	• Formule ritmice simple: ta-ta; ta- ti-ti; ta-pauză-ta; • Acompaniament ritmic; • Ostinato instrumental; • Cântecul. Descrierea imaginii în cântec; Speciile cântecului: cântec de leagăn, de dor și jale, veselie, istoric, de recrută/cătănie, haiducesc, de joc, bisericesc; • Dansul. Caracteristici ale dansului. Dansuri populare, moderne, sportive, clasice; • Marșul. Caracteristici ale marșului. Tipurile de marș: sportiv, festiv; • Forme muzical-ritmice simple de interacțiune: ecou (repet ce aud), dialog muzical (întreb-răspund), completare (continui ideea altuia); • Variații muzicale: modificarea tempo-ului, crearea unor variante melodice sau ritmice simple pentru refrenul unui cântec cunoscut, înlocuirea sau combinarea acompaniamentului ritmic cu instrumente muzicale, bătaii din palme, pocnituri din degete (improvizare ritmică și corporală), integrarea recuzitei, schimbarea mișcărilor și pașilor de dans prin introducerea unor gesturi creative, sărituri, rotații;	- interpretează cântecul cu intensități diferite (tare-încet, potrivit de tare-potrivit de încet, crescendo-descrescendo); - completează cântecul, dansul sau jocul muzical cu momente de improvizație ritmică și corporală; - transformă un cântec într-un joc muzical sau într-o mini-dramatizare cu personaje și dialoguri sonore; - integrează recuzite (eșarfe, panglici, mingi, clopoței) pentru redarea expresivă a muzicii;
2.3. Conectarea muzicii cu experiențele personale și cu propria imaginație, prin crearea unor istorioare, povești inspirate de emoțiile și imaginile sugerate de fragmentele muzicale audiate.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru cetățenie globală în activități integrate, în comunitatea locală. Educația pentru valori în momente artistice (mini-ansambluri ritmice, serbări, spectacole), în proiecte tematice, în activități muzicale de grup, în familie. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația plastică. Educația fizică. Educația pentru limbaj și comunicare. Educația pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> Dialog muzical între grupuri/copii. Ecoul vântului. Scenetă muzical – teatrală. Serată muzical-artistică „Ritmurile prieteniei”.	Copilul: - inventează dialoguri, acțiuni și povestioare inspirate din muzica audiată; - completează povești muzicale colective cu idei proprii; - descrie emoțiile și stările transmise de muzică; - realizează conexiuni între muzică și experiențele personale cotidiene.
2.4. Participarea, cu plăcere și entuziasm, la realizarea unor mini-compoziții muzical-artistice colective cu integrarea în evenimente culturale/interculturale familiale, instituționale și comunitare.	<i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru cetățenie globală în activități integrate, în comunitatea locală. Educația pentru valori în momente artistice (mini-ansambluri ritmice, serbări, spectacole), în proiecte tematice, în activități muzicale de grup, în familie. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Educația plastică. Educația fizică. Educația pentru limbaj și comunicare. Educația pentru societate. <i>Temă cross-curriculară:</i> Educația interculturală și dialog intercultural. <i>Produse:</i> Dialog muzical între grupuri/copii. Ecoul vântului. Scenetă muzical – teatrală. Serată muzical-artistică „Ritmurile prieteniei”.	Copilul: - colaborează cu colegii în interpretarea cântecelor, dansurilor și jocurilor muzicale, asigurând roluri flexibile și participare voluntară; - creează secvențe muzical-ritmice originale în colaborare cu grupul; - asociază muzica, dansul și mișcarea cu tradiții, sărbători și simboluri culturale specifice diferitor popoare;

	<i>Noțiuni-cheie:</i> ritm, formulă ritmică, tempo, dinamică, marș, dans, cântec, genuri muzicale primare, ecou, dialog muzical, creație, variație, ansamblu, orchestră, acompaniament.	- integrează elemente muzicale, ritmice și corporale în creații colective inspirate din tradiții și obiceiuri populare.
Competența specifică 3. Comunicarea prin arte în contexte variate, demonstrând atitudini pozitive, alegeri personale, preferințe estetice, lexic artistic de bază și comportamente respectuoase față de artă și față de ceilalți.		
Unitate de învățare: Muzica în viața mea (18 ore)		
3.1. Demonstrarea atitudinilor pozitive pentru creațiile muzical-artistice naționale și internaționale prin audiții muzicale, interpretări vocale/instrumentale, descrieri verbale, jocuri teatrale, dansuri în activitățile artistice integrate/ interdisciplinare.	Concepte fundamentale/Procese și relații esențiale • Muzica în familie și muzica sărbătorilor; • Muzică națională și muzică universală; • Instrumente muzicale. Conținuturi aplicative/contextuale • Cântecul și dansurile poporului nostru și a altor popoare; • Interpretări vocale: solo, duet, trio, ansamblu, cor; • Interpretări instrumentale: solo, ansamblu, orchestră; • Muzica comunităților: descoperim diversitatea. • Clasificarea instrumentelor muzicale; • Ritmurile lumii; • Dansuri/jocuri ritualice și neritualice. <i>Contexte de învățare:</i> Educația pentru cetățenie globală în situații în care copilul ascultă, reacționează, participă și comunică prin limbaj artistic; în proiecte cultural-artistice, interdisciplinare; în colaborări de grupe, instituții; Educația pentru egalitate și incluziune în activități muzical-artistice integrate; în zile tematice culturale; în evenimente și serbări; în audiția și interpretarea unor piese instrumentale și cântece potrivite vârstei; în joc și exprimare afectivă; Educația pentru valori în familie și în grădiniță; în participarea la momente artistice din grupă, grădiniță, comunitate; în colaborarea cu alți copii.	Copilul: - diferențiază elemente muzicale simple din cântece, dansuri și jocuri muzicale aparținând diferitor culturi; - exprimă prin mișcare, desen, limbaj verbal și joc teatral impresiile și emoțiile provocate de creațiile muzical-artistice; - colaborează voluntar cu semenii și cu adulții în activități artistice integrate; - participă la interpretări vocale și instrumentale individuale și colective, respectând regulile activităților de grup.
3.2. Descrierea, cu demnitate și onoare, a impresiilor personale despre creații muzicale de diverse stiluri, genuri și specii, audiate sau interpretate în contexte familiale, instituționale și comunitare.		Copilul: - utilizează un vocabular muzical simplu pentru a comunica preferințe și reacții față de creațiile muzical-artistice; - compară creații muzicale din culturi diferite, identificând asemănări și particularități; - descrie impresii personale despre creații muzicale audiate sau interpretate.

3.3. Explorarea, cu deschidere, a artei muzicale naționale, universale, prin participări la activități muzical-artistice colective, manifestând curiozitate față de melodii, ritmuri și expresii muzicale naționale și ale altor culturi, cu valorificarea binelui, frumosului și integrității.	<i>Conținuturi interdisciplinare:</i> Dezvoltarea personală, Educația pentru mediu, Educația digitală, Educația pentru limbaj și comunicare, Educația pentru sănătate, Educația plastică. <i>Repertoriul muzical orientativ:</i> <i>Temă cross-curriculară, la alegere:</i> Educația interculturală și dialogul intercultural. Educația STEAM. <i>Noțiuni-cheie:</i> atitudine, respect, apreciere, expresivitate muzicală, integrare, cooperare, impresie, opinie, descriere, argument, exprimare, creații muzical-artistice, interpretare vocală/instrumentală, gen muzical.	Copilul: - identifică elemente de expresivitate muzicală tradițională (melodii, ritmuri, timbru) specifice culturii naționale și altor culturi; - propune idei pentru realizarea momentelor cultural-artistice de grup; - participă la serbări, festivaluri și evenimente cultural-artistice comunitare.

Finalitățile învățării

Copilul:

- identifică și descrie impresiile și emoțiile trăite în timpul audiției creațiilor muzical-artistice, utilizând un vocabular muzical adecvat vârstei, pentru a înțelege mesajul muzicii, demonstrând atitudini pozitive față de ea.
- observă și descrie simpla diferențe de ritm, tempo și intensitate, în jocuri muzical-ritmice, pentru a le corela cu stări, imagini și experiențe personale, manifestând expresivitate spontană prin mișcare, gest, mimică și joc simbolic.
- valorifică imaginația, creativitatea și exprimarea emoțională personală în contexte artistice variate, pentru a interpreta și improviza expresiv cântece, jocuri, creații muzical-ritmice, apreciind patrimoniul cultural, creațiile proprii și ale colegilor.
- își asumă roluri, respectă regulile de cooperare și participare, colaborând eficient cu ceilalți, în activități muzical-artistice de grup, pentru a contribui la realizarea unui produs artistic comun, manifestând creativitate și perseverență.
- își exprimă alegerile personale, privind repertoriul, modalitățile de interpretare în activitățile artistice, pentru a-și susține preferințele, utilizând explicații scurte, gesturi și suporturi vizuale cu deschidere și respect față de opiniile celorlalți.

Repertoriul muzical orientativ

Repertoriu muzical pentru audiții muzicale	Repertoriu muzical pentru interpretare vocală
Muzica creată pentru copii 1. Jean Philippe Rameau, piese pentru clavecin, 1706; 2. Robert Schumann. Album for the young (Albumul pentru tineret), . Sfaturi pentru tinerii muzicieni. 3. Suita de piese pentru pian „Papillons” (Fluturii), Opus 2, 1831.	1. Eugen Coroi, Stela Bejenaru, <i>Educație muzicală</i>. Cresromăție pentru învățământul preșcolar. Univers pedagogic, 2004. 2. Iulian Filip, <i>Copăcel, copăcel</i>. Chișinău, Hyperion, 1990. 3. Dumitru Blajinu, <i>Primul ghicel</i>, Editura Lumina, Chișinău, 1993. 4. Iulian Filip, Daria Radu, <i>Ruga iezilor cei trei</i>, Prut Internațional, 1998.

4. „Scenes from Childhood” (Scene din copilărie), Opus 15, 1838.
5. Piort Ceaikovski. Albumul pentru copii, Opus 39, 1848.
6. Modest Musorgski. Suita „Tablouri dintr-o expoziție”, 1874.
7. Edvard Grieg. Suita Nr. 1 „Peer Gynt”, Opus 46, 1874.
8. Albumul „Lyric Pieces” (Piese lirice), Opus 12, 1883 – 1901.
9. Camille Saint-Saëns. Albumul „Le carnaval des animaux” (Carnavalul animalelor), 1886.
10. Claude Debussy. Suita „The Snow Is Dancing” (Colțul copiilor), 1908.
11. Béla Bartók. Ciclu de piese pentru pian „For Children”, Opus 42, 1909.
12. Serghei Prokofiev. „Music for Children” («Детская музыка», Muzică pentru copii), Opus 65, 1935.
13. Serghei Prokofiev. Povestea simfonică „Petrică și Lupul”,
14. Dmitri Șostakovici. Albumul de piese pentru pian «Танцы кукол» (Dansurile păpușilor), 1952.
15. Dmitri Kabalevski. 30 piese pentru copii, Opus 27, 1938.
16. Dmitri Kabalevski. 24 Pieces for Children, (24 de piese pentru copii), Opus 39, 1944.
17. Dmitri Kabalevski. 35 piese ușoare, Opus 89, 1974.
18. Khachaturian A. I. „Children's album” (Album pentru copii) în 2 volume, 1947, 1965.
19. Benjamin Britten. „Young Person's Guide to the Orchestra” (Ghidul persoanei tinere pentru orchestră), 1945.

Muzica compozitorilor celebri

1. Antonio Vivaldi. Albumul de concerte pentru vioară și orchestră „Anotimpurile”,
2. Johann Sebastian Bach. Suita pentru orchestră, nr. 2
3. Caietul de note al Annei Magdalena Bach
4. Wolfgang Amadeus Mozart. Baletul „Les petits riens” (Micile nimicuri), KV 299b, 1778.
5. Wolfgang Amadeus Mozart. Sonatele pentru pian

5. Ștefan Andronic, Grigore. Vieru, *Dreptatea izvorului*, Chișinău, Literatura artistică, 1990.
6. Ștefan Andronic, Grigore. Vieru, *Vino, mirare*, Chișinău, Literatura artistică, 1989.
6. Ștefan Andronic, Grigore. Vieru, *Vocile primăverii*, Chișinău, Hyperion, 1992.
7. Ștefan Andronic, Grigore. Vieru, *Să cântați ca niște frați*, Chișinău, Literatura artistică, 1988.
8. Zlata Tcaci, Grigore. Vieru, *Curcubeul fermecat*, Chișinău, Literatura artistică, 1981.
9. Eugen Coroi, Natalia Șevciuc, *Exerciții muzical-ritmice, jocuri și dansuri pentru preșcolari*, Chișinău, Lumina, 1988.
10. Ana Matora Ionescu, *Cântece și jocuri pentru preșcolari*, București, Editura didactică și pedagogică, 1980.
11. Tituș Cernei, 400 de cântece, poezii, scenete, Iași, Print Multicolor
12. Jean Lupu, Mihaela Stănescu, *Jocuri muzicale pentru copii mari și mici*. București, SIGMA PRIMEX, 1999.
13. Nicolae Gribincea, *Tăpănuța cea de aur, Caiet de familie*, Bons Offices, Chișinău, 2007.
14. Raisa Buciuceanu, *Șapte note muzicale*, Chișinău, Combinatul Poligrafic, 1995
15. Daria Radu, *Clopoțelul de argint*, Chișinău, Făt-Frumos, 1994.
16. Daria Radu, Nina Straliuc, *Romanița cerului*, Chișinău, GRAFEMA LIBRIS, 2005
17. Daria Radu, *Hai cu mine, clopoțel*, Chișinău, Lyceum, 2007
18. Daria Radu, *Darul de Crăciun*, GRAFEMA LIBRIS, 2009
19. Daria Radu, *A venit toamna*, Chișinău, GRAFEMA LIBRIS, 2010

6. Wolfgang Amadeus Mozart. Sonate pentru vioară și orchestră 7. Ludwig van Beethoven. „12 Contredanze for small orchestra” (12 Contredanse pentru orchestră), WoO 14, 8. Ludwig van Beethoven. „Rondo a Capriccio” (Rondo și capriccioso), în G Major, Opus 129 9. Robert Schumann. Kinderszenen (Scene din copilărie), Op.15 10. Frederic Chopin. Valsul în La minor 11. Frederic Chopin. Preludiul „Picătura de ploaie” 12. Johannes Brahms. Wiegenlied (Cântec de leagăn), Op. 49 nr.4	20. Daria Radu, <i>Zâmbetul primăverii</i> , GRAFEMA LIBRIS, 2011 21. Mihai Ungureanu, <i>Voie bună la cei mici</i> . 22. Mihai Ungureanu, <i>Sfântă e copilăria</i> , Chișinău, ARC, 2003 23. Mihai Ungureanu, <i>Lângă mama, lângă tata</i> , Editura ARC, 2006 24. Mihai Ungureanu, <i>Păstrați horele și cântul</i> , Editura ARC, 2010 25. Mihai Ungureanu, <i>Hora ghiocilor</i> , Chișinău, ARC, 2013 26. Mihai Ungureanu, <i>Eu cânt țara mea și neamul</i> , Editura ARC, 2015 27. Tereza Sobolevski-Corj, <i>Copiii Moldovei mele</i> , Aspect, Ungheni, 1992. 28. Gheorghe Maxian Deladolna, Mariana Maxian-Cazanoi, <i>Răsai, soare</i> , Chișinău, Pontos, 2008. 29. Lucia Palii-Păduraru, <i>Floricele din câmpii</i> , Chișinău, Pontos, 2009. 30. Angela Cațăr Jomir, <i>Hai să ne distrăm</i> , Chișinău, Pontos, 2022.
Muzica compozitorilor naționali 1. Eugen Doga. Vals (din filmul „Gingașa și tandra mea fiară”) 2. Eugen Doga. Vals „Gramofon”. 3. Ciprian Porumbescu. Balada pentru vioară și pian (fragmente). 4. George Enescu. Rapsodia Română nr.1 (fragmente). 5. Vladimir Zagorschi. Miniaturi instrumentale pentru copii.	

1. Bibliografie

Cadrul legal, normativ și de politici educaționale

1. *Cadrul de referință al curriculumului național*. Chișinău, 2025. Aprobabil prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1272 din 23 iulie 2025. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/crcn_aprobat.pdf. Accesat: 26.04.2026.
2. *Cadrul de referință al educației timpurii*. Chișinău, 2025. Aprobabil prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1847 din 27 octombrie 2025. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/document/cadrul_de_referinta_al_educatiei_timpurii_2025.pdf. Accesat: 12.05.2026.
3. *Codul educației al Republicii Moldova* nr. 152 din 17 iulie 2014. Publicat în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr. 319–324, art. 634, cu modificările ulterioare. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=149703&lang=ro. Accesat: 26.05.2026.
4. *Concepția curriculumului pentru învățământul preșcolar*. Proiect supus consultărilor publice. Chișinău, 2026. Document intern de lucru. Exemplarul utilizat a fost pus la dispoziție de autoritatea elaboratoare.
5. *Curriculum pentru educație timpurie*. Chișinău: Lyceum, 2019. 128 p. ISBN 978-9975-3285-7-9. Aprobabil prin Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1699 din 15 noiembrie 2018. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/curriculum_pentru_educatia_timpurie_tipar_0.pdf. Accesat: 26.06.2026.
6. *Planul-cadru pentru învățământul preșcolar*. Aprobabil prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1164 din 14 iulie 2025. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_1164_14.07.2025_si_plan-cadru_invatamant_prescolar.pdf. Accesat: 26.07.2026.
7. *Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani: variantă revăzută/dezvoltată*. Aprobate de Consiliul Național pentru Curriculum la 25 octombrie 2018. Chișinău: Lyceum, 2019. 92 p. Disponibil: https://mec.gov.md/sites/default/files/standardele_de_invatare_tipar.pdf. Accesat: 26.07.2026.
8. *Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și Programul de implementare a acesteia pentru anii 2023–2025*. Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 114 din 7 martie 2023. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2023, nr. 134–137, art. 289. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136600&lang=ro. Accesat: 26.06.2026.
9. *Conceptul privind integrarea dezvoltării abilităților de alfabetizare informațională și media în Curriculumul pentru educația timpurie din Republica Moldova*. Chișinău, 2025. Aprobabil prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 2181 din 8 decembrie 2025.

Literatură de specialitate

10. *A World Fit for Children: Millennium Development Goals, Special Session on Children Documents, the Convention on the Rights of the Child*. New York: UNICEF, 2002. ISBN 978-92-806-4087-8. Disponibil: [UN Digital Library \(UNICEF edition\)](#). Accesat: 26.07.2025.
11. ANTONOVICI, Ștefania. *Educația fizică în grădiniță*. București: Didactica Publishing House, 2010. 86 p. ISBN 978-606-8027-41-8.

12. ANTONOVICI, Ștefania; JALBĂ, Cornelia; NICU, Gabriela. Jocuri didactice pentru activitățile matematice din grădiniță: culegere. București: Aramis, 2005. 64 p. ISBN 973-679-292-7.
13. BADIU, Toma; CIORBĂ, Constantin; BADIU, Gheorghe. *Educația fizică a copiilor și școlarilor: metode și mijloace*. Chișinău: Garuda-Art, 1999. 363 p. ISBN 9975-9564-0-8.
14. BARALIUC, Nadejda. *Limbaj și comunicare: caracteristici specifice pentru educația timpurie: ghid metodologic*. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, 2025. 92 p. ISBN 978-9975-48-262-2.
15. BARALIUC, Nadejda. Particularizări în sfera limbajului și comunicării copiilor de vârstă preșcolară. În: *Știință și educație: noi abordări și perspective: materialele Conferinței Științifice Internaționale, 21–22 martie 2024*. Seria a XXVI-a. Vol. 2, *Științe ale educației*. Chișinău: CEP UPSC, 2024, pp. 173–176. ISBN 978-9975-46-943-2. ISBN 978-9975-46-945-6.
16. BEJAN, Angela. *Didactica educației plastice în instituțiile preșcolare: suport de curs*. Cahul: [s. n.], 2024. 196 p. ISBN 978-9975-161-69-5.
17. BOLBOCEANU, Aglaida. *Accesul, relevanța și calitatea educației în instituțiile de educație timpurie: studiu de politici publice*. Chișinău: Lexon-Prim, 2014.
18. BRUSSINO, Ottavia; McBRIEN, Jody. *Gender Stereotypes in Education: Policies and Practices to Address Gender Stereotyping across OECD Education Systems*. *OECD Education Working Papers*, nr. 271. Paris: OECD Publishing, 2022. DOI: 10.1787/a46ae056-en. Disponibil: [OECD working paper](https://www.oecd.org/publications/gender-stereotypes-in-education/). Accesat: 21.04.2026.
19. CARABET, Natalia; COJOCARI, Lidia; ARSENE, Igor. *Metodologia educației fizice: suport de curs*. Chișinău: [s. n.], 2024. 208 p. ISBN 978-5-36241-322-4.
20. CARP, Ion. *Noțiuni de bază ale educației fizice și sportului*. Chișinău: Institutul Național de Educație Fizică și Sport, 2000. 31 p.
21. CATALANO, Horațiu; ALBULESCU, Ion (coord.). *Educația timpurie digitală: cadre teoretice și aplicative*. București: Didactica Publishing House, 2024. 504 p. ISBN 978-606-048-730-2.
22. CATALANO, Horațiu; ALBULESCU, Ion (coord.). *Pedagogia jocului și a activităților ludice*. București: Didactica Publishing House, 2022. 456 p. ISBN 978-606-048-566-7.
23. CEBANU, Lidia; CAZACU-STRATU, Ala. *Educația pentru sănătate în instituția preșcolară: ghid metodologic*. Chișinău: Print-Caro, 2015. 124 p.
24. CLICHICI, Veronica et al. *Educație timpurie: dezvoltări curriculare*. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2018.
25. COROI, Elena; BEJENARI, Silvia. *Educația muzicală: crestomație pentru învățământul preșcolar*. Chișinău: Univers Pedagogic, 2004.
26. COTOS, Ludmila. *Formarea reprezentărilor geometrice în educația timpurie: ghid metodic pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice*. Bălți: 2021. 137 p. ISBN 978-9975-50-260-3.
27. CRISTEA, Sorin. *Curriculum*. București: Didactica Publishing House, 2023. 186 p. ISBN 978-606-048-636-7.
28. CUCOȘ, Constantin. Integrare și interdisciplinaritate în realizarea educației estetice. În: RUSU, Marinela (coord.). *Etic și estetic: modelare personală prin artă*. Vol. II. Iași: Ars Longa, 2015, pp. 9–18. ISBN 978-973-148-205-7.
29. DOIDGE, Norman. *Creierul se transformă: experiențele neuroplasticității*. Ed. a 2-a. Trad. din limba engleză de Liviu Mateescu. Pitești: Paralela 45, 2019. 480 p. ISBN 978-973-47-2977-7.

30. DUMINICĂ, Stella; CEBANU, Lilia; GÎSCĂ, Oxana; DASCAL, Angela. *Proiectarea pas cu pas a activităților de educație plastică în instituțiile preșcolare: ghid metodologic*. Chișinău: Print-Caro, 2023. 140 p. ISBN 978-9975-165-64-8.
31. DUMITRU, Alexandrina; DUMITRU, Viorel George. *Activități transdisciplinare pentru grădiniță și ciclul primar*. Pitești: Paralela 45, 2004.
32. EUROPEAN COMMISSION. *Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence and Data in Teaching and Learning for Educators*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. Disponibil: <https://education.ec.europa.eu/>. Accesat: 31.07.2026.
33. EUROPEAN COMMISSION; BIANCHI, G.; PISIOTIS, U.; CABRERA GIRALDEZ, M. *GreenComp: The European Sustainability Competence Framework*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. ISBN 978-92-76-46485-3. Disponibil: https://publications.europa.eu/resource/cellar/b222d3a8-7aa6-11ec-9136-01aa75ed71a1.0001.03/DOC_1. Accesat: 31.07.2026.
34. EUROPEAN COMMISSION; VUORIKARI, R.; KLUZER, S.; PUNIE, Y. *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. ISBN 978-92-76-48883-5. Disponibil: https://publications.europa.eu/resource/cellar/f5e7c7d2-766a-11ec-9136-01aa75ed71a1.0001.03/DOC_1. Accesat: 31.07.2026.
35. GAJIM, Ion. *Știința și arta educației muzicale*. Chișinău: ARC, 2007.
36. GÎNJU, Stela et al. *Didactica educației preșcolare: sinteze*. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2012.
37. GÎNJU, Stela; CARABET, Natalia; HAHEU, Elena. *Activități investigațional-practice de cunoaștere a mediului*. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2013.
38. HAHEU-MUNTEANU, Elena. *Metode ludice de studiere a mediului ambiant*. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2014.
39. HOBJILĂ, Angelica. Comunicarea verbală, nonverbală și paraverbală la vârsta preșcolară: datum și contextualizări didactice. În: STAN, Liliana, coord. *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*. Iași: Polirom, 2016, pp. 165–172. ISBN 978-973-46-5740-7.
40. Ministerul Educației din România. *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. Anexă la Ordinul ministrului educației nr. 4628 din 07.06.2024. București: Editura Centrul Step by Step, 2024. Disponibil: https://www.edu.ro/repere_invatare_dezvoltare_timpurie_rfidt. Accesat: 14.07.2026.
41. MOCANU, Liuba. *Învăță jucându-te: jocuri și exerciții verbale pentru cei mici*. Chișinău: Ruxanda, 1998.
42. MOCANU, Liuba. *Jocuri verbale în grădiniță*. Chișinău: Lumina, 1996.
43. MOCANU, Liuba. *Teorii și metodologii avansate în didactici particulare: dezvoltarea limbajului și comunicării: suport de curs*. Chișinău: [s. n.], 2020. 68 p. ISBN 978-9975-46-437-6.
44. MODORAN, Maria. *Didactica educației muzicale în învățământul preșcolar și primar*. Craiova: Sitech, 2016.
45. MORARI, Marina. *Didactica educației muzicale timpurii*. Bălți: Indigou Color, 2025.
46. MORARI, Marina; CURTESCU, Margareta; URSU, Zinaida. *Educație timpurie prin arte: monografie colectivă*. Coord. Marina Morari. Chișinău: Pontos, 2022.
47. UNESCO; UNICEF. *Global Report on Early Childhood Care and Education: The Right to a Strong Foundation*. Paris: UNESCO, 2024. Disponibil:

<https://www.unesco.org/en/reports/global-report-early-childhood-care-and-education-right-strong-foundation>. Accesat: 21.04.2026.

48. OECD. *Equity, Diversity and Inclusion in Early Childhood Education and Care*. OECD Education Policy Perspectives, nr. 83. Paris: OECD Publishing, 2023. DOI: 10.1787/72ab31c1-en. Disponibil: https://www.oecd.org/en/publications/equity-diversity-and-inclusion-in-early-childhood-education-and-care_72ab31c1-en.html. Accesat: 31.07.2026.
49. OECD. *OECD Learning Compass 2030*. Paris: OECD Publishing, 2020. Disponibil: <https://www.oecd.org/education/2030-project/learning-compass-2030/>. Accesat: 31.07.2026.
50. OHRIMENCO, Aliona. *Didactica educației pentru mediu: învățământ preșcolar: suport de curs*. Chișinău: Lyceum, 2024. 232 p. ISBN 978-9975-171-22-9.
51. PAVLENCO, Mihaela. *Teorii și metodologii avansate în didactici particulare: formarea reprezentărilor elementare matematice și educația digitală: suport de curs*. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Chișinău: [s. n.], 2020. 254 p. ISBN 978-9975-46-463-5. Disponibil: <https://dir.upsc.md/handle/123456789/2012>. Accesat: 28.05.2026.
52. PIAGET, Jean; INHELDER, Bärbel. *Psihologia copilului*. Chișinău: Cartier, 2011. 160 p.
53. RACU, Igor; RACU, Iulia. *Psihologia dezvoltării*. Chișinău: CEP UPSC, 2013. 212 p. ISBN 978-9975-71-478-5.
54. STAN, Liliana. *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*. Iași: Polirom, 2014. 291 p.
55. ȘTEFAN, Catrinel A.; KÁLLAY, Éva. *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: ghid practic pentru educatori*. Ed. a 2-a. Cluj-Napoca: Editura ASCR, 2010. ISBN 978-973-7973-99-3.
56. UNICEF Innocenti. *Tackling Gender Inequality from the Early Years: Strategies for Building a Gender-Transformative Pre-Primary Education System*. Florența: UNICEF Innocenti, 2022. Disponibil: <https://www.unicef.org/innocenti/reports/tackling-gender-inequality-early-years>. Accesat: 31.07.2026.
57. UNITED NATIONS. *Convention on the Rights of the Child*. New York: United Nations, 1989. Disponibil: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>. Accesat: 31.07.2026.
58. UNITED NATIONS. *Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York: United Nations, 2015. Disponibil: <https://sdgs.un.org/2030agenda>. Accesat: 31.07.2026.
59. VASIAN, Tatiana et al. *Aspecte ale politicilor educaționale în educația timpurie: studiu analitic*. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2018.
60. VRÎNCEANU, Maria (coord.). *1001 de idei pentru o educație timpurie de calitate: ghid pentru educatori*. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2010. 216 p. ISBN 978-9975-4125-1-3.